

karanlık kitaplık

MAX BROOKS

güdü

ithaki

Çeviren:
Berke Yılmaz

"Olağanüstü bir korku romanı!"
—Josh Malerman

Greenloop, güneş panellerinden enerji üretilen, biyoyakıt jeneratörleri kullanılan, Yeşil Devrim'in en idealist kasabalarından biri. Şehrin kalabalığından uzakta ama her türlü konfora sahip. Kasabadan şehre giden sadece tek bir yol var ve wi-fi veya hücresel sinyal almanın tek yolu fiber-optik bir kablo. Ancak bu "huzurlu" cennet tasviri bir gecede cehenneme dönüşebilir.

Rainier Dağı'ndaki volkanik patlamadan kısa süre sonra bir muhabir, Frank McCray adlı bir adamdan bir grup Kocaayak'ın Greenloop adlı bir kasabayı yok ettiğini iddia eden bir e-posta alır. Frank'in kız kardeşi Kate Holland da kasabanın sakinlerinden biridir ve patlamadan bu yana kayıptır. Gerideyse yaşananları anlatan bir günlük bırakmıştır.

Kate'in günlük kayıtlarından, olayla ilgili röportajlardan ve makalelerden oluşan *Güdü*, kısmen bir hayatta kalma öyküsü, kısmen dehşet verici bir korku hikâyesi.

Kimse yardımına gelmeyecek...

www.ithaki.com.tr
ithaki
9 786052 651483
/ithakiyayinlari
www.ithakiyayingrubu.com

MAXIMILLIAN MICHAEL BROOKS

Amerikalı senarist, ses sanatçısı, yazar. Komedi filmleri yönetmeni Mel Brooks ile aktris Anne Bancroft'un oğludur. 2001 ile 2003 yılları arasında televizyon dizisi *Saturday Night Live*'ın senarist ekibinde çalıştı. 2003'te yayımlanan, zombi saldırısında hayatta kalma yöntemlerini anlattığı eseri *The Zombie Survival Guide* ile ilgileri üzerine çekti. 2006'da yayımlanan *Dünya Savaşı Z: Zombi Savaşı'nın Sözlü Tarihi* ise büyük ilgi gördü ve Paramount Pictures tarafından hakları alındı. Filmin yapımcılığını Brad Pitt'in yapım şirketi Plan B Entertainment yaptı ve yine Brad Pitt'in başrolde olduğu film 2013'te vizyona girdi. *Resident Evil: Afterlife*'ı geçerek tüm zamanların en çok izlenen zombi filmi oldu. 2020'de yayımlanan ve Locus Ödülleri'nde En İyi Korku Romanı dalında aday gösterilen *Güdü*, James Ashcroft tarafından filme uyarlanıyor.

Güdü

Max Brooks
Orijinal Adı: *Devolution: A Firsthand Account of the Rainier Sasquatch Massacre*

İthaki Yayınları - 2408
Karanlık Kitaplık - 64

Yayın Yönetmeni: *Alican Saygı Ortanca*
Sanat Yönetmeni: *Hamdi Akçay*

Dizi Editörü: *Yankı Enki*
Yayına Hazırlayan: *Ömer Ezer*
Düzelti: *Yankı Enki*
Kapak Tasarımı: *Hamdi Akçay*
Grafik Uygulama: *Mehmet Büyükturna*
1: Baskı, Mayıs 2023, İstanbul

ISBN: 978-605-265-148-3

Sertifika No: 63989

Türkçe Çeviri © Berke Yılmaz, 2023
© İthaki, 2023
© Max Brooks, 2020
Harita © 2020 by David Lindroth, Inc.

Bu eserin hakları AnatoliaLit Telif Hakları Ajansı aracılığıyla satın alınmıştır.
Yayıncının yazılı izni olmaksızın alıntı yapılamaz.

İthaki™ İthaki Yayıncılık Basın Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin tescilli markasıdır.
Caferağa Mah. Neşe Sok. 1907 Apt. No: 31 Moda, Kadıköy-İstanbul
Tel: (0216) 348 36 97 Faks: (0216) 449 98 34
editor@ithaki.com.tr – www.ithaki.com.tr – www.ithakiyayingrubu.com

Kapak, İç Baskı: Deniz Ofset Matbaacılık
Maltepe Mah. Hastane Yolu Sok. No: 1/6, Zeytinburnu-İstanbul
Tel: (0212) 613 30 06 denizmatbaamucellit@gmail.com
Sertifika No: 48625

karanlık kitaplık

Max Brooks

GÜDÜ

Rainier Katliamı Kayıtları

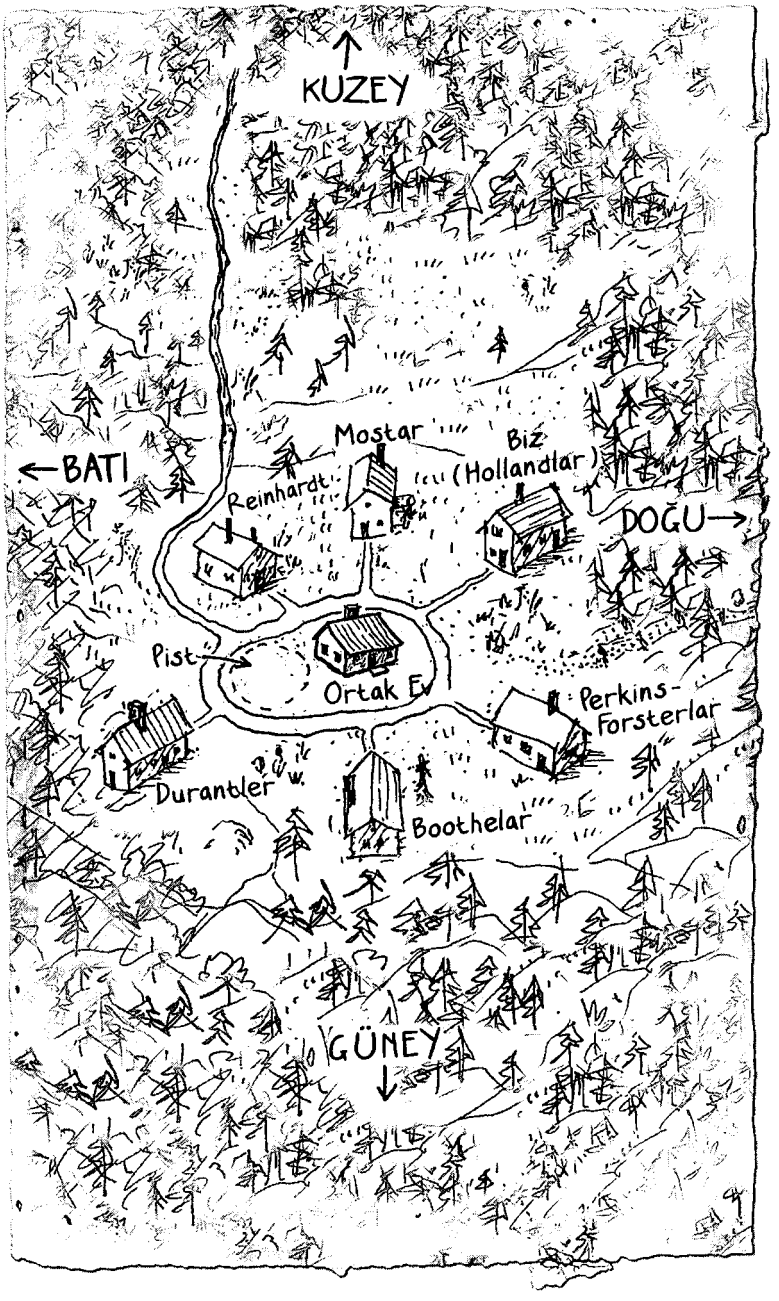
İngilizce aslından çeviren
Berke Yılmaz

ithaki

Henry Michael Brooks'a: Tüm korkularının üstesinden gelmen dileğiyle.

“Maymun ne çirkin bir yaratık ve ne çok benziyor bize.”

-Marcus Tullius Cicero

KUZEY
BATI
DOĞU
GÜNEY
Mostar
Reinhardt
Biz
(Hollandlar)
Pist
Ortak Ev
Perkins-
Forsterlar
Durantler
Boothelar

GİRİŞ

KOCAAYAK KASABAYI YOK ETTİ. Rainier Dağı yanardağ patlamasından kısa süre sonra aldığım bir maildeki makalenin başlığı buydu. İlk başta internette çok fazla araştırma yapmanın kaçınılmaz sonucu olarak bir spam olduğunu düşündüm. O sırada Rainier üzerine belki de yüzüncü makalemi yazıyordum, tahmin edilebilir ve dolayısıyla önlenebilir olması gereken bu felaketi her açıdan incelemekle meşguldüm. Ülkenin geri kalanı gibi, ses getirmeye değil olgulara ihtiyacım vardı. Sakin olmak yazdığım pek çok yazının ana fikrini oluşturmuştu zira Rainier sırasında yapılan hataların çoğu –gerek politik gerek ekonomik veya lojistik– psikolojik sebeple ortaya çıkmıştı; kulaktan dolma bilgilerle tetiklenen histeri pek çok insanın ölümüne yol açmıştı. Gelgelelim karşımda, dizüstü bilgisayarımın ekranında o satırlar parlıyordu: KOCAAYAK KASABAYI YOK ETTİ.

Unut gitsin, dedim kendi kendime, *dünya bir gecede değişmeyecek. Sadece nefes al, maili sil ve hayatına devam et.*

Neredeyse bunu başarmıştım da. Ama işte şu kelime yok muydu.

"Kocaayak."

Az bilinen bir kriptozooloji sitesinde yayınlanan makale ülkenin geri kalanı Rainier'in gazabına odaklanırken, sadece birkaç kilometre uzakta, zengin ve en modern teknolojilerle kurulan bir çevreci-topluluk olan Greenloop'ta daha küçük, ancak bir o kadar kanlı bir felaketin yaşandığını iddia ediyordu. Makalenin yazarı Frank McCray, Rainier patlamasının hem Greenloop'a yardım edilmesini engellediğini hem de kasabayı patlamadan kaçan birtakım aç,

insansı yaratıkların saldırısı karşısında savunmasız bıraktığını betimlemekteydi.

Kasabanın yaşadığı abluka, Greenloop sakini ve Frank McCray'in kız kardeşi olan Kate Holland'ın günlüklerinde kaydedilmişti.

Bana cevap verdiği mailinde, "Cesedini hiç bulamadılar," diye yazıyordu McCray, "ama günlüğünü yayınlatabilirsen, belki onu görmüş olabilecek birileri de okur."

Neden beni seçtiğini sorduğumda şöyle yanıt verdi: "Rainier hakkındaki yazılarını takip ediyordum. Detaylı bir şekilde araştırmadığın hiçbir şeyi yazmıyorsun." Kocaayakla neden ilgileneceğimi düşündüğünü sorduğumda ise, "*Fangoria* makaleni okudum," diye yanıtladı.

Belli ki araştırma yapmayı bilen tek kişi ben değildim. McCray bir şekilde on yıllar önce ünlü bir korku dergisine yazdığım "En İyi Beş Klasik Kocaayak Filmi" listeme ulaşmıştı. O yazıda "Kocaayak çılgınlığının doruklarında" büyümenin nasıl bir şey olduğundan bahsediyordum ve okuyucularıma önerdiğim filmleri "ekranda gördüklerinden dehşete düşen, gözleri sürekli gecenin karanlığında salınan kara ağaç figürlerine takılan altı yaşında bir çocuk," gibi izlemelerini istiyordum.

Okudukları McCray'i çocukluk takıntımı henüz geride bırakmak istemediğim konusunda ikna etmiş olmalı. Yetişkinliğin getirdiği şüphecilik sonucu gönderdiği hikâyeyi virgülüne kadar inceleyeceğimi de tahmin ettiğini varsayıyorum ki aynen öyle yaptım. McCray'le tekrar iletişime geçmeden önce, ciddi şekilde reklamı yapılmış Greenloop adında bir topluluk olduğunu keşfettim. Kuruluşu –ve kurucusu Tony Durant– ile ilgili bol miktarda yayın yapılmıştı. Tony'nin karısı Yvette patlamanın olduğu güne kadar kasabada Ortak Ev'den pek çok çevrimiçi yoga ve meditasyon seansı yayınlamıştı. Fakat o gün her şey aniden sona eriyordu.

Rainier'den akan kaynayan çamurların yolunda bulunan pek çok kasabada aynı şey yaşandı, dolayısıyla bu duruma normal denebilir ancak Federal Acil Durum Yönetim Kurumu'nun yayınladığı res-

mi harita kontrol edildiğinde Greenloop'un patlamadan neredeyse hiç etkilenmediği görülüyordu. Hatta Orting ve Puyallup gibi harap olan kasabalarda yaşananlara internet üzerinde ulaşılabilirken Greenloop'tan hiçbir ses çıkmamıştı. Basına yansıyan haber yoktu, amatör kayıtlara da rastlanmıyordu. Bölgenin uydu fotoğraflarını özenli bir şekilde güncelleyen Google Earth'te bile Greenloop ve çevresindeki bölgenin hâlâ patlama öncesi fotoğrafları yer alıyordu. Eldeki dikkat çeken onca tuhaf detaya rağmen McCray'e dönmemin asıl sebebi, felaket *sonrasında* Greenloop'un adının sadece yerel polisin tuttuğu raporda geçmesi ve resmi soruşturmanın hâlâ "sürüyor" olması oldu.

Birkaç günlük sessizlikten sonra ona, "Ne biliyorsun?" diye sordum. Cevap olarak bana Kıdemli Kolcu Josephine Schell'in çektiği bir fotoğraf albümünün AirDrop linkini attı. Bu projeyle ilgili olarak daha sonra kendisiyle röportaj yapacağım Schell, Greenloop olarak bilinen yanmış enkaza giden ilk arama-kurtarma ekibini yönetmişti. Cesetlerin ve yıkıntıların arasında Kate Holland'ın (kızlık soyadı McCray) güncesini bulmuştu ve orijinal kopya elinden çıkmadan önce her sayfanın fotoğrafını çekmişti.

Önceleri hâlâ bunun uydurma bir haber olmasından şüpheleniyordum. Ünlü "Hitler Günlükleri" vakasını hatırlayacak kadar yaşım var. Gelgelelim güncenin sonuna geldiğimde Holland'ın hikâyesine inanmaktan kendimi alamadım. Hâlâ da inanıyorum. Beni ikna eden yazdıklarının basitliği veya Sasquatch kültürü ile ilgili en ufak bir fikrinin olmaması olabilir. Belki de harekete geçmemin asıl sebebi içimdeki korkmuş küçük çocuğu aklamak isteyen kendi mantıksız arzumdu. Bu yüzden hikâyeye dair detaylarla beraber Kate'in hikâyesini yayınladım ve Sasquatch'a yabancı okuyucuların bağlamı anlamalarına yardımcı olacağını düşündüğüm arka planda yaptığım röportajları da dahil ettim. Araştırmayı tamamlarken eldeki verilerin sayısı karşısında zorlandığımı söylemeliyim. Konu üzerinde çalışan düzinelerce bilim insanı ve yüzlerce avcı var ve kaydedilmiş

binlerce karşılaşma bulunuyor. Hepsinin üzerinden geçmek yıllar, hatta on yıllar alabilirdi ve bu hikâyeyi yayınlamak için elimde o kadar zaman yoktu. Bu sebepten röportajları vakayla direkt, şahsi alakaları olan iki kişiyle sınırladım, edebi referanslarımın hepsini ise Steve Morgan'ın *Sasquatch Elkitabı* isimli kitabından aldım. Şüphesiz ki diğer Kocaayak hayranları da Morgan'ın *Elkitabı*'nın bu konuda en kapsamlı ve en güncel rehber olduğunu kabul edeceklerdir. Kitapta yaratığı yakın zamanda görenlerin ilk ağızdan anlatıları ve Dr. Jeff Meldrum, Ian Redmond, Robert Morgan (kitabın yazarıyla bir akrabalığı bulunmamaktadır) ve merhum Dr. Grover Krantz'ın yaptığı bilimsel analizler yer almaktadır.

Kimi okuyucular Greenloop'un tam konumuyla ilgili belli detayları es geçmemi sorgulayabilir. Aktif bir suç mahalli olan bölgeye akın edebilecek turist ve yağmacıların önüne geçmek için böyle bir karar aldım. Bölgeye ait detaylar ve yayına hazırlanırken yapılan yazım ve gramer hatalarının düzeltmesi haricinde Kate Holland'ın güncesi üzerinde hiçbir değişiklik yapılmamıştır. Tek üzüntüm Kate'in psikoterapisti (ona günlük tutmasını söyleyen) ile hasta gizliliği gerekçesiyle röportaj yapamamaktır. Buna rağmen, psikoterapistin sessizliği, en azından umut kırıntısı olduğunun da bir göstergesi benim için. Sonuçta bir doktor, hastasının hayatta olduğuna inanmasa neden hasta gizliliğiyle ilgili endişe duysun?

Bu yazının yazıldığı sırada, Kate on üç aydır kayıptı. Herhangi bir değişiklik olmazsa, kitabın yayımlanışından sonraki birkaç sene de durum aynı şekilde devam edebilir.

An itibariyle, elimde okumaya başlayacağınız hikâyeyi doğrulayabileceğim fiziksel kanıt yok. Belki Frank McCray beni kandırdı, belki her ikimiz Josephine Schell tarafından kandırıldık. Takip eden sayfaların makul ölçüde kabul edilebilir olduğunu ve benim gibi gençliğin perdesi altına gömülmüş dehşetleri tekrar uyandırıp uyandırmayacağı konusundaki kararı size, okuyucuya bırakıyorum.

1. BÖLÜM

Ağaçların arasına karış ve çağının suçlarını gözden ve gönülden çıkar.

—Jean Jacques Rousseau

GÜNCE GİRDİSİ #1
22 Eylül

Geldik! İki günlük araba yolculuğundan ve bir geceyi Medford'da geçirdikten sonra sonunda buradayız. Burası mükemmel. Evler gerçekten de daire şeklinde sıralanmış. E, herhalde yani ama bunu silmeyeceğim, hiçbir şeyi değiştirmeyeceğim ve durmayacağım, senin söylediğin gibi. Zaten bu yüzden kâğıt ve kalemle yazmamı önermiştin. Silme tuşu olmadan. "Sadece yazmaya devam et." Tamam. Her neyse. Sonunda geldik.

Keşke Frank de burada olsaydı, onu bu gece aramak için sabırsızlanıyorum. Eminim ki Guangzhou'daki konferansa takıldığı için özür dileyecektir ve ben de bir kez daha ona önemli olmadığını söyleyeceğim. Bizim için zaten o kadar çok şey yaptı ki! Evi hazırladı, FaceTime üzerinden defalarca gezdirdi. Buranın hakkını vermedikleri konusunda haklı. Özellikle yürüyüş yolu. Keşke bugünkü ilk yürüyüşte yanımda olabilseydi. Büyüleyiciydi.

Dan benimle gelmedi. Şaşırmadım. Yerleşirken yardımcı olmak için evde kalacağını söyledi. Her zaman yardımcı olacağını söylüyor. Ona bacaklarımı açmak istediğimi, bacaklarımı açmam gerektiğini

söyledim. Arabada iki gün geçirdik! Olabilecek en kötü yolculuktu! Bütün yol boyunca haberleri dinlememeliydim. Biliyorum, "güncel olayların hepsini bir anda tüketme, olguları öğren ama onlara takılma." Haklısın. Yapmamalıydım. Yine Venezuela, asker alımı. Mülteciler. Karayipler'de batan bir başka tekne. Bir sürü tekne. Fırtına mevsimi. En azından sadece radyodan dinledim. Eğer arabayı sürüyor olmasaydım, büyük ihtimalle telefonumdan da izlemeyi denerdim.

Biliyorum. Biliyorum.

En azından Dan ile ilk evlendiğimizde kullandığımız sahil yoluna sapabilirdik. Keşke ısrar etseydim. Dan beş numaralı otobanın daha hızlı olduğunu söyledi.

Öf.

O rezalet besi ahırları neydi öyle? Zavallı inekleri güneşin altında dip dibe bırakmışlar. O koku. Biliyorsun kokulara çok hassasım. Buraya vardığımızda kokunun hâlâ kıyafetlerimin ve saçımın üzerine, hatta burun deliklerimin içine kadar sindiğini hissediyordum. Yürümem gerekiyordu, biraz temiz hava almalıydım ve boyun kaslarımı esnetmeliydim.

Dan'i kendi hâline bıraktım ve evimizin arkasındaki yürüyüş yoluna yöneldim. Rahat bir patika, hafif bir eğimi var ve her yüz metrede bir odunlarla işaretlenmiş. Komşumuzun evinin yanından geçiyor, komşumuzu da o sırada gördüm. Yaşlı bir kadın. Pardon, benden yaşlı bir kadın. Saçları bariz bir şekilde griye dönmüştü. Sanırım kısaydılar, mutfak penceresinden tam olarak anlaşılmıyordu. Lavabonun önünde bir şeyler yapıyordu. Başını kaldırdı ve beni gördü. Gülümsedi ve el salladı. Ben de gülümsedim ve el salladım ama durmadım. Kabalık mı ettim? Sadece insanlarla tanışmak için, eşyaları yerleştirmek gibi, yeterli zamanımız olacağını düşünüyordum. Tamam, belki tam olarak onu düşünmedim. Aslında çok fazla düşünmedim. Sadece devam etmek istiyordum. Biraz suçluluk hissettim ama uzun sürmedi.

Öyle bir şey gördüm ki...

Pekâlâ, buranın kabataslak bir planını yapmanın etrafımı organize etme ihtiyacıma iyi geleceğini söylemiştin, hatırlıyor musun? Bence iyi fikirdi hatta bahsettiğim şeyin bir kısmını bile yakalayacağını bilsem sana bir fotoğraf atardım. Fakat ilk yürüyüşümde gördüğüm şeyi bir çizim, hatta bir fotoğraf bile tam ifade edemez.

Renkler. L.A.'de her şey gri ve kahverengi. O gri, bulanık gökyüzü hep gözlerimi rahatsız etmiştir. Ölmüş çimlerin kapladığı kahverengi tepeler her zaman hapşırmama yol açar ve başımı ağrıtırdı. Burası ise gerçekten yeşil, Doğu Yakası'nda olduğumuz zaman gibi. Hayır, daha iyi. O kadar çok ton var ki. Frank önceden burada kuraklık yaşandığını söylemişti ve ben de otoyolun kenarında yer yer sararmış çimenler gördüğümü düşünmüştüm. Fakat burada yeşilin her tonu var – parlak altın renginden koyu maviye. Çalılar, ağaçlar.

Ağaçlar.

L.A.'de Temescal Kanyonu'nda yürüyüşe gittiğim ilk zamanı hatırlıyorum. Etrafta kısa kısa meşeler bulunuyordu, gri ve çarpık bir görüntüye sahiptiler. Küçük dikenli yaprakları ve ince, mermi şeklinde palamutları vardı. Saldırgan görünüyorlardı. Kulağa inanılmaz dramatik geliyor biliyorum ama böyle hissetmiştim. Sanki o sıcak, sert, tozlu ölü kilin içinde yaşadıkları için kızgındılar.

Bu ağaçlar ise mutlu. Evet, aynen öyle. Neden olmasınlar ki, burada toprak yağan yağmurla ıslanmış, zengin ve yumuşak. Birkaçının parlak, alacalı kabukları ve altın rengi, sarkık yaprakları var. Uzun, güçlü çamların arasına karışıyorlar. Bazılarınınki gümüşköklü iğnelere benziyor, diğerleri ise daha geniş ve yumuşak, yanlarından geçerken yavaşça yüzünüzü okşuyorlar. Göğü tepede tutan güven verici sütunlar gibiler ve L.A.'deki her şeyden daha uzunlar. Buna tepelerini görmek için başımı kaldırdığımda boynumu ağrıtan zayıf, eğri palmiye ağaçları da dahil.

Sağ kulağımın altından kolumun altına kadar uzanan yumruyu sana kaç kere anlattım? Gitmişti. Boynumu nasıl eğersem eğeyim. Ağrı yoktu. Hiçbir ilaç almamıştım bile. Almayı düşünüyordum.

Döndüğümde içmek için mutfak tezgâhının üzerinde iki tane ağrı kesici bırakmıştım. Gerek kalmadı. Her şey yolundaydı. Boynum, kolum. Rahatlamıştı.

Orada on dakika kadar dikildim, güneşin yaprakların arasından parlayışını, parlak puslu ışınların süzülüşünü izledim. Parıldıyordu. Bir tanesini yakalamak için elimi kaldırdım. Küçücük, avcumun çeyreği kadar bir sıcaklık halkası bütün gerginliğimi aldı. Beni sakinleştirdi.

OKB kişiliklerle ilgili ne söylemiştin? Ânı yaşamakta zorlanıyorduk değil mi? Orada, o anda bu geçerli değildi. Her saniyeyi hissedebiliyordum. Gözlerim kapalı. Derin, arındırıcı nefesler. Kokulu, nemli, temiz hava. Canlı. Doğal.

İnsanların başkasının çalıntı suyuyla yaşadığı, bahçeler ve palmiyelerle dolu estetikli L.A.'den o kadar farklı ki. Oranın bir çöl olması gerekiyordu, çarpık bir süs bahçesi değil. Belki bu yüzden oradaki herkes bu kadar sefildir. Hepsi bir yalanı yaşadıklarını biliyor.

Ben hariç. Artık değil.

Daha iyi olamazdı diye düşündüğümü hatırlıyorum. Oldu. Gözlerimi açtığımda, birkaç adım ötede elmaslarla bezenmiş gibi duran bir çalıyı gördüm. Daha önce dikkatimi çekmemişti. Bu bir dut ağacıydı! Karaduta benziyordu ancak yine de emin olmak için internetten baktım. (Bu arada kablosuz internet harika çekiyor, evden bu kadar uzakta bile çalışıyor!) Gerçektiler ve bulunmaları müthiş bir şanstı! Frank yazın süren kuraklığın yaban dutu hasadını mahvettiğini söylemişti fakat tam karşımda bu çalı duruyordu. Beni bekliyordu. Bana olasılıklara daha açık olmamı, işaretleri aramamı söylemiştin hatırlıyor musun?

Hafif acı bir tatları vardı ama bunu hiç umursamadım. Bu onları daha lezzetli kılıyordu. Tatları bana Columbia*'daki evimizin arkasında yetişen yabanmersinlerini hatırlattı. Olgunlaşmaları ağustosa kadar sürerdi, asla bekleyemezdim de haziranda yarı morlaşmış fi-

---

* Kate McCray Columbia, Maryland'de büyümüştür.

deleri yürütmeye başlardım. Bütün o anılar birden aklıma doluştu; yaz mevsimleri, babamın Sal'in Yabanmersinlerini okuyuşu ve Sal ayıya koşunca attığım kahkahalar... Tam bunları düşünürken burnum batmaya ve gözlerimin kenarları sulanmaya başladı. Kendimi kaybetmek üzereydim ki küçük bir kuş, kelimenin tam anlamıyla beni kurtardı.

Aslında iki tane kuş vardı. Disney filmlerini andıran ışık huzmelerinin altında yatan uzun mor yaban çiçeklerinin etrafında iki tane sinekkuşu uçuşuyordu. Bir tanesi bir çiçeğin üzerine kondu, ardından diğeri de vızıldayarak yanına geldi ve daha sonra olabilecek en tatlı şey oldu. İkinci kuş, bronz turuncusu tüyleri ve pembeye çalan renklerle bezeli kırmızı boğazıyla ileri geri uçarak ilkine küçük öpücükler vermeye başladı.

Biliyorum, sürekli karşılaştırma yapıyorum ve bu noktada seni usandırmış olmalıyım ama o papağanları düşünmeden edemiyorum. Onları hatırlıyor musun? Hani konuşmuştuk ya? Vahşi sürü? Bütün bir seansı ciyaklamalarının beni çılgına çevirdiğini konuşarak geçirmiştik. Kurmaya çalıştığın bağlantıyı göremediysem özür dilerim.

Zavallı şeyler, sesleri o kadar korkmuş ve kızgın çıkıyordu ki. Niye çıkmasın ki? Korkunç birileri onları hiç alışmadıkları bir ortama salmışsa ne hissetmeleri gerekiyordu? Hele yavruları? Genlerinde yer alan çıldırtıcı bir huzursuzlukla doğuyorlar. Her bir hücreleri bulamadıkları bir çevreyi arıyor. Oraya ait değillerdi! Hiçbir şey değildi! Doğru bir şeyle karşılaşana kadar yanlışı tanımlamak kolay olmuyor. Burası uzun, sağlıklı ağaçları ve birbirlerine sevgi dolu öpücükler atan küçük mutlu kuşlarıyla doğru görünüyor. Burada olan her şey buraya ait.

Ben buraya aitim.

Tony Durant'in sunucu Kai Ryssdal ile Amerikan radyo şovu Marketplace'te yaptığı röportajın transkripti

RYSSDAL: Peki neden biri, özellikle de şehirde veya banliyöde

yaşamaya alışmış biri, kendini yabanın bu kadar ortasında izole etmeyi seçsin?

TONY: Biz hiç izole değiliz ki. Özellikle hafta içleri ben dünyanın her yerinden insanlarla görüşüyorum, hafta sonları ise eşim ve ben genelde Seattle'dayız.

RYSSDAL: Ama Seattle'a giderken yolda harcadığınız süre–

TONY: İnsanların her gün arabalarında harcadığı süreden daha fazla değil. İşe gidip gelirken her gün harcadığınız zamanı bir düşünün, ya çevrenizdeki şehri görmezden geliyorsunuz ya da şehirden sürekli rahatsız olmaya başlıyorsunuz. Köyde yaşamanın avantajı, biz şehirde zorunlu olduğumuz için değil, orada olmak istediğiniz için zaman geçirebiliyoruz. Bizim için bu bir angarya değil, daha ziyade bir ödül dolayısıyla şehirde geçen zamanımızdan keyif alıyoruz. Greenloop'un devrimsel yaşam stili bize hem şehir hayatının hem de kırsal hayatın en iyi yönlerini alma şansı tanıyor.

RYSSDAL: Biraz bahsettiğiniz "devrimsel yaşam stili" hakkında konuşalım. Daha önce Greenloop'u bir sonraki Levittown olarak nitelendirmiştiniz.

TONY: Aynen öyle. Levittown bir refah prototipiydi. Elimizde İkinci Dünya Savaşı'ndan dönen genç askerler vardı, yeni evlenmişlerdi ve hepsi bir aile kurmak, ev bark sahibi olmak istiyordu ancak maddi imkânları yoktu. Aynı zamanda imalat kısmında bir devrim yaşanıyordu; aerodinamik üretim, gelişmiş lojistik, önceden hazırlanmış parçalar... hepsi savaştan kalmaydı ancak inanılmaz bir barış zamanı potansiyeli barındırıyorlardı. Levitt Ailesi bu potansiyeli ilk fark edendi ve bunu Amerika'nın ilk "planlı topluluk" modelini oluşturmak için kullandılar. Ardından o kadar hızlı ve ucuza inşa ettiler ki bildiğimiz modern banliyo tipinin bir modeli oldu.

RYSSDAL: Ve siz bu modelin ömrünü tamamladığını söylüyorsunuz.

TONY: Bunu söyleyen ben değilim, yaşam standartlarımızın bizi yok ettiğini fark etmemiz 1960'lara kadar gidiyor ve bunu bütün

ülke kabul ediyor. Yemeğini yiyemeyeceksek, havasını soluyamayacaksak veya sular yükseldiği için toprağında yaşayamayacaksak bütün bu gelişimin ne anlamı var? Yarım yüzyıldır sürdürülebilir bir çözüme ihtiyacımız olduğunu biliyoruz. Bu çözüm ne olacak peki? Zamanda geriye mi gideceğiz? Mağaralarda mı yaşayacağız? İlk çevrecilerin istedikleri buydu, en azından o şekilde ifade ediyorlardı. *Uygunsuz Gerçek*'te yer alan ikonik bir sahne vardı hatırlıyor musunuz, Al Gore terazinin bir koluna altın külçeler diğerine de Dünya Ana'yı koymuştu? Bu nasıl bir seçenek böyle?

İnsanlardan şahsi, maddi konforlarından aşkın idealler için vazgeçmelerini isteyemezsiniz. Komünizm bu yüzden başarısız oldu. Bütün o ilkel, hippi, "toprağa dönüş" komünleri bu yüzden başarısız oldu. Kendini feda etmek üzerine kurulu küçük mücadeleler kulağa güzel geliyor ancak bir yaşam biçimi olarak sürdürülebilir değiller.

RYSSDAL: Ta ki siz Greenloop'u icat edene kadar.

TONY: Tekrar ediyorum, ben hiçbir şey icat etmedim. Tek yaptığım eldeki probleme geçmiş başarısızlıkların merceklerinden bakmak oldu.

RYSSDAL: Daha önceki girişimlere karşı oldukça eleştirelsiniz...

TONY: Buna eleştirel demezdim. Benden önce gelenler olmasa burada olamazdım. Fakat, Masdar* veya Dongtan** gibi devlet destekli devasa eko-şehirlere bir bakın. Çok büyükler. Çok masraflılar. Ayrıca Ayrışma*** sonrası Amerika için kesinlikle fazla ihtiraslılar. Benzer şekilde, BedZED**** veya Sieben Linden***** gibi daha küçük Avrupa modelleri de iyi girişimler değil zira çok katılar. Florida'daki

---

* Abu Dabi'de inşa edilen bir sürdürülebilir şehir projesi.

** Yapımı Şangay'ın Chongming Adası'nda yapımı planlanan bir eko-şehir.

*** Sequestration: Birleşik Devletler Kongresi tarafından 2013 yılında uygulamaya konan bütçe tasarrufu kanunu.

**** Hackbridge, Londra, Birleşik Krallık'ta yapımı 2002 yılında tamamlanan yüz evlik bir sürdürülebilir topluluk.

***** Almanya'da izole yaşayan bir yerleşim yeri.

Dunedin* projesini beğendim. Rahat ve yönetilebilir, onun da vay be dedirten bir tarafı yok ama bu...

RYSSDAL: Burada Tony'nin çevremizdeki evleri ve araziyi gösterdiğini belirtmemiz gerekiyor.

TONY: "Vay be" dediğin bu değil midir söyler misin?

RYSSDAL: Cygnus şirketinin gezi ekibini kaçırdığınız ve onları buraya kadar yürüttükten sonra projeyi sunduğunuz doğru mu peki?

TONY: [Gülüyor] Keşke. Onlara sunacak bir teklifim olduğunu biliyorlardı, aynı zamanda bunun devletin özel sektöre satmaya hazırlandığı arazilerden biriyle ilgili olduğunu da ama teklifimi buraya... aslında... tam durduğumuz yere gelene kadar duymamışlardı.

RYSSDAL: Ve gerisini doğa halletti.

TONY: Ve ben. [İkisi de gülüyor]. Cidden, Steve Jobs'un orkestrayı yönetmesi gibi**, bu arazi benim orkestram. Buraya geldiğinizde, burasıyla çevrelendiğinizde, içgüdüsel bir birliktelik kurduğunuzda gezegenimizi kurtarmak için tek yolun o birliktelik olduğunu fark ediyorsunuz. Sorun her zaman buydu zaten, dünyanın doğallığıyla aramıza o kadar mesafe koyduk ki onu yok etmeye başladık.

Cygnus'taki arkadaşlarıma yakında özelleştirilecek bu toprak parçası için iki farklı son hayal etmelerini istedim. Burası Çinli bir kereste firması tarafından dümdüz edilebilirdi veya... veya... yeni Yeşil Devrim'le özleşmiş bir mikro-topluluğun bıraktığı küçücük ayak izini görebilirdik. Altı ev, daha fazla değil, ters dönmüş bir kaplumbağaya benzeyen topluluk evini çevriliyor ki, bazı Kızılderili inanışlarına göre dünyanın temelleri bu kaplumbağanın üzerine kurulmuştur.

Tlingit-stili evlerin tam anlamıyla ağaçlardan fırlamış gibi görüneceklerini onlara detaylıca anlattım.

---

* Dunedin, Florida, Amerika Birleşik Devletleri'nde inşa edilen ve ekolojik evlerden oluşan bir köy.

** "Ben orkestrayı yönetirim." Aaron Sorkin tarafından yazılan ve Michael Fassbender'ın rol aldığı 2015 yapımı *Steve Jobs* filminde geçse de, Jobs'un kendisinin bu cümleyi kurduğu doğrulanamamaktadır.

RYSSDAL: Ki şu anda bunu görebiliyoruz.

TONY: Aynen öyle, ama göremediğiniz şey bu evlerin tamamen geri dönüştürülmüş materyallerden inşa edildiği. Kereste, metal, yalıtım hepsi geri dönüştürülmüş kot pantolonlardan elde edildi. Yeni kullanılan tek materyal parkeler için kullanılan bambu. Bambu gezegenimiz için gerçekten önemli. Mahallenin her tarafında görme sebebiniz bu. Sadece en çeşitli ve en yenilenebilir inşa malzemelerinden biri değil ayrıca karbon yalıtımına da yardımcı oluyor. Bunların yanı sıra "pasif unsurlar" olarak isimlendirebileceğiniz şeyler de var, mesela tabandan tavana uzanan ve perdeleri kaldırıp indirerek bütün evi soğutabileceğiniz veya ısıtabileceğiniz devasa pencereler gibi.

Fakat pasif unsurlar ancak bir yere kadar işe yarar. Aktif çalışan yeşil teknolojiye geldiğimizde ise burada hepsi elimizin altında. Çatılardaki mavi-mor kaplamayı gördünüz mü? Bunlar güneş panelleri. Eski usul duvar kâğıtları gibi kolayca soyulup yapıştırılabiliyorlar, kullanılan "üç katmanlı" model sayesinde de bulutlu bir günde bile her bir fotonu toplayabiliyorlar. Dönüştürülen amperler duvara görünmez bir şekilde yerleştirilmiş Cygnus'un patentli bataryasında depolanıyor, bu model muadillerinden yüzde on üç buçuk oranında daha etkin.

RYSSDAL: Şimdi Elon Musk düşünsün.

TONY: Hayır hayır, Elon'u seviyorum, o iyi bir adam ama biraz geride kaldı.

RYSSDAL: Güneş kârı programı gibi mi?

TONY: Kesinlikle. Eğer ihtiyacından daha çok enerji topladıysan, neden sisteme geri satamayasın ki? Bazı eyaletlerde olduğu gibi para iadesinden de bahsetmiyorum, gerçekten satmayı ve karşılığında para almayı kastediyorum. Almanların yirmi yıldan fazla bir süredir yaptığı gibi. Bu teknoloji değil, kârlı bir iş demek, kıçını kaldırmadan para kazanıyorsun.

RYSSDAL: Kıçtan bahsetmişken...

TONY: Tam ona geliyordum. Evlerimiz sadece güneş ışığını toplamakla kalmıyor, aynı zamanda, hazır ol, dışkınızdan çıkan metan gazını da topluyor. Bu da yeni bir şey değil aslında. Biyoyakıt gelişmekte olan ülkelerde senelerdir kullanılıyor. Hatta bazı Amerikan şehirleri bile kendi çöplüklerini kaynak olarak kullanmaya başladı. Greenloop sadece bahsettiğimiz zorluklarla edinilen tecrübeyi alıp Amerikan banliyö standartlarına getirdi. Her ev, sifonu çektiğinizde ayrıştırmaya başlayan bir biyoyakıt jeneratörünün üzerine kurulu. Ancak onu görmüyorsunuz veya kokusunu almıyorsunuz hatta hakkında düşünmenize bile gerek yok. Her şey Cygnus'un "akıllı ev" sistemi tarafından kontrol ediliyor.

RYSSDAL: Bu sistem hakkında biraz bilgi verir misiniz?

TONY: Tekrar ediyorum, yeni bir şey değil. Pek çok ev akıllanıyor. Greenloop sadece biraz daha hızlı davrandı. Merkezi ev sistemi sesle veya kumandayla etkinleştiriliyor ve en büyük amacı verim almak. Sürekli olarak düşünüyor, hesaplıyor, kesintisiz bir şekilde tek bir amper kaybetmediğinizden emin oluyor. Her oda ısı ve hareket algılayıcılarıyla dolu, boş olan her odada bütün ışığı ve ısıtmayı kapatıyorlar. Her zaman yaşadığınız gibi yaşamaya devam etmeniz yeterli. Konforunuzdan veya zamanınızdan bir gıdım feda etmenize gerek yok.

RYSSDAL: Aynı siyasi irade Washington eyaletinin güneş enerjisi politikasını değiştirmesini sağladı.

TONY: Bütçenin yarısıyla inşaatı tamamladık, ana otobandan ayrılan özel yolu inşa ettik ve altlarına onlarca kilometrelik fiberoptik kablolar döşedik.

RYSSDAL: Yeşil işler.

TONY: Yeşil işler. Bahsettiğim onca alengirli elektroniği kim çalışır hâlde tutuyor? Güneş panellerini kim temizliyor? Kim biyoyakıt jeneratörlerindeki kullanılmış atığı kazıyıp, mutfak artıkları, geri dönüşümle beraber nakliyesini yapıp organik atığa dönüştürüp çevredeki meyve ağaçlarına besin olarak dağıtıyor?

Her bir Greenloop sakininin, hizmet sektöründe çalışan iki ila dört Amerikan yurttaşına iş olanağı sağladığını biliyor muydunuz? Hepsi Ortak Ev'de şarj olan elektrikli karavanlarla getirildiler. Üstelik bu sadece hizmet sektörü. Güneş panellerini, biyoyakıt jeneratörlerini ve duvar pillerini inşa edenlere ne demeli? İmalat. Amerika'da üretildi. Yeni Yeşil Usul ve artık Yeşil Yeşil Toplum dedikleri Yeşil Devrim işte bu. Greenloop mümkün olanı gösteriyor, tıpkı Levittown'un daha önce gerçekleştirdiği gibi.

RYSSDAL: Fakat Levittown'da bir ırk ayrımı politikası olduğunu da unutmamamız gerekiyor.

TONY: Hayır, tabii ki görmezden gelmemeliyiz. Aslında, bahsettiğim tam olarak bu. Levittown ayrıştırıcıydı; Greenloop birleştirici. Levittown insanları ayırmak istiyordu. Greenloop onları bir araya getirmek istiyor. Levittown insanları doğal dünyadan ayırmak istiyordu. Greenloop onları tekrar tanıştırmak istiyor.

RYSSDAL: Fakat çoğu insan bu şekilde bir toplulukta yaşamayı maddi olarak karşılayamaz.

TONY: Hayır ama ondan bir parçayı karşılayabilirler. Levittown'un bütün olayı buydu, sadece evleri sunmak değil barındırdıkları her türlü yeniliği de öne çıkarmak: otomatik bulaşık makineleri, çamaşır makineleri, televizyon. Bütün bir yaşam tarzı. Greenloop ile yapmak istediğimiz de bu, güneş enerjisi ve akıllı evlere gelirsek zaten yaygınlaşmaya başladılar. Gezegeni kurtaracak bütün bu fikirleri tek bir çatı altında toplayıp, mecaz yapmıyorum, ülkenin her tarafına yeterince Greenloop yerleştirebilirsek bu fikirler toplumun geneline de ulaşır ve en sonunda Yeşil Devrimimize sahip oluruz. Daha fazla fedakârlık, suçluluk duyma yok. Gezegenimiz ve kâr arasında bir çatışma yok. Amerikalılar hepsine sahip olabilir ve hepsine sahip olmaktan daha Amerikan olan ne var ki?

2. BÖLÜM

Mutluluk: dolgun bir banka hesabı, iyi bir şef ve sağlam bir sindirim.

—Jean Jacques Rousseau

GÜNCE GİRDİSİ #2
23 EYLÜL

Dün gece Ortak Ev'de düzenlenen "hoş geldin yemeğine" katıldık. Binayı sana hiç anlatmadığımı fark ettim. Özür dilerim. Planlı yerleşimlerde ev sahipleri birliğinin toplandığı ortak alanlara benziyor ve geleneksel Pasifik Kuzeybatı uzun evleri gibi inşa edilmiş. Dün gece Google'da "uzunevler"i arattım. Görünüş olarak neredeyse birebir aynılar. İçinde banyonun da yer aldığı büyük, çok amaçlı bir alan barındırıyor ve bir tarafında küçük bir mutfak, diğerinde ise kaldırım taşlarıyla bezenmiş konforlu bir şömine var. Şöminenin ateşi, kozalaklardan yapılmış mumlar ve günbatımının doğal ışığıyla karışıyor, ortama çok güzel bir parıltı yayıyordu. Ortak Ev doğu-batı yönünde yerleştirilmiş, dolayısıyla güneşin batışının yarattığı müthiş manzarayı izlemek için tek yapmamız gereken büyük ikili kapıları açık bırakmaktı. Havanın sıcaklığı beni şaşırttı, L.A.'deki gecelerden daha soğuk değildi.

Çok huzurlu bir ortam vardı, hele *yemekler*! Tereyağımsı siyah soya salatası, kızartılmış sebzelerle sunulan kinoa ve hemen yanımızdaki nehirden yakalanan somon! Girişi harikulade bir çorbayla

yaptık: Booth'ların yaptığı sebze sobası. Bizim iki ev solumuzda yaşıyorlar. Vegan gurmeler. Sadece karışımı hazırlayıp onu pişirmekle kalmamışlar, çorbanın kendisini de *yapmışlar*. Soba eriştelerini sıfırdan hazırlamışlar. Malzemeler o gün taze olarak getirilmiş. L.A.'e taşındığımızda bol bol soba yemiştim, hatta bir kere Dan ve o zamanki ortaklarının şirketlerinin kuruluşunu kutlamak için gittiği Nobu'da bile yedim, bunun yanından bile geçmediğine eminim.

"Kendi ellerimizle yaptık." Vincent'ın söylediği buydu. Ondan ve eşi Bobbi'den hoşlandım. Her ikisi de altmışlı yaşlarında, kısa boylu ve mutlu, teyze ve amca dediğinizde aklınıza gelen tipteler.

Vegan olmayışımıza da hiç önyargıyla yaklaşmadılar. Bunu söylemek beni önyargılı biri gibi mi gösteriyor acaba? Ama kimi kastettiğimi biliyorsun: Venice Sahili'nde yaşayan bütün veganlar, özellikle de yenileri. Dan'in deri ayakkabılarına ve benim ipek bluzuma nasıl baktıklarını hatırlıyorum, bir tanesi akvaryumlara hapishane bile demişti. Ciddiyim, birinin evinde bir partiye katılmıştık ve bu adam ev sahiplerine koi göletleri için bağırıp çağırmaya başladı. "Okyanusun dibinde minnacık bir hava balonuna hapsedilseniz hoşunuza gider miydi!" Booth'lar öyle değildi. Çok iyiydiler. Ayrıca Dan verdikleri ev hediyesine *bayıldı*.

Çelik kaplama, avcunla tuttuğun ters dönmüş bir T düşün. T'nin boynu parmakların boyunca uzanıp, uzun ince, sivri bir kenarı olan keskinleştirilmiş bir kaşığa benziyor. Bobbi bunun "gözenekler" için kullanılan bir hindistancevizi açacağı olduğunu söyledi, hindistancevizlerinin üzerinde yer alan deliklere böyle deniyormuş. Bunu hiç bilmiyordum. Ayrıca hindistancevizi suyunun dünyadaki en iyi sıvı kaynağı olduğunu da bilmiyordum. Vincent kendi kan hücrelerimizde bulunan sıvıya en yakın madde olduğunu söyledi. Bobbi "evde kan nakli yapmamıza gerek olmaz ya" diye şaka yapsa da Vincent hindistancevizi suyunun yürüyüşlerdeki yararlarını açıklarken dikkatle dinledi. Her sabah yürüyüşe gidiyorlar ve yazları kasalarca hindistancevizi bitiriyorlar.

Dan'i izlerken, "Gerekirse birinin gözünü de çıkarabilirsin sanırım," diye ekledi Bobbi. Elindeki açacağı havada saplama hareketleri yapmak için kullanıyordu. On iki yaşında gibi görünüyordu, hatta öyle konuşmaya başlamıştı. "Oğlum, bu harika bir şey! Teşekkürler!"

Sanırım bu noktada utanmam gerekiyordu ama Booth'lar sadece gururlu anne babalar gibi ona gülümsediler.

Orada gerçek anne babalar da vardı. Perkins-Foster ailesi. Sadece birkaç aydır buradaydılar ve bizden önce gelen son sakinlerdi.

Carmen Perkins... bir temizlik hastası olabilir tam emin değilim, sonuçta daha yeni tanıştık. Yanından el dezenfektanını ayırmıyor. Elimizi sıkar sıkmaz çıkarıp ellerine sıktı, sonra kızına sıktı ve hepimize önerdi. Yine de oldukça tatlı bir kadın. Dan ve benim "halkayı tamamlamamızın" ne kadar güzel bir şey olduğunu söyleyip durdu. Bir çocuk psikoloğu. Karısı Effie ile beraber dijital çağda evde eğitim ile ilgili bir kitap yazmışlar. Carmen onu "Euphemia" olarak çağırıp duruyordu.

Sanırım Effie de bir çocuk psikoloğu. En azından Carmen onu öyle tanıttı. Effie "Yani, teknik olarak bir belgem yok..." diye sözlerine başlasa da Carmen elini koluna koyarak onu durdurdu. "Lisansını almak üzere çalışıyor ve şimdiden benden çok daha zeki," dedi, sözleri Effie'yi utandırmış olacak ki yüzü kızardı biraz.

Effie fiziksel olarak Carmen'den daha kısa değil sanırım ama duruşu sebebiyle öyle görünüyor. Omuzları yukarı çekik. Yumuşak bir sesi var. Fazla göz teması kurmuyor. Birkaç kez sorularımıza yanıt vermeden önce hızlıca Carmen'e bir bakış attı. İzin mi istiyordu? Daha sonra birkaç kez daha baktı. Yoksa onaylanmak mı istiyor?

Effie zamanının ve ilgisinin çoğunu da kızları Palomino'ya ayırdı. Kızın ismi, Carmen'e göre, evlat edinme sırasında koydukları "idareten" bir isim. Biraz savunma seziliyordu, özellikle Effie bu "idareten" ismi Palomino'nun daha çok sevdiği bir şey bulursa istediği zaman değiştireceğini açıkladığı zaman. Carmen onunla ilk kez Bangladeş'teki yetimhanede tanıştıklarında atlarla ilgili yırtık pırtık

bir kitaba sarıldığını söyledi. Ona atlarla ilgili bir şeyler sordum, Dan de burada yaşamaktan mutlu olup olmadığını öğrenmek istedi. İkimiz de bir yanıt alamadık.

National Geographic'in ünlü yeşil gözlü Afgan kız fotoğrafını biliyor musun? Palomino'nun gözleri kahverengiydi ancak aynı huzursuz ifadeye sahiptiler. Bize sadece o gözlerle baktı ve birkaç saniye hiçbir şey söylemedi, daha sonra "stres çarkına", minik ev yapımı çantasına döndü. Effie kızına sarıldıktan sonra özür diledi. "Biraz utangaçtır."

Carmen, "onun sohbetiyle bizi eğlendirmek gibi bir görevi yok," diye araya girdi. Ardından kitabın sahip olduğu tek tük şeyden biri olduğunu anlattı, kitap ve plastik çantasındaki bir kalıp ekmek. Onunla tanıştıklarında, bir daha ne zaman yemek yiyeceğini bilmiyormuş. Effie başını sallayıp ona tekrar sarıldı ve kötü beslenmeden dolayı küçük kızın yaşadığı vitamin eksikliklerini, ağız ve kemik ağrılarından bahsetti. Myanmar devletinin altında "Rohingya" azınlığının (ki bunu daha sonra Google'lamam gerekecek) çektiklerini anlatmaya başlamıştı. Carmen ona sert bir bakış atıp susturdu. "Bütün bunları ona tekrar yaşatmamıza gerek yok. Önemli olan Palomino'nun güvende olması, sağlığı yerinde ve sevildiği bir ortamda."

Bunu fırsat bilen Alex Reinhardt konuya girdi ve Güney Afrika'daki etnik azınlıkların üzüntü verici durumundan bahsetmeye başladı. Dr. Reinhardt'ı hiç duymuş muydun? *Taht Oyunları*'nın yazarına benziyor ama Yunan balıkçı şapkası takmıyor. Onun yerine bir beresi var, üzerinde fena durmuyor sanırım. İsmini okulda birkaç kez duymuştum, Amazon'da da kitaplarının tanıtımı karşıma çıkmıştı. TED Talk konuşmasının sonunu görmüş olabilirim, uçakta yanımda oturan biri izliyordu.

Galiba önemli biri. Kitabı *Rousseau'nun Çocukları* görünüşe göre "çığır açıcı"ymış. Tony Durant'ın kullandığı sıfat buydu. Reinhardt bu yorumu duyunca hafif, neredeyse utangaç bir şekilde

silkelendi ama ardından neden kitabın onu akademik çevrelerde öne çıkardığını anlatmaya başladı.

Umarım doğru anlamışımdır. Bana açıkladıklarını anlatmaya çalışacağım. Jean Jacques Rousseau –Dan'in geçen gece yaptığı gibi Henry David Thoreau ile karıştırmamak gerekli– bir Fransız filozof. Ona göre ilk insanlar temelde iyiydiler, ancak insanlık olarak zamanla şehirlileşmeye başlayıp doğayla bağlarımızı kopardıkça kendi doğamızla bağlarımızı da koparmaya başladık. Reinhardt'ın sözleriyle, "günümüzün sorunlarının temelleri uygarlığın yozlaşmasında yatıyor." Reinhardt, Afrika'da Kalahari Çölü'nde yaşayan Kung San avcı-toplayıcı kabilelerini inceleyerek *Rousseau'nun Çocukları*'nda filozofun düşüncülerini kanıtlamış. "Bizim problemlerimizden hiçbiri onlarda yok," dedi, "bizim güya ilerlemiş toplumlarımızın salgınlarına sahip değiller. Ne suç ne bağımlılık ne de savaşlar. Rousseau'nun tezinin vücut bulmuş hâliler."

"Ve Rousseau'nun ideallerinin aksine, erkek egemen bir toplumda kadınlar erdemli seks kölelerine indirgenmiyorlar." Bu ses Carmen'e aitti. Yüzünde bir gülümsemeyle, kibarca söylemişti ancak gözlerini alay edercesine deviriyordu. Effie kıkırdadı ve o sırada kinoaya uzanan Reinhardt'ın yüzünde o kadar dostane olmayan bir dönüş yapmaya hazırlandığını gösteren bir ifade belirdi.

"Rousseau bir insandı," dedi Tony, "ancak sayısız alanda sayısız insana ilham verdi, Maria Montessori de bunlardan biri." Sözleri gerginliği dağıttı, sözleri ve inanılmaz gülümseyişi. Gözleri. Bana doğru döndüklerinde kollarımın karıncalandığını hissettim.

"Gördüğünüz bu adam," dedi Tony, kendi kadehiyle Reinhardt'ınkine hafifçe dokunarak, "Greenloop'un ruhani ilhamını verdi. *Rousseau'nun Çocukları*'nı okuduğumda sürdürülebilir evlerle ilgili vizyonumu bir kalıba oturttum. Tabiat Ana bizi dürüst kılıyor, bize kim olmamız gerektiğini hatırlatıyor." Bunu söylediğinde eşi Yvette, elini koluna doladı ve hafif, gururlu bir şekilde iç çekti.

Durantler.

Aman Tanrım... veya Tanrılar!

Saçmalık derecesinde güzeller. Bir o kadar da korkutucular! Yvette –tam bir Yvette'e benziyor– melekleri andırıyor. Hiç yaşlanmamış gibi. Otuzlarında mı? Belki elli? Uzun ve zarif, magazin dergilerinden fırlamış gibi duruyor. Bal sarısı saçları, kusursuz cildi, canlı, parlak ela gözleri var. Keşke onu önceden Google'lamasaydım. Her şeyi daha kötü yaptı. Gerçekten de bir süre modellik yapmış. *Cargo* ve *Lucky* adında birkaç eski dergide fotoğrafları var. Şaşırmadım. Aruba ve Amalfi kıyılarındaki fotoğraflar inanılmazdı. Kimse bikiniyle o kadar iyi görünmeyi hak etmez. En azından o kadar iyi görünen kimse, o kadar iyi olmamalı.

Başta bizi yemeğe çağıran zaten oydu. Yürüyüşümden döndükten hemen sonra, kan ter içindeydim ve Dan sağa sola dağılmış kutuların arasında koltuğa serilmiş uyuyordu. Kapı çaldı, karşımda büyüleyici ve ışıl ışıl bir su perisi belirdi. Bana cana yakın bir şekilde sarılıp (ki öne eğilmesi gerekmişti) Greenloop'u tercih ettiğimiz için ne kadar mutlu olduğunu açıklarken, sanırım "ım-hım" gibi zarif bir şeyler mırıldandım.

Sanki hafif, üst-seviye İngiliz aksanı bir dehaymış etkisi yaratmıyormuş gibi bir de psikomatik hastalık terapileri üzerine doktora yapıyordu. Dr. Andrew Weil kim bilmiyorum (bakmam gereken bir şey daha) ama eskiden onun en gözde öğrencisiymiş ve beni her gün yüzlerce çevrimiçi abonesinin katıldığı "bütünleştirici sağlık yogası" seansına davet etti.

Göz alıcı, çok zeki ve cömert. Bize "mutlu ışık" adında bir yeni ev hediyesi verdi, bu ışık güneşin anlık tayfını taklit ederek mevsim melankolisi bozukluğunu engelliyormuş. Kendisinin ne ruh hâlini ne de kusursuz cilt tonunu korumak için böyle bir şeye ihtiyaç duymadığına eminim.

Tony ise Yvette'in kendi mutlu ışığı olduğu için buna ihtiyaç duymadığını söyleyerek şaka yaptı.

Tony.

Peki, dürüst olmam gerekiyor, değil mi? Bana bunu söylemiştin. İkimizden başka kimse bunu okumayacak. Engeller yok. Yalanlar yok. O an ne düşünüp hissediyorsam onu yazacağım.

Tony.

Kesinlikle daha yaşlı. Ellilerinde gibi ama haşin, yaşlı bir film yıldızı havası var. Dan bana eski bir çizgi romandan bahsetmişti –*G.I. Joe?*–, hikâyede kötü adamlar bütün diktatörlerin DNA'sını alıp kusursuz kötü adamı yaratıyorlardı. Tony bana bunun tam tersini hissettirdi, üstüne Clooney'nin teni ve Pitt'in dudakları. Tamam, belki saçları Sean Connery'ninki gibi seyrelmeye başlamış ama bu beni hiçbir zaman rahatsız etmedi; yani Dan'in topuzuna tahammül ediyorum değil mi? Kolları ise bana Frank'in zamanında duvara posterini astığı bir adamı hatırlattı. Henry Rollings? O kadar iri ve kaslı değil ama adaleli ve dövmeli. Dan'in elini sıkmak için uzandığında dövmelerinin altında yatan adalelerini görebiliyordum. Bütün o kabile desenleri ve Asyalı karakterler, hepsi canlı gibiydi. Tony ile ilgili her şey yaşam doluydu.

Pekâlâ. Dürüst oluyorum. Bana Dan'i hatırlattı. Eski hâlini. Enerjik, girişken. Her odayı, herhangi bir odayı etkisi altına rahatlıkla alabilirdi. Mezuniyet dersimizde yaptığı konuşma aklıma geldi. "Dünyaya hazır olmamıza gerek yok. Asıl Dünya bize hazır olsun!" Sekiz sene geçmiş mi bile? O kadar çok mu oldu?

Bu iki karakteri karşılaştırmamaya çalıştım, yanımda Dan'in dönüştüğü kişi vardı, karşımda ise dönüşeceğini düşündüğü kişi oturuyordu.

Dan.

Bunları yazarken yemekte onunla ne kadar az ilgilendiğim konusunda suçluluk hissediyorum, yer sallanmaya başladığında refleks olarak bile ona sarılmaya çalışmadım.

Sadece ufacık bir sarsıntıydı. Bardaklar titredi, sandalyem de biraz yalpaladı.

Görünüşe göre geçtiğimiz yıl boyunca aralıklı olarak böyle olay-

lar yaşanıyormuş. Rainier Dağı'ndan gelen ufak tefek sarsıntılar. Endişelenmeye değer bir şey değil. Volkanlar bunu yapıyor. Venice Sahili'nde geçirdiğimiz ilk ayımız aklıma geldi, yatağım zıplamaya başlamıştı, sallanmıyordu, zorlu bir denizdeki gemiler gibi zıplıyordu. San Andreas Fay Hattını biliyordum ancak L.A.'in altından geçen bir sürü küçük fay hattını duymamıştım. Neden Doğu Yakası'nda yaşayanların çoğunun ilk depremlerini atlatamadıklarını anlıyorum. Eğer Dan "Silikon Sahiline" o kadar takmamış olsa pılımı pırtımı toplardım. Ama kaldığıma mutluyum, artçıyla ana deprem arasındaki farkı öğrenmiş oldum. Greenloop'taki o ufak sarsıntı, bir kamyonun geçişinden daha az etkiliydi, bana inkâr ve fobi arasındaki farkla ilgili söylediklerini hatırlattı.

İnkâr tehlikenin varlığını mantıksız bir şekilde reddetmektir.

Fobi ise tehlikeden mantıksız bir şekilde korkmaktır.

O an mantıklı kalabildiğime seviniyorum, özellikle diğer kimse depreme çok aldırış etmemiş gibi görünürken. Hatta Yvette yüzüne sempatik bir gülümseme takınarak, "California'nın depremlerini bunlar için bırakmak hiç adil değil," dedi.

Hepimiz güldük, ta ki bir sonraki sallantı gelene kadar – insan formunda bir sallantı!

Mostar o sırada ortaya çıktı.

Gelen daha önce camda gördüğüm kadındı. Adında Bay veya Bayan veya bir soyadı yoktu. Sadece "Mo-star." Geç gelmişti, "atölyesinde" zamanı unuttuğuyla ilgili özür diledi ve tulumbanın soğuması için ekstra zaman gerektiğinden bahsetti. Tatlısının adı buydu. Tulumba. Şerbete gömülmüş ve kesilmiş çurolara benzeyen koca bir tabak. Zaten tatlılarımızı yemiştik. Durantler somonla beraber yanlarında getirmişlerdi: kendi ağaçlarından toplanmış bala batırılmış elma dilimleri ve yerel meyvelerle yapılan glütensiz el yapımı dondurma. Herkes ne kadar iyi olduğunu söyledikten sonra gecelik Halo seansımda her ikisinin de tadına bakmaya can atıyordum. Mostar mesajı almamış olmalıydı. Yoksa sadece umursamadı mı?

Dan de daha fazla tatlı olmasını umursamamış gibi görünüyordu. Tulumbalara saldırdı. Beş tane mi yedi? Altı mı? Her birini çiğnerken inleme sesleri çıkarıyordu. İğrenç.

Kibarca bir tane aldım. Daha şimdiden donmuş un kokusunu alabiliyordum. Ne kadar kalori içerdiğini düşünmek bile istemiyorum. Belki başka kimsenin almamasının sebebi de buydu. Boothelar hayvansal yağlarla ilgili bir şeyler söyledi. Perkins-Fosterlar Palomino'nun glüten alerjisini öne sürdüler. Mostar'ın bunu yapması biraz düşüncesizlik gibiydi. Bütün bu beslenme kısıtlamalarından haberdar olmalıydı. Reinhardt'ın da sadece bir tane almasının sebebi bu olabilir. Nasıl göründüğüne bakılırsa ondan daha fazlasını beklerdim. Pardon. Görünüşüyle alay ediyorum. Fakat diğer her şeye saldırışını düşündüğümde, çılgınlıkta Dan'e katılmasını beklerdim. Onun yerine, kibar ve mesafeli bir şekilde sadece birinin ucundan ufak bir ısırık aldı. Odadaki havanın soğuduğunu hissedebiliyordunuz.

"Ye." Mostar kendini masanın ucuna bıraktı. "Hadi, o kemiklere biraz et gerek." Tipik yaşlı ninelere benziyordu, aksanı bile görüntüsüne uyuyordu. Nerenin aksanıydı bu? Rusya? İsrail? R'leri yuvarlayıp duruyordu.

Boyu gerçekten kısaydı, hatta sadece alnıma kadar gelen Bayan Boothe'tan bile kısa. En fazla bir elliydi, belki daha da kısa. Bir varile benziyordu, sanki biri bir fıçıya elbise giydirmişti. Zeytin renkli teni kırışıktı, özellikle gözlerinin çevresinde daha belirgin duruyordu. Kırışık ve kara. Biraz rakunları andırıyordu, sanki bir senedir uyumamış gibiydi. Aşağılayıcı mı oluyorum? Aşağılamak istemiyorum aslında. Sadece bir gözlem. Sert gözleri vardı. Açık mavi rengi koyu halkalarla çevreleniyordu. Saçları gri veya beyaz değil gümüş rengindeydi ve bir topuzla arkadan bağlanmıştı.

Enerjisi odanın geri kalanından tamamen farklıydı. Çoğunun enerjisi yavaş, gelgitli dalgalar hâlindeydi. Onunki ise sert, keskin zıplayışlar yapıyordu. Tanrım, California'da bu kadar uzun süre yaşamamalıydım.

Gerçekten, onunla ilgili her şey sertti, yürüyüşü, konuşma şekli. Bakışlarını benden ayırmadan, tatlısını didikleyişimi izliyordu. Geri kalan herkes de bana bakıyordu. Biraz garip bir histi, tulumbaya vereceğim tepkinin daha derin bir anlamı olacağını hissediyordum. Biliyorum, buna çok fazla anlam yüklüyorum. Bana içgüdülerime güvenmemi söylemiştin ama dürüst olmak gerekirse o kadar rahatsız hissettim ki iştahım kapandı.

Tony bunu fark etmiş olmalı ki yardımıma koşarak Mostar'ı detaylı bir şekilde tanıtmaya başladı. "Topluluğumuzda dünyaca ünlü bir sanatçı yaşadığı için o kadar şanslıyız ki," dedi. Camlarla çalışıyordu ve yıllardır onlara şekil veriyordu. Tony de onunla bu sayede, Seattle'da Chihuly Bahçe ve Cam Müzesi'nde bir sergide tanışmıştı. Yvette, sergisini gördüklerinde bir "kristal yoga" seansına doğru gitmekte olduklarını ekledi. Tony gayet doğal bir şekilde lafına devam edip, ona "epik bir ortaklık" teklif etmişti: Mostar'ın doğduğu yerin, orası neresiyse, tamamen üç boyutlu olarak basılmış bir modeli.

Bu Cygnus'un önem verdiği konulardan biri: "Karlsruhe'dan fersahlarca ileride*" olan bir üç boyutlu cam teknolojisi geliştirmek. Başta bu konuşmadan sıkılacağımı düşünmüştüm. Dan'in okul dönemi boyunca üç boyutlu baskıyla ilgili gereğinden fazlasını bile öğrendim fakat Tony'nin heyecanına karşı gelmek gerçekten zor. Hevesle Mostar'ın projesinin "herkes için çığır açan bir kazanım" olduğunu anlatmaya başladı. Böylece Cygnus yeni keşiflerini sergileyecek, Mostar cennette ücretsiz yaşayacak ve dünya tarihin bir parçasının yeniden doğumuna şahit olacaktı.

"Yeni kitabımın konusu da bu," diyerek araya girdi Reinhardt, "1990'ların kaynak çatışmaları."

Kaynak çatışmaları mı?

Bunun konuştuğumuz konuyla ne ilgisini olduğunu bilmiyordum, ayrıca Mostar'ın memleketinin neden "yeniden doğması" ge-

* Karlsruhe Teknoloji Enstitüsü, polimer nanoparçacıkları silikon tabana işleyerek, üç boyutlu cam baskı teknolojisinin öncüsü olmuştur.

rekiyordu? Çok derinlere inmek de istemiyordum, yemek masası için uygun olmayabilirdi. Palomino'yu huzursuz edebilirdik. Bu kararlarla boğuşurken Mostar bütün her şeyi Reinhardt'a elini sallayarak bitirdi. "Gençler bütün bunları dinlemek istemiyordur."

Ardından bana döndü ve sordu, "Peki sizi buraya getiren neydi?"

Bu soru beni biraz gerdi, çene kaslarımın hafifçe gerildiğini hissettim. Eğer dikkatini kendi hikâyemle dağıtabilirsem, Dan hakkında soru sormayacağını umuyordum. İşimle ilgili konuşmaya başladım ancak öyle sıkıcıydı ki. Hayır, yine kendi moralimi düşürüyorum. Yaptığım işi seviyorum ve gayet iyi yapıyorum ancak Century Şehri'nde bir varlık yönetimi firmasında muhasebecilikle uğraşan birini kim dinlemek ister ki? Onun yerine burayla olan bağlantım üzerinde durmaya çalıştım. Herkes Frank'i tanıyor ve seviyordu, daha önceden onunla çalışan Bay Boothe Frank ve Gary'yi buraya taşınmaları için cesaretlendirenin kendisi olduğunu söyledi. Bobbi üzüntüyle başını sallayarak, "işlerin onlar için yolunda gitmemesine çok üzüldüm," dedi. Yvette ise mutlulukla, "En azından sizin velayetinizi biz aldık," diye ekledi.

Konu tatlıya bağlanmış gibiydi ki Mostar yeniden her şeyi mahvetti. Sanırım onu suçlayamam. Yani, sormakta ne sakınca olabilir ki? Bilmiyordu. Kimse bilmiyordu. Ayaküstü sohbet ediyor işte, birbirimizi tanıyoruz. Oldukça standart bir soru. "Peki sen ne yapıyorsun?"

Bakışları Dan'e dönerken midemin kasıldığını hissettim. Sözler ağzından sanki ağır çekimde çıkıyordu.

"Peki-*sen*-ne-yapıyorsun?

Dan başını tabağından kaldırdı, yüzünde o kısık gözlü ekşi ifade vardı. "Dijital girişimci" olduğuyla ilgili konuşmaya başladı. Bu bizi L.A.'de genelde kurtarıyordu, büyük ihtimalle orada insanların kendilerinden başka hiçbir şeyle gerçekten ilgilenmemesindendir. Burada bile işe yaramış gibiydi, herkes başını salladı ve konu kapanmıştı. Ama Mostar...

"Yani, bir işin yok."

Bütün oda sessizleşti. Yüzümün derisini hissedebiliyordum. Buna ne dersin ki? Nasıl yanıt verirsin?

İyi ki varsın Tony Durant.

"Dan bir sanatçı, Mosty, senin ve benim gibi." Gülümseyerek şakaklarına vurdu. "Gelişim sürecinde burada neler dönüyor hiçbirini görüp duymuyoruz ve karşılığında hiçbir ücret alamıyoruz!"

Carmen de konuya daldı. "Heykellerini tamamlamadan önce sürekli ödeme alıyor musun?" Eşi de başını sallayıp zayıf bir "aynen öyle" ile ona katıldı.

"Bir ücret aldığın işler var, bir de şahsi projelerin var," diyerek omuz silkti Vincent. Reinhardt burada söze girerek, Avrupalıların Amerikalılara göre çok daha dengeli bir kimlik anlayışı olduğunu açıklamaya başladı. "Okyanusun ötesinde, kim olduğunuzu yaptığınız iş belirlemiyor." Bunu bir Avrupalıya açıklaması (öyle olduğunu düşünüyorum) biraz garipti ama çok umursamadım. O an herkesin imdadıma yetişip durumu kurtarmasına minnettardım. Belki biraz fazla heveslilerdi zira Tony bu sefer daha tarafsız bir konuma döndü. "Kendine has bir tarzı olduğu doğru ama Mosty sadece Dan'in yolculuğunu anlamaya çalışıyor."

"Gerçekten de kendine has bir kadındır," diye eklediğinde ise odadaki kıkırdamalar kahkahalara döndü. Mostar bile katılıyor gibiydi, ellerini "beni yakaladın" dercesine gülümseyerek yukarı kaldırmıştı. Hiç rahatsız olmuşa benzemiyordu. Odada onun tarafını tutan tek bir insan bile yoktu ama tamamen rahattı. Ben olsam çoktan son nefesimi vermiştim.

Yine de ona sempati duyduğumu söyleyemem, özellikle de iyi geceler derken Dan'e yan yan bakmaya devam ettiği için niye duyayım? Sanki alaycı bir şekilde ona gülüyordu, "peşindeyim" dermiş gibiydi. Dün gece bu yüzden uyuyamadığıma eminim. Kendimi *Prenses Gelin* filmini izlemek yerine bir şeyler okumaya zorlamaya çalıştım. Hayatım boyunca o filmi sevmişimdir. Ekrandan gelen me-

latonin düşürücü ışınlara değiyor. O tanıdık hissiyata, güven duygusuna ihtiyacım vardı.

Hissettiklerim...

Keşke...

Haftaya yapacağımız Skype görüşmesini iple çekiyorum. Belki seni arayıp biraz daha öne almayı deneyebilirim. Gerçekten ihtiyacım var. Özellikle bugünden sonra.

Dan ve ben yemekte olanlarla ilgili konuşmadık. Neden konuşmalıydık ki? En son ne zaman bir şeyler hakkında konuştuk? Üzgün olduğunu anlayabiliyordum. Her zaman koltukta geçirdiği süreden kendini ele veriyordu. Eğer ben yatağa girdikten bir iki saat sonra yanıma gelirse, canı sıkkın demektir. Gecenin bir yarısı gelirse kafasını gerçekten bir şeylere takmıştır. Sabah onu koltukta uyuyakalmış, kucağında iPad'le bulursam ise...

Şu anda da orada. Uyanık ama bana yardım etmiyor. Sanırım yukarıda eşyaları yerleştirdiğimi duyabiliyor. Rafları yerleştirmeye başlamıştım. Toplamda üç tane var, ikisi büyük, diğeri belime kadar geliyor ve uzun çelik destek direklerine tutturuluyorlar. Oldukça ağırlar ve yerleştirirken oldukça gürültü çıkarıyorlar. Gürültü patırtıyı duymuş olması gerekiyor. Gerçi müzikten dikkat etmemiş olabilir. Farklı odaları farklı cihazlarla eşzamanlayabildiğimizi söylemiş miydim? Sanırım herkese kendi alanını bırakmayı amaçlamışlar ama Dan oturma odasına yerleştiğinden ve en büyük hoparlörler de orada olduğundan...

Kapıdan gelen sesi duyabiliyorum. 90'ların başındaki şarkılardan oluşturduğu listesi...

Lanet olası "Black Hole Sun."

Vay be, çok sinirliyim. Böyle hissetmeye alışkın değilim. Hoşuma da gitmiyor. Belki daha sonra biraz yürüyüşe çıkarım, patikayı takip ederim, kafa dağıtırım.

Buna ihtiyacım var. Yumru geri geldi.

Frank McCray, Jr. ile yaptığım röportajdan.

Katie Holland'ın kardeşi sosyal medyadaki sadece bir sene önce çekilmiş fotoğraflarına göre belirgin şekilde yaşlanmış görünüyor. Bebeksi yüzü çökmüş, saçları incelmiş ve grileşmiş. Bir zamanların Cygnus avukatı gergin, sabırsız ve her sözünün arkasında sessiz bir öfke yatıyor. Sağ elini tokalaşmak için kaldırdığında, diğer elini kılıfında yatan bir Smith&Wesson 500 serisi altıpatların üstüne koyduğunu fark ediyorum.

Cascade Range'in eteklerindeki taşlı yolun sonuna çektiği karavan evini "geçici üssü" olarak belirlemiş, onunla burada buluşuyoruz. Yüz yüze görüşmemizden önce çok fazla zamanımız olmayacağına dair beni uyarmıştı. İçeri girmeden önce bana bunu tekrar hatırlatıyor. İçerisi tertipli, temiz ve özenli bir şekilde düzenlenmiş ancak uçtan uca birtakım donanımlarla dolu. Çeşitli kamp araç gereçleri, kurutulmuş etler, son derece pahalı bir silah dürbününün siyah plastikten kabı ve çeşitli silahlara ait mermileri görebiliyorum.

McCray oturmam için portatif mutfaktaki dar bir oturağı işaret ediyor, ardından kendi de şişkin bir çanta ve kabında duran bir av tüfeğinin yanına, karşıma geçiyor. Aramızda termodinamik enerjiyle kişisel araçları şarj edebilen tipten küçük bir BioLite kamp ocağı var. McCray ekoseli gömleğinin cebinden lekeli bir bez çıkartıp ısıtıcıyı temizlemeye başlıyor. Soğuk bir kuzey rüzgârı aracı sarsıyor, yaklaşmakta olan kış aylarını haber veriyor gibi.

Herhangi bir şey sormama fırsat olmadan kendiliğinden lafa giriyor:

Onlara olanlar benim suçum. Tabii ki volkan patlaması veya o yaratıkların onlara doğru kaçması değil. Bu durumu ben yaratmadım ama onları her şeyin ortasına bıraktım. "Hayır hayır, lütfen, asıl iyiliği bana siz yapıyorsunuz. Piyasa düzelene kadar evi zaten satamam. Lütfen gelip bir süre evle ilgilenin. Ben orada yaşayamam, çok fazla anım var. Sizi temin ederim, oraya bayılacaksınız."

Ben böyleydim, her zaman ısrarcıydım, her zaman en iyisini bil-

diğimi düşünürdüm. Katie'yi terapiye ben başlatmıştım, ilerleme kaydediyordu ve bunda pay sahibi olduğum için gurur duyuyordum. Çevresine bakma ihtiyacı, terk edilme korkusu vardı. Biraz daha zamanı olsa baba bizi bırakıp gittiği için her zaman annemi suçladığını kendine itiraf edebilirdi, sanırım Dan'e bu kadar alan tanımasının sebebi de buydu. Sadece biraz daha zamana ihtiyacı vardı. Sonra Gary ve ben ayrıldık, evin de bir bakıcıya ihtiyacı vardı ve ben düşündüm ki... düşündüm ki... onu gerçeğe doğru biraz daha itebilsem, üzerinde biraz daha baskı kurabilsem...

Bandanasına tükürüp bilhassa inatçı bir lekeyi sertçe ovalamaya başlıyor.

Yani... beni ilk başta suçlasa bile daha sonra teşekkür edeceğini biliyordum, sonuçta her şey bir şekilde yoluna girecekti...

Minivan rüzgârda sallanmaya başladı.

Bütün yanıtlara sahip olduğumu düşünüyordum.

3. BÖLÜM

Maymun, sen bütün hayvanlara hükmetmek istedin,
dön de aptallığına bir bak şimdi!

—Ezop

Amerikan Yerbilimleri Enstitüsü'nden (Rainier Patlamasından bir sene önce yayımlanmıştır)
Başkan "önceliklerin değişmesinin" altını çizerek, önümüzdeki finansal yılda ABD Yerbilim Araştırmaları bütçesinden yüzde on beşlik bir kesinti yapılmasını talep etti. Bütçe önerisi geçerli olduğu andan itibaren Batı Kıyısında depremler için erken uyarı sisteminin uygulanmasını, güneş fırtınalarını öngörmemize yardımcı olan Jeomagnetizma Programını ve Ulusal Volkan Erken Uyarı Sistemini ortadan kaldıracak. Son madde özellikle endişe verici zira Washington Eyaleti'nde bulunan Rainier Dağı yakın zamanda hareketlilik belirtileri gösteriyor.

GÜNCE GİRDİSİ #3
1 EKİM

Seansımız boyunca daha açık olmadığım için üzgünüm. Bütün zamanımızı buranın ne kadar güzel olduğunu anlatarak geçirmemeliydim. Kaçındığımı mı söylemiştin? Büyük ihtimalle haklısın.

Bütün bir hafta boyunca doğru dürüst yazamadığım için de

üzgünüm. Eve yerleşmekle meşguldüm. Hayır, tek sebep bu değil. Önerdiğin gibi mektup şeklinde yazmama rağmen hâlâ gündelik aktiviteleri yazmayı kabullenmeye çalışıyorum. Evet, bir kere başlayınca yazmak kolaylaşıyor ama her gün oturup yaptığım şeylerden bahsetme fikrine alışmam gerek. Zor olan sadece kâğıda dökmek veya kendime anlatmak da değil. Zor olan aynı zamanda kendimle yüzleşmek.

Açık olmak gerekirse, alışmaya çalıştığım pek çok şey var.

Evden çalışmanın yeni bir konsept olmadığını biliyorum. Ben ise daha yeni alışıyorum. Ofis ortamının ne kadar aradığımı asla fark etmemiştim; belirli bir çalışma alanı, çalışma arkadaşları, çalışma saati.

En azından ev rahat. Venice Sahili'ndeki kiralık dairemizden çok daha keyifli. Temiz, ileri teknoloji, hiçbir şey için uğraşmaya gerek kalmıyor. Hatta Frank bize bir "yeni ev hediyesi" bırakacağını bile söylemişti. İçten bir hediye olduğunu söyleyebilirim. Biyo-öğütücüde depolanmış bir ton metan var. Uyuduğumda veya yemek yediğimde kardeşimin kakasıyla dolu koca bir tankın üzerinde olduğumu düşünmemeye çalışıyorum, sanırım en azından faturalardan birinin ödenmiş olması beni mutlu etmeli.

Yerleşmek zaman alıyor, bütün kutuları boşaltıp eşyalarımızı düzenlemeye çalışıyorum. Beni biliyorsun, hepsini doğru şekilde yapmalıyım. Her şeyin bir yeri vardır ve her şey yerli yerinde olmalı.

Yine de güzel bir rutin yakalamaya başladım. Buna ihtiyacım vardı. Düzene. Her gün penceremin karşısındaki muhteşem manzarayla uyanıyorum. Uzun, yemyeşil ağaçlar evin arkasındaki bayırın tepesine kadar uzanıyorlar. Yaprakları güneşin altında ışıl ışıl parlıyor. Alarm sesim artık dışarıdaki kuşların cıvıltıları. Gerçi hiçbir zaman alarm kurmama da gerek olmadı ya. Her zaman tetikte, her zaman hazırdım. Güne gerginlikle değil heyecanla başlamak o kadar güzel bir değişiklik ki. En son ne zaman böyle uyandığımı hatırlamıyorum. Ortaokul olabilir mi? En son ne zaman gözlerimi

açtığımda kafamda bir yapılacak şeyler listesi yoktu? Günün maddeleri. Çözülecek problemler.

Tabii ki kafamda hâlâ bir liste var ama güne ağaçların arasında bir yürüyüşüyle başlayacağımı bilmek kesinlikle yardımcı oluyor. Buraya geldiğimizden beri her gün yürüyüş yapıyorum. Kalkıp hazırlanıp, Dan'i uyandırmadan olabildiğince sessizce hareket ederek yavaşça kapıyı açıyorum. Hırsız alarmını kapatmak zorunda olmadığında sessiz olmak çok daha kolay. Kimse kendi alarmını kurmamış, ihtiyaçları yok! Sonra dışarı çıkıyorum ve evin arkasındaki patikayı takip etmeye başlıyorum.

Gün doğumu burada çok huzurlu. Sadece ben, güneş ve Yvette! Her zaman herkesten önce kalkmış ve Ortak Ev'de dünyanın dört bir yanına ulaşan çevrimiçi derslerine başlamış oluyor. Benden para almayacak olmasına rağmen bir türlü kendimde o isteği bulamıyorum. "Sadece webcamin arkasına kurul, özel dersteymiş gibi hissedeceksin." Katılmak istemediğimden değil ancak kulağa çok ürkütücü geliyor ve dürüst olalım, yürüyüşümün önüne geçemez!

Bunu ne zaman istersem yapabileceğime inanamıyorum! Acaba zamanla sıkıcı olacak mı? Nasıl olabilir ki? O keskin, temiz havanın ciğerlerime doluşuna, yanaklarıma ve yeleğimi çıkaracak kadar ısındığımda sırtımda bıraktığı hisse bayılıyorum. Frank beni havanın değişimine karşı uyarmıştı, bir iki ay içinde aniden ciddi bir şekilde soğuyacakmış. Önemli değil. Doğu yakasında olduğu gibi gerçek soğukları tekrar yaşamak güzel olacak.

Bugüne kadar hep aynı rotayı takip ettim, mahallenin çevresinde dolanan patikayı takip edip her şeyi gören o tepeye tırmanıyorum. Her şey derken, gerçekten *her şeyi* kastediyorum!

Rainier Dağı âdeta hikâyelerden fırlamış. Uzaklarda beyaz doruğunu görebiliyorsun. Sabah güneşi beyaz karları turuncu bir pembeye çeviriyor. İnsan öyle bir zirvede kalesinde bir prenses veya dağın altında uyuyan öfkeli bir ejderha görmeyi bekliyor. Kulağa garip geliyor biliyorum ama Rainier'i gördüğüm her sabah kendimi

güvende hissediyorum, sanki dağ bizi koruyup kolluyor gibi. Hissettiğimiz sarsıntıların (ilk geceki yemekten beri birkaç kez daha tekrarlandı) dağdan geldiğini biliyorum ama görebildiği her şeye hükmeden bu koruyucu dağ ile kafamda bir türlü onları bağdaştıramıyorum.

Boothelar çılgın olduğumu düşünmüyor. Bir önceki sabah düşüncemi onlara söyledim. Onlar da benim gibi kahvaltı öncesinde yürüyüşe çıkıyorlar. Çok iyi insanlar, kucaklayıcılar. Dün sabah tepeye çıkarken onlara rastladım. Başta çok huzursuz hissettim, sanki bir şekilde sınırlarımı aşıyormuşum gibi geldi. Evet, büyük ihtimalle bununla ilgili de konuşmalıyız; neden herkese açık bir patikada onların daha çok hakkı olduğunu düşünüyorum? Yaşlı çift ise sadece el sallayıp beni yanlarına çağırdı.

Patika boyunca sohbet ettik. Bobbi Seattle'ı ne kadar iyi bildiğimi sordu, ben de orada hemen hemen hiç zaman geçirmediğimi itiraf ettim. Vincent şehrin ne kadar güzel olduğunu anlatmaya doyamadı, sık sık "kültürlü" bir yer olduğundan bahsediyordu. Balık pazarı, tiyatrolar, Popüler Kültür Müzesi... Bobbi Madison Park'ta ayda bir iki kere gittikleri garsoniyerlerini kullanabileceğimizi söyledi. "Aksi hâlde çıldırırdık." Bunu söyleyen Vincent'tı. "Seattle'ın sadece doksan dakika uzakta olduğunu bilmek her şeyi değiştiriyor." Bobbi, "Tabi trafiğe bağlı," diye ekledi. Beraber gülmeye başladılar.

Çok tatlıydılar, ikisi de birbirlerine uyan Patagonya kıyafetleri giymişler ve ellerine birer yürüyüş bastonu almışlardı. Tepenin doruğuna varıp, Rainier'in üzerine vuran günün ilk ışıklarını izlerken el ele tutuşmalarını görmek hem güzel hem de biraz üzücüydü. Bir yandan da bana "doğru bir zamanlamayla" Seattle'a gitmenin ne kadar kolay olduğundan bahsediyorlardı. Vincent ulusal otoyol sistemiyle ilgili bir şeyler anlatmaya başladı.

"Resmen mesafeleri ortadan kaldırdı," dedi, "özellikle bu kıtayı geçmenin eskiden aylar, hatta yıllar tuttuğunu düşününce. Buna rağmen Eisenhower yönetiminin bu projeyi ancak nükleer savaş

durumunda acil durum güzergâhı olarak sunarak onaylattırabildiğini biliyor muydun?"

Bobbi sırıtıp kafasını salladı. "Evet, tatlım, eminim Katie ulusal güvenlik altyapısıyla ilgili bir şeyler öğrenmeye çok meraklıdır."

Aniden kaskatı kesildim, Vincent'ın bu yorum sonrası rencide olup savunmaya geçeceğini ve aksileşeceğini düşünmüştüm. Dan böyle yapardı. Onun yerine bana dönüp abartılı bir şekilde, "Nasıl yani, merak etmiyor musun!" dedi ve ikisi kahkaha atıp birbirlerine sarıldılar. Ne kadar rahatlardı, birbirleriyle kolayca anlaşıyorlardı.

Dan'i daha önce çağırmayı denedim. Tabii ki yürüyüşe giderken değil. Onu uyandırmakla uğraşmak aklıma bile gelmedi. Birkaç gün önce yürüyüşten döndüğümde, "Nasıl geçti?" diye sordu. "Harika," deyip yukarı çıkıp duş almak yerine koltukta yanına oturdum ve nasıl geçtiğiyle ilgili gerçekten bir şeyler anlatmaya başladım. Ona ağaçların kokusundan, kuşların sesinden bahsettim. Hatta Rainier'in ilham verici doruğundan bile bahsettim.

O da dinliyormuş gibi yaptı. Dudaklarını kilitledi ve başıyla abartılı bir şekilde onayladı. Gözleri istemsizce birkaç saniyede bir iPad'inin ekranına kayıyordu. *Anladık, toparla hadi. Gerçekten merak etmiyordum. Sadece kibarlık yaptım.* Ne istediğini biliyordum ancak yine de bir şekilde kendimi zorlayarak onu da davet ettim, "Yarın sabah mutlaka benimle gelmelisin."

Gördün mü, son seansımızdan bir şeyler öğrendim. Kendimi ortaya atmayı denedim ve ona bir şans verdim. Ben görevimi yaptım. Dan ise sadece tekrar başını salladı, hatta söylediğimi duyduğunu göstermek istercesine kaşlarını bile kaldırdı. "Belki, neden olmasın." Sonra ekranına döndü.

Mesaj alınmıştır. Tartışmak yok ama söz de vermiyor.

Dan.

Alışmam gereken bir başka şey de haftanın her günü, her saati onunla beraber olmak. Daha önce de ilişkimizin *yolunda* olduğunu söyleyemem ama en azından eski rutinimiz bize kendi alanımızı

tanıyordu. Ben işe giderken o hâlâ uyuyordu ve yatmaya giderken de uyanık oluyordu. İşle ilgili angaryalar çıkmaz veya telefon görüşmelerim olmazsa arada sadece birkaç saatimiz beraber geçiyordu. Evet, hafta sonları daha zordu, arkadaşlarımla dışarı çıkmak istemiyor veya günün yarısını Intelligentsia*'da kahve içerek geçiriyordu. Daha önce bunun ne kadar canımı sıktığını hiç fark etmemiştim, belki de fark ediyordum ancak bütün gerginlik, duyduğum gücenme, pazartesi sabahı olur olmaz aklımdan çıkıyordu.

Artık çıkmıyor. Burada beraber mahsur kaldık.

Az önce "mahsur" mu dedim? Böyle hissetmeye başlıyorum. Frank bu yüzden mi buraya gelmemizi istedi, beni Dan ile sürekli mahsur bırakıp ben eşyaları boşaltıp, her şeyi düzenlerken, geri kalan her şeyi hallederken onun koltukta tabletiyle oturmasını izlememi mi istiyordu?

Şimdi düşünüyorum da asıl canımı sıkan şey bütün gün oturması değil, perdeleri açık tuttuğu için herkesin görebilecek olması. Ben perdeleri açık tutmanın asıl beni savunmasız hissettireceğini düşünüyordum. Şimdi ise hissettiğim...

Utanç. Evet. Böyle hissediyorum. Onun adına utanıyorum. Onu herkes görebiliyor. Hiç umursamıyor mu?

Mostar onu gördüğünde o kadar rahat değildi ama! Ben de öyle. Paçalarımız tutuşmuştu. Olanları en iyi böyle ifade edebiliyorum.

Her hafta internetten verdiğimiz siparişlerin geldiği bir gün var, teslimat günü. Mülk sahipleri "çevreye zararı" en aza düşürmek için böyle bir karar almışlar. Tony böyle açıklıyordu. "Eğer dronelarla kirleteceksek temiz havanın anlamı ne?"

Dronelar çılgınlıktı. Dışarıdan gelen vızıltıları duyduğumda evdeki ofisimde bir toplantıyı tamamlamak üzereydim. Kızgın bir eşek arısı sürüsünü andırıyorlardı. Daha önce sıradan İHA'ların gürültüsünü duymuştum, Venice Sahili'ndeki kanalların üzerinde uçarken çıkardıkları rahatsız edici tiz pervane uğultusuna alışığım. Bunların

* Intelligentsia: Abbot Kinney Caddesi'nde yer alan popüler bir kahveci.

sesiyse daha derinden, daha güçlü geliyorlardı ve sayıları çok daha fazlaydı.

Dışarı çıktığımda Tony'yi Ortak Ev'in arkasındaki çimenlik alanda dikilirken buldum, güneş yanığı, kaslı koluyla gözlerini güneşten korurken diğeriyle de ilk üretilen laptoplara benzeyen bir aygıtı yere indiriyordu. Dronelar aynen böyle görünüyordu: büyük, düz ve siyah. Robotik bir böceği andırıyorlardı – hayır, daha doğrusu eklembacaklıları zira sekiz bacakları var. Her düz bacak bir pervaneye bağlanıyordu, pervaneler benim göremeyeceğim kadar hızlı dönüyordu. Bu pervanelerle altındaki yiyecek sepetini nasıl kaldırabildiklerini aklım hâlâ almıyor.

Tony ona yaklaşırken "Cygnus'un son üretimi," diye seslendi omzunun üzerinden. "Y-Q Mark 1. UPS ve Amazon'un kullandıkları HorseFly modellerinden iki kat daha fazla yük taşıyabiliyor ve üç kat fazla mesafeye erişebiliyor." Drone bir an havada asılı kaldı, ardından yavaşça alçaldı ve en sonunda gerçek bir helikopterin inebileceği kadar büyük olan çim açıklığa indi. Helikopter pistinden bahsetmiş miydim?

Şimdi ilk yazdıklarıma bakıyorum da hayır, bahsetmemişim. Kusura bakma. Burada bir tane var. Buraya verdiğimiz aidat acil tıbbi tahliye paketini içeren bir sağlık sigortasını da kapsıyor. Tony'ye göre eğer herhangi birimiz hastalanır veya herhangi bir sebepten yaralanırsa bizi Seattle'ın merkezinde yer alan bir hastaneye göz açıp kapayıncaya kadar ulaştırabilirlermiş. "Buradan şehre arabayla gitmekten daha hızlı."

Gerçekten her şeyi düşünmüş.

Her neyse, droneun pervaneleri yavaşlarken Tony altında yer alan paketi açtı, içeriğini kontrol etti, onları aldı ve telefonundaki uygulamaya tıkladı. Pervaneler hemen vızıldayarak çalışmaya başladı ve gitmişti bile. Parmak uçlarımın karıncalanmasını sağlayan safir gözlerini bana dikip "Eminim seninki de yoldadır," dedi.

Sadece başımı sallayıp gelmekte olan droneumu beklermişçesi-

ne onun ardına bakıyormuş gibi yaptım. Yemeğimi hava teslimatıyla ısmarlamamıştım. Hâlâ böyle bir şeye hazır değildim. Tabii Tony bunu bilmiyordu ve ben onunla birkaç saniye fazla geçirmek için her bahaneyi öne sürebilirdim.

"İnanılmaz bir şey" –bir sonraki otomat yaklaşırken başını sallıyordu– "uygarlık ayağımıza geliyor." Ardından bütün omurgamın karıncalanmasına yol açan bir şekilde göz kırparak, "Keşke 'bazı ürünlerin' kullanımı ülke çapında yasallaşsa da onları da internet üzerinden söyleyebilseydik," dedi.

Uzaklaşmaya başladığında bile, kendine güvenli yürüyüşünün ve ince tişörtünden görünen kaslı sırtının bana hissettirdikleri... Yanında da Yvette vardı, bana el sallıyor, bir zamanlar hocalarımın demediğini bırakmadığı 50'lerin ünlü dizisinin yirmi birinci yüzyıl versiyonunda kocasına kapıyı açıyordu. Neydi o dizinin adı? *Ozzy ve Kunduz* muydu? Her neyse. Buradan bakıldığında hayatları gayet güzel görünüyordu.

İçeri girmelerini izlerken, bir diğer Y-Q birkaç metre uzağıma indi. "İşte geldi!" Bu sesin sahibi Carmen'di, Effie kapıda Crocs'larını giymeye çalışırken eve doğru bağırıyordu. Taşınmamızdan beri çok fazla konuşmamıştık. Carmen Portland'da bir konferansa katıldığı için birkaç gündür yoktu ve Effie her zaman Palomino'ya evde eğitim vermekle meşgul gibi görünüyordu. Küçük kız da şimdi onlarlaydı, anneleri artık sessizleşen droneun yanına ilerlerken Effie'nin arkasından geliyordu. Sabahları onları selamlarken her zaman onu da dahil ediyordum ancak bana asla yanıt vermiyordu. "Merhaba hanımlar. Selam, Palomino." Hiçbir şey söylemedi, bana sadece boş, sessiz bir bakış attı. Ürkütücü bir çocuk.

Yaşadığımız tuhaf an, Carmen droneu gönderip, çantaları karıştırmaya başladığında daha da derinleşti. "Brokoli yok mu?" Öfkeyle Effie'ye baktı, genç kadın yanıt vermeye çalışsa da sadece utanmış bir şekilde iç çekebildi. Carmen aniden orada olduğumu hatırlamış olmalı zira "Eh, artık bir şekilde hayatta kalmaya çalışacağız o za-

man!" diyerek durumu toparlamaya çalıştı. Her ikisi de kıkırdadılar. Effie'ninki biraz zorlama geliyordu.

Neredeyse Mostar'ın yanımıza gelmesine sevinecektim. Neredeyse.

"Ne, daha kamyon gelmedi mi?" Gür, net, ayaklarını yere vura vura arkamızdan çıkageldi. Carmen ve Effie birbirlerine hızlı, neredeyse fark edilmeyecek bir bakış attılar, bana gülümsediler ve evlerine doğru hareketlendiler. "En kısa sürede beraber bir yemek yemeliyiz," dedi Carmen. Effie ise, bunu kendinin düşünemediğine utanmış gibi görünerek, "Evet, evet, evet, en kısa sürede, mesela haftaya," diyerek onayladı.

Tam o sırada kamyon ortaya çıktı. Sesini neredeyse duymuyordum. O kadar sessiz ki! Tamamen elektrikli. Asıl çılgınca olan şey ise bu değildi. Araç sürücüsüz! Direksiyonu olan ama sürücüsüz bir taksi. Tamam, sürücüsüz bir aracı ilk defa görüyor değilim. Dan'in iPad'inde onlarca video vardı ve sanırım birkaç kez de L.A.'de denk gelmiştim ama direksiyonun arkasında her zaman birileri oluyordu. Sanırım şehir yasalarıyla alakalı bir şeydi, sadece "yardım" modunda kullanılabiliyorlar, bir uçağın otomatik pilotu gibi. Bu kamyon öyle değildi ama. Bu sadece karada giden devasa, boş bir dronedu.

"Sonunda!" Mostar paldır küldür binanın şarj istasyonuna gidip, kabloyu kamyona bağladı, aracın yan paneline parolasını girdi. Mekanik bir ses duyuldu ve yeşil bir ışık parladı, arka kapılar ardına kadar açılmıştı. Karşımızda bir sürü yiyecek vardı: Mostar'ınkiler, Reinhardt'ınkiler, Boothelarınkiler ve bizimkiler. Ben internet üzerinden yemek söylemeyi çok sevmem. Postmates ve FreshDirect'ten daha önce birkaç kez söylemiştim aslında ama benim asıl hoşuma giden bizzat markete gitmek, ürünü koklamak, doğru balığı arayarak bulmak. Önceden rafların arasında saatlerce dolanırdım, şimdi düşünüyorum da Dan'den uzak durmak için sığındığım bir bahane de olabilir bu. Belki bu düşünceye çok fazla dalmıştım, belki de Mostar sürücüsüz bir araç fikrinin benim için çok garip olduğunu

düşünmüştü ki söze girdi. "Özlediğim tek şey bana yardımcı olacak bir taşımacı çocuğun olmaması."

Dönüp baktığımda kucağını dolduran meyve sebzelerle biraz zorlandığını gördüm. "Yardıma ihtiyacın var mı?"

Gülümsedi ve "Ah, harika olur, teşekkür ederim," diyerek üç büyük kâğıt torbayı işaret etti. Kendi sebze çantalarımı yere koyup, yaşlı kadının torbalarından birini dikkatle kaldırdım. Üzerindeki etikette "silikon-polimer alaşımı" yazıyordu.

"Dikkatli ol, ağırdır. İçinde işim için gerekli olan hammaddeler var."

Sallanıyor olmalıydım zira Mostar, "İyi misin?" diye sordu, iyi olduğumu söylediğimde ise evimize doğru bakarak dilini şaklattı.

"Erkeğin neden yardım etmiyor?"

Erkeğim. Kim böyle bir dil kullanır? Çok sahiplenici.

Gelgelelim işte orada, bütün dünyanın gözü önünde koltukta serilmiş oturuyordu. Mostar görüntü karşısında yüzünü ekşitti, sonra bana döndü. "Gel hadi, gidip onu kaldıralım."

Bir an kendimi bir aksiyon filminde veya o filmle dalga geçen bir çizgi filmdeymiş gibi hissettim. Karakterlerden birinin "Hayıııır" diye çığlık attığı klasik sahne vardır ya. Ben çığlık atmadım tabii ama Mostar gürültüyle oturma odamızın penceresine koşup, cama vurarak "Hey, hadi Danny, kalk!" diye bağırmaya başladığında tam olarak böyle hissediyordum.

Dan'in kızgın ve korkmuş bir şekilde koltuktan fırlayışı ise kesinlikle çizgi filmlere benziyordu.

"Danny! Bize yardım et!"

Dan hantalca kapıdan çıkarken Mostar'ın yanına yeni varmıştım. Gece karanlığında üzerine gelen aracın farlarına bakakalan geyikler gibiydi, ben ise arabanın ön koltuğunda oturuyordum.

Mostar sessiz bakışmamızı fark etmedi veya umursamadı.

"Danny, kamyonda iki tane büyük torbam var. Tıpkı karının taşıdığı gibi." Dan bir an tereddüt etti, şaşkın bir şekilde, "Imm," diye gevelemeye başladı.

"Hadi hazretleri!" Ardından ona vurdu! Sert değil, sadece koluna hafif bir tokat attı. "Yürü!" Bir an nefesimi tuttum, Dan de öyle ancak Mostar evine doğru döndüğü anda direkt kamyona yöneldi.

Kadının evinde ilk kez bulunuyordum. Ne beklediğimi tam olarak bilmiyorum.

O heykeller!

Evin duvarları boyunca sıralanmışlar. Hepsi camdan! O kadar güzel ve kırılganlar ki. Kuşlar ve çiçekler gibi doğadan pek çok parça var. Ayrıca alevler! Bir sürü alev! Bazıları mavi ve basit, bir fırının ateşi gibi. Diğerleri odun ateşine benziyor, kırmızı ve kontrolsüzler. Bir eser dikkatimi çekti, sanırım bir patlamaydı? Parlak sarı genişleyerek turuncuya, kırmızıya dönüşüyor ve bulutumsu bir kahverengiyle gölgeleniyor.

En sevdiklerim kesinlikle altın zambaklardı. Yerden otuz santimetre yüksekte bulunan eşsiz küçük çiçeklerdi: üç tane yeşil kökün tepesine yerleştirilmiş turuncu yapraklara doğru açılarak sarıya dönüyorlardı. Alevler içinde bir patlama girdabından çıkıyormuş gibi görünüyorlardı. Böyle bir şeyi yapmak için gereken beceriyi, sabrı ve yeteneği tahmin bile edemiyorum.

Olduğum yerde kalakaldım, renkleri ve şekilleri beni kendimden geçirmişti. Yanlarından geçerken ışık hepsinin içinden süzülüyordu.

Çiçekleri işaret ederek "Beğendin mi?" diye sordu. "İlk işlerim. Bu üç boyutlu baskı işine girmeden önce eski usul çalışıyordum."

Evin holünde duruyorduk, atölyesine açılan kapıdan çok uzakta değildik. Durduğum yerden, Mostar'ın "uzay çağı fırını" olarak isimlendirdiği şeyin yanında baskı makinesinin çalıştığını görebiliyordum.

Elini makineye doğru sallayarak, "Aslında oldukça basit," dedi. Sormamama rağmen yine de açıklamaya başladı. Üç boyutlu bir CAD dosyası yapıp, onu başka bir formata dönüştürüyor ve ham silikon-polimer alaşımıyla beraber baskı makinesine yüklüyordu. Ardından neredeyse tamamlanmış eserin kalıba oturmasını bekleyip,

üzerindeki polimeri eritmek için fırına atıyordu. Bu yeni yöntemin kulağa ilginç geldiğini itiraf etmem gerek ve tamamlanan eserler tartışmasız bir şekilde mükemmel görünüyorlardı.

En azından birkaç düzinesi tezgâhın üzerinde sıralı bir şekilde duruyordu. Parmak boyunda bir sürü küçük ev ve bir tane büyük, kemerli yapı. Bir köprüye benziyordu. Hepsi çok sevimliydi ve nasıl yapıldıklarını düşündüğünüzde göz kamaştırıcıydılar ancak tam karşımda duran el işi sanat eserleriyle karşılaştırılamazlardı bile.

Keşke daha derin, daha bilgili bir yorumda bulunabilseydim ama tek söyleyebildiğim "Harikuladeler," oldu.

Mostar içten bir şekilde gülümsedi ve elini koluma koydu. "Teşekkür ederim." Gözlerini alevlerden doğan çiçeklere kaydırdı. "Alevlerden güzelliğin doğabileceğine inanmak istiyorum."

Pekâlâ, garip gelecek biliyorum ama bunu söylerken, sadece bir milisaniye bile olsa, başka biri gibiydi. Belirli belirsiz bir şeydi. Sesinde, yüzünde, gözlerinin etrafındaki kaslarda başka bir şey vardı. Derken yine küçük sallantılardan biri başladı ve yüreğim ağzımdan çıkacak gibi oldu. Heykellerine doğru yönelmiş olmalıyım çünkü elini yüzüme tutarak beni durdurdu.

"Her şey yolunda, merak etme. Şey kullandım, ona ne diyordunuz? O yapışkan maddeden kullandım, California'da depremler için yaptığınız gibi. Hepsini altlarından sabitledim." Gözleri rafların üzerinde dolandı. "Fazla dikkatten zarar gelmez, ha?"

"Hallettim!" Dan kollarının altına aldığı iki torbayla içeriye daldı. Kapının eşiğinde bir an tereddüt etti, sanırım abartılı, hevesli bir teşekkür bekliyordu.

"Ne istiyorsun, madalya mı takalım?" Mostar atölyeyi işaret etti. "Baskı makinesinin yanına bırak." Dan hemen hareketlendi, torbaları söylendiği yere koydu, sonra yanımıza geldi, burada koluna bir tokat daha yiyecekti.

"Bak erkeğin ne kadar yardımcı oluyor."

O an yer yarılsaydı da içine girseydim.

Fakat Dan'in yüzüne baktığımda üzgün olmadığını gördüm. Suratındaki "Aman Tanrım, neler oluyor?" ifadesi kaybolmuştu. Bu yeni ifadeyi tanımıyordum.

"Şimdi git karına yardım et ve sebzeleri taşı." Mostar kamyonu gösterdi. "Hemen git, o da birazdan yanına gelip taşımana yardım edecek."

Hiçbir şey söylemedi, sadece hızlıca kapıya yöneldi. Ben de hiçbir şey söylemeden atölyeye girip elimdeki torbayı bıraktım. İşimin bittiğini düşünüyordum, birkaç saniye sonra oradan kaçmış olacaktım. Ancak Mostar beni kapıda bekliyordu. Yüzünde ilk tanıştığımız gece takındığı bilmiş ifade vardı.

Dan'in sebzeleri evimize taşıyışını izlerken "Ne oldu?" diye sordu. "İstediği işi alamadı mı? İlk kurduğu iş battı mı? Ailesi hiç düşmesine izin vermediği için hiçbir zaman ayağa kalkmayı öğrenememiş mi?"

Bütün bunları nasıl biliyordu?

"Güven bana, Katie, kırılgan prensler yeni bir şey değil."

Oradan nasıl çıktığımı bilmiyorum. Başımı sallayıp bolca teşekkürle beraber kavrayışından bir balık gibi sıyrıldım. Beni uzaklaşırken izleyip izlemediğini bilmiyorum. Umurumda değil. Onunla bir daha asla konuşmayacağım. Manyak karı.

Ama o söyledikleri...

Kızgın değildim. O an değil. Daha ziyade şok olmuştum sanırım. Şu an bile öyleyim. Böyle mercek altına alınmak da neyi nesi? Tacize uğramış gibiyim. Aşırı hassasiyet mi gösteriyorum? Umurumda değil. Böyle hissediyorum. Tek yapmak istediğim oradan uzaklaşmak, geride bırakmak ve daha iyi hissetmek için bir şey bulmaktı.

Eve gidemezdim. Dan oradaydı. Eğer kızgınsa veya üzgünse... O an onunla uğraşamazdım. Oraya dönemezdim. O dönem olanları sana anlatmadım. İşlerin yolunda gitmediği ve telefonun başında beklediğimiz sessiz, huysuz günler, haftalar geçirdik. Herkesin onun dehasını fark etmesini bekliyorduk. Benim ise farkında olmam gere-

kiyordu. Sonu gelmez iltifatlar, telkinler, onaylamalar. Sürekli bana muhtaç oluşu. Benim ona ihtiyacım olduğunda neredeydi peki?

Mostar'dan çıktığım anda seni aramalıydım ve acil bir seans ayarlamalıydım. Niye yapmadım bilmiyorum veya neden dönüp Durantlerin evine yöneldim?

Daha karar bile veremeden kapıyı çalıyordum. Yvette, "Kate, sorun ne?" diyerek kapıyı açtı, saklamaya çalışıyordum ancak beni böyle gördüğüne gerçekten üzülmüştü.

"Kötü bir gün geçirdiğime" dair bir şeyler geveledim ve sorun olmayacaksa, uygunsa, daha önce çağırdığı için...

Ben sulu göz biri değilim. Bunu zaten biliyorsun. Her zaman kontrollüyümdür. Dağılmamayı beceririm. Uzanıp bana sarıldığın o anda ise kendimi kaybetmeye çok yakındım.

"Önemli değil," dedi omzumun üzerinden, sırtımı sıvazlayarak. "Her ne olduysa, nasıl çözeceğimizi biliyorum." Bir anlığına beni bırakıp kapının hemen yanında bulunan iki yoga matını aldı. "Eninde sonunda teklifimi değerlendireceğini umuyordum." Beni Ortak Eve götürdü. "Tam da bu duruma uygun bir meditasyon seansım var."

Yvette bana uzanmamı söyledi ve perdeleri çekip şömineyi yaktı, telefonundaki müzik uygulamasından dinlendirici bir müzik çalmaya başladı. İstemsizce verdiğim kararın doğru olduğunu anlamıştım.

Sesiyle beni görsel bir yolculuğa çıkardı. Sanki kendim yürüyüşe çıktığımda yapacağım gibi ağaçların arasındaydık. "Bu ormanın seni iyileştirmesine izin ver," dedi. "Acını serbest bırak. Burası sana attığın her adımda yüklerinden kurtulman için izin veriyor."

Tanıdık bir yürüyüş patikasına yöneldik, "ıstırabımı taşlarımı döker gibi üzerimden atıyordum."

Sırtımı, çenemi gevşettim. Hayalimde yavaşça patikadan tırmanırken nefesimin yavaşlığını hissedebiliyordum.

"Ve işte karşında," dedi Yvette, "kollarını açmış seni bekliyor."

Ardından daha önce hiç duymadığım bir kelime söyledi. Beni bekleyen ne ise, kim ise veya kimdi ise onun adı.

Oma.

Yabanın bekçisi.

Yvette Oma'nın İlk İnsanların inandığı bir ruh olduğunu anlattı, aslında nazik bir ruhtu ancak Avrupalı küstah beyaz adam ismini çarpıtarak "kocaayak" yapmıştı.

Bu kelimeyi tabii ki daha önce duymuştum, benim için "UFO" ve "Loch Ness Canavarı" gibi isimlerden farkı yoktu. Şu salakça kurutulmuş et reklamlarında gördüklerim haricinde hakkında çok fazla bir şey bilmiyordum. Sasquatch'la uğraşmak. Böyle bir kelime var mı ki? Sasquatch, kocaayakla aynı şey mi? Reklamda gördüğüm yaratık yabani bir canavardı. Benimle uğraşın diye bağıran huysuz bir komşu. Bu saçma sapan görüntüleri aklımdan çıkarmaya çalıştım. "Gerçeğin parçalanması" olarak tarif ediyordu Yvette, "toplumumuzun bizden önce gelen her şeye yaptığı gibi."

Oma hiç anlatıldığı gibi değildi. Sevecendi. Güçlüydü. "Enerjisini, korumasını hisset. Yumuşak, sıcak kollarını etrafında hisset. Tatlı, temizleyici nefesi seni çevreliyor."

Devasa kolların beni kucakladığını, beni tuttuğunu hayal ediyor ve gerçekten hissedebiliyordum. "Güvende. Huzurlu. Yuva."

Bir kez daha ağlamak üzereydim. Boğazımın düğümlendiğini hissedebiliyordum. Belki bir sonraki görsel yönlendirme seansında, Yvette beni Oma ile buluşmaya götürdüğünde kendimi bırakabilirdim.

Daha önce hiç gerçekten meditasyon yapmamıştım. Sanırım bundan bahsetmiştik. Kendimi bırakamıyorum. Bir kez bir ders almayı denemiştim ama bütün seans boyunca gülmemek için kendimi zor tuttum. Evde de birçok kez denedim. Dan kendinden geçmiş, yalnız başına kulaklıkları takılı bir şekilde kokulu mumlar yakıyordu. Benim aklım ise sürekli yapılacaklar listesine takılı kalıyordu. Çamaşır, ev işleri, işle ilgili aramalar. Ne yaparsam yapayım odaklanamıyordum.

O zamanlar Yvette benimle beraber değildi. Ya da Oma. Evet,

içimdeki pratik insan hâlâ biraz şapşallık olduğunu düşünüyor. Daha önce Rainier'in bizi koruduğu fikrine kapıldığım gibi, garipsiyorum. Fakat gözetilmeyi istemenin neresi yanlış? Kendini küçük ve korkmuş hissettiğin zaman –ki dürüst olalım, ben sürekli böyle hissediyorum– senden daha büyük bir şeyin, birinin, bütün yanıtlara sahip olmasını, her şeyi kontrolü altında tutmasını istemek, sadece bir anlığına da olsa, saçma mı?

4. BÖLÜM

Vancouver! Vancouver! İşte bu!
—ABD Yerbilim Araştırmaları yanardağ bilimcisi David Alexander Johnston'ın 18 Mayıs, 1980'de St. Helens Yanardağı patlamasında ölmeden önce gönderdiği son telsiz mesajı

GÜNCE GİRDİSİ #4
2 EKİM

İlk başta deprem olduğunu sandım. Zeminden gelen güçlü bir patlama sesi beni uyandırdı. Sanki bir dev ayağıyla evi tekmeliyordu. Venice'te sık sık böyle sarsıntılar oluyordu, bomba tipi hızlı depremler, uyanıp kendinize gelene kadar bitmiş olurlar. Işıkları açtığımda yatak odasının ön camının çatladığını fark ettim. Diğer evlerde de elektrikler yanmaya başlıyordu.

"Şuna bak!" Bu Dan'di, arka camın önünde duruyordu.

"Bak!" Tekrar heyecanla beni yanına çağırdı. Ufukta kırmızı bir parıltı vardı. Hâlâ uyku sersemiydim sanırım, tam uyanamamıştım. Uzaktaki şehir ışıklarının neden onu bu kadar heyecanlandırdığını anlayamamıştım. Ardından dank etti. Bu Rainier'di.

Gördüklerime inanamıyordum, camdaki çatlakların arasından gözlerimi kısarak tekrar bakmayı denedim. Dan de gördüklerinden şüphe etmiş olmalı ki arka balkona fırladı. Ortalık gün doğuyor gibi aydınlanmıştı, bunu yanlış görüyor olmamız mümkün değildi.

Bir sarsıntı daha geldi, bu sefer birbirimize tutunduk. Bir önceki kadar kötü değildi. Aşağı katta bir şeylerin devrildiğini duydum ve camlar hafifçe titredi. Aynı anda Rainier'in arkasındaki soluk ışık parlaklaştı.

"Bu bir yanardağ patlaması mı?" Dan'in bu soruyu özellikle bana sormadığını bilsem de içeri girdim ve televizyonu açtım. Kablolu çalışmıyordu, bu yüzden telefonuma baktım, wi-fi bağlantımız vardı. İnternete girmeye çalıştığımda ise bağlantı kurulamadığını gördüm.

911'i aramayı denedim. Arama başarısız oldu. Dan'i aramaya çalıştım. Aynı sonuç. Telefonumu kapatıp tekrar denedim. Dan de kendi cihazlarında aynısını yaptı – iPadler, televizyonlar, laptoplar. Hepsinde wi-fi ful çekiyordu ancak bağlantı kurulamıyordu.

Bu sırada Dan evi kontrol eden uygulamanın uyarı verdiğini fark etti. Yedek bataryaya geçtiğimizi söylüyordu. Ana şebekeden gelen güç kesilmişti.

Frank McCray, Jr. ile yaptığım röportajdan.

Neden yanlarında bir uydu telefonu veya çift yönlü radyo olsundu ki? Bu teknolojiler uygarlığa erişiminiz olmadığını gösterir, onların durumu kesinlikle böyle değildi. Greenloop'un asıl amacı sakinlerinin şebekeye Manhattan Batı Yakası'nda yaşayan biri kadar rahatlıkla erişebilmesiydi. Hatta daha iyi bir erişim sunuyordu. Evden çalışan bir topluluk olarak, mümkün olan en hızlı, en güvenilir en hızlı bağlantıya sahip olmaları gerekiyordu. Bu da kablosuz değil, kablolu bağlantı demektir. Özellikle Kuzeydoğu Pasifik bölgesindeki hava durumu düşünülürse uydu vericileri o kadar güvenilir değil. Bu yüzden veri akışı sağlam fiber optik kablolarla sağlanıyordu. Sonuçta kablolarla ilgili nasıl bir sorun olabilirdi ki?

GÜNCE GİRDİSİ #4 (Devam Ediyor)

Kapı çalınca ikimiz de korkudan yerimizden sıçradık. Gelen Carmen'di. Telefonlarımızın çekip çekmediğini öğrenmek istiyordu. Ona durumumuzu anlattık ve elektrik sorunundan da bahsettik. Yüzündeki ifadeden işin o yönünü aklına getirmediği belliydi. Kendi evine doğru baktı, Effie, bir battaniyeye sardığı Palomino'yla beraber kapının önünde dikiliyordu.

Dr. Reinhardt üstünde bir kimonoyla ortaya çıktı, onu gördüğümde ne kadar gergin de olsam kıkırdamaktan kendimi alamadım. Ne olduğunu sordu, patırtının sebebini merak ediyordu. Nefesi o kadar kötü kokuyordu ki bir buçuk metreden bile kokuyu alabiliyordunuz. Sadece evlerimizin arkasında kalan tepeyi işaret ettim. Hâlâ zayıf, kızıl parıltıları görebiliyordunuz. Kısa bir bakış attı, duraksadı ve ardından bize dönüp kendinden tereddüt etmesine rağmen küstahlığını bırakmayarak, "Ah evet, onu tabii ki gördüm, kastettiğim..." diye lafa girdi. O doğru kelimeleri seçmeye çalışırken (durumu kurtarmak için herhangi bir kelime) Carmen evindeki wi-fi bağlantısını sordu. Kendini önemseyen bir tavırla "cep telefonu" kullanmadığını söyledi. Dan tam evindeki güç kaynağını sormak üzereydi ki biri "Toplantı!" diye bağırarak araya girdi.

Dönüp baktığımızda Bobbi Boothe'u telefonunun fenerini bize sallarken gördük, Vincent kendininkini yere doğrultmuştu. Ortak Ev'e olan yolu yarılamışlardı, kapıda Tony ve Yvette'i beklerken görebiliyordum. Yvette halihazırda portatif mutfağa dalmış, su ısıtıcısını doldurmakla meşguldü, Tony ise dolaptan herkese çay fincanı çıkarıyordu.

Tony eliyle oturmamızı işaret etti ve aç olup olmadığımızı sordu, eğer istersek atıştırmalık bir şeyler almak için evine gitmeyi teklif etti. İstemediğimizi söylediğimizde o zaman sadece bilgiye aç olduğumuz konusunda şaka yaptı. O sakin, güven veren gülümseme her ikisinin de yüzlerindeydi, belki bu sefer biraz gergin duruyordu. Zorlama? Gerçi konuşan kendi anksiyetem de olabilir.

Tony açıkça Rainier'de bir şeyler döndüğünü söyleyerek lafa girdi. Bir tür "hareketlilik". Şu anda hiçbir şeyden emin olamasak bile, bildiğimiz tek şey "kablolunun gittiği" idi.

Her zamanki gibi rahat, kendine güvenle konuşuyordu. "Kablolu gitti."

Kısa sürede geri geleceğini söyleyerek bize güvence verdi, birkaç dakika, belki birkaç saate düzelecek ve Rainier'de gerçekten ne olduğunu hepimiz öğrenebilecektik.

"Arabalarda radyolar yok mu?" Bunu söyleyen Vincent Boothe'tu. "Hepimizin Sirius uydusu var, değil mi?" Aniden ayağa kalktı. "Ben gidip haberleri dinleyeceğim!" Garaj yoluna park etmiş küçük BMW i3'üne koşarken Tony elini kaldırarak abartılı bir selam verdi. "Aaa...evet, Vincent... neden gidip haberleri dinlemiyorsun?"

Ben de odanın geri kalanıyla beraber güldüm.

"Eğer yanardağ patladıysa," dedi Reinhardt, "nüfusun yoğunlaştığı noktalara yakınlığını düşünürsek az da olsa can kaybı olmalı." St. Helens Dağı'nın patlaması sırasında bilim insanları, mesela David Johnston, tahliyeyi reddeden insanlar ve Harry Truman* adında biri (Gerçekten mi? Harry Truman mı? Başkan gibi mi?) çevrede bulunuyormuş. Elini cama doğru salladı. "Ve St. Helens kuş uçmaz kervan geçmez bir yerdeydi. Rainier ise..."

Yvette şakayla karışık azarlar bir tonda "Alex..." diyerek sözünü kesti ve abartılı bir şekilde başıyla Effie'nin sıkıca sarıldığı Palomino'yu işaret etti. Reinhardt omzunun üzerinden küçük kıza bir bakış attı ve ona başparmağıyla çok iyi işareti yaptı (Cidden mi ya? Çok iyi mi?), sonra sandalyesine gömüldü.

Tony tekrar dikkati üzerinde toplayarak, "Ne olduğunu tam olarak öğrenene dek yapabileceğimiz en kötü şey spekülasyonlar üzerinden kendimize işkence etmek. Stres, anksiyete" –Palonimo'ya sıcak, dostane bir bakış– "ne zaman işe yaramıştır?"

---

* Harry Randall Truman, St. Helens Dağı patlamasının maktullerinden biridir ve Birleşik Devletler otuz üçüncü başkanı Harry S. Truman ile karıştırılmamalıdır.

"Buradan gitmeli miyiz?" Bu Bobbi'ydi. "Yani, arabalarımıza atlayıp diğer yöne doğru sürebiliriz."

"Bunu yapabiliriz," dedi Tony kaşlarını kaldırıp başıyla onaylayarak, "ve bu gayet mantıklı bir hareket olur fakat daha fazlasını öğrenmeden yapacaklarımız bizi çok daha kötü bir duruma sokabilir." Şaşırmış yüz ifadelerimizi bekliyor olmalıydı. "Burada güvendeyiz. Rainier bize zarar veremeyecek kadar uzak, değil mi?"

Öyle miydi? Tony buna inanıyor gibiydi.

"Fakat panik yapar ve vadiye inersek... oradan tek çıkış var ve panik yapmış herkesin şu anda orayı tıkadığına eminim. Malibu orman yangınlarını hatırlıyor musunuz? Pacific Coast Otobanında bütün arabalar yolda kalmıştı. Hareket edemeden. Tuvalet olmadan. Hatırlıyor musunuz?"

Hatırlıyordum. Haberlerdeki tek konu buydu. Okyanusla tepeler arasında kalmış arabalar kilometrelerce uzanan bir yılana benziyordu. Sürekli olarak saatlerce birkaç santimetre ilerleyebildiklerini duymuştum. Kendimi suçlu hissettiğimi hatırlıyorum. Güvenli ve rahat evimde oturuyor, uzaktaki tepelerin ardında bir nabız gibi atan turuncu ışıkları görebiliyordum.

Tony, "Bunu gerçekten kendimize yapmak istiyor muyuz? Bütün o kaosa saplanmalı mıyız? Yardıma ihtiyacı olan birileri varsa acil durum araçlarını da engellemiş olacağız. Ayrıca eğer kimsenin yardıma ihtiyacı yoksa? Her şey sadece yanlış alarmsa?"

Bay Boothe'un arabasına doğru bir işaret yaptı. "Dediğim gibi, şu anda hiçbir şeyi bilmiyoruz. Eğer Vincent buraya döndüğünde bize tahliye emri verildiğini söylerse, bana güvenin, buradan ilk çıkan ben– hayır... öncelikle hepinizin sağ salim ayrıldığından emin olduktan sonra *son* çıkan ben olurum. Fakat emir gelene, biz neler olduğunu öğrenene kadar yapabileceğimiz en kötü şey paniğe kapılmak."

"Öyleyse *ne* yapacağız?" Carmen'in sorusu Tony'nin yüzünün aydınlanmasına neden oldu. Yvette ona bilmiş bir bakış bile attı,

konunun buraya gelmesini sabırsızlıkla bekliyor gibiydiler. "Mükemmel soru," dedi Tony ve ellerini iki yana açarak rahat bir şekilde "buna ne diyeceksiniz bakalım" gibi bir hareket yaptı.

"Kendimizi içinde bulduğumuz bu durum tam olarak Greenloop'un tasarlanma amacı!" Bir an duraksayıp coşkusunun bize geçmesini bekledi. "Bir düşünün. Fiziksel bir tehdit altında değiliz, sadece erişim dışıyız. Güneş panellerimizden enerji üretebiliyoruz, kuyularımız bize su sağlıyor ve kendi biyoyakıtımızla ısınmamızı da sürdürebiliyoruz. Birkaç gün FreshDirect sebzelerimizi alamasak gerçekten kimse aç kalır mı ki... bu arada kusura bakma Alex." Reinhardt kahkaha attı, koca göbeği Noel Baba'nınki gibi sallanıyordu. Geri kalan herkes bu kahkahaya katıldı. Odadaki gerilimin düştüğünü hissedebiliyordunuz.

Ben de sakinleşmiştim, sırtım ve çenem gevşemişti. Normalde de böyle mi yapıyor? Korkuları giderip, heyecanı mı körüklüyor? Başarısının sırrı bu mu? İnanmak istemenizi sağlamak mı? Ben inanmıştım. Enerjisi, tutkusu. Bulaşıcı. "Kısa bir süre akustik takılsak ne olur sanki? Zaten hepimizin yapması gereken bu değil mi? Ekran süresini kısaltıp gerçek dünyaya daha çok zaman ayırmak," dediğinde her sözünün arkasındaydım. Arkamızdaki kapıyı işaret etti. "Buraya taşınmamızın sebebi bu değil miydi?" Onaylayan baş sallamalar ve mırıldanmalar sözlerini takip etti. "Evet" –biraz hınzır bir gülümseme takınarak ellerini yukarı kaldırdı– "bazılarınız Downton Abbey'nin devamını izlemek için biraz daha beklemek zorunda kalacak." Gözleri bir an bana döndü. Kızardığımı hissettim; sadece tahmin mi ediyordu yoksa yemekte bundan bahsetmiş miydim?

Tony, "Acınızı hissediyorum," dedi. Hepimiz güldük, bir kişi hariç...

"Peki ya 'kısa bir süre' değilse?" Mostar konuşmaya başladığında çenem tekrar kasıldı. "Ya haftalar sürerse? Belki aylar?" Dan'in yanımda doğrulduğunu hissettim. "Yerimizde kalmak konusunda ben de sana katılıyorum, Tony ama bu yanlış alarm olduğundan değil.

Yolların sadece tıkalı olmayabileceğini düşündünüz mü? Ya yollar yok olmuşsa? Trafiğe sıkışmaktan öte hepimiz orada ölebiliriz."

Tony bir an kadının ona yeterince hak verdiğini düşündü ve konuşmak için ağzını açtı.

"Ama," diye devam etti Mostar, "burada kalmak ve güvende olmak yeterli değil. Bütün yollar kesilmiş olabilir, buradan istesek de gidemeyebiliriz ve patlamanın diğer kasabaları nasıl etkilediği konusunda Alex'in söyledikleri doğruysa tamamen unutulabiliriz bile."

Aniden başımın döndüğünü hissettim.

Unutulmak?

"Ayrıca kış geliyor, hatırladınız mı? Hava dönüp karlar birikmeye başladığında..." Mostar, Tony'ye doğru bir hareket yaptı. "Elektriğimiz, suyumuz, ısınmamız olabilir, peki ne yiyeceğiz?"

Carmen bir şeyler söylemeye hazırlanıyordu fakat Mostar ne söyleyeceğini tahmin edip devam etti, "Bu hafta aldıklarınız gelecek bahara kadar yetmez." Gözümün ucuyla Bobbi'nin telefonuna baktığını gördüm. FreshDirect uygulamasını mı kontrol ediyordu? "Elimizde başka ne var?" diye sordu. "Birkaç meyve ağacı mı? Ot bahçeniz mi?" Bu, Bobbi'ye söylenmişti, kabahati fark edilen çocuklar gibi hemen telefonunu sakladı.

"Kaynaklarımızı bir araya getirmemiz gerek." Mostar odadakileri taramaya devam etti. "Herkesin elindeki erzakların bir listesini çıkarıp bu erzaklarla ne kadar idare edebileceğimizi planlamamız lazım."

Reinhardt bir an öfkelendi. "Bu kişisel haklarımızın ihlali olmuyor mu?"

Mostar ona döndü. "Yardım çağırmaya gitmek ister misin, Alex?" Volkanı işaret etti. "Tek bir yol var. Sadece bir. Eğer içinizden biri yürümeyi düşünüyorsa..." Kollarını dramatik bir şekilde zıt yönlere doğru açtı. "Bir tarafımızda volkan, diğerinde ise dağlar var." Cascades'e doğru döndü. "Bir sonraki kasaba veya bir sonraki ku-

lübe ne kadar uzakta bir fikri olan var mı? Komşularımızı tanımıyoruz, hatta komşularımız olup olmadığını bile bilmiyoruz. Bu arazi hakkında tüm bildiklerimiz yürüyüş patikasının sonuna kadar. Çalışan bir GPS olmadan dağlarda dolanıp durmayı gerçekten istiyor musunuz?"

Carmen, gözleri telefonu ve Mostar arasında gidip gelerek "Fakat telefonlarımız..." diye araya girmeye çalıştı. "Pacific Crest Patikası boyunca yürüyen birkaç arkadaşım var, telefonlarına bir harita veya uygulama indirmişlerdi..."

"Telefonunda şu an yüklü mü peki?" Mostar gözlerini odada dolaştırdı. "Herhangi birinizde var mı? Çünkü onları indirmek için artık çok geç." Kimse telefonuna bakmıyordu. "Herhangi birinizde bir kâğıt harita, pusula veya herhangi bir ilk yardım malzemesi var mı?" Kimse cevap vermedi. "Eğer fikrimi beğenmediyseniz daha iyi tekliflere açığım."

Tony, "Mostar, bak—" diyerek araya girmeye çalıştıysa da yaşlı kadın izin vermedi, "En azından sende olmalı, Tony. Erzaklar? Bir plan? Burayı sen yaptın. Bizi buraya gelmeye sen ikna ettin."

"Onu korkutuyorsun." Effie'nin sesi o kadar yumuşaktı ki zar zor duyabildim. Başımı kaldırıp kollarında tuttuğu Palomino'ya baktım, hiç korkmuşa benzemiyordu. Oysa ben korkuyordum. Bu noktada bütün gece olmadığım kadar çok korkuyordum ve sebebi sadece Mostar'ın söyledikleri değildi. Ses tonu Tony ile konuşurken Reinhardt ile olduğundan daha yumuşaktı. Zorluk çıkarmaya çalışmıyordu. Sadece soruları vardı.

"En azından bir şeylerin ters gidebileceğini düşünmüş olmalısın."

Tony cevap vermediğinde yüzünün değiştiğini gördüm, gevşek gözkapakları açılıp yüzü ekşidi. "Düşünmedin mi? Şu an tek duyduğum 'merak etmeyin, sandığınız kadar kötü değil.' Peki ya öyleyse? Ya daha kötüyse?"

"Onu korkutuyorsun!" Bu Carmen'di, dimdik oturmuştu ve

sesinde buyurgan bir ton vardı. Mostar bir an durakladı, bu süre Tony'nin araya girmesi için yeterliydi.

"Mosty, biz... hepimiz söylediğini anlıyoruz ve gayet geçerli endişelerini saygıyla karşılıyoruz." Mostar bir şeyler söylemek için ağzını açtığında elini kaldırarak onu durdurdu. "Evet, ters gidebilecek şeyleri düşündüm ama daha önemlisi" –başıyla pencereyi işaret etti– "onlar da düşündüler."

Mostar, "Onlar?" diye sözünü kesti. "Onlar kim?"

"Onlar," diye tekrarladı Tony ufacık bir tereddütle, "işin uzmanları... acil yardım servisleri. İşin başında bulunanlar. Rainier'le ilgili kafa yoran, plan yapan ve tam böyle durumlar için hazırlananlar onlar."

"O kadar verdiğimiz vergiye hazır olsalar iyi olur," dedi Reinhardt ve odadan bir kahkaha koptu. Tony onu destekledi: "Aynen öyle. Biz hazır olmak zorunda kalmayalım diye para alıyorlar." Gevşemeye başlıyordu, hepimiz gibi, fakat bu kadın lanet çenesini kapatmıyordu.

"Ya 'onlar' bu durumu halledemezse? Ya başa çıkamayacakları kadar büyük bir şeyse ve bizi bulamazlarsa–"

"Mostar, yeter!" Bunu söyleyen yine Carmen'di, Bobbi "Evet, lütfen ya!" diyerek onu takip etti ve Reinhardt "Mosty..." diye bir inilti koydu.

"Hayır, sorun yok." Tony kollarını kibarca kaldırdı. "Mosty'nin istediği gibi hissetmeye hakkı var ve birbirimize destek olmamız gerektiği konusunda da haklı. Bu" –duraklayıp dudaklarını ıslattı– "bu dile getirilmeyen toplumsal sözleşmedir," son iki kelimenin üzerinde özellikle durdu. "Her topluluk üzerinde anlaşır. İnsanlar zor zamanlarda birbirlerine yardım ederler çünkü doğru olan budur, değil mi?"

Eğer Mostar'dan destek veya minnet bekliyorduysa bile, alamadı. Mostar sadece yüzüne dik dik bakıp geri kalanımıza döndü. Yüzü ifadesizdi, başını neredeyse fark edilmeyecek kadar hafif bir şekilde onaylar gibi salladı. Yanlış anlama ama bana ilk seansımızı

hatırlattı, sen de beni karşındaki araziyi tartarmış gibi ifadesiz bir yüzle sessizce dinlemiştin. Mostar'ı görünce bunu hissettim, düşünüyormuş gibiydi, *demek böyle olacak, bununla uğraşacağım.*

Yvette konuşmaya başladığında yaşlı kadın sessizce bizi tartmaya devam ediyordu. Eşinin yanında durup elini tuttu. "Az önce Tony nasıl hissetmemiz konusunda özgür olmakla ilgili çok güzel bir noktaya değindi." Ona sevecence gülümsedi. "Başkası adına konuşmak istemiyorum ancak şu anda stres hormonlarının vücuduma hücum ettiğini hissedebiliyorum çünkü benim için endişelenecek onca insan için üzülüyorum."

Bobbie, Effie, Carmen ve Reinhardt... hepsi beraber başlarını sallayarak düşünceli sesler çıkardılar.

"Ailelerimiz, arkadaşlarımız, eyalet hatta ülke dışında olan herkes yarın uyandığında bu korkunç haberi alacak. Belki bazıları şimdiden uyandı ve bize ulaşmaya çalışıyor." Sesinde endişe ve empati vardı. "Eminim ki bazıları şu anda bile yetkilileri arayıp, unutulmadığımızdan emin olmaya çalışıyor."

Frank McCray, Jr. ile yaptığım röportajdan.

"Lütfen hatta kalın, çağrınız en kısa sürede yanıtlanacaktır." Kaldım da. FEMA*, USGS**, federal ve eyalet park hizmetleri, valinin ofisi, eyalet ve federal polislerle görüşmek için bekledim. Çin'deki o lanet otel odasında duş almadan, yemek yemeden veya uyumadan kaç saat geçirdiğimi düşünmek bile istemiyorum. Greenloop'ta olanlarla ilgili bir şeyler bilebileceğini düşündüğüm herkese mesaj attım, Skype üzerinden ulaşmaya çalıştım ve e-mail yağmuruna tuttum, televizyonda sürekli CNN açıktı, laptopumdaki haberler durmaksızın güncelleniyordu. Telefonunum ise asla gelmeyen bir insan sesini duyabilmek için "hatta kalıyordu."

---

* Federal Emergency Management Agency: Federal Acil Durum Yönetim Kurumu. *—çn*

** United States Geological Survey: ABD Yerbilim Araştırmaları Kurumu. *—yhn*

GÜNCE GİRDİSİ #4 (Devam Ediyor)

Yvette odanın tamamına hitap etmeye özen gösterse de gözleri birkaç saniye bile olsa Mostar'ın üzerinde fazladan durdu. "Beklemenin kolay olmadığını biliyorum, çaresiz hissediyoruz, sevdiklerimizi ve" –pencereye dönerek– "gerçekten yardıma olabilecek o zavallı insanlar aklımızdan çıkmıyor." Sert bir şekilde burnunu çekti, Tony kaslı kollarıyla omzunu sararken hafifçe başını eğdi.

"Onlara yardım edemiyoruz ama en azından birbirimize destek olmalıyız." Yvette başını kocasının omzuna dayadı. "Hayatta kaldığımız için suçluluğa kapılmak, haberlerde duyduklarımıza kafa yormak veya sevdiklerimizin neler hissettiklerini düşünmek bizi mahveder." Mostar'a bir bakış daha. "Sindireceğimiz çok şey var ve duygusal kaynaklarımızı bir araya getirmeliyiz." Her ikisi de yaşlı kadına gülümsedi ve Yvette, "Aklımızı meşgul tutmamız gerek, bu yüzden yarın burada ihtiyacı olan herkes için bir meditasyon seansı düzenleyeceğim," dedi.

Tony eşine sarıldı, "Eğer paylaşmak istediğiniz haberleriniz varsa veya rahatlamak isterseniz, kapım her zaman açık, acil durum viskimle bekliyor olacağım." Kıkırdamaları duyup sözlerini şöyle tamamladı, "Sakin kalacağız, herkesin yüreğinin ve ruhunun ferah olduğundan emin olacağız. *İşte bu*" –Mostar'a kendinden emin bir bakış attı– "bizim toplumsal sözleşmemizdir."

Alkışlar.

Boothelar, Reinhardt, Perkins-Forster ailesi, herkes alkışlıyordu. Ben de öyle.

Onlar liderlerimiz oldukları için ne kadar şanslı olduğumuza inanamıyorum. Aptalca bir tabir "lider", fazla basit fakat Tony ve Yvette'i başka nasıl isimlendirebilirim? Herkesle beraber birkaç adım arkalarında yürürken o kadar rahatlamış ve güvende hissedi-

yordum ki... Ancak gözüme tuhaf bir şey çarptı veya ben öyle olduğunu sandım. Kapıdan dışarı çıkarken, Yvette, Tony'ye daha önce yüzünde hiç alışık olmadığım bir ifadeyle kısa bir bakış attı. Çok kısaydı, gözleri biraz genişlemiş, dudakları ise hafifçe incelmiş gibiydi. Hiçbir şey söylemediler, kol kola girmiş ve rahat bir şekilde evlerine yürüyorlardı. Tam kapıya varmadan önce Yvette'in başını omzundan geriye doğru attığını gördüm. Neye bakıyordu? Onları izleyip izlemediğimizi mi anlamaya çalışıyordu? Neden?

Çok fazla kafa yoracak vaktim olmadı. Eve gelip kapıyı kapadığımız anda, Dan bana dönüp "Ne düşünüyorsun?" diye sordu. Herhangi bir konuda fikrimi sormayalı epey zaman olmuştu. Başta dürüstçe yanıtlamayı düşündüm, ona Tony'nin her şeyi düzgün bir hâle soktuğu için ne kadar mutlu olduğumu söyleyecektim. Beni durduran yüzündeki ifade oldu. Kayıp gibiydi, sanki arayıştaydı. Gerçekten dinliyordu. Toplantıda da aynı şekilde görünüyordu, özellikle Mostar konuşurken. Tony'nin söylediklerine katılmıyor muydu? Gerçekten Mostar'ın haklı olabileceğini mi düşünüyordu?

"Belki..." dedi Dan tereddüt ederek. "Belki arabaya atlayıp köprüye kadar gitmeliyiz... veya belki anayola kadar, şeye bakmak için... yani en azından neler olup bittiğini görmek için?"

Cevap vermeye fırsat bulamadan, arka kapımız gürültülü bir şekilde çalınmaya başladı. Tam mutfağa doğru yönelmiştik ki Mostar paldır küldür içeri daldı. Kapıyı çaldığı için özür dilemek bir yana, kapıyı açmamızı bile beklememişti. Burada kimsenin geceleri kapısını kilitlemediğini söylemiştim, değil mi?

Dan'e döndü. "Bir şeyleri onarmaktan anlar mısın? Bu evlerin nasıl çalıştığını biliyor musun?"

Dan, boş bir yüzle, olumsuz anlamda başını salladı.

"Öğren."

Söylediği kulağa o kadar ağır geliyordu ki.

"Büyük ihtimalle bir kullanma kılavuzu vardır," Mostar düz ve sert tonuyla devam ediyordu, "ama herhalde" –ellerini havaya salla-

yarak– "'bulutta'dır. O yüzden kafanı kullanman gerekecek. Su tesisatı, elektrik ve siz gençlerin zaten bildiğini bilgisayar muhabbeti."

Dan bir şeyler söylemek üzereydi ancak Mostar duraksamadan, "Eğer halihazırda bilmiyorsan, öğren," dedi.

Dan'in dudakları oynadı. Mostar parmağını kaldırıp, "Ama şimdi değil. Her şeyin sırası var." Kaldırdığı parmağı garajımıza doğrulttu. "Benim atölyemi kullanamayız. Kaldırılması gereken çok fazla şey var. Sizinki tamamen boş olmalı, bu yüzden bir bahçeyi burada kurmak kolay olacaktır."

Bahçe mi? Nasıl yani?

"Başla hadi," dedi ve Dan'i garaja doğru kibarca iteledi. "Orada ne varsa dışarı çıkar, zemini temizle. Bir de eğer elinizde varsa kürek de getir."

Herhangi bir şey söylemeye fırsat bulmadan, hatta daha düşünemeden, işaretler yapıp tokatlar atan o el, bileğimi kapmıştı.

"Haydi gidelim, Katie."

Böylece evine yollandık.

"Perdeler çekili kalsın," dedi mutfak kapısını kapatır kapatmaz. "Kimsenin seni görmesine izin verme. Henüz insanların bu işte beraber olduğumuzu öğrenmelerine izin veremeyiz."

En sonunda konuşmayı başarmıştım, otoriter ve zekice bir şekilde "Hımm..." deyiverdim.

"Diğerleri seni dışlamamalılar, daha değil." Durmaksızın devam ediyordu, üzerimden bir tank geçiyormuş gibi hissediyordum. "Sen bir arabulucusun ve yarın ilk iş bu becerilerine ihtiyacımız olacak." Bileğimi bırakıp sarı bir not kâğıdı ve tükenmez kalemi elime tutuşturdu. "Ama her şeyin bir sırası var." Elini kilerin, dolapların ve buzdolabının üzerinde gezdirdi. "Hepsinin üzerinden geç. Yenilenebilir her şeyin bir listesini çıkar, tek bir kaloriyi dahi atlama. Bunu nasıl yapacağını biliyor olmalısın, sen bir Amerikan kızısın. Eminim hayatın boyunca diyet yapıyordun." Beni kibarca buzdolabına iteleyip, arka kapıya yöneldi. "Burada işin biter bitmez eve dön ve kendi

yiyeceklerinize de aynısını yap." Tam dönmeye hazırlanıyordu ki birkaç şey gevelemeye başladım, "Ama... ne..."

Bu onu durdurdu, dönüp yüzüme baktığında olanca şaşkınlığımı ve, evet, her bir gözeneğimden dışarı çıkan anksiyeteyi görmüştü. Derin bir şekilde iç çekerek elini omzuma koydu ve "Haklısın. Özür dilerim," dedi.

Doğal olarak bunun ardından sözlerinin, "Deli gibi davrandığım için üzgünüm. Haklısın. Sakinleşeceğim. Eve dön. Kendimi kaybedişimi unutalım. Seni korkuttuğum için özür dilerim," gibi bir şeyler olmasını bekliyordum.

Daha çok beklerim.

"Daha çok hazırlık yapmalıydım, özür dilerim." Kaşlarını çattı, bariz bir şekilde kendinden hoşnut değildi. "Tony'ye güvendim ve Tony 'onlara' güveniyor." Omuzlarını silkti. "Belki haklıdır. Belki 'onlar' gerçekten şu anda olan biten pisliği temizlemekle meşguldür. Belki 'onlar' yarın buraya gelip interneti tamir eder ve yaşadığımız rahatsızlıktan dolayı bizden özür dilerler." Alaycı bir şekilde gülümsedi. "Eğer öyle olursa, aklını bu heyecanlı küçük projemle meşgul ettiğim için bana teşekkür edebilirsin. Hatta, yan komşun olan çatlak yaşlı kadının dünyanın sonu geldi diye aklını yitirdiğiyle ilgili arkadaşlarına anlatacağın komik bir hikâyen bile olur." Her an kahkaha atabilir gibi duruyordu fakat hızlıca toparladı. "Fakat ben haklıysam..." Bir kez daha omuz silkti, yanağıma şöyle bir dokunup yine paldır küldür evime yöneldi, ben ise onunkinde kafam karışık bir şekilde yalnız kalmıştım.

Anlattıklarım iki saat önceydi, bu sırada her şeyin bir listesini çıkardım: yumurtalar, peynirler, salam ve ekmek. Bolca ekmeği var. Bir de bol bol turşu: salatalık, biber ve lahanaya benzeyen bir şey. Bütün meyve sularının ve gazlı içeceklerinin (ki hepsi şekerliydi) bile üzerinden geçtim, bulabildiğim her çeşni ve baharatı kaydettim. Liste çeşitliydi, reçellerden yağlara kadar uzanıyordu, hatta "Vegeta" diye bir şey bile vardı. Onu bilmiyorum ancak diğerlerinin kalorile-

rini aşağı yukarı kestirebilecek kadar çok diyet yaptım. Özellikle kereviz ve LaCroix* gibi bizim, daha doğrusu benim yediğim kalorisiz şeylerle kıyaslarsak bütün mutfağı oldukça ağır kalıyor.

Ama açık konuşmak gerekirse yine de çok fazla bir şey yok. Normal koşullarda, günde üç öğün ve atıştırmalıklar olarak düşünürsek en fazla iki haftalık yemeği var. Biraz şaşırtıcı geliyor fakat Frank beni bu konuda uyarmıştı. Greenloop'un drone teslimatlarının küçük boyutları yiyecek israfıyla mücadele etmek için özellikle tasarlanmış. Verdiği rakam neydi? Her sene Amerikalıların yediği yemeğin yüzde otuzu veya kırkı çöpe gidiyordu değil mi? Yaklaşık otuz milyon ton mu?** Mostar'ın bunun bir parçası olabileceğini sanmıyorum. Erzakları bana Doğu Yakası'ndaki şehirleri anımsatıyordu, orada insanlar tek bir domates veya bir avuç fasulye için bile yerel manava giderdi.

Yine de yemek stoku bizimkine göre çok daha sağlam duruyordu. Buraya taşınmadan önce o kadar çok şeyi atıyorduk ki (israfın bir parçasıydık). Artık evimizde sadece bu haftanın teslimatı ve hoş geldin yemeğinden kalanlar vardı. Hepsini listelemek çok uzun sürmese gerek. Ben de birazdan bunu yapacağım.

Şu anda kendi evimin mutfağındayım, Dan ve Mostar ise etrafımda koşuşturmakla meşguller.

Garajı temizlediler. Şimdi onu toprakla dolduruyorlar.

Evet. Toprakla.

Şu anda dışarıda paslanmaz çelikten karıştırma kâseleriyle toprağı kazıyorlar (kimsede kürek yoktu) ve tuvaletlerimizde bulunan su kovalarını dolduruyorlar. Mostar'ın mutfak kapısından garaja dek serdiği banyo havlularının üzerinde sürekli gidip geliyor, çılgınlar gibi çalışıyorlar.

* LaCroix gazlı içeceğin kalori açısından negatif değil, kalorisiz olduğu düşünülürken, görüşler kerevizin meşru kalori negatif kalitesi hakkında ikiye bölünmüştür.

** 2014'teki araştırmaya göre Amerikalılar yılda 38.4 milyon ton gıdayı israf ediyor.

Yardım etmeyi önerdim ama beni başından savdı. "Hayır, hayır, uzmanlaşmamız lazım. Sen kendi işini yap, biz de bizimkini." Hâlâ yemeklerin listesini çıkardığımı düşünüyor olmalı. Gerçi bakmaya da zahmet etmiyor ya. Makine gibi. Dan de öyle. Sadece biraz daha yavaş, daha şaşkın. Bir iki kez birbirimize gözlerimizi pörtleterek bakışlar attık. Bakışlarımızı bir kez gördüğünde sanırım yardım etmeme izin vermeyişini sorguladığımızı düşündü. "İş dağılımı!" diye bağırdı omzunun üzerinden. "Bu iş böyle olur."

Böyle olan *ne*?

Artık günlüğümü sarı not defterinin altında saklıyorum.

Bu zırdeli kadın gerçekten bütün bir kış boyunca burada mahsur kalacağımızı mı düşünüyor? Peki biz niye bunu yapmasına izin veriyoruz? Neden Dan ona karşı gelip, "Yeter!" diye bağırmıyor.

Ben neden bağırmıyorum?

Pekâlâ, evet, ne söylediğini biliyorum. İkimiz de betayız, pasifliği paylaşıyoruz, evliliğimizin bu noktaya gelmesinin bütün sebebi zaten bu. Kimse kendini öne atmak istemiyor ve dediğin gibi, liderliğin "sorumluluğunu" almıyor. Bütün bunları anlıyorum ama...

Ama...

Ya haklıysa?

Şu anda bunu aklıma bile getirmemeliyim. Fakat ne düşüneceğimi de bilmiyorum. Tony haklı olmak zorunda. Haklı olduğunu biliyorum. Bu yaptıklarımız çılgınlık. Peki öyleyse neden hiçbir şey söylemiyorum? Çok yoruldum. Neredeyse sabah oldu.

İşime dönmem gerek. Bir duş alıp giyinmeli ve her şey yolundaymış gibi Yvette'in meditasyon seansına katılmalıyım. Mostar beni gitmeye zorluyor.

Silver Skis Köşkü, Crystal Dağ Oteli, Washington Eyaleti

Otel hareketle dolu, personel son hızda yeniden açılışa hazırlanmaya çalışıyor. Gayretleri ve canlılıkları, otelden çıkış yapmakta olan dağınık, dalgın bakışlı devlet personeliyle tam bir kontrast oluşturuyor.

Buradaki adam ve kadınların çoğu yanardağ patlamasının başında otele sevk edilmiş. Kimse varlığımı sorgulamıyor. Kimse kimliğimi sormuyor. Ben de aynı şekilde, kimsenin yoluna çıkmamaya dikkat ediyorum. Gözlerim ordu, Ulusal Muhafız, eyalet polisi ve FEMA üniformalarının yığını arasından Birleşik Devletler Ulusal Park Servisleri üniforması olan gri ve zeytin yeşilini arıyor. Neyse ki, ilk fark ettiğim üniforma Kıdemli Korucu Josephine Schell'e ait.

İkinci katta bir "saha ofisine" dönüştürülmüş bir odayı sigara dumanı, kahve ve ayak kokusu sarmış. Josephine dağınık masasının arkasına kendini bırakıp, esneyerek gözlerini ovuşturuyor.

Greenloop benim için tasarım hatalarından, tahliye botlarının eksikliğine kadar, *Titanic* gibiydi. Aşırı derecede izoleydiler, en yakın anayoldan kilometrelerce uzaktaydılar ki bahsettiğim anayol da en yakın kasabadan kilometrelerce uzakta. Tabii ki, fikir buydu. Modern taşıma ve haberleşme yöntemleriyle dünya olduğundan çok daha küçük gibi gelmiş olmalı. Fakat Rainier o bağlantıların hepsini kesince, dünya aniden uçsuz bucaksız bir hâl alıyor.

Pek çok insan ne kadar geniş bir ülkede yaşadığımızı gerçekten anlamıyor. Doğu Yakası'nda, Heartland'de veya batıda büyük bir şehrin yakınlarında yaşıyorsanız, yerleşim olmayan toprakların ne kadar çok olduğunu tahayyül etmeniz zor. Üstelik bu toprakların kendine has doğaları, hiç hesaba katmadığımız arazi tipleri var.

Birleşik Devletler'in geceleri çekilmiş uydu haritasını hiç gördün mü? Ovalardan Pasifik Kıyısı'na kadar uzanan büyük, karanlık noktaları biliyorsun değil mi? Bu karanlık yerlerin çoğu vahşi yerler ve yapacağınız hataların telafisi olmaz. Arabanın camından veya belirli bir patikadan ilerlediğinizde güzel görünür, ancak patikadan ayrıldığınızda ne süre hayatta kalacağınızı bilemezsiniz. Greenloop da bahsettiğimiz karanlık noktalardan birinde, dağlık bir bölgede, yabani bir yağmur ormanının içinde kalıyordu. Dik, neredeyse dümdüz olan yokuşlar. Kaygan yosunlar insanı aniden beliren uçurumlara sürükler. Sivri taşlarla dolu koca çayırlar vardır. Üstüne

hipotermi ve sisi ekleyin, ayrıca o kadar sık bir bitki örtüsü düşünün ki ellerinizle açmaya çalışmak tuğla bir duvarı parçalamaya çalışmak gibidir. Yardıma ulaşmaya çalışan herkesi işte bunlar bekliyordu.

Arkamızda kalan ilk yardım çalışanlarını ve ekipmanlarını işaret ediyor.

Peki ya yardım onlara gidemez miydi? Tabii ki, Bayan Durant sevdiklerinin onları aradığı konusunda haklıydı. Sorun ise bölgedeki herkesi sevdiklerinin aramasıydı. Dünyanın her yarından telefon eden milyonlarca insandan bahsediyoruz, telefon hattında bekliyor ve gece gündüz tanıdıkları insanlara ulaşmaya çalışıyorlardı. Eğer birine ulaşmayı başarsalar bile, yaptıkları ihbarlar kumsaldaki kum taneleri gibi, geri kalan binlercenin arasına karışıp gidiyordu.

Bayan Mostar'ın tahmini doğruydu, durum tam olarak boka batmıştı. Kendi geçmişinden her şeyin cehenneme dönebileceğini öngörmesine şaşırmıyorum. Her şey yolunda gitse dahi, yani USGS'nin yeterli personeli olsa, düzgün bir bütçeye sahip olsa ve uyarıları dikkate alınsa bile, yerel müdürlüklerin son ekonomik krizde ellerinden bütün araçları alınmasa bile, FEMA Ulusal Güvenlik Departmanı'na devredilmese, Savunma Ulaştırma Kuruluşu erzaklarının çoğunu özel sektörden almak zorunda olmasa, kül bütün hava alanlarını kapatmasa ve o lanet drone Ulusal Muhafızların helikopterine çarpmasa, askerlerimizin çoğu Venezuela'da olmasa, Başkanımız becerikli olsa ve medya sorumlu davransa, I-90 otoyolundaki keskin nişancı ilaçlarını bırakmamış olsa bile... bütün bunlar bir araya gelip Rodney King'den beri gördüğümüz ülke çapında en büyük ayaklanmayı başlatmasa ve Katrina Kasırgası'ndan beri yaşadığımız en büyük doğal felaketi yaşamasak bile, her şey yolunda gitse bile Greenloop'a yardım etmemiz tek bir sebepten mümkün değildi. Çünkü onları aramıyorduk.

Josephine arkasında duvar boyunca uzanan haritaya döndü ve özellikle Rainier'in etrafında bulunan üç işaret kalemiyle belirlenmiş hattı gösterdi.

Buradakine bakalım.

Rainier'den Puget Sound'a uzanan sarı hattı işaret ediyor.

Bu doğal afet etkisinin sınırını bize gösteriyor. Bu büyük olan ise...

Eli Seattle'ı da kapsayan dalgalı kırmızı hattın üzerinde geziyor.

Bu toplumsal huzursuzluğun etkilediği yerler. Büyük, değil mi? Burası ise...

Volkanın etrafında yer alan en son mavi çember.

Burası bizim arama alanımız. Yürüyüşçüler, dağ bisikletçileri, kampçılar, o öğrenciler – aman Tanrım, o çocuklar, aileleri valiye bağırıyor, vali bize bağırıyor. İlk otuz altı saat geçmek bilmedi, özellikle terk edilmiş okul otobüsünü bulduktan sonra. Çok şükür hepsi iyiydi ama diğerleri, trafiğe yakalanan ve arabalarını bırakıp kaçan insanlar. Bizim ağzımıza sıçan asıl bu oldu, yürüyerek uzaklaşmaya çalışan yarım akıllıların hepsini ağaçların arasında bulmaya çalıştık. Aramanın bu kadar genişlemesinin asıl sebebi bu. Fakat ne kadar genişlerse genişlesin...

Parmağını her üç hattın da oldukça dışında olan bir noktaya bastırıyor.

Bak Greenloop nerede... neredeydi. Resmi olarak güvendeydiler ve yalnız değillerdi. Ormanda onlar gibi ne kadar çok kulübenin ve topluluğun olduğunu ben bile söyleyemem çünkü bulunmak istemiyorlar. Ancak kış boyunca bütün erişimlerinin kesilmesine rağmen çoğu hayatta kalmayı başardı, çünkü neye bulaştıklarını biliyorlardı. Ya becerileri ve erzakları veya yürüyerek kurtulacak kadar kabiliyetleri ve araç gereçleri vardı. Çoğunun hoşuna bile gitti. Hayır. Ciddiyim. Yeni bir zorluğu memnuniyetle karşıladılar. Bu hayatın bir bedelinin olduğunu kabullenmişlerdi. Greenloop'taki insanlarla hiçbir alakaları yoktu.

O zavallı piçler yabanda bir hayat peşinde değillerdi. Yabanın ortasında bir şehirli gibi yaşamayı bekliyorlardı. Çevrelerine uyum sağlamaktansa, çevreyi kendilerine uydurmaya çalıştılar. Aslında

onları gerçekten anlayabiliyorum. Kim sürüden ayrılmak istemez ki? Şehirden ayrılıp, aynı konforu korumaya çalışmak gayet mantıklı. Bütün o kalabalığı, suçu, pisliği, gürültüyü çekmiyorsun. Banliyöler bile aynı. Bir sürü kural var, komşuların sürekli ne yapıp ettiğini kolluyor. Özellikle Birleşik Devletler'de bu tam bir paradoks zira biz özgürlüğe önem veren bir toplumuz ancak toplum, doğası gereği, sizi o özgürlükten vazgeçmeye zorluyor. Greenloop'un yapısının neden bu konuda sıfır taviz verildiği illüzyonu yarattığını anlayabiliyorum.

Ama hepsi sadece buydu, bir illüzyon.

Gözleri volkanın arkasında yatan boş harita üzerinde gezindi.

Diğer kuzulardan ayrı olmak insana gerçekten harika geliyor, ta ki kurdun ulumasını duyana dek.

5. BÖLÜM

Bütün hayvanlar doğaları gereği rekabet hâlindedir ve sadece belirli koşullarda, belirli sebepler gereğince işbirliği yaparlar, birbirlerine nazik davranmak amacıyla değil.

—Frans de Waal, Bonobo: Unutulmuş Maymun

Frank McCray, Jr. ile olan görüşmemden.

Acil durum stokuyla ilgili olarak ise, daha doğrusu olmamasıyla ilgili... Bak, ben Tony'yi suçlamıyorum, Greenloop'tan geriye kalanları keşfettikleri zaman bile onu suçlamadım.

Tony'yi suçlayamazsınız, durum onun şahsıyla alakalı değil. Teknoloji sektörünün düşünce biçimi bu. Yanlış gidebilecekler için plan yapmazlar. Sadece "hızlıca ilerler ve bir şeyleri kırarlar." Rusların platformlarını ele geçirip seçimlerimizde hile yapabilecekleri Facebook'un aklına gelmemişti, oysa kendileri de bunu yıllardır diğer ülkelere yapıyorlardı. Şu anda bile, sürücüsüz araç piyasasında liderliği almak için manyaklar gibi diğerleriyle yarışan Google, bu araçların teröristlerce ele geçirilebileceği ve kalabalıkların içine sürülebileceğini aklına getirmiyor.

O kadar ileri gitmeye bile gerek yok, Menlo Park'da katıldığım bir konferansta adamın biri bize elini nasıl hacklediğini göstermişti, ciddiyim. Ön kol kaslarının üzerinde yer alan deriye elektroktlar bağlamış, böylece bilgisayar kontrolüyle piyano çalmaya başlamıştı. Nasıl çalacağını bilmiyordu. Sadece komutları girdi, "yürüt"e tıkladı

ve *abrakadabra*! Piyanodan "Mary Had a Little Lamb" sesi gelmeye başladı. Gördüklerim ise yapılabileceklerin sadece başlangıcı. Bütün bir vücudu uyarabilen exo-kıyafetin olduğunu bir düşünsene.

"Olasılıkları bir düşünün." Sunumu yapan adam bunu söyleyip duruyordu. Engelli bireyler, kemikleri zayıflayan yaşlılar, herkes yeni bir şans bulacaktı. "Olasılıkları bir düşünün."

Ben birkaç tanesini düşünebiliyordum. Elimi kaldırıp sordum, "Peki bu kıyafeti giydikten sonra biri tarafından hacklendiniz diyelim, sizi halihazırda satışı yasal olan saldırı tüfeklerinden birini almaya zorlayıp en yakın anaokula sokup ateş açmanızı sağlaması mümkün değil mi?" Bana bütün hayallerini yıkmışım gibi baktı. İşin bu yönü üzerinde tek bir saniye dahi kafa yormamıştı, zira ona göre buna gerek yoktu. Enerjisini boşa harcamış olacaktı. Her zaman pozitife odaklan. Sonu *Hindenburg*'a bağlansa bile, uçmayı bir şekilde öğren.

Hızlıca ilerle ve bir şeyleri kır.

GÜNCE GİRDİSİ #5
3 EKİM

Patates. Mostar bu yüzden Yvette'in meditasyon seansına gitmemi istiyordu. "Onlara ihtiyacımız var," dedi. Bir kez daha karşıma "ihtiyaç" ve "biz" çıkıyordu. Patateslerin "mükemmel" hayatta kalma yiyecekleri olduğunu kafasına koymuş durumda, sadece onları yiyerek yaşayabilirmişiz. O gün görevim bahçeye ekmek için biraz patates fidesi bulmaktı.

Aynı anda hiçbir şeyden bahsetmemem gerekiyordu, Mostar'ı herhangi bir konuda savunmamak da buna dahildi. "Bir şey söylerlerse, sularına git." Bunda oldukça netti. "Onları onayla, aynı tonda devam et, gerekirse arkamdan onlarla beraber gül. Diplomatik ol."

Bunu bana kimsenin öğretmesine ihtiyacım yok. Yapım gereği

bir diplomat olduğumu söyleyebilirim ve Mostar'ın çılgın planlarına da tamamen katılıyor değilim. Fakat son haberleri aldığımızdan beri pusulamın biraz Mostar'a doğru döndüğünü itiraf etmem gerek. Aldığımız haberlerin sayısı da bir hayli *çok*. Vincent, Tony görevi devralmayı teklif edene dek toplantıdan sonraki bir saat boyunca arabasında radyo dinlemişti. Her ikisinin söylediklerine göre, Rainier'den gelen haberler oldukça kötüydü.

"Lahar" diye yeni bir şey hayatımıza girmişti, kaynayan çamur akıntısı. Radyoda söylediklerine göre, seksenlerde Armero diye bir yerde binlerce insanın ölümüne sebep olmuştu ve Rainier'de de olan şu anda buydu. Gelen haberlerin çoğu Rainier'in ötede kalan yüzüyle ilgili gibi görünüyordu, bu yüz pek çok kasabaya bakıyordu: Orting? Puyallup? (Böyle mi yazılıyorlar?) Daha önce adını duyduğum Tacoma da tehdit altındaydı. Tony'nin tahmin ettiği gibi, biz güvende görünüyorduk ancak dünyanın geri kalanına erişimimiz kesilmişti. Vincent altımızdaki vadide kalan ana yolun da laharla kaplandığına dair bir şeyler duymuştu.

"Ölümler olabilir." Bu Bobbi'ydi. "Bazıları arabayla uzaklaşmaya çalışmışlar ama çamur akıntısı geldiğinde arabalarında mahsur kalmışlar."

Yvette iç çekti. "Biz de orada olabilirdik," dedi bir grup kucaklaşması için kollarını açarken. "Geçen gece arabalarımıza binip vadiye ulaşmaya çalıştığımızı düşünsenize, neyse ki Tony yolun sağlam olmayabileceğini tahmin etti..."

Bir saniye, bunu tahmin eden Mostar değil miydi?

Yolun yok olabileceğiyle ilgili konuşan o değil miydi? Tony'nin yanlış alarmlar ve trafik sıkışıklığıyla ilgili söylediklerine ne oldu? Bunu kimse hatırlamıyor gibiydi. Belki de hatırlıyorlardı ancak sonucu değiştirmediğini düşünmüşlerdi. Hem Tony hem de Mostar yerimizde kalmamız konusunda ısrar etmişlerdi ama Yvette yaşlı gözlerle, "Tony hayatımızı kurtardı," diyordu.

Çenemi kapalı tutarak diğerleriyle birlikte onayladım. Hatta

Yvette, "Keşke Mostar da burada olsaydı," dediğinde tepki bile vermedim. Bu grup kucaklaşmasından sonraydı, seans için yerlerimizi almaya hazırlanıyorduk. "Şu an birbirimize her zamankinden daha çok ihtiyacımız var."

Bu bir testti, benim anaokulundan beri ustalıkla geçtiğim bir test. Bazen bariz bir şekilde gelirdi. Bazen eleştiriyle karışık... Bu seferki endişe kisvesinin altında sunuluyordu. "Umarım o iyidir." Bu Carmen'di. Görünürde herkes Mostar'a sempatiyle yaklaşıyordu. "Yaşadığı onca şeyden sonra."

Ne yaşamıştı ki? Belki sorabilirdim ancak Yvette araya girdi. "Onunla konuşan oldu mu?"

İşte bu. Tuzak buydu.

Herkes olumsuz anlamda kafasını salladı, ben de öyle. Yvette üzgün bir şekilde iç çekti. "Belki yarın aramıza katılır. Bence iyileşmeye hepimizden daha çok ihtiyacı var."

Bu son sözlerin sonrasında midemin yandığını hissettim. Sınavı geçebilirim ama her zaman ödenen bir bedel vardır. Yalan söylemekten, çatışmadan, bir taraf seçmek zorunda olmaktan nefret ediyorum. O an Mostar'dan beni bu duruma soktuğu için nefret ediyordum, kendimden de ona izin verdiğim için nefret ediyordum.

Yine de oyuna devam ettim. Odaklanmaya çalıştım, gevşedim, "bu travmatik olayın fiziksel etkilerini" hissetmem ve kendime "acımı ve suçluluğumu derin arındırıcı nefeslerle bir kenara bırakmam" için izin verdim.

Yvette'in son seansımızda bahsettiği orman ruhu "Oda"yı hayal etmeye çalıştım. Kucaklayışını... Sıcak, yumuşak kolların beni sarışını... Geçen sefer işe yaramıştı. Bu sefer olmadı. Ruh hâlim yönlendirmeli görsellemeyi kaldıracak durumda değildi.

Seans sona erdiğinde "yüklerimden arınmışım" gibi davranmaya çalıştım, patates isterken olabildiğince kayıtsız görünüyordum.

"Bu sabah patates mücveri yapayım dedim." Daha fazla yalan. Daha fazla yanan bir mide.

Oysa hepsi boşaymış.

Bir kez daha endişeli yüzler etrafımdaydı, bu sefer daha içten görünüyorlardı. Carmen ve Effie ellerinde hiç olmadığı için gerçekten üzgün gibiydiler ve Yvette başka herhangi bir şeye ihtiyacım olursa ona uğramamı söyledi.

Bobbi'de ise bir tuhaflık vardı. Garip davrandığını söyleyemem. Onu yeterince tanımıyorum, normalde nasıl davrandığını bilmiyorum ki. Fakat huzursuz olmanın nasıl bir şey olduğunu biliyorum, hatta o kadar iyi biliyorum ki başkalarını da okumakta oldukça iyiyimdir. Bobbi yanıt verirken gerçekten huzursuz görünüyordu. Tabii yanılıyor olabilirim. Son gelen haberlerin etkisi de olabilir.

Herkesin evine dönüşünü izledim, Bobbi uzaklaşırken bana omzunun üzerinden tuhaf bir bakış attı. Yvette, Tony'nin yanına gitti, görünüşe göre hâlâ Tesla'sında oturuyor ve radyo dinliyordu. Carmen ve Effie Palomino'ya el salladılar, üst kat penceresinden onları sessizce izleyen kız bir hayalet hikâyesinden fırlamış gibiydi.

Özür dilerim. Böyle konuşmak doğru değil. Fakat böyle hissettim. Armut koltuğunun tepesini manyaklar gibi sıkan küçük bir korku filmi karakteri gibiydi.

Yürüyüşe çıkmalıydım. Kafamı boşaltmam gerekiyordu. Dan eve döndüğümde uyuyordu ve neyse ki Mostar da gitmişti. Ben evden çıkmadan "Geceleri çalışacağız," demişti, "böylece bizi kimse görmez."

Çılgınlık. Dışarı çıkmam ve sakinleşmem gerekiyordu. Çok yorgun olduğumda uyuyamam. İlk günkü gezintimin mistik havasını yakalasam yeterli olur diye düşünüyordum.

Kötü bir fikirmiş. Direkt eve dönmeliymişim.

Bana empatiyle ilgili söylediklerini hatırlıyor musun, aslında güzel bir özellik olsa da gereğinden fazla kafamı taktığımı? Diğer insanları gözümün önüne getirmek, hayatlarını benimki kadar net bir şekilde kafamda üretebilmek bir noktadan sonra yorucu oluyordu.

Yürüyüşümde de başıma gelen bu oldu, laharın akışında mah-

sur kalan insanları hayal etmemeye çalıştım ancak başaramadım. Buharları tüten, devasa bir çamur akıntısının kayalara çarpışı, ağaçları parçalayışı, evlerin akıntıya kapılan parçaları gözlerimin önünden gitmiyordu. İnsanlar arabalarının içinde, radyoyu dinliyorlar, heyecanla telefonlarını kontrol ediyorlar, trafikten şikâyet ederken bunalmış hâlde çocuklarına bağırıp arka koltukta sakin olmalarını söylüyorlar, kimse dışarı bakmıyor.

Belki dikiz aynasında dikkatlerini çeken bir şeyler oluyor, insanların neden arabalarını bırakıp kaçmaya başladığını merak ediyorlar. Orada olsam benim neler yapacağımı hayal ettim. Arabama arkadan biri çarpıyor. Arkama öfkeyle dönerdim, ancak hiçbir zaman onlara gerekli hareketi yapamazdım. Büyük ihtimalle hızlıca sigorta bilgilerimi alır, elimde hazır bir şekilde medeni bir yetişkin gibi hasarı konuşmak için arabadan inerdim. Belki araba kapısı açılmazdı, hemen yanımdaki arabaya çarpardı. Tam arkama dönmüşken onu görürdüm, üzerime doğru gürültüyle gelen bir tepe. Böyle şeyler dalgaya benzemiyordu, Japonya'daki tsunaminin videolarını daha önce Youtube'dan izlemiştim.

Biraz olsun kendimi tanıyorsam camı indirip aralıktan kaçmayı aklıma getireceğimi sanmıyordum. Büyük ihtimalle kapıyı çeker, gözlerimi kapar ve etrafımda metal ve camlar çatırdarken kendimi bunun gerçek olmadığına ikna etmeye çalışırdım. Sonunda ezilir, boğulur, canlı canlı haşlanırdım.

Sonra bu kâbus fantezinin gerçek olamayacağını fark ettim, yanardağ gece patlamıştı. Çoğu kişi henüz yola çıkmamış olacaktı. Komşularımız, Northridge depremiyle ilgili böyle demişti. İlk Los Angeles'a taşındığımızdaki komşularımız. Hangisiydi? Sanırım hemen karşımızda oturan ve daha sonra evlerini satan yaşlı çift. İsimleri neydi? Deprem olduğunda herkesin gece güvenli bir şekilde evlerinde olduklarından bahsetmemişler miydi? Bu fikir beni bir anlığına da olsa rahatlattı ancak uzun sürmedi, bu sefer de evler lahar akıntısında kalsa neler olacağını düşünmeye başladım.

Bizim gibi uykuda mı olurlardı? Belki rüya görüyorlardı? Kendimi hayal ettim, yorganın altına sinmiş bilinçdışında nasıl bir uçuk hikâyeyi yaşıyorsam ona mırıltılarla eşlik ediyordum. Çatının üzerime çöküşünü görecek kadar erken uyanabilir miydim? Kırılmış bir kalas veya parçalanmış bir mobilya göğsümü delip geçerken uyanık olur muydum?

En iyisi uyanmamak olurdu. Umarım pek çoğu da uykularındadırlar. Ama uyananlar, bir enkazın altında mahsur kalmış, hâlâ hayatta olabilirler mi? Acaba ne kadarı yaralıdır? Yardım çağırmaya çalışıyordur? Sadece tek bir ciğerle nefes almaya çalışıyordur? Kanlı öksürüklere boğuluyorlardır? Kemikleri kırılmış, acı ve korku içindedirler?

Neden bu kadar kafa yoruyorum ki? Benim, ona ne diyordun, "ego-savunma mekanizmam" nerede?

Belki yürüyüşe çıktığımda savunmamı tetiklemeye çalışıyordum, kendimi güzel hislerle, pozitif anılarla çevrelemeye. Sadece işleri daha beter yapacağını fark etmem gerekiyordu. Rainier artık öfkeliydi, dumanlar kusuyordu. Tepenin doruğundan yanardağın öte yanından yükselen tek tük siyah dumanları görebiliyordum. Orman mı yanıyor? Yoksa evler mi? Dağın dumanı göğü karartıyordu, gri bir perde güneşi lekelemişti.

Görüntüden başımı çevirip, patikadan aşağı inmeye başladım, geçen günkü karadut çalısını bulmaya çalışıyordum. Hâlâ yerindeydi ancak üzerindeki bütün meyveler gitmişti. Hâlâ olgunlaşmamış, yemyeşil sert olanlar bile kaybolmuştu. Dallarından birini kenara itmeye çalışırken dikenlerinden biri parmağımı kesti. Refleks olarak elimi ağzıma götürdüm. Yara derin olmasa da elimde kanın tadını alabiliyordum. Aroması karnımın guruldamasına sebep oldu. Ne kadar aç olduğumu yeni fark etmiştim, açlığın hissiyatı aklımı bir önceki gece yaptığım kalori listesine götürdü.

Bütün yemeğimizin bir listesini çıkardıktan sonra, Mostar bana bir "beslenme karnesi" oluşturmamı söyledi. Kulağa kolay geliyor-

du. Hayatım boyunca yaptığım binlerce diyetten farkı olmayacağını düşünmüştüm. Saçma bir şekilde yaşlarımızı, boylarımızı, fiziksel aktivite miktarımızı ve ortalama yağ oranlarımızın hepsini zaten kaydetmişim! Telefonumda yer alan iki farklı kalori hesaplayıcısını bile (evet, iki tane var) kullanarak Dan'e iki bin yüz, bana bin iki yüz ve Mostar'a bin iki yüz kalori ayırmamız gerektiğini öğrendim, sadece Mostar'dan emin değilim çünkü yaşını tam olarak bilmiyorum.

Ben fazla mı acımasız oldu diye düşünürken Mostar'a gösterdiğimde sadece başını salladı ve güldü. "Tam bir Amerikalısın."

Yumruk yemiş gibi hissettim. Fakat bu sefer sessiz kalmamamla gurur duyuyorum. Ona yoğun diyetlerin tehlikelerini ve uzun vadede sağlığımız üzerinde oluşturabileceği riskleri anlattım.

Tekrar kıkırdadı. "Bu bir diyet değil, Katie, besin karnesi. Diyet yapmak daha az yemeği isteyerek seçmektir. Karneye bağlı beslenmek daha az yemek yemektir çünkü başka şansın yoktur. Kontrolü bu şekilde bırakmak insanı çıldırtabilir. Özellikle Amerikalıları. Siz dünyanın geri kalanı gibi değilsiniz, açlık nedir bilmiyorsunuz. Amerikan İç Savaşı'nın en karanlık günlerinde bile kâr için buğday satıyordunuz."

Bunu nasıl biliyor? Bunu *neden* biliyor?

"Gel" –iPad'i elimdeni aldı ve bir şeyler karalamaya başladı– "ne kastettiğimi göstereyim."

Dan için sekiz yüz kalori.

Mostar'a beş yüz.

Bana ise bin.

"Hemen değil," diye açıkladı, "hâlâ tarlayı kuruyoruz. Fakat bir iki hafta sonra oturup yediğimizi eritmekten başka yapacağımız hiçbir şey olmayacak, bu yüzden sana daha çok verdim, en zayıfımız sensin," dedi ve uzanarak popoma bir şaplak attı. Şaşkın şekilde minik bir çığlık attım, tam dönerek kişisel alanı ihlal etmekle ilgili bir şeyler söyleyecektim ki toprak dolu bir kovayı taşımak için dışarı çıkmıştı bile.

İlk başlarda Mostar'ın çılgın ıstırap planını takip etme niyetim olmadığını söylemeliyim. Fakat şu an, yeni haberleri duyduktan ve bu çatlak yaşlı kadının o kadar da çatlak olmayabileceğini anladığımdan beri, dün gece söylediği her şeyi yeniden kafamda tartmaya başladım. Bu yürüyüşte harcadığım gereksiz kaloriler için kendimi suçlamaya dahi başlamıştım.

Daha önce kaçırmış olabileceğim başka çalılar var mı diye etrafa bakınırken kafama öfkeyle dank etti, doğal bir açık büfenin ortasında duruyor olabilirdim. Yapraklar, ağaç kabukları, mantarlar. Bir sürü mantar vardı! Beyaz, siyah, kahverengi, pembe, mor. Mor! Acaba hepsi zehirli midir? Nasıl öğrenebilirim? Akıllı telefondan buraya kadar, bu işe yaramaz minik takozu niye hâlâ taşıyorum bilmiyorum.

Pekâlâ, tamamen işe yaramaz değil. Hâlâ saat, takvim, fener, adım sayar, ses kaydı, not defteri, kamera, video kaydı, video oyunları ve Tanrı bilir başka neler yapmak için kullandığım bir sürü uygulama var, yirmi sene önce görsek herhalde aklımızı yitirirdik. Fakat şu an ona asıl ihtiyaç duyma sebebim, aslında icat edildiği şey olan haberleşme içindi.

"Siri, burada ne yiyebilirim?"

Hangisinin beni daha kötü hissettirdiğini bilmiyorum; dünyada kaydedilmiş bütün veriye cebimden ulaşamamam mı yoksa o noktaya kadar, her zaman ulaşabileceğimi düşünmem mi? Neyse ki, uçuşan sinekkuşları beni kendime getirdi. Yine aynı çiçeklerin etrafında dolanıyor, birbirlerine aynı sevgi dolu minik öpücükleri veriyorlardı. Onları görünce o kadar mutlu oldum ki, bütün vücudumda bir gevşeme hissettim. Tanrı'ya şükür! Aklıma bu gelmişti. Tanrı'ya şükürler olsun ki elimizde kalan en azından bir tane güzel şey var. Gelgelelim biraz daha yakından baktığımda, artık öpüşmediklerini gördüm. Biri, iğneye benzer gagasıyla diğerini boynundan didikleyerek öldürmeye çalışıyordu. Sanırım onları ilk gün gördüğümde de aynı şey yaşanıyordu ama ben ânın mutluluğuyla kendi istediğimi görmüştüm.

İrkilmeme sebep olan bir ses onların da uçup gitmesine sebep oldu. Sağ çaprazımda bulunan çalıların ileri geri sallanmaya başladığını gördüm. Düzenli bir ritimleri vardı, tepki veremeyeceğim kadar hızlıydılar. Aniden çalıların içinden bir şey fırladı. Küçük ve kahverengiydi, bir tavşan olduğuna yemin edebilirim ancak göz açıp kapayıncaya dek yok oldu. Patikanın üzerinde iki hızlı zıplayışta zıt yöndeki çalıya varmıştı bile. Hiç durmadı, yavaşlamadı bile. Çalılarının yavaşça duraklamasını izledim, acaba bir şeyden mi kaçıyordu?

O sırada kokuyu aldım. Esintinin bir anlık dalgalanması gibiydi. Çürük kokusu – yumurta ve birkaç günlük çöp karışımı. Dün akşam bu kokudan bahsedilmişti, toplantıdan çıkarken Carmen korkunç bir kokudan şikâyet etmişti. Pencere açıldığında sülfür kokusu alıyordu. Reinhardt volkandan çıkan gaz salınımları olarak açıklamıştı bunu. Büyük ihtimalle haklıdır. Koku dağılırken benim de aklıma bu gelmişti.

Ardından uzaklardan, zayıf bir uluma geldi. Bir kurt değildi, en azından filmlerdeki kurtlar böyle ulumuyordu. Çakalların sesini de biliyorum ve ulumanın onlara ait olmadığına da eminim. Hatta duyduğum ulumanın bir hayvana ait olmadığını bile söyleyebilirim. Belki uzun ağaçların arasında esen rüzgârın sesiydi veya dağlardaki yankılar bana bir oyun oynuyordu. Burada neyin nasıl bir ses çıkardığını ne biliyorum ki? Duyduğum ulumaya üç farklı kısa, derin hırıltı yanıt verdi, sonuncusu biraz daha güçlü ve diğerlerinden daha yakından geliyordu. Kaskatı kesilip nefesimi tuttum, başka bir ses duymayı bekliyordum. Herhangi bir ses. Bütün orman hareket etmeyi kesmiş gibiydi.

Sonra bana bakan gözler hissettim.

Hepsini kafamda kurduğumu söyleyeceğini biliyorum ve büyük ihtimalle haklısın. Orada yapayalnız durmuş, huzursuz ve dumanlı gökyüzünün altında kafamda felaket senaryoları kurarak suçlu suçlu dikiliyordum. Ama daha önce de, mesela parkta veya annem oda-

nın öte ucundan kıyafetlerimi beğenmeyerek bakarken böyle hissettiğim olmuştu. Hatta Dan ile tanışmama vesile olan sezgi de buydu, üniversitede ilk senemde kalabalık ve müziğin içinde bu his gelmişti. Açıklanamaz şekilde biliyordum. Kafamı kaldırdığımda oradaydı.

Bu sefer kimseyi görmedim. Eve doğru dönmeye başladığımda bile. Koşmadım. Bundan gurur da duyuyorum. Sadece yavaşça, bilinçli bir şekilde yürüyordum ve yolun yarısında his kayboldu. Bu sefer de utanç içindeydim. Sebepsiz yere bu kadar panik yaptığıma inanamıyorum, hayali canavarların mutlu yerimi kirletmesine izin verdim. Mutfak masasına oturup arka kapıya gözlerimi diktim, kendimi gülünç hissediyorum. Yukarıdan Dan'in huzurlu horlama sesleri geliyor. Rüzgâr hızlandı, ağaçların hışırtısı ne kadar yatıştırıcı. Belki tekrar dışarı çıkmalıyım, yürüyüşü daha pozitif bir noktada bitirmeliyim.

Boş ver. Çok yorgunum. Bacaklarım bulamaç gibi. *Mmmm*, bulamaç. Mikrodalga paketlerinden birini bitirdim. Daha doğrusu, yarısını. Sadece midemi yatıştıracak kadarını yedim.

Huzursuz hissetmeye başlıyorum. Diyet anksiyetesi. Hâlâ Mostar'ın manyakça "karne" işine katılarak kendime işkence edip etmemem gerektiğine tamamen emin değilim. Tamam, erişimimizin kesildiği konusunda haklı. Ama bu şekilde ne kadar dayanabiliriz ki?

Gerçekten uyumaya ihtiyacım var. Dan'in yanına yatağa kıvrılmalıyım. Kulak tıkacı da şart gibi. Belki de uyku ilacı. Gece boyunca güzel bir uyku çekmeliyim, hatta belki gün boyunca da. Dünyaya kendine gelmesi için bir şans tanımalıyım. Eğer kendine gelmezse bile, en azından ağaçların arasında güzel bir akşamüstü yürüyüşüyle ben kendime gelebilirim.

Kıdemli Kolcu Josephine Schell ile görüşmemden.

Bu duruma "Massoud Ânı" diyorum, ipuçlarını iş işten geçtikten sonra birleştirmek. Bu ismi Ahmad Shah Massoud'dan aldım. Bu adam Ruslarla, ardından Taliban'la savaşan Afgan gerilla lideriydi.

Daha önce onu duymamış olabilirsin. Ben de öldüğü güne kadar duymamıştım. New York'a yeni inmiştim. Gece uçuşuydu, indiğimizde sabaha karşı bir ya da iki olabilir. JFK'deki taksi şoförü BBC Dünya'dan Haberler'i dinliyordu. Massoud'un gazeteci kılığına giren teröristlerce nasıl suikasta uğradığından bahsediliyordu. Başta hiç ilgimi çekmemişti, hatta taksiciden kanalı değiştirmesini bile istemiş olabilirim. Ne diyeyim ki, tatilime yeni başlamıştım. New York'a daha önce hiç gitmemiştim ve arkadaşlarım beni bekliyordu. *Producers'a* biletimiz vardı.

Tarih 9 Eylül 2001'di ve daha sonradan Massoud cinayetinin Dünya Ticaret Merkezi saldırısının başlangıcı olduğunu öğrenecektim. O New York gecesinde bunu bilemezdim. Kimse ipuçlarını birleştirmemi beklemezdi. Yine de o anla ilgili, ipuçlarını birleştirmekle ilgili sık sık düşünürüm. O günden bu yana...

Haritaya bir bakış atıyor.

Bir kemik yığını bulduk. Parçalarını. Paramparça edilmişlerdi, sanki biri eline çekici alıp sinirini atmış gibi. Görünüşe göre geyik kemikleriydiler; toynakları vardı, diş yapıları benzerdi ve sağda solda kürk parçalarını seçebiliyorduk. Fakat bunlar dışında, geriye çok bir şey kalmamıştı. Hiç et yoktu. Tamamen temizlenmişti. Yapraklar da öyle. Geride sadece üzerlerine bulaşan kanı görebileceğimiz kadar kalıntı vardı. Büyük bir kaya gördüğümü hatırlıyorum...

Ellerini bir futbol topu büyüklüğünde açıyor.

... bir yüzü tamamen kan, ilik ve beyin parçalarına bulanmıştı. Üstüne, bu izler tazeydi, belki en fazla birkaç saatlik. Fakat durup kontrol etmedim. Zamanımız yoktu. Patlamadan sonraki üçüncü günden bahsediyorum. Hiçbirimiz uyumamıştı, bir sürü insan hâlâ kayıptı. Geriye dönüp baktığımda, büyük ihtimalle bu yüzden izlerin üzerine düşmediğimi anlayabiliyorum. Büyük ihtimalle bizimkilerden biri olduğunu düşünmüştüm, herkes karşısına çıkanı yakıp yıkarak ilerliyordu, kimse gitmesi gereken yer hariç çevresinde neler olup bittiğine aldırış etmiyordu.

Greenloop'u keşfetmemizden *sonrasına* kadar izlerle ilgili hiçbir şey yapmadım – hatta, lanet olsun, Katie'nin günlüğünü okuyana kadar... kalıntıları bulduğunu söylediği gün var ya? Ancak o zaman etrafta soruşturmaya başladım. Diğer kolcular, birkaç asker ve bazı sivil gönüllü, hepsinde bir "oh, evet, biz de gördük" ânı yaşandı. Ardından ben de herkesin hatırladıklarından bir harita oluşturdum.

Bir elini haritaya doğru uzatıyor, daha önce fark etmediğim küçük, siyah noktaları işaret ediyor.

İlk iz burada. Birinci gün.

İkinci noktaya geliyor.

İkinci gün.

Tekrar.

Üçüncü gün. Bu benim takımım.

Elleri siyah noktalar üzerinde ilerlemeye devam ediyor ve Greenloop'a doğru düz bir yol çiziyor.

İpuçları birleşiyor ve "Massoud Ânı," karşımızda.

6. BÖLÜM

Doğru ayağa kalkana kadar yalan dünyayı gezer.
—Cordel Hull, Başkan Franklin Delano Roosevelt dönemi Amerika Birleşik Devletleri Dışişleri Bakanı

GÜNCE GİRDİSİ #6
4 EKİM

Kül. Gökten yağıyor. Büyük, tembel taneler hâlinde düşüyor. Evlerin üzeri, garaj yolu, arabamın camı külle kaplı. Ben de şu an oradayım, bütün bunları arabada radyoyu dinlerken yazıyorum.

Uyuyor olmam gerekiyordu. Şu an Mostar öyle yapıyor. Bahçeyi tamamladılar. Mostar'ın çöpündeki kum ve gübre tamamen karıştırıldı. Hatta Dan bir sulama sistemi tasarladı. Her iki evin bahçe hortumunu garaj lavabosuna bağladı, bütün bahçe boyunca kıvrımlı hatlarla yaydı, birkaç santimetrede bir delik açtı ve uçlarını birbirlerine bağladı. Bu icadına "damlama hattı" diyor. Hepsini kendi kendine düşündü, biz hiçbir şey söylemedik.

Bununla da kalmadı ve tekrar evin nasıl çalıştığını çözme görevine döndü. "Her şey sırayla." Şimdi sanırım uyuyor ancak bahçeyi tamamladıktan sonra direkt olarak evin işlemcisine bağlı her sistemi iPad'i ile eş zamanladı, nasıl işlediklerini çözmeye çalışırken kilovatlar ve İngiliz ısı birimleri arasında kendini kaybetti. Dediğim gibi biz hiçbir şey söylemedik, ancak dinlenmedi. Yıllardır yaptığından daha çok işi birkaç saatte yaptı. Bu adam da kim?

Mostar da hemen yeni işlere geçti. Bahçelerimizde bulunan bütün ağaçların meyvelerini toplamaya niyetli, onları kesip kurutacakmış. Erikler, armutlar ve elmalar. Hatta kendi bahçesinde bulunan ve normal şartlarda kesinlikle el sürmeyeceğim yaban elmalarını bile. "Her kalori değerli." Normalde o da sabah başlamaya niyetliydi ancak, onun sözleriyle, "karanlıktan sonra yapmalı, böylece kimse onu görmez."

Gelelim benim yeni görevime. Ben bahçıvanım. Ektiğimiz bütün fidelere göz kulak olmam gerekiyor. Gerçi henüz çok fazla şey ekmedik.

Her iki evde ne varsa kontrol ettim ancak tek bulabildiklerim biraz Çin fasulyesi ve tatlı patates oldu. "Gerçeği" kadar –Mostar normal patatesleri böyle tarif ediyor– besin değeri taşıdığından emin değilim. "Hiç yoktan iyidir." Kendine o kadar güveniyor ki, oysa nasıl ekilecekleri hakkında en ufak fikri yok. İlk olarak tatlı kısımlarını kesip tepelerini mi ekmeliydik, Dan'in yakın zamanda okuduğu bir bilimkurgu kitabında böyle yapıyorlarmış, yoksa hepsini bütün olarak mı ekmemiz gerekliydi? Bütün olarak ekmeye karar verdik. Peki ya fasulyeler? Önce ıslatmak mı gerekiyordu? Anaokulundan hatırladığım kadarıyla ıslak kâğıt havlulara sarıp gömmek gerekiyordu ancak Mostar toprağı iyice ıslatıp öyle ekmeyi önerdi. Yine onun dediği gibi yaptık.

Mostar'ın ne yaptığı konusunda hiçbir fikri yoktu. Kendi bile böyle diyor. "Hiçbir fikrim yok." "Yaşamı boyunca şehirde yaşadığını" itiraf etti ve daha önce baktığı tek bitki pencere pervazına ektiği domateslermiş, ki onlara da bakamayıp öldürmüş. Fakat bunların hiçbiri onu rahatsız ediyor gibi değildi. Net ve kendine güvenliydi. "Denememiz gerek." Son fasulyeyi toprağa sapladığımda böyle söylemişti. Tombul ellerini geniş kalçalarına dayamış, içi rahat görünüyordu. "Denememiz gerek."

Bu sefer ona katılıyorum. Pusulam tekrar değişti. Radyoyu dinliyorum. Sık sık.

Sadece neler olup bittiği hakkında daha çok şey öğrenmek istiyorum, olaylara daha geniş açıdan bakabilmeye çalışıyordum. Özellikle bugün Tony'nin arabasının ortalarda olmadığını fark ettikten sonra. Başta garaja çekmiş olabileceğini düşündüm ancak orayı spor salonu olarak kullandıklarına oldukça eminim. Gideli çok olmuş olamaz. Sabah bahçeden/garajdan çıktığımda, Tesla'sı hâlâ buradaydı. Duşa girdiğimde gitmiş olmalı. Yardım çağırmaya gitmiş olmalı. Ama vadi gerçekten laharla kaplıysa ne kadar ileri gidebilir ki?

Peki ya yol açıksa? Vincent sadece bunu duyduğunu *düşünüyordu.* Belki Tony sadece durumu kendi gözleriyle görmek istiyordur. Yürü be Tony!

Evet, itiraf etmeliyim ki şimdi gittiğini görünce biraz başıboş, savunmasız hissediyorum. Yvette'in seansına gitmeden önce ona gelen haberleri sormak istiyordum. Onun sakinleştirici tonu şu an gerçekten bana iyi gelebilir. Yvette çok endişeleniyor olmalı. Sabahki seansta sesinin biraz sinirli çıktığını fark ettim, bizi yönlendirirken zamanlaması da hafif aceleciydi. Sanırım Tony dışarıda canını riske atarken bizi mutlu edebilmek için burada kalmak da cesaret isteyen bir şey. Radyoyu dinlememin sebeplerinden biri aslında buydu, Yvette'e birkaç güzel haber vererek onu neşelendirmek istiyordum.

Pekâlâ, bu doğru değil. Sadece kendi merakım için dinliyorum.

Fakat şu duyduklarımdan sonra, keşke dinlemeseydim.

Yaklaşık bir saat oldu ve hiç olmadığım kadar yıpranmış hissediyorum.

Lahar bizim vadimizi kaplamasa bile, diğer pek çok vadiyi kaplamış. Vadiler huni görevi görüyor ve çamurun akabileceği yataklar oluşturuyorlar. İnsanların arabalarında mahsur kaldığı felaket senaryom vardı ya? Tam olarak bu yaşanmış. Ne kadar insanın çamurun altında gömülü olduğunu bile bilmiyorlar. Sadece arabalarında da değil. İnsanların evlerinde ya uyurken ya da hiçbir uyarı olmaksızın habersizce beklerken ölmeleriyle ilgili düşündüklerim

de doğruymuş. Yaşanan önemli bir sorunun buradan kaynaklandığını söylüyorlar. İnsanlar acil durum mesajlarını eskiden olduğu gibi sabit hatlardan değil, cep telefonlarından alıyorlar. Çoğu insan ise yatarken telefonlarını kapatıyor, telefonların şarjı bitiyor veya bilinmeyen numaraları pazarlamacı olduklarını düşünerek yanıtlamıyorlar.

Güneyle erişimin kesilme hikâyesi nedir peki? Çamurlar Tacoma'ya kadar varıp, bizim de geldiğimiz beş numaralı otoyolu kapatmış. Herkesi I-90'a yönlendirip mahsur kalanları kuzeye doğru, Vancouver'a yönlendirmeye çalışıyorlarmış. "Contraflow*" da ne? Bundan bahsedip duruyorlar, insanlar sabırsızlanarak, sinirlenip sürekli başka yollara sapmaya çalışıyorlarmış.

Tacoma önemli bir liman olmalı. Puget Sound'da pek çok geminin sıkıştığını söylüyorlar. Bir sürü de kaza olmuş, özellikle daha küçük özel tekneler etkilenmiş. Feribotlar limandan ayrılamıyor. USNS *Mercy* dedikleri bir şey limana yanaşamıyor. Neden havadan destek alamadıklarını da tam anlayamadım. Sanırım kül uçakların motorlarına birikiyormuş ve havaalanlarını kaplamış, ayrıca bir İHA'nın bir helikoptere çarpmasıyla ilgili kazanın haberi de dolaşıyor. Helikopterin taşıdığı kurtarılmış dağcılar dahil herkes ölmüş. İHA'nın nereden geldiğiyle ilgili iki farklı bilgi var: biri kazazedeleri arayan orduya ait bir İHA olduğu, diğeri de sosyal medyada yayınlamak için fotoğraf çekmeye çalışan özel bir İHA olduğu. Her iki hikâye de aynı sonuca bağlanıyor, "UAV yardım paketlerini askıya almak." Bütün her şey başladığından beri hiçbir uçak, helikopter ve hatta İHA bile görmeyişimin sebebi bu mu?

Bizim Seattle'dan erişimimiz kesilmiş olabilir ancak görünüşe göre Seattle'ın bütün dünyayla erişimi kesilmiş!

Bütün bunların nasıl yaşandığına anlam veremiyorum. Olan bi-

* Contraflow şerit değişimi: Genelde doğal afetlerde kullanılan ve bir yolun bütün şeritlerinin araçları yönlendirmek için tek yöne çevrilmesini ifade eden terim.

ten her şeyi kaldırmakta zorlanıyorum. Bütçeler ve politikayla ilgili görüşler var. Tasarruf tedbirleri? "Uzun vadede beyin göçüne" yol açabilecek kapanmalar? "İdari yapıyı yok etmek" ne anlama geliyor? Ayrıca USGS nedir? Oradaki biri yerel işletmelerin uyarıları dikkate almadığıyla ilgili şikâyet ediyor ve onları "yeni bir Mammoth Gölü'ne" yol açmakla suçluyordu.

USGS her kimse etrafta dolanan dedikoduları engellemeye çalışıyor. Görünüşe göre oldukça fazla dedikodu var. Rainier'in yana doğru, yani Seattle'a doğru patlamasıyla ilgili konuşurken oldukça bunalmış gibiydi, patlamanın bir tsunamiye sebep olacağı veya ülkedeki diğer bütün volkanları tetikleyebileceği konularına özellikle değindi. Bunları oldukça sık duyuyor olmalı. Spiker de yardımcı olmuyordu. Durup durup, Krakatoa, Fuji ve Vezüv gibi tarihte yaşanan korkunç patlamaları gündeme getirip durdu. Sürekli kaç kişinin "ölebileceğini" ve "teorik olarak en kötü senaryonun" ne olduğu soruyordu, "Yellowstone süper volkanı" ile ilgili fikir yürütmesini istediğinde ise USGS "Tanrım, bunun konumuzla nasıl bir alakası var?" dedi.

Öfke... ve şiddet.

710am isimli yerel bir kanal, Denny Way'de bir Whole Foods dükkânında ateş açıldığından bahsediyordu. Orası da neresi? Diğer mağazalarda da kalabalık uzun kuyruklar oluşturmuş, kavgalar çıkmış, bir benzincide soygun haberi var. Ekmek taşıyan bir kamyonun şoförü arabadan zorla indirilmiş ve neredeyse ölene kadar dövülmüş. Kamyonun yağmalandığı ve yakıldığı söyleniyor.

Şimdi de bir basın konferansını dinliyorum. Sinyal zayıf, gidip geliyor. Vali olduğunu düşündüğüm bir kadın kendisine yöneltilen soruları yanıtlamaya çalışıyor. Sayısız gazeteci, sayısız soruyla kadını bombardımana tutuyorlar. Kurtarma çalışmalarının Boeing

* Mammoth Gölü, California: 27 Mayıs 1982'de, hatalı bir yanardağ uyarısı hem kasabanın ekonomisini hem de Amerika Birleşik Devletleri Yerbilim Araştırmaları Kurumu'na olan güveni sarstı.

ve Microsoft gibi "şirket mülkleri" üzerinde yoğunlaştırıldığı doğru olamaz. Queen Anne gibi zengin mahallelere Enumclaw ve benzeri orta sınıf mahallelere göre öncelik vermiyorlardır değil mi? Bir gazeteci bunu sordu, diğeri ise, "USGS'nin bilerek uyarı yapmaktan kaçındığı, böylece bu kasabaların yıkılıp yerlerine gelişmiş yapılanmanın geleceği doğru mu?" diye bağırıyordu.

Sıkıyönetimle ilgili bir soru geldi. Aman Tanrım! Bu soruyu duymuştum! Hatta daha bugün sabah duydum! Arabaya ilk bindiğimde, radyo kanalları arasında dolanırken bir haber kanalında değil de sanırım bir talk-show kanalında adamın biri öfkeli öfkeli söyleniyordu. Hırıltılı, öfkeli bir sesi vardı, "derin devlete" saldırıyor ve patlamayla ilgili hiçbir uyarıda bulunulmamasının "federal askerlerin kamuyu silahsızlandırmak için kullandığı bir bahane olmasıyla" ilgili bir komplodan bahsediyordu. Şu anda duyduğum soruda *tam* olarak buydu. Acaba gazeteci sabahki adamın söylediklerini mi tekrarlıyor?

Söz valiye geçti. Sesi kızgın geliyor. Birebir yazıyorum:

"Sakin olun! Lütfen, hepiniz sakin olun! Şu an söylediğim şeyi hepinizin dikkatli bir şekilde dinlemesine ihtiyacımız var. Söylentilerle başa çıkamayız. Spekülasyonlarla çıkamayız. Pek çok insanın hayatı tehlikede. Gerçek ve dürüst bilgilendirmelere ihtiyaçları var. Olgulara ihtiyaçları var. Yayınladığınız şeylere dikkat etmelisiniz! Panik yaratmamak konusunda özenli olmanız gerek! Lütfen, konuşmadan önce düşünün. Hareketlerinizin sonuçları hakkında düşünün—"

Tony!

Dikiz aynamda görebiliyorum! Arabasının farları yanıyor, garajına geri geri yanaşıyor!

Frank McCray, Jr. ile yaptığım röportajdan.

Dediğim gibi, hazırlıksız olduğu için Tony'yi, hatta teknoloji sektörünü suçlayamazsınız. Acil durumlar için ellerinde bir yedek

plan olması gerekiyordu, tamam, ama gerçekçi olursak kimin var ki? L.A.'de yaşayanların ne kadarı deprem çantası bulunduruyor? Ortabatı veya Kuzeydoğu eyaletleri hortumlar veya çığlar için hazır mı? Körfez Yakası'nda yaşayanlar fırtına mevsimi için stok mu yapıyor? Katrina'dan önce New Orleans'ta partilediğimi hatırlıyorum, insanlar barajların "ne zaman" yıkılacağından bahsediyorlardı. "İhtimalini" değil yani, "zamanını!"

Bu bahsettiklerim sadece daha dramatik şeyler. Kaç tane mutfakta yangın söndürücü var, arabalarımızda işaret fişekleri bulunduruyor muyuz? Gecenin bir yarısı bitap bir hâlde ecza dolabını açtığınızda, ihtiyacınız olan ilacın tarihi aylarca geçmiş olmuyor mu?

Günlük hayatı karşılayacak erzakları bulundurmaya geldiğimizde ise, hazırlıksız olan tek yer Greenloop değildi. Tek tuşla bütün ihtiyaçlarını sipariş edebildikleri çevrimiçi teslimat sistemi de hazırlıklı değildi. Artık ülkenin tamamı bu sisteme bel bağlamış durumda. Oysa internetin patladığı doksanların sonunda bir yılbaşında, herkes Noel Baba'ya sipariş verircesine hediyelerinin sihirli bir şekilde evlerinde belireceğini beklemişlerdi. Kimse hediyelerin nereden geleceğini, çoğu zaman denizaşırı ülkelerden büyük, yavaş gemilerle taşınmaları gerektiğini düşünmüyordu. Sonuçta pek çok arkadaşım yılbaşı sabahı ağaçlarının altında hiçbir şey bulamadılar, aileleri ise bütün geceyi tatil sezonu sonrası bomboş kalan Toys "R" Us'lar arasında koşturarak geçmişti. Düşünün, en azından o zamanlar hâlâ Toys "R" Us diye bir şey vardı.

Peki bütün o karmaşadan ne öğrendik? Dağıtım sistemini hızlandırdık – oysa sistem çöktüğünde olabileceklere inanmamız gerekiyordu. Peki süpermarketlere gittiğinizde, nasıl yiyecekler görüyorsunuz? Konserve mi? Salamura mı? Kurutulmuş mu? Artık değil. Eskiden olduğu gibi değil. Ben küçükken süpermarketlerde taze et/balık/ürün bölümleri küçücük olurdu. Şimdi hepsi taze gıda sunuyor, bizim ana besin kaynağımız oldular. Amerikan yiyecek endüstrisinin iş modeli tarlalardan taze getirilen ürünlerin aynı gün teslimatı üzerine kurulu.

Peki teslimat kamyonları gelmediğinde ne oluyor? Diyelim ki gelemediler? Rainier patlaması sırasında Seattle'da yaşanan buydu, üzerine bir de elektrikler kesildi. Acaba ilk kırk sekiz saatte kaç tane çiftliğin ürünleri çürümüştür?

Acil durum kaynaklarına gelirsek elimizde ne var? FEMA stok yapmıyor. Artık değil. Fazla verimsiz. Çoğu işi ihaleyle özel sektöre devrediyorlar, devasa toptancılarla anlaşıyorlar ancak onlar da stok yapmıyor çünkü, yine, fazla verimsiz. Eldeki bütün stok yirmi dört saat içinde dağıtıma girecek şekilde düzenleniyor ama bir sonraki sevkiyatı beklerken ortaya bir kriz çıkarsa...

Raflar boş olduğu için Greenloop'ta yaşayanları suçlayamazsınız. Bütün ülke konfor için dayanıklılığı kenara atan bir sisteme bağlı yaşıyor.

GÜNCE GİRDİSİ #6 (Devam ediyor)

Tony pislik içindeydi, üstü kül kaplıydı ve belinden aşağısı çamura bulanmıştı. Dizleri ve dirsekleri sıyrıklarla doluydu, ayrıca botlarından biri de eksikti. Arabamdan inip onu karşılamaya giderken diğerlerinin de evlerinden çıkmakta olduklarını gördüm. Carmen, Vincent, Yvette (terli boynuna bir havlu atmıştı ve antrenman kıyafetleri giyiyordu. Ona yaklaşmakta olduğumuzu gördü ve gülümseyerek hepimize el salladı. Bizi fark etmeden bir saniye kadar yüzüne bakabildim, yüzündeki ifadeyi fark edebilmem için yeterliydi. Sarsılmıştı, çenesi kaskatı kesilmişti, boşluğa bakıyordu. Bizi gördüğünde takındığı gülümseme bile kesinlikle zorlama duruyordu.

Yvette yeterince yaklaştığında ne olduğunu sordu, ardından aklına sonradan gelmiş gibi ona sarıldı. Tony başıyla ona ve ardından hepimize, kendine güvenen tavrıyla selam verdi.

"Evet, 'lahar' ne demek artık biliyorum." Belinde asılı matarasından bir yudum aldı ve devam etti, "Görmek istemiştim... bilirsiniz

ya... içimi rahatlatmalıydım..." (Haklıymışım!) "...ve evet, vadiden hiç çıkamadım çünkü köprü... yani, köprü gitmiş... nehir, çamur, bir sürü... şey... enkaz... evet, gitmiş." Sözleri havada kaldı, sanki başka bir şey söyleyecekmiş gibiydi. Tekrar dalıp gitti ve matarasından bir yudum daha aldı.

O duraklamada Yvette'in gözlerinin üzerimizde dolaştığını fark ettim. Aradığı neydi, yüzümüzden, beden dilimizden neyi çıkarmaya çalışıyordu? Bir şey görmüş olmalı zira Tony suyunu bitiremeden onu yanağından öptü ve göğsünü ovaladı. "Yine de bizi kurtarmaya geliyorlar. Geliyorlar." İlki bize söylenmişti, ikincisi ise Tony'ye.

"Ah, evet," diyerek onayladı Tony, biraz kendine gelmiş gibiydi, "kesinlikle. Yolda olduklarına eminim."

Yoldalar mı? Onunla aynı haberleri dinlemedik mi? Büyüyen kaos, kalkış yapamayan uçaklar... Neden hâlâ "yolda" olduklarına inanıyordu ki? Gerçekten inanıyor muydu yoksa sadece söylüyor muydu? Neden bunu söylemeye devam etsin? Kendini mi inandırmaya çalışıyor, yoksa bizi mi? Ayrıca, neden kimse ona karşı çıkmadı? Vincent'ın da arabasından radyoyu dinlediğini biliyorum ve sanırım Bobbi ile birbirlerine çok kısa bir bakış attıklarını da gördüm.

En sonunda Carmen bir şeyler söyledi. "Köprünün diğer tarafında birilerini gördün mü? Bir kurtarma ekibi veya başka kazazedeler mesela?"

Tony, "Hayır. Hayır," diyerek yanıtladı. İlk "hayır" Carmen'e bakarak söylenmişti, ikincisini söylerken bakışlarını yere indirdi.

O sırada Yvette'in kolunu sıktığını başka kimse gördü mü?

Ben gördüm. Her detayı, her saniye kaydettim. Gözlerini, sözlerini, suyu içtikten önce ve sonra bile dudaklarını diliyle ıslatmaya devam edişini...

Yvette'in beni gördüğünü sanmıyorum ancak cevabından endişe etmiş olmalı ki hemen araya girdi. "Biz kazazede değiliz, Carmen. Doğru tanım, 'tahliye edilen' ki biz her ikisi de değiliz, unuttun mu?" Son "unuttun mu" istediğinden fazla sert çıkmış olmalı zira

aniden derin bir şekilde iç geçirerek durdu. "Ama konuyu açtığına göre" –eli kalbinin üzerindeydi, birden gözleri dolmuştu– "tahliyeyi bekleyen birileri bizi bulursa onlara yardım etmek için hazır olmalıyız." Bakışları evin üzerinde yükselen ormana kaydı. "Yürüyerek kurtulmaya çalışanlar olabilir. Şu anda bizim yakınlarımızda olabilirler, belki kaybolmuş ve korkmuş bir şekilde ağaçların arasında dolanıyorlardır."

Diğerlerinin başlarını salladığını fark ettim, ben de sallıyordum. Tıpkı Mostar'ın istediği gibi, uyumlu davranıyordum. Bu yüzden düşen droneu gündeme getirmedim. Bu yüzden Yvette, Tony'yi bir şeyler söylemeye zorlarken sessiz kaldım. "Evet, evet, biz... aaa... bizim hazır olmamız gerekiyor... şey için, insanlara yardım etmek için. Hepimiz kurtarılana kadar. Hazır olmalıyız. Hazır..."

Evlerine doğru yürürlerken Tony eşinin kavrayışından kendini kurtardı. Neler konuştuklarını duyamıyordum, o sırada arabama dönmüştüm. Fakat dikiz aynasından Yvette'e hafif hareketlerle eve dönmesini işaret ettiğini görebiliyordum. Tartışmaya çalışmış olmalı zira Tony onu daha hızlı hareketlerle ötelemeye başladı, sürekli olarak başını sallıyordu. Yvette bir an ona baktı, ardından mahallenin geri kalanını süzdü ve eve girdi. Tony kapının kapanmasını bekledi, sonra arabasının bagajını açıp içinden büyük, ağzına kadar dolu bir yürüyüş çantası çıkarmaya başladı. Çantayı yarısına kadar kaldırdı, sırtına atacak gibi görünüyordu. Ardından durdu. Asıl ilgimi çeken hareketi buydu. Ben bir şeyler yaparken sürekli tereddüt ederim, bunu diğerinden önce mi almalıydım, X'i yapmadan Y'yi mi yapmalıydım gibi. Bunu birçok insandan daha sık yaparım, dolayısıyla bu konuda algım fazla gelişmiştir. Tony'nin böyle davrandığını ilk defa görüyordum. Tam sırtına atacakken durakladı, tekrar kapıya, ardından da mahallenin tamamına göz gezdirip çantayı bagaja geri attı.

Hareketlerini tamamen yanlış anlıyor olabilirim. Yanlış anlıyorum. Kendi duygularımı insanlara yansıtmayla ilgili sen ve ben sık sık konuşmuştuk ve şu anda eminim onu gözlediğim için duydu-

ğum suçluluğu Tony'ye yansıtıyorum. Suçlu hissetmesine sebep olacak hiçbir şey yapmamıştı. Yardım bulmaya gidiyordu. Hepimiz için! Bizimle konuşurken nasıl davrandığına gelirsek... Sadece yorgundu, bu kadar. Zavallı adam büyük ihtimalle bütün gece ayaktaydı. Güzelce dinlendiğinde eski Tony'ye döneceğine eminim. Gerçek Tony'ye.

Az önce "gerçek" mi yazdım? Bu ne demek ki? Ondan böyle şüphe duymamalıyım. Şu an bunları yazdığım, evine girip gözden kaybolurken onu izlemeye devam ettiğim için bile suçluluk duyuyorum.

Tam bu sırada Mostar camıma vurdu.

"Katie!"

Korkudan yerimden sıçradım.

"Katie!" Yüksek sesle fısıldıyordu. "Çabuk, sızdırmaya başlayacak!"

Elinde bir Whole Foods torbası tutuyordu, ağır bir şey dibine çökmüştü ve kırmızı bir leke yavaşça torbaya yayılıyordu.

Arabanın kapısını açarken emniyet kemerini taktığımı fark ettim (alışkanlık?), ardından peşinden evime seğirttim.

Kapıyı açar açmaz fısıldayarak içeri girdi, "Çabuk, perdeleri çek!" Tezgâha koştu. "Bunu evde yapacaktım ama senin de görmeni istedim." Torbasına uzandı.

Kana bulanmış kürkü ilk gördüğüm anda çenemin kitlendiğini hissettim, dışarı uzun ince bir şey sarkıyordu. Bir kulak. Bana bir tabak ve geniş bir tencere veya tepsi çıkarmamı söyledi, ayrıca elimdeki en keskin, en küçük, en ince bıçağı getirmemi istedi. Bıçak elimde ona doğru döndüğümde, "Ah, ayrıca plastik eldiven lazım. Üzerinde bit veya kene olabilir," dedi.

Elinde tuttuğu şeye bakmak, kabullenmek istemiyordum. Fazla uzun süremedi. Arkamı döndüm, Mostar'ın eline bir çift eldiven tutuştururken gözlerimi kaçırmaya çalışıyordum. Fakat bana izin vermedi. "İzlemen gerek." Eldivenleri ellerine geçirip, ölü tavşanı sos tavasının üzerine koydu. "Her adımı öğrenmen gerek."

Ölüleri görmeye tahammül edemiyorum. Bunu biliyorsun. Sana New York'ta Çin Mahallesi'nde gezerken pencerelerden sarkan ölü ördeklerin bana nasıl hissettirdiğini anlatmıştım. Su tankında ıstakoz tutan restoranlarda bile yemek yiyemiyorum çünkü bana ölüm koğuşundaymışım gibi geliyor. Sevgililer Günü için Dan'le beraber Catalina'ya gittiğimiz günü hatırlıyor musun? Kamaramızın lombozuna sıkışan bir sinek yüzünden deniz tutması yaşamıştım.

İkiyüzlü davrandığımı biliyorum. Sonuçta balık veya tavuk yiyebiliyorum. Deri veya ipek elbiseleri giyebiliyorum. Kendim yapmak zorunda kalmadıkça ölümün bütün getirilerinin keyfini sürüyorum. Bunların hepsi doğru·ama yapamam. Ölü herhangi bir şeye bakamam.

"Bak!" Mostar ölü tavşanı kaldırırken beni zorluyordu. "Bunu kaçıramazsın." Bayılacak gibiydim, midem o kadar bulanıyordu ki neden kaçırmamam gerektiğini sormak aklıma bile gelmedi. *Sen* hayvan katili olsan da ben sadece bahçeye baksam?

Daha önce kaçarken gördüğüm tavşanı andırıyordu. Grikahverengi bir kürkü, uzun kulakları ve beyaz patileri vardı. Ayrıca kocaman kahverengi gözler... Gözleri açıktı. Bana doğru bakıyorlardı.

Tavşanı kaldırdığında, göbeğinde ve sırtında yara izleri olduğunu gördüm. Mostar gülümsedi, bana bakmadan bıçağa doğru uzandı. "Tuzak işe yaradı! Elma ağacının dibine bir çukur kazdım, dibini keskin çubuklarla döşedim, çekmecede duran kullanılmamış tahta çubukları kullandım. Çalı çırpıyla üzerini örtüp, elma parçaları ve kalan akçaağaç şurubuyla da yemledim."

Hayvanı kafasından kaldırıp lavabonun üzerine getirdi, bütün vücudunu yukarıdan aşağı suyunu çıkartırcasına sıkıştırmaya başladı.

"Mesanesindeki bütün sidiği boşaltmamız gerek."

Sırtüstü tavaya yatırıp, bıçağı açılı bir şekilde göğsüne dayadı.

"Dua et çubuklar iç organları delmemiş olsun. Eğer etin üzerine akarsa tadı rezalet olur."

Mostar bıçağı kürke daldırırken, ben de masanın ucuna tutunarak kendimi hazırladım.

"Boyundan anüse kadar iniyoruz," dedi. Ardından bıçağı kenara bırakıp, parmaklarını açık kesiğe daldırdı ve deriyi soymaya başladı.

"Buraya kadar iyi. Herhangi bir koku almıyorum."

Midemin ağzıma dolduğunu hissedebiliyordum.

"Çukurun içinde debelendiğini duyduğum için şanslıyız. Boynunu kırmak için zamanında oraya gitmeseydim vücudu kaskatı kesilmiş olurdu, bunların hiçbirini yapamazdık."

Ağzıma metalik bir tat geldi.

"Bu adımda dikkatli olman lazım." Bıçağı açık yaraya daldırdı. "Dümdüz kesme, bir de çok derine batırma ki yanlışlıkla iç organları delmeyesin... ah... işte. Kalp ve... evet, bağırsaklar. Kokuyu alıyor musun? En azından içindekiler eti ekşitmeden onu temizleyebildik. Şimdi yıkayabiliriz, ardından güzelce baharat katılabilir, belki biraz paprika veya kimyon... veya Vegeta. Vegetayla neredeyse her şeyin tadını düzeltebilirsin."

Bazı organlar pembeydi, diğerleri ise gri. Kolayca çıkıyorlardı, hafif bir dokunuşla, nazikçe çekmesi yetmişti.

"Tamamdır, buradaki bizim ayırdığımız parçalar için..."

BİZ!

"... oh, sanırım mideyi de çıkarmışız."

Lavaboya ellerini yıkamaya giderken her iki kâse de kaygan ufak parçalarla dolmuştu.

"Hiçbir şeyi ziyan edemeyiz. Öyle bir lüksümüz yok."

Tekrar kürkü soymaya başladı.

"Bacakları nasıl sökebileceğini gördün mü? Pantolon paçalarını ayırır gibi. Ayağından tutuyorsun... bak... aynı böyle... bir elle tutarken diğer elinle yavaşça çekiyorsun."

Ellerimle tezgâhı tutmaya başlamıştım, ağzım safra doluydu.

"Nefes al." Sesi hâlâ aynı sakin, buyurgan tonundaydı. "Derin. Düzgün. Yvette olduğumu varsay." Ardından kendi şakasına kıkırdadı.

Gözlerim kararda. Yalpalamış olmalıyım çünkü Mostar beni tutmuştu.

"Özür dilerim Katie, şaka yapmamalıyım." Sesi gerçekten pişman çıkıyordu. "Git bir el bezi al ve soğuk suyun altına tut, ardından ensene yerleştir."

Dediğini yaptım. Beni bekliyordu. Biraz daha iyi hissediyordum ancak o kadar da değil. Nefesime, ensemdeki serinliğe odaklanmaya çalıştım.

"Devam edelim, arka bacaklar tamam, şimdi ön bacaklar... dirseklerin üzerinden... kürkü tutup boynuna kadar çek, tulumunu çıkarıyormuşsun gibi düşün."

Hâlâ sallanan kafanın üzerinden dolayıp çekti, boynu açıkta kalmıştı.

"Bir satırın yoktur herhalde değil mi? Hayır, neden olsun. Bende de yok. Şuradaki büyük bıçağı uzat sadece olur mu?"

Uzun şef bıçağını hayvanın boynuna dayadı, bir eliyle bıçağın sapını tutuyordu, diğerini de ucunun üzerine yaslamıştı.

"Bu tezgâhları daha uzun insanlar için yapmışlar ha?"

Çat.

"Halloldu, kafasını daha sonrası için saklarız, beynini çıkarmak için ne yapmamız gerektiğini bulmuş oluruz."

Tanrı'ya şükür hayvanın gözleri diğer tarafa bakıyordu.

"En azından postunu kurutmamız gerekmeyecek. Şu anda en büyük öncelik karnımızı doyurmak, kıyafetler için kürk ihtiyacımız yok."

Bir kafa, derisi yüzülmüş bir ceset ve iki kâse dolusu organ mutfağımda duruyordu. Mostar hızlıca ellerini yıkadı, ardından aynı, nemli eli kolumda hissettim.

"Gerisini ben hallederim. Temizleyip yahni için hazırlarım."

Omuzlarım bir anlık ferahlamayla gevşedi. Aniden gözlerim sulanmıştı.

"Gayet iyiydin, Katie." Gülümseyişinde gurur mu vardı? Yoksa hüzün mü?

"Benim ilk seferimden çok daha iyiydin." Organları lavaboda yıkamaya başladı. "En azından bunu hiçbir zaman kedilerle yapmak zorunda kalmayacaksın."

KEDİLER Mİ?

"Ah, merak etme." Bana hınzır bir gülümseme attı. "Ben de hiç yapmadım. İtalyan meslektaşlarımdan biri annesinin diğer savaşta hayatta kalabilmek için yaptıklarını anlatırdı."

Diğer savaş mı?

Bilinçli bir şekilde duraksadığını görebiliyordum, bana sormam için bir fırsat vermişti. Sormadım.

"Minnet duydum, Katie." Tekrar konuşmaya başladı. "Hayatımda donmuş biftekler veya 'rendelenmiş peynirler' benim için hiçbir zaman sorun olmadı, süt tozu veya mayasız kekler için hiçbir zaman şikâyet etmedim." Önümüzde duran parçalanmış hayvan parçalarına gururla baktı. "Yine de yiyecek bir şeyler vardı işte, çoğu insan benzer durumlarda çok daha azını buluyor. Hiç Leningrad'ı duydun mu, Katie? O zavallı insanlar duvar kâğıtlarının arkasındaki macunları kazımışlar, derileri kaynatıp çorba yapmışlar, çocuklarını yalnız başlarına dışarı göndermekten bile korkuyorlarmış... yani... biz de korkuyorduk, ama farklı sebeplerden."

Bu son damlaydı. Onca kan, bir sürü organ, et, ölümle burun buruna olmayı kaldırabiliyordum.

Fakat hikâyeler...

Göndermeler.

"Mostar, hızlıca bir... dışarı çıkıp biraz nefes alsam..."

"Tabii ki, Katie." Omzunun üzerinden el salladı, hâlâ lavaboda tavşanla uğraşıyordu. "Git biraz hava al, kendini iyi hissettiğinde dönersin."

Derin derin yutkunarak arka kapıyı açtım.

Neden araçların kullandığı yola çıktığımı bilmiyorum, köprüye doğru Tony'nin adımlarını takip ediyordum. Aslında yürüyüş yolu daha yakındı. Kaçış ihtiyacı mı? Bilinçdışım uzaklaşmak mı istiyordu? Eminim incelemeye bayılırdın.

Büyük ihtimalle Yvette üzerine yaptığım psikanalizden de gurur duyardın. Nedense ondan şüphelenmek Tony'den şüphelenmek kadar suçluluk hissettirmiyor. Neden kurtarmayla ilgili bir şeyler söylemesi konusunda o kadar acele etti ki? Güç gösterisi mi? Mostar'ın haklı olduğunu itiraf etmemek mi? Acaba sabah meditasyonumuzda laharları kimin tahmin ettiğini de bu yüzden mi çarpıtmıştı? O kadar da kurnazca olmayan bağlılık testi de mi bu yüzdendi? Mostar'ın haklı olduğunu itiraf etmek bir şekilde grubun kontrolünü bırakmak mı demek? Kontrol Yvette için bu kadar mı önemli?

Bir yarım saat kadar bu düşüncelerin etrafında dönüp durdum. Bu sırada ne kadar ilerlediğimi bilmiyorum. Köprüyle aramda hâlâ oldukça mesafe vardı. İnsan gerçekten yürümek ve araba sürmekle ilgili farkı unutuyor. Yine de biraz daha devam edebilirdim. Kendi çıkarımlarıma dalmış hâlde, neredeyse ediyordum fakat ufak bir kavşağı döndükten sonra yolun ortasında duran büyük bir kaya gördüm.

Bu noktada gözlerimin uykusuzluktan kuruduğunu belirtmem gerek, havada uçuşan kül parçaları da durumu kötüleştiriyordu. Bu yüzden kaya ne kadar büyüktü veya ne kadar uzaktaydı emin değilim. Son birkaç saatte oraya yuvarlanmış olabileceğini düşündüğümü hatırlıyorum. Yoksa Tony köprünün ne hâlde olduğunu görmek için etrafından geçemezdi. Tekerlek izlerini bile görebiliyordum, geliş ve gidiş yönünde ikişer hat oluşturmuşlardı. Bir şeyler sonuçlanmış gibi hissettiğimi hatırlıyorum, köprü ne hâlde olursa olsun, o devasa kaya yolumuzdayken arabayla kaçmamız mümkün olmazdı.

Ardından kayanın hareket ettiğini gördüm.

İlk olarak durduğu yerde kıpırdandı, büyüdü ve ağaçların arkasında kayboldu. Bu sırada sanki şekli de değişmişti, uzamış ve daralmıştı, hatta yeni uzuvların belirdiğini bile görebiliyordum, dallarını açmış bir ağaca benziyordu. Bunlar kollar mıydı? Gözlerimi ovuşturup sertçe göz kırptım.

Tekrar baktığımda yol boştu. Kaya kesinlikle gitmişti. Daha sonra, rüzgâr üzerime doğru esmeye başladığında, o kokuyu aldım. Yumurta ve çöp kokusu.

Ne yapmam gerektiğine bilinçli bir şekilde karar vermedim. İç çatışma yoktu. Tamamen refleks. Arkamı döndüm ve yürümeye başladım. Gözlerim bir ileri bir geri gidiyordu, ehliyet kursunda öğrettikleri gibi sürekli çevreyi tarıyordum. Hızımı sabit tutarak düzenli bir şekilde nefes alıyordum. Ne gördüğümün üzerine fazla düşünmemeye çalıştım. Bir hayvan olabilirdi, büyük bir geyik. "Kaya" olduğunu düşündüğüm şey belki sadece gözüme kaçan bir toz tanesiydi.

Fakat koku güçlendikçe hızlanmaktan kendimi alamadım. Sağımda bir hareketlenme olduğunu hissettim, iki ağacın arasında aniden bir açıklık belirmişti.

Adımlarımı sıklaştırdım.

Aptal. Mantıksız. Yorgun. Radyodan duyduğum haberler aklımda kanlar içindeki parçalanmış tavşanla karışıyordu.

Başlangıçta koşarcasına yürümeye başladım, uzun ve kontrollü nefesler alıyordum. Yine o his... Ensemde hissedebiliyordum. İzleniyormuşum hissi. Tempom hızlandı, aldığım nefesler kulaklarımda gümbürdüyordu.

Ulumayı hayal etmiş olamam. Duyduğuma eminim, geçen günküyle aynı sesti. Derinden gelip, giderek tizleşiyordu ve ağaçların arasında yankılandı. Midemin büzüldüğünü hissettim.

Koştum.

Nefes nefese depar atıyordum, bütün dünya sallanıyor gibiydi.

Ardından düştüm. Üçüncü sınıf uyduruk korku filmlerinde aptal sarışın peşinde bıçakla koşan manyaktan kaçarken her seferinde yere yapışır ya. En azından düşerken gözlerimi kapayıp nefesimi tutacak kadar aklım yerindeydi, ancak suratım yerdeki külün içine daldığında nefes almanın önüne geçemedim.

Öksürüyordum, boğuluyordum, gözlerim sulanmıştı ve yanıyorlardı. Yine de öne fırladım.

Arkana bakma! Bunu kesinlikle hatırlıyorum. Beynim çığlık çığlığaydı. *Arkana bakma! Düşünme! KOŞKOŞKOŞ!*

Vücudumun her yanı, ciğerlerim, yanıyordu.

Yolun sonunda evlerin çatısı seçilmeye başlayana dek koştum. Endorfin devreye girmişti. Varmıştım. Evim. Güvendeyim!

Dan!

Bana doğru geliyordu, arkasında Mostar vardı.

Her ikisinin yüzünde de şaşkınlık vardı, hayrete düşmüşlerdi.

Rezalet görünüyor olmalıydım, tamamen ter ve küle bulanmış, zorlukla nefes alıyordum. Hâlâ rezalet *hissediyorum.* Kendimi Dan'in kollarına bıraktım ve başımı göğsüne yasladım.

Nerede olduğumu açıklayabilecek kadar nefesimi toplayabilmem birkaç dakikamı aldı. Bir hayvanın beni kovaladığını düşündüğümü bile itiraf edebildim. Fakat ne olduğunu söylemedim. Detay vermedim. İriydi evet ama bir ağaç kadar büyük olamazdı. Büyük ihtimalle her şeyi kafamda kuruyordum. Peki ya koku, onu da mı hayal ediyordum?

Mostar'ın yüzünde şaşkınlık ve... endişe mi vardı? Kusura bakma, bitik bir hâldeyim. Dan yatmamı söyleyip duruyor. İlk olarak bütün bunların hepsini yazmam gerek. Karmaşık yazıyorsam özür dilerim.

Mostar'ın yüzündeki o ifadeyi aklımdan çıkaramıyorum. Ne olduğunu veya Dan beni eve götürürken gözlerini ağaçların üzerinden neden ayırmadığını biliyormuş gibi yapmayacağım.

7. BÖLÜM

Temas, temas, temas. Saat on yönünde, ağaçlarda. Keskin nişancı! Keskin nişancı! Rattler altı vuruldu! Rattler altı vuruldu!

—Tanner, Washington'ın güneydoğusunda, 90 numaralı otoyolda görevli, Birleşik Devletler Ordusu Ulusal Muhafızlar 369. İdame Tugayı'nın telsiz haberleşmesi transkripti

GÜNCE GİRDİSİ #6
6 EKİM

Hayvanlar! Her yerdeler. Her türden kemirgen, sincap, tavşan... Tavşanlar bana baktığında suçluluktan içim parçalanıyor, sanki kardeşleri parçalanırken orada olduğumu biliyor gibiler. Geyikler de var. En azından yarım düzine gördüğümü söyleyebilirim. Kaburgaları seçilebiliyor. Çok ince ve aç görünüyorlar. Gerginler. Bütün hayvanlar çok ürkek görünüyor. Üç kez aniden donakaldıklarını gördüm. Her biri aynı anda kaskatı kesildi. Sanki biri film izlerken durdurmuştu. Bu anlarda hepsi aynı yöne, Rainier'e doğru bakıyordu. Başta volkanla alakalı bir şeyler olabileceğini düşündüm. Hayvanlar bizden daha hassastır değil mi? Evcil hayvanlar deprem olmadan önce sahiplerini uyarıyorlar mesela.

Bu sefer bir alakası yok gibi. Rainier ile ilgili yani. Dondukların-da hiçbir zaman bir patlama olmadı.

Volkandan başka bir şeyden mi korkuyorlar? Hepsi aynı yönde ilerliyor, görünüşe göre patlamadan uzağa göç ediyorlar. Fakat o anlık donmalar... Bir şeyden – bir saniye, bu kelimeyi yazmadan önce durmam gerekiyordu. Melodramatik gelecek kulağa biliyorum, ama...

Bir şeyden mi kaçıyorlar?

Geçen seferki tavşan gibi onları kovalayan bir şeyler mi var? Beni takip eden her neyse aklıma gelip duruyor. Düşündüğüm her şey gerçekse? Belki bir ayı gördüm? Bu konuda aklım ikiye bölünmüş durumda. Gerçek bir ayı tarafından kovalanmak aklımı tamamen kaçırmadığımı gösterir veya... veya gözümün ucunda kalan bir toz tanesinden kaçacak kadar korkağım. Ancak ilk seçenek orada gerçek bir ayı olduğu anlamına gelir. Ayılar insanlara saldırır mı? Leonardo DiCaprio'nun bir ayı tarafından biçildiği filmin adı neydi? Gerçek bir hikâyeden mi esinlenilmişti? Eğer oralarda bir ayı varsa ondan korktukları için hayvanları suçlayamam.

Meyve ağaçlarımıza nasıl saldırdıklarını gördükten sonra bizden korkmadıklarını net bir şekilde söyleyebilirim. Yani, bizim ağacımız hariç. İyi tahmin Mostar. Ama Perkins-Fosters, Boothe ve Durantlerin ağaçları ayrı mesele. Kimse hayvanları kovmaya çalışmadı. Hatta Palomino geyiği besledi! Bundan hoşlandığına emin değilim. Gülümsemiyordu. Effie eğleniyor gibiydi, Palomino'nun arkasına çömelmiş, küçük kızın kollarını geyiğin burnuna doğru kaldırıyor ve durmadan kulağına bir şeyler fısıldıyordu, bu sırada Carmen onaylar bir şekidle mutfak kapısından onları izliyordu.

Bambi'nin hâlinden hoşlandığına şüphe yok. Üç dilim elmayı saniyeler içinde yedi, Palomino ve anneleri daha sonra bu kararlarından pişman olabilir. Bak, anlıyorum. Hayvanları ben de seviyorum. Onlar için üzülüyorum da. Kuraklık, yemişlerin kuruması. Üstüne bir de evlerinden kovuluyorlar. Tabii ki açlar. Ama biz de öyleyiz! Bunlar aklıma gelince bu sevimli kemirgenlerin aslında bir ayıdan daha tehlikeli olabileceğini düşünüyorum. Sonuçta elimizdeki yiye-

cekleri bitirirlerse bizi açlığa mahkûm etmiş olmazlar mı? Ölümüne rekabet. Böyle düşündüğüme inanamıyorum ama Seattle'daki isyanları duyduktan sonra...

Şu an buradayım. Seattle'da değil, arabamda, Seattle ile ilgili haberleri dinliyorum. Şiddet "çığrından çıkmış." Durumu böyle özetliyorlar. "Yiyecek isyanları." Kalabalıkların mağazaları yağmaladığını ve insanları hırpaladığını söylüyorlar. Hatta bazılarını öldürmüşler. İnsanlar birbirlerine bıçaklarla, silahlarla saldırıyormuş. Üstelik bahsettiklerim sadece şehirde olanlar. I-90 otobanında bir keskin nişancı varmış. I-90, dağların arasından doğu-batı geçişini sağlayan ana otoban, erzak yardımı için bu yola ihtiyaçları var.

Bu adam, tek bir adam varmış gibi duruyor, "I-90 nişancısı", ağaçların arasında saklanıp yoldan geçen ordu kamyonlarına ateş açmış. Şu anda yol kapalı. Daha fazla nişancı olup olmadığını bilmiyorlar.

Duyduklarıma göre, ordu ve polisler "düzeni sağlamak için" Seattle'a "sevk ediliyor." Ayrıca Venezuela'da bulunan askerlerimizin de bir kısmını geri çağırmışlar fakat biraz zaman alacak gibi. Bazı gazeteciler bu durumun asli felaket bölgesinde yürütülen çalışmaları oldukça geciktirebileceğinden ve pek çok insanın kurtarılmayı beklerken hayatlarını kaybedebileceklerinden bahsediyorlardı.

Tüm o insanlar için çok üzülüyorum, başta kendimi düşünmüş olmam suçlu hissettiriyor. Gerçekten bütün bir kış burada mahsur kalacağız. Artık buna şüphe yok. Daha önce bahsettiğim pusulamın ibresi tamamen Mostar'a kaymış durumda. Mahsur kaldık. Bu kadar basit. Yapacağımız her şey, alacağımız her karar hayatta kalmak için olmalı.

En azından yaralanma veya evsiz kalma gibi dertlerimiz yok. Radyoda söylenilenlere göre yaşanılan ölümlerin birinci ve ikinci sebebi bunlar. Bizim yumuşak karnımız yiyecek.

Yiyecek.

Önceki gece, tavşan yahnisiyle karnımızı doyururken Mostar'a "kalori takvimimi" gösterdim. Elimizdeki bütün yenilebilir malze-

meyi Mostar'ın karnesini uygulayarak tüketirsek Noel arifesine kadar dayanabiliyoruz.

"Tamam." Mostar mahvoluşumuzun belgesine sakince kafasını salladı. "Öğrenmem iyi oldu."

"İyi mi?" Duyduklarıma inanamıyordum. "Bu nasıl iyi olabilir."

Mostar bir kaşık dolusu yahniyi çiğnedi, gözlerini kıstı ve ardından peçetesine bir kemik parçası tükürdü. "Eğer iyi bir haber olmadan o noktaya gelirsek öğünlerimizi yarıya indiririz, sonra bunu yine yaparız. İnsanlar çok daha azıyla çok daha uzun süreler yaşadılar. İnan bana."

Yahni kupasını kaldırıp son yudumunu da mideye indirdi, sonra dilini içinde dolaştırdı. "Bir dahakine kâse kullanalım. Yalaması daha kolay."

"Ama yemeğimiz biterse ne olacak?" diye üstelemeye devam ettim. "Hiçbir şey kalmazsa?"

"O zaman hiçbir şey yemeyiz." Mostar bardağında kalan suyu kupasına boşalttı, her iki eliyle sıkıca kavradı ve çalkalamaya başladı. "Bir ay kadar hiçbir şey yemeden yaşayabiliriz."

Ardından kupanın içinde kalan yağlı suyu içti, avcunu yaladı ve ekledi, "Ama büyük ihtimalle işler o noktaya gelmeyecek, Katie, bahçemizdeki ekinler o zamana kadar olgunlaşmış olur."

"Öyle mi?" sadece bunu söyleyebildim. "Peki iki tatlı patates ve bir avuç fasulyeden ne kadarını bekleyebiliriz?"

"Hiçbir fikrim yok." Mostar omuz silkti, bütün çabalarımızın devasa bir kalori kaybı olma ihtimali canını hiç sıkmışa benzemiyordu. "Fakat yemeğimiz bitene kadar komşularımızın birkaçı kafasını toplamış olacaktır, ellerindeki yemeği paylaşabilirler veya belki bahçemize ekeceğimiz tohumları vardır. Ayrıca" –tertemiz olmuş kupasını pencereye doğru kaldırdı– "doğanın olanaklarından her zaman yararlanabiliriz."

Kadehini artık bomboş duran elma ağacımızın altında eşelenen çelimsiz bir sincaba doğru kaldırıyordu.

"Daha çok tuzak yapabilirim," dedi ilhamla, "ama komşularımızın içlerine basmamalarına dikkat etmeliyiz. Kimseyi uzaklaştırmayı göze alamayız. İşbirliği hızlıca yemek bulmaktan daha önemli."

Ben o kadar emin değilim. Dışarıda onlarca tavşan yahnisi dolanıyor. *Peki tek bir geyikle ne kadar süre doyabiliriz?* Bu fikrin Mostar'ın aklından geçtiğini biliyorum. Bahçemizi koklayan dişi geyiğe attığı bakışları gördüm.

Palomino'nun beslediği geyiğe ben de aynı şekilde bakıyordum.

Kız yürüyen ziyafete değerli elma dilimleri vermeye devam ederken gözüm Bootheların yeşillik bahçesinde gününü gün eden iki tane sincaba takıldı. Bobbi mutfaktaydı, sanırım bulaşıkları yıkıyordu. Yüzünde acı dolu bir ifadeyle kemirgenleri izliyordu. Acaba mahallemiz bu zavallı, savunmasız yaratıklara karşı bu kadar "nazik ve cömertçe" davranırken onları kovalamaktan çekiniyor muydu? Belki de gerçek bir çelişki yaşıyordu, bir yanda kökleşmiş ideoloji diğer yanda ise gerçeğin acı ve sert yüzü...

Bilmiyorum ve açıkçası artık umursamıyorum. İlk aklıma geleni biliyorum, ne gördüğümü ve kokladığımı da! Belki oraya gidip yardımcı olabileceğimi ve otları kurtarabileceğimi düşünmüştüm, agresif yaklaşmayacak ve sadece gürültülü bir şekilde yürüyerek sincapları korkutmayı deneyecektim, ardından güzelce salağa yatıp belki daha sonra geç gelen teşekkürlerini kabul bile edebilirdim. Sadece bir iyilik yapmaya çalışıyordum. Hepsi bu. Fakat evlerine yaklaştıkça...

Bobbi'nin beni gördüğünü biliyorum. Başı hareket etmedi ancak gözlerinin bana kaydığını gördüm. Pencereyi kapatıp perdeleri çekmesinin sebebi de buydu. O gözden kaybolurken, mutfaklarından yükselen ve burnuma çarpan sıcak buharın içinde çok hafif bir koku aldım. Kızartma kokusu. Kumpir gibi.

Patates!

Orospu! Evet, beni duydun! Soktuğumun yalancısı! Daha önce sorduğumda huzursuz olmasının sebebi buydu. Patatesleri olduğunu biliyordu. Biliyordu ve yalan söyledi!

Bunları yazarken kime daha öfkeli olduğumu bilmiyorum. Bobbi'ye mi yoksa kendime mi? Gidip onunla yüzleşebilirdim. Gidip camını çalabilir, ağzıma geleni söyleyebilirdim. Yoksa onu çağırıp, annemden gördüğüm o soğuk tavırla, alttan alta eleştirip alay mı etmeliydim? "Oh, merhaba Bobbi, sadece ot bahçenizi korumak için geldiğimi söyleyecektim, yani biliyorsun birbirimizi kollamamız lazım, değil mi? Paylaşmamız ve destek olmamız? Topluluk, değil mi? DEĞİL Mİ?"

Neden yapmadım, olduğu gibi bıraktım? Neden asla—

Dan ne yapıyor öyle ya? Az önce evin köşesinden çıktı geliyor. Elinde devasa bir bambu çubuk var.

Ne

Burada e sayfanın altına dek uzanan çarpık bir çizgiyle son buluyor.

Kıdemli Kolcu Josephine Schell ile yaptığım röportajdan.

Bayan Holland büyük ihtimalle *Fantasia*'yı bilmeyecek kadar genç ama hayvanların göç etmesi ve... donup kalmaları ile ilgili yazdıklarını okurken aklıma o film geldi. Bir sahne vardı hatırlıyor musun, otçullar T. Rex'in kokusunu almışlardı? Tıpkı Bayan Holland'ın günlüğünde yazdığı gibi, cılız, aç geyiklerin aniden havayı koklamak için başlarını kaldırmaları bana tanıdık geldi.

Kemik kalıntılarında olduğu gibi aklım üzerine düşünebilecek kadar yerinde değildi, zaten zamanım da yoktu. Onlar için kötü hissetmiştim. Hiç o kadar çok hayvanı o kadar aç gördüğümü hatırlamıyorum. İlk kötü geçen hasat, ardından kaçmak zorunda kalmaları. Niye o kadar saldırganlaştıklarını anlayabiliyordum. Birkaç sincabın birbirlerine saatler boyunca saldırdığını gördüm. Başka bir takımdaki arkadaşım iki tane kara ayının ölü bir karaca için birbirlerini paramparça ettiklerinden bahsetti. Benzer bir durumun kazazedelerden birinin cesedi için yaşanmaması adına dua ediyordum.

Neredeyse yaşandı da, neyse ki ölen bir insan değildi, bir geyik-

ti. Başka bir şey tarafından parçalanmış kemikleri bulan bir çakal sürüsüne denk geldim, artıklarla uğraşıyorlardı. Çakallar normalde çok korkaktır. Yetişkin bir insanla asla karşı karşıya gelmezler. Fakat bu sürü cesurdu. Yerlerinden ayrılmadılar, bana hırlamaya ve havlamaya başladılar. Beni avları olarak gördüklerini sanmıyorum, ancak kemiklerin üzerindeki en ufak bir et parçasından bile vazgeçmemeye kararlıydılar. Onlara bağırdım, kendimi olduğumdan büyük göstermeye çalıştım, birkaç taş attım hatta en sonunda havaya ateş ettim ama bütün bunlara rağmen ekibimin geri kalanı ortaya çıkana kadar bu küçük manyaklar kaçmayı reddetti. Sahada geçirdiğim onlarca yılda, hiçbir zaman hayvanların bu kadar gözü kara davrandığını görmemiştim.

Açlığın neler yaptırabileceğini gösteriyor.

GÜNCE GİRDİSİ #7 (Devam ediyor)

Titremem geçmiyor. Neredeyse on iki saat oldu ama nabzım hâlâ yavaşlamadı. İyi ki günlük tutmaya devam etmişim. Biliyorum bunları okuman uzunca bir süre alabilir ve hâlâ seninle konuşuyormuşum gibi yapmam biraz aptalca ama sadece yazma eylemi bile, her şeyi kâğıda döküp üzerinden geçebilmek düşüncelerimi düzenlemekte müthiş yardımcı oluyor.

Altı saat önce Dan güneş panellerini temizlemek için ortaya çıkıp beni yarıda keseli düzenlemem gereken o kadar *çok* şey oldu ki. Konuyu tam olarak anlatabilmem için dün geceye dönmemiz gerek. Mostar ve ben yemek planımız üzerine konuşuyorduk. Daha çok tuzak yapmanın yaratacağı sorunlardan bahsederken Dan "Daha büyük bir problemimiz var," diye araya girdi.

Bizim ne konuştuğumuzu dinlemiyordu, tüm dikkati tableti üzerineydi. "Enerji kaynağımız tükeniyor." iPad'i bize doğru çevirdi. Enerjiyi takip etmemizi sağlayan sayfa olduğunu anladım, evimizin

bir ikonu ve duvara gömülü batarya sarı renkteydi, güneş panelleri ise turuncu. "Sanırım kül hepsini kapladı." Panellerin üzerine dokundu, yüzde yirmi beş oranında çalışıyorlardı. "Seninki de böyle." Ekranı Mostar'a döndürdü ve sayfayı onun evine çevirdi. Normal koşullarda paneller "akıllı" olduklarından böyle durumlarda Cygnus tamir ekibine sinyal gönderirmiş. Ama şimdi...

"Gerçekten elektriğe ihtiyacımız var mı?" Mostar endişeli görünmüyordu. "Dondurucuyu kaybedersek eldekileri korumak için başka yöntemler bulabiliriz, koruyamadıklarımızı da yeriz. Gerçi elektrik giderse, emin olun ampul denilen şeyin ne kadar büyük bir lüks olduğunu anlarsınız."

"Bahçe için bir başka bir yöntem bulamayız," diye karşılık verdi Dan. "Ekinler filizlenmeye başladığında yapay ışığa ve ısıya her zamankinden çok ihtiyacımız olacak." Isıtmamızın elektrikle çalıştığını anlatmaya başladı, ev yapımı metan sistemi sadece ocak ve şömineler için kullanılıyordu. Masum bir şekilde yağmurun külü temizleyip temizlemeyeceğini sordum. Dan başını salladı ve söylediğimin üzerine düşünmeye başladı, söylediğim herhangi bir şeyi böyle dikkatli dinlemeyeli oldukça zaman geçmişti.

Bir noktada haklı olduğumu kabul etti, "Ama en sonunda yağmur yerine kar yağmaya başlayacak." Derin bir nefes aldı, ardından Mostar'a bir süpürgesinin olup olmadığını sordu, kadın olumlu şekilde kafasını salladığında keyiflenmişe benziyordu. "Harika, öyleyse yarın çatıya çıkıp külü temizlerim olur biter."

"Yapamazsın!" Bu kadar hızlı çıkışmama ben bile şaşırdım. "Biz..." Aradığım "güvenli" bir yanıttı. "Bizim bir merdivenimiz yok."

"Yapabiliriz." Dan hâlâ pozitifti, hatta daha da hevesli görünüyordu. Aklına bir fikir gelince gözleri parladı. "Bambu! Birkaç sapı kesip, birbirlerine bağlayabilirim veya bantlarım ve..."

"Başın belaya girer!" Pekâlâ, bu söylediğim yalan olmayabilir. Her zaman başımın belaya girmesinden korkardım, hatta korkuyorum ama tamamen dürüst olduğumu söyleyemem, hâlâ "güvenli"

olan yanıtı arıyordum. "Bambular bütün topluluğa ait, eğer onları kesersek..."

Mostar'a destek olması için döndüm ve hiçbir karşılık alamadım. Teşekkürler, Mostar.

Suskunluğunu fırsat bilip, "Belki bambuları yiyebiliriz!" deyiverdim. Konuyu müthiş değiştirmiştim ve açıkçası gayet iyi bir plandı. "Bambu fidelerini ramenle beraber hep yemiyor muyuz?" Aslında ben yemiyorum. Ramene bayılırım ama siparişlerimi özellikle bambu fideleri olmadan veririm. Özür dilerim ama kokuları bana at gübrelerini anımsatıyor. Yine de bir kez daha Mostar'ın desteğini almaya çalıştım. "Mahalledekiler sadece fideleri almamıza aldırmayabilir. Yeteri kadar toplarsak bahçeye bile ihtiyacımız olmayabilir!"

Bence beni kestirip atma niyetinde değildi. "Bu türdeki bambular yenilebilir mi ki?"

Lanet olsun sana, Mostar.

"Sadece bir merdiven yapacağım." Dan'in sesi heyecan doluydu, gözleri parlıyordu. "İşe yarar birkaç tanesini gördüm... bir testeremiz var mı?

"Ama çok fazla kalori yakacaksın..." denemeye devam ediyordum.

Dan beni duymadı bile. "Belki ekmek bıçağını testere olarak kullanabilirim..."

"Ya düşersen!" İşte. Bu kadar ısrar etmemin gerçek sebebi. "Burada doktorumuz yok! Seni hastaneye de götüremeyiz! Ya başını vurursan, ayağın kırılırsa..."

"Ne demek istiyorsun, başa çıkamam mı sence?" Dan'in yüzü şaşkınlıkla alınmanın arasında bir yerlerdeydi. Dan, nasıl desem, "atletik" bir tip değildir. Ancak şu âna kadar bu ikimiz için de önemli olmamıştı.

"Katie haklı." En sonunda. Mostar yüzünde somurtkan bir ifadeyle başını sallıyordu. "Yaralanman seni üreticiden tüketiciye dönüştürür. Kaynaklarımızın ve zamanımızın bir kısmını seninle ilgilenmeye ayırmamız gerekir. Bu yüzden savaşta kullanılan silahların

çoğu öldürmeye değil yaralamaya göre tasarlanmıştır. Yaralılar ölülerden daha maliyetli."

Pekiii, iç karartan askeri anekdotlara gerek olmasa da öne sürdüğü görüş tam istediğim, bir o kadar da korktuğum, etkiyi yarattı. Dan'in yüzü düştü, omuzları sarktı. Bu ânın o yeni pozitif, üretken tavrını yerle bir edeceğini ve her şeyi geriye götüreceğini düşünüyordum. Balon patlayacaktı. Tekrar depresyona dönüş. O lanet koltuğa...

Ancak öyle olmadı, enerjisi aniden tekrar yükseldi ve öfkeyle iPad'i kurcalamaya başladı. "Belki evlerin verimlilik ayarlarından bir şeyler yapabilirim. Belki" –gözleri büyüdü– "hayır, hayır, belki... hepimiz elektriğimizin bir kısmını Ortak Ev'e aktarıp teslimat araçlarını şarj etmeyi deneyebiliriz. Neden elektriği birbirimizle paylaşmayalım? Senin evinle bizim evimizi mesela?

Son cümle sadece omuz silkmekle yetinen Mostar'a yöneltilmişti. Dan kendi kendine gülümsedi. İçim o kadar rahatlamıştı ki ağlayabilirdim. "Bu bizi bir çare bulmamıza yetecek kadar idare edebilir." Hâlâ ekrana bakıp gülümsüyordu, uzanıp elimi sıkı sıkı tuttu. "Bir çaresini bulacağız!"

Ardından yine ayağa kalktı, çıkan bütün bulaşığı topladı ve her şeyi uçarcasına lavaboya götürdü. "Black hole sun..." suyun şırıltısının üzerinde şarkı söyleyen sesi duyuluyordu. Bir yandan bulaşıkları ovalarken, bir yandan da kendi uydurduğu ritme başını sallayarak eşlik ediyordu.

Mostar ona doğru gülümseyerek bakıyordu, ardından yüzümdeki şaşkınlığı görünce gülümsemesi genişledi, bana doğru eğildi ve fısıldayarak, "Nasıl?" dedi. Neyden bahsettiğini o kadar iyi biliyordum ki.

"Bilmiyorum..." diye bir şeyler geveledim. "Yani... işi battığında..."

"Bu iş değil," diye fısıldadı Mostar, "bu yaşamak veya ölmek. Böyle durumlarda gerçek sen ortaya çıkar." Elimi tuttu. "Hani derler ya, zorluklar bizi kendimizle tanıştırır." Ardından geriye yaslandı, kocama gururla bakarak başını sağladı. "Tanıştığımıza memnun oldum, Danny Holland."

"Ha?" diye omzundan geriye bakarak sordu Dan. Mostar, "Önemsiz," diyerek yanıtladı.

"Süper." Dan bize bakarak sırıttı, abartılı hareketlerle bir bardağı kuruluyordu. "Merak etmeyin, bir şeyler düşüneceğim."

Bu sabah, Dan'i görünce şaşkınlıktan yazmayı bıraktığım yerde "bir şeylerin" ne olduğunu anladım.

Dan ekmek bıçağımızı kullanarak bulabildiği en uzun bambu çubuğunu kesmiş, dallarını budamış ve bir çeşit koli bandıyla Mostar'ın süpürgesiyle birleştirmişti. En güzeli de işe yarıyor olmasıydı. Arabamın üzerine düşen kül yığınını güneş panelinin en uç noktasından çekmişti. Tek eksik ağzını ve burnunu kapatmayı akıl etmemesi oldu. Öksürerek yanıma geldi. Ona yardım etmek için arabadan çıktığımda ben de öksürüklere boğuldum. Beraber öksürdük, hapşırdık ve kahkahalarla güldük. Harika bir andı. Tanıştığıma memnun oldum, Dan.

Ardından birinin çığlığını duyduk.

Ses evlerin arkasından geliyor gibiydi. Dan ile birbirimize baktık, daha sonra Perkins-Forsterlarla evimizin arasında kalan dar sokağa koştuk.

Palomino hâlâ arka bahçedeydi, yalnız başına elma ağacının yanında duruyordu. Effie ve Carmen birbirlerinin elini tutmuş küçük kızı geride kalan küçük tepe üzerinden izliyorlardı. Kimse hareket etmedi, kimse konuşmadı.

Bir dağ aslanı! Uzun, cılız, çamurlu patileri ve küle bulanmış kürküyle bahçenin tam kıyısında duruyordu. Gözleri Palomino'ya kitlenmişti.

Böyle bir durumda ne yapılır? Kendini büyük göstermeye mi çalışırsın? Bağırır mısın? Bir şeyler mi atarsın? Kaçar mısın? En ufak hata ölümle sonuçlanabilecekken ne yaparsın?

Dan, "Hareket etme," diye fısıldadı, bana o kadar yakındı ki nefesinin sıcaklığını kulağımda hissediyordum. Palomino onu duymuş olmalı çünkü bize doğru döndü. Effie'nin bir şeyler söylediğini ve kızına doğru atılmaya hazırlandığını görebiliyordum. Carmen tek

eliyle onu tutarken diğeriyle de Palomino'ya "yerinde kal" gibi bir işaret yapıyordu. Fakat küçük kız, annelerine bakmıyordu. Gözleri bana kitlenmişti. Yüzündeki ifade... Korku. Çaresizlik. Ona doğru bir adım attım ancak tam bu sırada aslan derin bir hırıltı koyunca olduğum yerde kalakaldım.

Palomino da geriye doğru yarım bir adım attı.

Effie, "Hareket etme!" diye bağırdı, aslan iyiden iyiye yere çömelmişti. Ağzı iyice geriye çekilmişti, uzun, sarı köpekdişlerini görebiliyordunuz. Hırıltı keskin bir tıslamaya dönüştü.

Palomino arkasını dönerek koşmaya başladı.

Carmen tiz bir şekilde "Dur!" diye haykırdı.

Her şey o kadar hızlı oldu ki! Palomino kollarını başının üzerinde kovuştururken Effie ve Carmen ona doğru koşuyorlardı, aslanın havaya sıçradığı gördüm ve tam bu sırada uzun, ince, yeşil bir direk yüzümün yanından geçip olduğu gibi hayvanın kaburgaları arasına saplandı.

Dağ aslanı yana devrildi ve beceriksizce yerde tepinmeye başladı. Eğilip büküldü, seri pençe hareketleriyle kaburgalarında bulunan sopaya vurmaya çalışıyordu. Hareketlerinin bir sonucu olarak bilinçsizce de olsa bir şekilde ucunu çıkarmayı başardı ve tiz, panik hâlinde hırıltılar eşliğinde ağaçların arasında kaçtı, arkasında kan damlalarından bir iz bırakmıştı.

"İyi misin?" Döndüğümde Mostar'ın evlerin arasından çıktığını gördüm, ilgisi annesi tarafından boğulurcasına kucaklanan Palomino'nun üzerindeydi.

Mostar'ın silahına, mızrak veya cirit adı her neyse, baktım. Çünkü yaptığı şey buydu, bir silah. Beş altı santim kalınlığında ve Mostar kadar uzun bambu sapa kanlar içindeki bir bantla tutturulmuş yine kanlar içindeki bir meyve bıçağı.

Ben sopayı ona uzatırken Mostar, "Teşekkürler, Katie," dedi. Oysa ciridi yerden aldığımı hatırlamıyorum. Hatta oraya nasıl gittiğim konusunda bile bir fikrim yok. Sadece kanlı ellerimi pantolonu-

ma sildiğimi hatırlıyorum, Mostar ise o sırada "Bunun için istemiştim," diyerek Dan'e dönmüştü.

Sanırım Dan çatı-temizleyicisini yaparken Mostar'ın mızrağının da sap kısmını kesmişti. Mostar bıçağın bükülen ağzına dudaklarını büzerek bakarken, Dan de şaşkın bir "mhım" çıkarabildi. "Asla bir geyiği vuramazdık," diyerek somurttu. "Çok zayıf. Bıçağı saplanması için bilemenin bir yolunu bulmalıyım." Ucundan kan damlayan silahı bana salladı. "Nasıl kolay çıktığını gördün mü? Eğer birinin törpüsü varsa belki ben..."

"Ne yaptığını sanıyorsun!" Bu gelen Yvette'ti, peşinde de Tony vardı. Geri kalan herkesle beraber evlerin arasında dikiliyorlardı. Bütün mahalle aniden orada belirmişti, sokaklar kalabalık görünüyordu. Hepsinin yüzünde şaşkın ifadeler vardı. Solgundular.

Yvette hariç. Yanakları kıpkırmızıydı. Öfkeli görünüyordu; hayır, geri alıyorum. Memnuniyetsiz. Bir çocuk "kötü bir karar verdiğinde" bir ebeveyn veya bir müdür yardımcısının takınacağı ifade vardı yüzünde.

"Ne yaptığını sanıyorsun!"

Mostar onu görmezden geldi, Palomino'nun yanına çöktü. "İyi misin?" Boştaki eli uzanıp küçük kızın yanağını okşadı. "Eğer seni korkuttuysam özür dilerim."

Yvette'e döndüm, hiçbir şey söylemeden duran Tony'ye öfkeyle bakmakla meşguldü. Yüzünü karısından kaçırarak, dudağını çiğnemeye devam etti. Yvette başını geri atıp, hâlâ Perkins-Forster ailesi ile ilgilenen Mostar'a döndü.

"Mostar!" Bu sefer buyurgandı. Emir veriyordu. Bir yandan Tony'nin kolunu kavradığını görebiliyordum, sinyal verircesine ufak tefek çimdikler atıyordu.

"Ah, evet," dedi Tony, göz teması kurmamaya devam ediyordu. "Şimdi... bence... yani hepimiz şey yapsak..."

Mostar hiçbir şey söylemeden tekrar Palomino'ya döndü. "Seni bilmiyorum Küçük Bebek... ama ben öyle korktum ki altımı ıslatmış olabilirim." Palomino'nun gülümsediğini ilk defa görüyordum.

Gülümseyişi gözyaşları içinde bir kıkırdamaya dönüştü, ardından her iki annesi de kendisine katıldı. Üçü de kahkahalar atıyor ve ağlıyorlardı, en son Effie'nin çıkardığı küçük domuz sesi hepimizin gülümsemesine yol açtı.

Yvette hariç. Çene kaslarının titrediğini görebiliyordum. Tony'nin kolunu bıraktı, hatta itip bir kenara attı ve öfkeyle Mostar'ın yanına gitti. "Az önce yaptığın inanılmaz bencilce ve sorumsuzca bir hareketti!"

Mostar "öf, hadi bakalım" dermiş gibi iç çekerek kadına döndü ve sert bir şekilde, "Öyle miydi?" diye sordu.

Yvette bu cevap karşısında şaşırmış gibiydi, sanırım Mostar'ın sinmesini bekliyordu. "Öyleydi!" diye tekrarladı, o konuşurken aksanının kesinlikle değiştiğini fark ettim. Güçlü bir şey aksanı, neresiydi, Avustralya mı? Yeni Zelanda mı? "O hayvan kimseye zarar vermeyecekti!"

"Öyle mi?" Mostar sakince yanıtladı. "Saldırmak üzereydi görmedin mi?"

Yvette kuşkuyla, "Görmedim!" dedi. "Tek gördüğüm durduk yere canını yaktığın korkmuş bir hayvandı!"

"Aslında" –bu sesin Dan'den geldiğini fark ettiğimde bir an kalbim durdu sandım– "gerçekten saldıracak gibi görünüyordu." Sesi biraz titriyordu ancak devam ettikçe güçlendi. "Mostar... aslında... onun hayatını kurtardı."

Yvette'in gözleri tekrar Tony'ye kaydı ve başını yana eğdi. Fakat Tony gitmişti. Yani kendisi buradaydı lakin –fazla abartmadan söylemem gerekirse– bizim tanıştığımız dinamik bir adamdı, kendine güvenli bir alfaydı, neredeyse başının üzerinde neon ışıklarla GÜVEN BANA, NE YAPTIĞIMI BİLİYORUM yazdığını görebiliyordunuz. İşte o adam, gitmişti.

Bir yerlerde uzunluk algısının otorite figürleri tarafından çarpıtılabildiğini okumuştum. Mesela doktorlar, polisler veya güçlü addettiklerimiz olduklarından daha uzun görünebiliyorlar. Buna tamamen inandığımdan emin değilim, belki Tony o sırada ciddi şekilde

kambur duruyor da olabilir ama o an çok daha kısa göründüğüne yemin edebilirim.

Yvette kocasına o kadar kızgındı ki gözlerindeki küçük öfke patlamalarını seçebiliyordunuz, belirli belirsiz parlamalardı ama şiddetleri midemin kasılmasına yol açtı. Aynı bakışı Dan'e attığında mide asidimin burnuma kadar çıktığını hissediyordum. "Bunu nereden biliyorsun? Dağ aslanları nasıl hareket eder daha önce gördün mü? Sadece bizden korkmuş olabileceğini hiç düşündün mü, belki sadece bizden kaçmaya çalışıyordu ve şimdi gereksiz yere yaralandı, ayrıca yaptığınız şey saldırmasına sebep olmuş olabilir... Palomino'ya saldırmasının sebebi bu da olabilir!"

Bir şeyler söylemem gerekiyordu. Dan'in yanında durmalıydım. Eğer Mostar araya girmese bunu yapabilirdim de. En azından öyle umuyorum. Fakat Mostar omuzlarını silkti ve "Ama öyle olmadı ve hayvan artık gitti. Her şey yolunda," dedi.

Durumu yatıştırmaya çalışıyordu ve işe yarıyor gibiydi. Çevremdekilerin rahatlamaya başladığını gördüm. Perkins-Fosters ailesi ayağı kalkmıştı. Reinhardt "durum çözülmüştür" dercesine ellerini kaldırdı. Hatta Boothelar evlerine doğru yürümeye bile başladılar. Fakat Yvette... o mesafeden bile damarlarının kabardığını görebiliyordum. Birkaç saniyelik sessizlikte durumu değerlendirip kendine gelmiş ve otoritesini tekrar kurmak için yeni bir yol bulmuştu.

"Hayır, hayır! Hayır, bu iş burada bitmedi. Şu şeyle Palomino'ya gerçekten zarar verebilirdin!" Eliyle sertçe ciridi işaret etti. "Greenloop'u güvenilmez bir yer hâline getiriyorsun! Ve ben," –elini açtı– "benim buna el koymam gerek."

"Hayır."

Tek kelime, kelimenin tonu. Katıksız gerçek.

Yvette burnundan derin bir nefes koydu, gözleri sağa sola dönmeye başladı. Geri kalanımızdan destek mi istiyordu? Yoksa onu yargılamamızı mı istiyordu?

"Mostar."

"Hayır."

"Ver şunu bana."

"Hayır."

"Mostar!" Bir adım daha attı ve Yvette'in parmakları yeşil ağacın sapında kenetlendi. Mostar bunu mu bekliyordu, bambuyu sağlam bir şekilde kavramasını mı?

Bu noktada olanlar yavaş çekimde gibiydi, Mostar bambuya sertçe asılarak Yvette'i ileri, Mostar'ın yüzünün hemen karşısına çekti.

"HAYIR."

Ardından bir şey oldu. Hatırladığımda bile koşup saklanmak istememe yol açan bir şey. Mostar'ın çenesi, kafanın geri kalanı ileri atılırken bir an olduğu yerde sallanır gibi oldu. Çok fazla değil, en fazla birkaç santim ve bir o kadar da süratliydi. Hızlıca kendi yüzünü Yvette'in yüzüne yapıştırdı.

Darbe alan yüz geriye çekildi, Yvette'in gözleri şaşkınlıkla açılmıştı.

Korku.

Bu ânı aklımdan atamıyorum, güçlü ve zayıf kavramlarını yeniden düşünmeme yol açıyor.

Güzelliği veya parayı anlayabiliyorum mesela. Zekâ, popülerlik, seks.

Etki.

Gelgelelim daha önce yumruk yumruğa bir kavga görmemiştim, hatta şahsen bir tehdide şahit olmadığımı bile söyleyebilirim. Ne kızlarla ne de erkeklerle. Benim dünyamda böyle şeyler yaşanmazdı.

İlkel. Güdüsel.

Baskınlık.

Sana acı verecek kadar güçlüyüm.

Yvette ciridi bıraktı ve hafifçe geriye çekildi. Mostar omuzlarını geriye atıp, ileri doğru tekrar bir hamle yaptı, başını ikinci darbeye hazırlarcasına öne uzatmıştı.

Bu hareket Yvette'i korkutmuştu! Başını çevirip gözlerini kapattı ve yüzünü korumak istercesine ellerini kaldırdı.

"Evet git, Yvette."

Böylece bitmişti. Mostar gevşedi, omuzları düştü ve ağırlığını tekrar ayaklarına vermiş gibiydi, hatta hafif bir gülümseme dudaklarının kenarına yerleşmişti. "Sadece evet git, olur mu?"

Yvette dikeldi, yanakları ve dudakları bembeyazdı. Geriye doğru hafifçe bir adım daha attı, korkusu öfkeye dönerken bakışlarını Mostar'dan ayıramıyordu. Fakat bu sefer hiçbir şey söylemedi, bize bakmadı bile. Yalancı küçük bir kahkaha attı, suratında şapşalca bir sırıtış vardı. Hızlıca geriye döndü, Tony'yi bileğinden yakalayıp evine yürümeye başladı. Tony. Zayıf yüzüne yerleşmiş gözlerini yerden kaldıramıyordu, eşi kolundan onu sürüklerken alt dudağını yutmaya çalışıyormuş gibi görünüyordu.

Ardından gelen birkaç saniyeyi hayal meyal hatırlıyorum. Gerginlikten neredeyse bayılmak üzereydim. Dan kollarını bana dolamıştı, titriyordum ve midem bulanıyordu.

Dikkatimi tekrar toplayabildiğimde herkes dağılmaya başlamıştı. Bootheların sırtını görebiliyordum, Carmen, Palomino'yu içeri taşıyordu.

Ardından bir ses geldi.

"Eee."

Sesin sahibi Reinhardt'tı, olan biten onca şeyin ardından, mırıldanarak Dan'in yanına yanaştı, "Ben... eee... merak ediyordum da... eee... şey, kendi güneş panellerinizi temizlemeye başlamışsın, merak ediyordum da..."

"Ha? Ah evet, tabii ki," diye mırıldandı Dan, aniden âna geri dönmüştü, bir sürü el jestiyle onu dinlediğini göstermeye çalışıyordu. "Evet, kesinlikle, bizimkileri bitirir bitirmez—"

"Peki sen onun için ne yapacaksın?" Mostar elinde kan damlayan mızrağıyla Dan'in yanında belirdi, Reinhardt'a bakıyordu. "Eğer Dan'in senin için bir şeyler yapmasını istiyorsan, sen de karşılığını vermelisin."

Sesi çok yüksek çıkıyordu, o mesafede olması gerektiğinden çok daha yüksek. Herkesin onu net bir şekilde duyup dinleyebileceği

kadar yüksek...

"Yani, ben... tabii ki, evet, evet." Reinhardt ilk başta bu talebe aldırış etmemiş görünmeye çalışsa da neyi kabul etmiş olabileceğini fark ettiğinde biraz endişelenmişti. "Ne istersiniz..."

"Yemek." Mostar başıyla beni işaret etti. "Danny harcayacağı bütün kalorileri geri kazanmalı. Katie de bu yüzden onunla birlikte senin evine gelip mutfağındaki her şeyin bir listesini yapacak. Böylece Dan'in yardımına tekrar ihtiyaç duyarsan, ki duyacağını biliyorsun, karşılığında tam olarak ne istemesi gerektiğini bilecek." Tartışmaya yer yoktu. Sorulara yer yoktu. Bu noktada tek yapabileceği reddetmekti. Ancak öyle yapmadı.

"Hayhay."

Reinhardt sallanarak uzaklaşırken Mostar, Dan'e döndü, "İhtiyaç. Bir köy buna dayanır. Şu anda ne isek, bizi bir arada tutan birbirimize ihtiyaç duymamız. Eğer bana yardım etmezden ben de sana yardım etmem. Toplumsal sözleşme *budur*."

Söylediği şeyleri algılamakta zorlanıyordum. Hâlâ titremekle meşguldüm. Her an ağlayacak gibi hissediyordum. Bütün gerginlik vücudumu aniden terk etmişti. Dan'in kolunu düşündüğümden biraz daha sıkıyor olmalıydım. Bacaklarım tutmuyordu. Başım sürükleniyor gibiydi. O an tek yapmak istediğim eve gitmek ve uzanmaktı.

"Sana gelince..." Mostar'ın sözleri beni kendime getirdi, ona baktığımda yüzünde oldukça şaşırtıcı bir gülümseme olduğunu gördüm.

"Yapabileceğini biliyordum."

Demek istediğini anlamadım. Sormak için ağzımı açtım.

"Palomino'nun yanına koşmanı kastediyorum," diye açıkladı Mostar. "Neredeyse seni şişliyordum, kusura bakma."

Yanına mı?

Neyden bahsettiği hakkında kesinlikle bir fikrim yoktu, üstüne Dan, "Aynen öyle, aslan ona saldırmak üzereyken aralarına girdin," diyerek Mostar'a katıldı. Bir an her ikisinin de çıldırdığını düşündüm, sonra durduğum yere baktım. Gerçekten de hayvanın yoluna çıkmıştım. Buraya nasıl geldim? Gerçekten hatırlayamıyorum!

"Bayağı etkileyiciydi," dedi Dan, şaşırmış ve hatta, biraz tahrik mi olmuştu?

"Düşünmedin bile değil mi?" Mostar gururluydu. "Tamamen içgüdü, ha?"

Cevap vermeye fırsat bulamadan yaklaşmakta olan ayak sesleri hepimizin ilgisini üzerine çekti. Palomino koşarak geliyordu, ellerinde yastık kılıfına benzer bir şey vardı.

"Merhaba Küçük Bebek, ellerinde ne..." diyerek Mostar onu karşılamaya çalıştı.

Ancak küçük kız hiç durmadı, yanımızdan geçip eve girdi, ardından birkaç saniye sonra dışarı çıkıp Mostar'a içten bir şekilde sarıldı. Mostar da ona sarıldı ve başının tepesine bir öpücük kondurdu. "Teşekkürler, Lutko Moja*."

Ardından dönüp bana sarıldı! Ben ise aptal gibi olduğum yerde dikiliyordum, bir an donup kaldım, ardından sırtını ovmaya başladım. Umursamış gibi görünmüyordu. Bana kocaman gülümseyip tekrar sarıldı ve evlerine doğru koşmaya başladı.

Bir anlık şaşkınlığı üzerimizden attıktan sonra biz de içeri girdik ve yastık kılıfını garaj kapısının hemen yanında yatarken bulduk.

Kılıf ağzına kadar fasulyeyle, daha doğrusu fasulyeden yapılma stres toplarıyla doluydu. Toplamda yüzden fazla var. Daha da saymaya devam ediyorum. Kırmızı, siyah, beyaz, lekeli kahverengi. Ne cinste olduklarını bilmiyorum, eminim hepsi filizlenmeyecektir. Onları suya mı bırakacağız? Islak kâğıt havluya mı yatıracağız? Hiçbir fikrim yok. Büyük ihtimalle bunları da direkt olarak toprağa ekerim. Bütün bahçeyi doldurmamıza yetecek kadar var. Bu şekilde bahçeden ne kadar yemek üretebiliriz? Bütün mahalleyi beslememize yetecek kadar yemek çıkar mı?

Köy. İhtiyaç.

Teşekkürler, Pal.

* Lutko Moja: Küçük Bebek.

8. BÖLÜM

Karanlıkta, tüyler ürpertici çığlıklar duvarları olmayan barakamızdan içeri girdi ve bizi yuttu... Duyduğumuz ses Şeytan'a aitti.

—Birute M. F. Galdikas, *Cennet Üzerine Yorumlar: Borneo Orangutanlarıyla Geçen Yıllarım*

GÜNCE GİRDİSİ #8
7 EKİM

Çığlıklar! Gece bizi uyandırdılar. Dan cama koşarken yatağın sallandığını hissettim. Kalktığımda sarhoş gibiydim ama peşinden balkona gittim. Gece rüzgârı en soğuk hâliyle yüzüme çarptı. Çığlıklar gelmeye devam ediyordu, ormanda yankılanıyorlardı. Bir insana ait değillerdi. Bu akşamüstü dağ aslanının çıkardığı tıslamaya benzer hırıltıları duyuyordum.

Rrravvvv. Rrravvvv.

Tek ses bu değildi. Bir şarkıdaki bas notaları gibi, arkadan gelen başka bir ses daha vardı.

Daha derin ve dolu bir ses. İlk başta ne olduklarını anlayamadım. Fakat kuvvetlendikçe, daha önce duyduğum ulumalar olduklarını fark ettim. İlkinde yürüyüş yapıyordum, ikincisi ise kovalandığım zaman. Bu sefer çok daha güçlüydü, sese eşlik eden çürümüş koku da bir o kadar ağırdı. Bu da tanıdık geliyor. Gördüklerim gerçekti. Hayal gücümün bir ürünü veya gözüme kaçan

bir toz tanesi değiller. Kedinin yanında kesinlikle başka bir hayvan daha var.

Çığlıklar, keskin tıslamalar... Puma ya kızgındı ya da korkmuştu. Karşılığında ulumalar giderek güçlendiler ve kesik ciyaklamalara döndüler. Hiç böyle bir şey duymamıştım. Aslında, bu tam olarak doğru değil. *Aynı* sesi daha önce duymamıştım.

Maymunların nasıl sesler çıkardığını biliyorum. Belgesellerde veya hayvanat bahçesinde onları duydum. Maymunlar ya da insansılar. Fakat şu an ormandan gelen, çok daha yüksek ve çok daha güçlü bir sesti. Ses dalgalarının bana çarptığını hissedebiliyordum, eğer daha yakın olsalar camları bile titretecek gibiydiler. Kedinin çığlıkları aniden değişti, öfkeli hırıltılar yerini hızlı, kesik feryatlara bırakmıştı.

Ravravrav!

Kavga.

Hızlı, keskin... Kasların hışırtılarını ve artık boğuklaşan hırıltıları duyabiliyordum, diğer yaratık her neyse pumayı yemekle mi meşguldü?

Ardından diğer bütün gürültüyü bastıran bir kükreme geldi. Derin bir böğürtü gibiydi, zavallı pumanın sesi bu korkunç ezgiye karışmıştı.

Aniden her şey bitti. Çıt çıkmıyordu. Dan ile birbirimizin ellerini sıkı sıkı tuttuğumuzu fark ettim, o kadar sıkı tutmuştuk ki bıraktığında parmaklarım uyuşmuştu. "Bekle," dedi ve aşağı doğru yöneldi. Ardından bir şeyler söyleyecek gibi oldum. Yatak odasının kapısında bir an durakladı. "Hemen döneceğim." Ortalık o kadar sessizdi ki ön ve arka kapıyı kilitlediğini duyabiliyordum. Nedenini anlamadım. Hayvanlar kapıları açamazlar ya? Belki bir ayı? Patilerini veya pençelerini veya her neyleri varsa onu kullanarak bir kapı tokmağını kullanabilirler mi? Dışarıdaki bir ayı olmalı. En azından artık çıldırmadığımı biliyorum. Bir dağ aslanına başka ne saldırabilir?

Peki bütün patırtı nereye vardı? Biri diğerini kovaladı mı? Yoksa her ikisi de hâlâ dışarıda, evimizin etrafında mı dolanıyor?

Dan kapıları kilitlerken ben de odamızın önündeki camlara gittim. Herkesin ışığı yanıyordu. Durantler hariç... Fakat kimse dışarı çıkmıyordu. Dan biraz sonra geri gelip balkon kapısını kapattı ve onu da kilitledi. Sanırım içimi rahatlatmak için, "Yapacak başka bir şey yok," dedi. Mostar'ın kapısını bir tıklatmayı önerdim, daha önce böyle sesler duyup duymadığını sorardık. Karşı çıktı. Amacımız neydi? Sabaha kadar beklememizin bir zararı yoktu. Belki sadece korkmuştur. Gayet normal. Ben de korkuyorum. Ayrıca yatak odasını kapısını da kilitlediğini fark ettim. Bu da gayet normal.

Ardından her şey yolundaymış gibi dönüp uyumaya başladı. Biraz kıskandım. Bugün bizim ve Reinhardt'ın çatısını temizlemekten bitap düştü. Benim ise tek yaptığım adamın mutfağına girip her şeyi kataloglamaktı. Bir sürü donmuş diyet besini... Diğer listemle her ikisini birleştirsem mi acaba? Uyumama yardımcı olabilir? Yani, yeterince sıkıcı görünüyor.

Yok ya, sikerler. Yarım Ativan zamanı. Hayır, Ambien.

GÜNCE GİRDİSİ #9
8 EKİM

Kötü fikirmiş. Hâlâ uyuyamıyorum. Debelenip duruyorum. Dan ne kadar rahat. Direkt şalteri indirdi. Yatağa kendini attığı gibi horlamaya başladı. Gıcık oldum. Bu sefer kendime. Taşındığımızda bütün DVD'lerimizi atma fikri benden çıkmıştı. Hepsini buluta yükledik.

Bulut.

Ne güzel bir görüntü, bembeyaz ve yumuşacık gökyüzünde duruyor. Cennet gibi değil mi? Ne yalan ama. Hatırlıyorum da Dan'in eski ortaklarından biri "veri parklarından" bahsetmişti, gerçek buluttan. Ucuz hidroelektrik kaynakları sebebiyle Kuzeybatı Pasifik

veri parklarıyla doluymuş. Acaba içlerinde kaynar çamurun altında kalan olmuş mudur? İnsanların kişisel verileri: iş projeleri, finans kayıtları, selden veya yangınlardan korumak için tarayıp yükledikleri paha biçilmez fotoğraflar. Bu dün gece beni uyutmayan on binlerce düşünceden sadece biriydi.

Bütün o insanlar için üzülüyor olmalıydım ama açıkçası o an tek istediğim *Downton Abbey*'nin yeni bölümlerini izlemekti. Yeni sezon kırklı yıllarda geçiyormuş! Hatta izlediğim fragmanlarda Leydi Mary üniformalar içindeydi, arka planda Londra bombalanıyordu. Acaba Yaşlı Dul hâlâ hayatta olabilir mi? Robert ve Cora'ya ne oldu acaba? Bütün kadroyu özellikle göstermediler, kimin hayatta olduğunu saklayarak bize işkence etmeyi seviyorlar. Şerefsizler!

Klasik bir film de olur. *Prenses Gelin* mesela... Gelgelelim bilgisayara indirmek tabii ki aklıma gelmedi. İnternete erişemeyeceğimizi düşünmek "tasavvur edilemez" bir şeydi.

Sadece televizyon değil, kitaplar da *yoktu*! Verdiğim harika kararlardan biri daha. Artık yazılı roman bulundurmuyorum çünkü hepsi zaten Kindle'ımda ki onu da enerji tasarrufu için şarj etmedim. Oley.

Böylece, yarım Ambien'i alıp yatağa çökerek ilacın kafasının gelmesini bekledim. Aslında gelmişti, sadece ben henüz fark etmemiştim. Karanlığın içinde bekleyip, tatlı tatlı gözlerimin kapanmasını bekliyordum fakat yatakta debelenmeye devam edince kalkıp diğer yarısını da içtim. Kafamın ne kadar iyi olduğunun farkında değildim. Bu yüzden gidip bir mum yakmakta sakınca görmedim.

Benim bütün eşyalarım misafir banyosunda duruyor. Eski evimizden gelen bir alışkanlık bu. Farklı zamanlarda uyuyorduk. Evimizi geçindirmek için kalkıp işe gitmem gerektiğinde... Dan'i rahatsız etmek istemiyordum. Hiçbir zaman ebeveyn banyosunu hak ettiğimi düşünmedim. Dediğim gibi, eski bir alışkanlık...

Kokulu mumu etrafı aydınlatmak için yakmamıştım. Ulumalara eşlik eden ve birkaç saattir evi esir alan kokuyu dağıtmayı da amaç-

lamıyordum. Kafam o kadar iyiydi ki büyük ihtimalle anıyla gerçeği karıştırmıştım. O lanet koku. Hâlâ burnuma geliyordu. Ellerim titreyerek kibrit kutusunu çıkardım, mumu yaktım ve kenara ittim, ardından da ilaçları almak için ecza dolabını açtım. Mumu havluluğun tam altına ittirdiğimi fark etmemişim.

Alevler, duman.

Yangın!

Karşımdaki görüntü suratıma soğuk bir tokat gibi çarptı ve beni kendime getirdi, yanan havluyu alıp duşa fırlattım. Suyu açtığımda her taraf buhar ve duman içinde kaldı. Göz gözü görmüyordu. Alarm çalmaya başladı. Kafamın içinde yankılanıyordu, kulağımı yırtacak gibiydi. Camı açtım, havalandırmayı çalıştırdım ve lavaboya tırmanıp çılgınlar gibi duvardaki alarma asılmaya başladım. Fakat sistemin bütün eve bağlı olduğunu ve uğraştığım diskin sadece bir sensör olduğunu unutmuştum. Asıldım, ıkındım ve galiba çığlık çığlığa da bağırıyordum, "Hadi! Tanrı'nın cezası! Hadi!" Bir an dengemi kaybettikten sonra kendimi Dan'in kollarında buldum.

"Ne yapıyorsun ya..." diyecek gibi oldu fakat küvetteki yanmış havlu dikkatini dağıttı. Ardından kollarını bana doladı, boynuma yumuşak bir şekilde "Geçti," diye fısıldadı.

Tek gereken buydu. Gözyaşlarına boğuldum. Kollarının arasında eriyordum, hıçkırıklar içinde olan biten ve *olabilecek* her şey için gevelenmeye başladım.

Dan sadece bana sarıldı, sırtımı ovdu ve başımın tepesine bir öpücük kondurdu, hâlâ "Geçti, geçti," diye fısıldıyordu.

Banyodaki her şeyi kapattı, beni yatağa götürdü.

Ve...

Tek söyleyeceğim çok, gerçekten çok uzun bir zaman geçmişti.

Eve dönmek güzel.

Geç yattık. Neredeyse sabah dokuz oluyordu. Dan kalkarken yatağı sallamasa büyük ihtimalle saatlerce uyumaya devam ederdim. Bir

gözümü açıp kot pantolonunu giymesini izledim. Nereye gittiğini sorarken sesimde tembel, cilve dolu bir ton vardı.

"Şey... şeye gidiyorum..." diye yanıtlamaya çalıştı. Yüzündeki ifade... Yakalanmıştı! En kötü anlarımızda bile bu her zaman Dan'in en sevdiğim yanlarından biri olmuştur. Yalan söyleyemez.

"Sadece dün duyduğumuz seslerin geldiği yere gidip etrafa bir göz atmayı düşünüyordum." Ucu sivri bir şeyi, Bootheların hindistancevizi açacağını cebine attığını gördüm, o da farkındaydı.

Sadece "Sorun yok," dedim ve kıyafetlerimi giymeye başladım.

"Hayır, sorun yok," dedi ve süratle ayakkabılarını giymeye başladı.

Ben de "Sorun yok," diyerek tekrarladım ve ayakkabılarıma uzandım.

Bir süre "sorun yok" tenisini oynadık, iki taraf da karşısındakini rahatsız olmaması için ikna etmeye çalışıyordu. Birkaç set devam ettik sanırım, bir yandan da hızlıca giyinmeye devam ediyorduk.

Sonunda oyun benimdi.

"Kate." Dan'in sesi derinden geliyordu. Elini kaldırdı. "Hayır."

Şaşkınlık içinde bir an olduğum yerde kalakaldım. Karşımda dimdik duran bir adam vardı, omuzları düzgünce yana açılmıştı ve sanki hatırladığımdan birkaç santim daha uzundu. Koruyucu bir içgüdüsü olduğunu bilmek güzel, gerçekten güzel. Belki her zaman oradaydı, belki de yaşadıklarımız onun bu yönünü ortaya çıkarttı. Ne olursa olsun işte karşımdaydı, ilk defa beni güvende tutmaya çalışıyordu. Denemesi bile beni gururlandırmaya yeterdi aslında, ancak ona gülümseyip yanağına bir öpücük kondurarak "Hadi gidelim," dediğimde aksileşmemesi gururumu daha da artırdı.

Arka kapıdan çıktık ve patikaya saptık. Palomino'nun odasının penceresinden bizi izlediğini görebiliyordum. Eskisi gibi ifadesiz ve ürkütücü görünmüyordu. Ancak gülümsemiyordu da. Bir gözcü gibi ardımızda yatan ormana kilitlenmişti ve sanırım bize "her şey yolunda, iyi şanslar" dercesine el salladı.

Vincent da evinin yanından geçerken bize başparmağıyla cesaretlendirici bir işaret yaptı. Niyetinden şüphem yok, ancak çok gergin görünüyordu ve ardından pencereden hemen uzaklaştı. Sanki "bana geleceğine, size gelsin" diyordu.

"Bekleyin!" Arkamızdan koşarak gelen Mostar'ın bize yetişmesi için durduk. Nefes nefeseydi, elinde ciridini taşıyordu. "Al!" Bıçağı temizlediğini ve bilemeye çalıştığını görebiliyordum. "Daha iyisini yapıyorum," dedi ve silahı elime tutuşturdu. Ardından Dan'e dönüp, "Orada çok fazla kalmayın," dedi.

Bayırdan aşağı doğru uzanan patikaya vardığımız anda koku yüzümüze çarptı. Hâlâ güçlü ve mide bulandırıcıydı. Avcuma da yayıldığını fark ettim, sanırım dokunduğum ağaçların birinden geliyordu. Burnumu ağacın kabuğuna dayadım. Artık tanıdık gelen çürümüş yumurta kokusunu alabiliyordum. Bu sefer elime başka bir şey daha geldi. Büyük ihtimalle bir ağaç lifi parmaklarıma dolanmıştı. Uzun ve siyah. At yelesi gibi. Kokunun kaynağı bu olabilir mi, yoksa parmak uçlarıma mı bulaşmıştı? Bu bir hayvan tüyü mü?

Ardından kırmızı yaprakların ve kabarmış toprağın ortasında beyaz lekeler gördük.

Yaprakların rengi üzerlerine bulaşan kandan geliyordu. Her yer kana bulanmıştı. Çalıları ve ağaçların kabuklarını kaplamış, toprağa sızıp üzerindeki küllerle tuhaf, paslı bir renge bürünmüştü.

Gördüğümüz beyaz lekeler parçalanmış kemiklerdi. İlk başta ne olduklarını anlamakta zorlandık. O kadar ufalanmışlardı ki. Sanki biri özellikle gelip çekiçle hepsini parçalamıştı. Yakınlarda birkaç taş bulduk, yüzlerinden biri kana bulanmıştı. Lekelenmiş gibi değildi. Taşların üzerindeki kan koyu, ağır bir renkteydi ve üzerinde kürk ve et parçaları vardı. Tamam, bu söylediğim tuhaf gelecek biliyorum ama bütün bu kan etrafa bilerek sürülmüş gibi görünüyordu. Ne dediğimin farkındayım ancak taşlarda, ağaçlarda ve yapraklarda gördüğümüz kanlar nizamiydi, etrafa sıçrayan tek bir damla bile yoktu. Külle karışanlar hariç, bütün lekeler bir fırçayla, belki bir dil

kullanılarak sürülmüşe benziyordu. Sanki pumayı öldüren her neyse çevredeki her bir noktayı özellikle yalamıştı.

Kemikler de farklı değildi. Tertemizdiler. İlikleri bile emilmiş gibi görünüyordu. Hatta çevrede hiçbir et parçası kalmamıştı. Organlar, etler, beyin parçaları, hepsi gitmişti. Kafatasının kalıntılarına benzer bir şey buldum; kırılmış dişlerin yanında tek bir kıvrımlı, parlak parça. Kalıntıların dün gördüğümüz pumaya ait olduğunu böyle anladım. Sarı dişlerinden. Parçalanmamış bir tanesini ağzında sabit hâlde bulabildim.

Bunu ne yapmış olabilir?

Gördüklerim beni yeterince sarsmamış gibi Mostar'ın verdiği tepki her şeyi kötüleştirdi.

Gözlerini yana kaydırarak, hiçbir hükümde bulunmadan, bütün anlattıklarımızı tepki vermeden sakince dinledi. Hemen "Ah, evet, gördüğünüz şey..." diye söze girmemesi beni korkuttu, hâlâ da korkutuyor. Normalde her şeye verecek bir yanıtı vardır. İlk başta onu bu yüzden sevmemiştim. Kabadayı. Bilmiş. "Buraya git, şunu yap, dediğime güven..." Onu ilk defa gerçekten kafası karışmış bir hâlde görüyordum. Hayır, bu doğru değil. Bu ifadeyi ilk görüşüm kovalandığım gündü, o zaman da ormana aynı bakışı atmıştı.

Aklımdan çıkarmaya çalıştığım şeyden mi şüpheleniyor? Leş koku, ulumalar, yolda gördüğüm devasa "kaya" ve şimdi bu... Mantıklı olmayan bir duruma açıklama getirmeye çalıştığıma eminim. Ben böyleyim. Her şey yerli yerinde olmalı. Sadece daha önce duyduklarımı bir araya getirmeye çalışıyorum. Çok da fazla bir şey duymadım ya. Genelde bu tür şeyler ilgimi çekmez. Ben daha pratik bir insanımdır. Demek istediğim, *Taht Oyunları*'nı bile hiç izlemedim. Ejderhalar ve donmuş zombiler ne ya? Cidden mi? Yvette'in Oma ile ilgili anlattığı hikâyeler sadece birer metafordu! Yani, gerçek olamaz yoksa herkesin çoktan haberi olurdu. Biz böyle bir dünyada yaşıyoruz, değil mi? Herkes her şeyi öğrenebilir. Böyle bir şeyden haberimiz olurdu.

Evet, bir şey gördüğümü biliyorum. İkimiz de gördük. Ancak bir şey gördüğünü bilmek ne gördüğünü bilmekle bir değil.

İlkini, net bir şekilde seçilebilen ilk ayak izini ben buldum. Kafatası parçasının yanındaydı, külü geçip yumuşak toprağı ezecek kadar derin bir izdi. Bir kurt veya başka bir pumaya ait olamaz. Farklı bir şekli var, patiye benzemiyor. Bir ayı olabilir mi? Bilmiyorum. Daha önce bir ayı izi hiç görmedim ama bu belki akla gelen ilk yanıt olabilir. Ancak gördüğümüz iz, ayakkabısını çıkarmış bir insanın bırakacağı türdendi, beş ayrı ayak parmağını dahi seçebiliyordunuz. Yine de bu doğru olamaz. Dan ayakkabılarını çıkararak bir deneme yaptı ve kırk beş numara giyiyor. Çoraplarını bile çıkardı ve ayağını izin tam yanına koydu. Parmaklar, ayağın şekli, birbirlerine uyuyor. Sorun izin büyüklüğünde. Bu imkânsız. Külün bize oynadığı bir oyun olmalı, belki ayağı basış açısıyla ilgilidir, bilmiyorum.

Hiçbir şey bu kadar koca ayaklı olamaz.

9. BÖLÜM

Skamania ilçesinde, yer yer insansı benzeri bir yaratık olarak betimlenen, geceleri avlanan memeli bir primatın varlığını işaret eden kanıtlar mevcut... halk arasında "Sasquatch," "Yeti," "Kocaayak" olarak da biliniyor...

—69-01 Numaralı Kararname, Skamania İlçesi, Washington Eyaleti

Kıdemli Kolcu Josephine Schell ile yaptığım röportajdan.
Evet, efsaneyi duydum. Düşündüğün gibi değil, kökenlerimle bir alakası yok. Ben Güneybatı'danım, Kuzeybatı'dan değil. Gerçi bizim de benzer hikâyelerimiz yok değil. Herkesin vardır. Ruslar adını Alma koydu, Avustralya'da Yowie diye çağrılır, Endonezya'da Orang Pendek, Latin Amerika'da ise Sisimit ile ilgili bir sürü hikâye duyarız. Bu arada bunlar sadece güncel hikâyeler. Eski Ahit'te Yakub'un gelişmemiş kardeşi Esau'dan bahsedilir. *Gılgamış Destanı*'nda, yazılmış olan ilk hikâyede ise "Enkidu'yu," vahşi adamı görebiliriz. Dünyanın herhangi bir yerinde herhangi bir kültürü aklına getir, büyük ihtimalle benzer bir efsaneleri vardır.

Bunu da katabiliriz, bunu derken anaakım popüler kültürü kastediyorum. Kocaayak artık okullara sokulan silahlar ve elmalı turta kadar Amerika'ya has bir şey. Ben de hikâyeyi böyle duydum. X kuşağının gururlu bir üyesi olarak, televizyonun başında büyüdüm. Kocaayakla ilgili dönen modern haberlere yeterince maruz kaldım.

Daha yeni versiyonlarını da gördüm, *Blair Cadısı* benzeri sallanan el kameraları falan... Kabloluda yayınlanan uydurma birkaç belgesele dahi denk geldim. Şu hayatta kalma ustası adam var ya, İngiliz sahtekâr değil, esaslı olan... Kanadalı, o da bir tane çekmiş, izlemek istiyorum. Ne yaptığını biliyor, belki olayı gerçekten çözmüştür. Kurgu ve "kurgulanmış gerçeklik" tarzı bir sürü şey, açık söylemem gerekirse, bana sadece yetmişlerdeki ve seksenlerdeki çılgınlığı hatırlatıyor.

Sen zaten biliyorsun! Beş klasik film ile ilgili yazını okumuştum, izlerken benim de ödümü koparıyorlardı. Özellikle bir yetinin kayak merkezine saldırdığı film gerçekten korkunçtu. Sanırım dediğin gibi yeti kostümünün tamamını yapamamışlar ama onu örtmek için sürekli yakın çekim kullanmaları, *Jaws* gibi, tüyler ürperticiydi. Hele o sahne var ya hani, camı kırıp içeri giriyor... dağdan aşağı inişi mesela... veya kasabanın ortasına gelişi. Böyle yapmaması gerekiyordu! Korku filmlerinin en temel kuralını çiğnedi! Eğer sen gidip bela aramazsan, bela gelip seni bulmaz!

Bizim kuşağımızın korku filmleri bu yüzden çocuk masallarına benzer, hep bir uyarı içerirler. Kampa giden azgın gençlere bu yüzden hiçbir zaman üzülmedim, sahilleri açık tutan aç gözlü belediye başkanına veya uzayda bilinmeyen yardım çağrısına koşan itaatkâr uzay gemisinin mürettebatına bu yüzden asla sempati duymadım. Sonumun onlar gibi olmayacağımı biliyordum. Ben yerimi bilirim, evimden ayrılmam. Ancak o kar canavarının durduk yere Aspen'e saldırışını gördükten sonra düşünmeden edemiyorsun, *ya gerçek Sasquatch da aynısını yaparsa?*

Çünkü yaptı! Hakkında yazdığın bir diğer film vardı, hani sunucusu *Görevimiz Tehlike*'de de oynamıştı, ayak izlerini, fotoğrafları gösteriyorlardı, gerçek bir "doğaüstü uzmanıyla" röportaj yapıyorlardı ve, Tanrım, o dramatik "yeniden canlandırmalar" en korkuncuydu. Hani o kız... ismini hatırlıyorum, Rita Graham... o kız gece evinde oturup, kendi hâlinde televizyon izliyordu, benim de yapa-

bileceğim gibi... ve kocaman kıllı kollar camı kırmadan birkaç saniye önce arkasında bir gölge beliriyor ya... Sanırım o sahnede korkudan altıma işemiş olabilirim. Beni o kadar etkiledi ki yıllar sonra doğruluğunu kontrol ettim. Görünüşe göre gösterdikleri olay gerçekten yaşanmış, ancak film için oldukça dramatikleştirilmiş.

Başka bir filmde konu alınan bir olay daha var, hatta iki olay, dramatikleştirmeden olduğu gibi anlatmışlar ve sinemalarda da gösterilmiş! İlki 1920'lerde geçiyor, kaçak madenciler gidip St. Helens Dağı'nda kazı yapıyorlar. Kabinleri bir gece taşlar ve yumruklarını kullanan yaratıklar tarafından saldırıya uğruyor ve artık efsaneye atfedilen klasik sesler duyuluyor. Bu yüzden olayın yaşandığı kanyonun adı bugüne dek halk arasında Maymun Kanyonu olarak kalmış. İkinci hikâye ise Teddy Roosevelt'e ait.

Çekmecesine uzanıp, Yaban Avcı'*sının eski, yıpranmış bir baskısını masanın üzerine koyuyor.*

Öncelikle uyarayım, kitabın ilk bölümü biraz rahatsız edici. Roosevelt Kuzey Amerika'da bulunan her büyük hayvanı vurduğu için ne kadar şanslı olduğundan bahsediyor.

İğrenç herif.

Her neyse, ardından kendi yaşamadığı, ancak Idaholu bir kürk tüccarı olan Bauman'dan "duyduğu" bir hikâyeye geçiyor, görünüşe göre ortağı bir "goblin" tarafından parçalanmış.

Bu iki hikâyede hiç doğruluk payı var mı? Hiçbir fikrim yok! Küçükken gerçek olduklarını düşünüyordum, ailemden yatağımı cam kenarından uzakta tutmalarını isteyip dururdum. "Bunlar gerçek olaylar! Bunu yazan adam bizim başkanımızdı!"

Haklarını vereyim, bizimkiler beni hiçbir zaman başlarından atmadılar. Dediklerimi ciddiye aldılar, yazılanların ötesine bakmamı, anlatılanları doğrulamamı ve fiziksel kanıtları aramamı önerdiler. Sanırım hayvan bilimiyle ilgilenmemin sebeplerinden biri buydu, hâlâ yeni bir türün varlığı bilimsel olarak kanıtlanırsa heyecanlanırım. Bu yeni türlerden de binlerce var. Her sene yeni keşifler geli-

yor! Daha önce canlı bir Goliath örümceğini ve dev mürekkep balığı cesedini gördüm. Benim küçüklüğümde hayal ürünü kabul edilen hidrotermal bacalardan her türden canlı çıkarılıyor. Kongo eko-turizm için güvenilir ilan edilir edilmez, yeni keşfedilen Bili maymununu görmeye ilk gidenlerden biri olacağım. Anlayacağın sağlam, fiziksel verilere dayandığı sürece yapılan her keşfi destekliyorum. Olguların canavarları kovması gerekir...

İç çekiyor.

... evimize davet etmesi değil.

GÜNCE GİRDİSİ #9 (Devam ediyor)

Bütün hayvanlar gitti. Sabah kalktığımızda dikkatimi çekmemişti ancak gün ilerledikçe tek bir geyik veya tek bir sincap görmediğimi fark ettim. Hepsi kaybolmuştu. Eğer ortada kuşlar varsa bile tek bir ses çıkarmadılar. Neden gittiler? Açlık olamaz. Perkins-Forsterların elma ağacında hâlâ birkaç elma var. Diğerlerinde de biraz kaldığına eminim. Acaba dün geceki kavga mı kaçmalarına sebep oldu? Pumayı öldüren hayvandan mı korktular?

Söylediğime bak. "Hayvan."

Bu kelimeyi yazarken bile zorlanıyorum. Mostar'a anlattığımızdan beri bir daha bu konudan hiç bahsetmedim. Dan de öyle. Dürüst olmak gerekirse zaten konuşamayacak kadar yoğun.

Dan'in yeni bir "gösterisi" var, yapması gereken işleri böyle adlandırıyor. Mostar'ın evindeydik, kalan yahniyi iyice sulandırmış ve kahvaltı olarak yemekle meşgulken Vincent Boothe çıkageldi ve Dan'e şöyle dedi: "Ah, dün Reinhardt'ın güneş panellerini temizlediğini gördüm ve merak ediyordum da..."

"Tabii." Dan çanağını yalamaya başlamıştı bile. "Birkaç dakikada orada olurum."

"Harika!" Vincent rahatlamış gibi görünüyordu ama Mostar'ın kendine attığı bakışı görünce tekrar toparlandı. "Ayrıca, şey, tabii ki

sana ayırdığın zaman için yiyecek vereceğiz." Ardından bana döndü. "Sen de tabii ki gelebilirsin, aaa, erzaklarımızın bir listesini çıkarabilirsin."

Huzursuzca gülümsedim. Mostar onaylar gibi başını salladı.

Dan daha mutlu olamazdı. Vincet gider gitmez, yüzüne şapşalca, neredeyse çocukça bir sırıtış yerleşmişti. "Çok popülerim."

Mostar şakayla karışık üzerini düzeltmeye başladı ve "Şuna da bakın, köyün hizmetlisi," dedi.

"Hizmetli!" Bunu duymak normalde onu mahvederdi! Birkaç gün öncesine kadar perişan olacağına eminim. Kaç iş teklifini geri çevirmişti, Frank kaç kere beğeneceğini umduğu yeni bir teklifle bizi yemeğe çıkarmıştı? "Ben maaşla çalışacak adam değilim." Bu Dan'in klasik savunmasıydı. "Ben bir yapıcıyım, bakıcı değil." Gelen her teklifte yaşadığı duygusal çöküşlerden onu ben çıkarmak zorundaydım.

Mostar'ın koca ağzı sağ olsun yine aynı yere gelmiştik.

Sıkı tutunun, düşüyoruz...

Ancak bir kez daha, Dan'in gülüşü genişledi, şaşkınlıktan küçük dilim yutacaktım. "Köyün hizmetlisi." Kaşığını bir şeker gibi yaladı ve masanın üzerinden atlayıp, *atlayıp*, bana "çalışma zamanı," dedi. Sonra içinden bir şarkı mırıldanarak bulaşıklarını yıkamaya başladı.

Bütün gün boyunca mırıldanmaya devam etti. Bootheların ona verdiği işleri yaparken de durmadı. Bu arada, bir yapılacak işler listesi yapmışlar. Güneş panellerine varana kadar ses çıkartan havalandırmaya ve tıkanan duş giderine bakmamız gerekti. Bunlar gibi ufak tefek birkaç şey daha vardı. Ben de kendi listemi tuttum. Faturaya yulaf ezmesi yazıyorum (mısır gevreğimiz bitti). Dan kendisine atılan bütün angaryalara mutlu bir şekilde koştururken ben de Bootheların kilerinin altını üstüne getirdim ve Lucini Italia markalı özel zeytinyağına kadar her bir zerre kalorinin listesini çıkardım. Zeytinyağında çok fazla kalori var. Onları kazıklamadığımı düşünüyorum.

Belki sadece biraz...

Patates konusunu bir kenara bırakmam gerekti. Bobbi elinden geldiğince iyi davranmaya çalışıyordu. Ellerinde olan – veya ellerinde kalan ne varsa açıkça söylüyordu. (Pardon. Konuyu kapatıyorum!) Hatta evlerimizin elektriğini paylaşmayı önerdi ve bahçe için harika olacağını düşündüğü küçük, mavi bir çaydanlığı bile almamı istedi.

Bahçeden nasıl haberi oldu? Herkes mi biliyor? Arkamızdan başka neler söylüyorlardı? Durumumuz çok hızlı değişti, herkes kış boyunca kendi kendimize hayatta kalmamız gerektiğini kabullenmiş gibi görünüyor. Yine de bir süredir bunu düşünüyor olmalılar, sonuçta haberleri dinliyor, gökyüzüne baktıklarında kimsenin gelmediğini görüyorlar, Tony ve Yvette statükoya bel bağlarken Mostar'ın en azından uyum sağlamaya çalıştığının da farkındalar.

Sebebi ne olursa olsun Boothelar kesinlikle bizim tarafımızda gibi görünüyorlardı. Bobbi bahçe artıklarını ekstra gübre olarak kullanmamız için bize vermeyi bile önerdi, ayrıca elinde ekmemiz için biraz esmer pirinç ve tütsülenmiş kinoa da vardı. Kinoanın ekilebileceğini sanmıyorum. "Tütsülenmiş" pişirilmiş demek olmuyor mu? Pirince gelince, denemek için bir avuç kadar aldım. Sadece bir metrekarelik alan yeterliydi. Pal'in fasulyelerini ektikten sonra zaten çok fazla yerimiz kalmadı. Ancak fasulyelerin fide vermeme ihtimaline karşı pirinç iyi bir yedek olabilir. Ne olursa olsun, fazladan gübre her zaman işimize yarar. Ayrıca yemek için buğday yastığını kullanabileceğimiz fikri de mantıklıydı.

Vincent bu son fikri duyunca kahkaha attı fakat eşinin yüzündeki alınmış ifadeyi görünce yastıkların çekirdeklerle değil kabuklarla yapıldığını söyledi. Bu noktada Vincent'ın dili dolanmaya başlamıştı. Her ikisi de biraz çakırkeyiftiler, eve geldiğimiz gibi bir şarap açmışlardı. Her bir kadeh yüz yirmi kalori ediyor, biz gelmeden önce bunlardan kaç tane götürdüler acaba? Vincent dağ aslanıyla ilgili soru sormaya cesaret edene kadar iki kadeh daha yuvarlamıştı.

Onlara etrafa saçılmış kan ve kemiklerden bahsettiğimde Vincent'ın ilk aklına gelen leş yiyici hayvanlar oldu. "Etrafta bir sürü kuş ve kemirgen var. Böcekleri de unutmamak gerekli. Kesinlikle böcekler olmalı. Burada çok fazla böcek var. Zavallı hayvan öldükten sonra başına üşüşmüş olmalılar. Ormandaki her şey o kadar aç ki. Onu yarası öldürmüştür. Dün gece duyduğumuz o bağırış çağırışların sebebi bu olmalı. Zavallıcık nasıl acı çektiyse... Umut edelim ki daha küçük hayvanlar yetişmeden çoktan ölmüş olsun."

Kayalardan bahsettiğimde Vincent bunu da ciddiye almadı. "Onca dağınıklık içinde kim ne olduğunu bilebilir ki?"

Gördüklerimizi bir kenara atmaya istekli gibiydi, belki de ayak izlerinden bu yüzden bahsetmedim. Başka bir uçuk teori olarak yaklaşmalarından korkuyordum. Belki de asıl çekindiğim söylediklerimi ciddiye almaları ve benim de yanıt veremeyeceğim başka soruları sormalarıydı.

Hâlâ da yanıt veremiyorum. Oradan çıktıktan sonra Durantlere gitmemin sebebi kafamın karışıklığı olabilir. Eminim Yvette mistik, yerel bir peri masalı anlattığını düşünüyordu. Yine de o masaldan öğrenebileceğim daha fazlasının olduğunu umuyordum. Belki önceden dikkat etmediğimiz detaylar vardı. En azından nereden geldiğini öğrenebilirdik. Ayrıca ne istediğini de... Bütün yerel hikâyelerin kökenlerinde gerçekler yatmaz mı? Demek istediğim, Büyük Tufan yaşanmış bir olay değil mi? Sonuçta tarihte kaydedilmiş benzer mevsim değişimleri yok mu? Mesela Kızıl Deniz'in dalgaları yeterince şiddetlendiğinde gerçekten ortadan ikiye ayrılmış gibi görünebileceğini söyleyen bir teori olduğunu biliyorum.

Nereden duyduğumu hatırlamıyorum, tamamen uyduruyor da olabilirim ancak Yunanlıların Tekgözlere inanma sebebi karşılaştıkları mamut kafataslarıymış. Büyük ihtimalle Dan'in iş arkadaşlarından biri anlatmıştı. Gözlerinin arasında kalan çıkıntıyı tek bir devasa göz yuvası sanmışlar. Yvette'in sahip olabileceği buna benzer en ufak bilgi kırıntısı bile işe yarardı. Sadece konuşmasını sağlamam yeterliydi.

Tony'ye ise arabayla kaçmaya çalıştığı gün hakkında sorularım vardı.

Yardım çağırmaya gittiği gün! Aman Tanrım. Arabayla yardım çağırmaya gittiği gün hakkında! Takip edildiğim gün. O da bir şeyler görmüş olabilir miydi? Yüzündeki ifadeyi hatırlıyorum. Sadece laharı görünce o hâlde geldiğini düşünmüştüm, burada mahsur kaldığımızı o an anlamıştı. Sebeplerinden biri tabii ki bu olabilir. Fakat eve dönerken veya parçalanmış köprünün kıyısında etrafı incelerken belki başka bir şeyle karşılaşmıştır. Bir şeyler görmüş olabilir mi? Onun da peşine düşmüş müydü?

Heyecanla kapılarına yaklaşırken aklımda bu sorular dönüp duruyordu.

Daha çok hangisinden korktuğumu bilmiyorum. Yvette'in suratıma bir tokat atması veya ona ihanet ettiğim için bağırıp çağırması mı? Her ikisi de bir o kadar can yakıcı olurdu. Yine de derin bir nefes aldım, yüzüme sahte bir gülümseme takındım ve nazik bir şekilde kapıyı çaldım. Yanıt yoktu. Tekrar denedim, bu sefer biraz daha sert vuruyordum. Sessizlik. Birilerinin konuştuğunu duyabiliyordum. Fakat ses çok uzaktan geliyordu. Oturma odası perdelerinin altından yanıp sönen zayıf bir ışık seçilebiliyordu. Televizyon. Daha önce kaydettikleri bir dizi. Sesini duyduğum da bu olmalıydı. Perdenin önünden bir gölgenin geçtiğini gördüm, kapıya doğru ilerliyordu.

Heyecanla, "Tony? Yvette? Ben Katie," dedim. Kapı zilini çalmaya niyetlendim ancak parmağım düğmeye uzanırken korkup vazgeçtim. Gölge tekrar geçti, bu sefer zıt yöne gidiyordu. Peşi sıra evin ön yüzüne, garaja doğru ilerledim. Yvette'in eliptik bisikletinin çıkardığı *zıuıp-zıuıp-zıuıp*lara boğuk sesler eşlik ediyordu. Egzersiz yapıyor olmalıydı zira sesler yükseldikçe *zıuıp*lar sustu. Aslında yükselen tek bir ses vardı, bir kadın sesi. Diğer erkek sesi daha zayıftı, mırıldanıyor gibiydi. Yvette'in ne söylediğini tam seçemedim ancak sesinin tonu güçlüydü ve kesik geliyordu. Aklımdan garajın ince alüminyum kapısına kulağımı dayamak geçti, belki bu kapıyı çalma-

lıydım. Fakat bunun yerine birkaç dakika salak gibi orada dikildim, ardından sesler kesildi ve *zıuıp-zıuıp-zıuıp*lar tekrar başladı.

Eve doğru yürümeye başladığımda Bootheların çatısını temizlemeye başlayan Dan'i görünce durdum. Beni gördü, el salladı, hatta bir öpücük bile attı, ben de karşılıksız bırakmadım. Bir an dışarıda onunla kalmak aklıma geldi, ona yardımcı olur veya en azından eşlik ederdim. Dan'in dışarıda yapayalnız durmasını istemiyordum. Artık hoşuma gitmiyordu. Huzursuz hissediyordum, hâlâ huzursuz hissediyorum.

Her şey çok durgun. Doğal hayat yok. Etrafta çıt çıkmıyor. Sadece o rezalet koku var. Artık her yere yayılmış durumda, sanki kedinin öldürüldüğü alandan bizi takip etmiş gibi. Ayrıca üzerimde gözler olduğunu hissediyorum. Bu sabah böyle değildi. Belki ölmüş kediye odaklanmıştım. Ancak şu anda onları hissediyorum. Eve yürürken her tarafa bakındım. Dikkatim evlerin üzerinde uzanan tepedeydi, ağaçları tarıyordum. Hiçbir şey göremedim ancak beni gören bir şeyler mi vardı? Eve dönmek için sabırsızlanmam bu yüzden. Bu yüzden şu an koltukta oturma odasının camından bir gözümden Dan'in üzerinde. Dan'i mutlulukla panelleri temizliyor ve oyun oynar gibi yere düşen küllerden kaçıyor.

Ağaçlara bakıp durmak istemiyorum. Her bir kayayı, açıklığı ezberleyip herhangi bir değişiklik olacak mı diye sürekli kontrol etmemeye çalışıyorum. Boothelara gidip, sahip oldukları onca yürüyüş ekipmanı içinde bir çift dürbün var mı yok mu diye sormamak için kendimi gerçekten zor tutuyorum. Eğer oraya gideceksem daha fazla atık almak için olmalı veya evde kalıp bahçeyle ilgilenmeliyim, gözümü Dan'in üzerinden ayırmam gerek. Arabaya gidip haberleri dinlemeyi de düşünmedim değil. Fakat araba eve bakıyor.

Sırtımı dönmek istemiyorum.

Steve Morgan'ın *Sasquatch'ın Yoldaşı* kitabından

Efsanevi insansılarla yaşanan karşılaşmaların resmi tarihinin yerel anlatılara dayalı iniş çıkışlı bir ilişkisi olduğu söylenebilir. Ulus-

lararası Kripto Zooloji Birliği sekreteri ve kurucusu J. Richard Greenwell'den alıntı yapmamız gerekirse, "Yerliler metafizik dünya ve fiziksel dünya arasında net bir çizgi çekmeme eğilimindedirler. Biz Batı'da ise bu ikisini bariz bir şekilde birbirlerinden ayırırız."* Özellikle Sasquatch ile ilişkilendirilen doğaüstü, hatta dünyadışı unsurlara şahitlik ettiğini iddia eden "Batılı" (başka bir deyişle açık tenli) görgü tanıklarının sayısı düşünüldüğünde, bu tabii ki oldukça önyargılı ve tartışmaya açık bir görüştür. Gelgelelim Greenwell'in ifadeleri kayıt altına alınan karşılaşmalarda önemli ölçüde Avrupalıların tanıklığına başvurulduğunu bize göstermektedir, söz konusu tanıklığa ise yirminci yüzyılın ortalarına kadar neredeyse hiç rastlanmamaktadır.

Yine de, Avrupa'nın Amerikan işgalinin kaotik ve genelde saldırgan yapısı, beraberinde işgalcilerin çoğunluğunun çevrelerine karşı bir merak duymaması ve okuryazarlık oranının düşüklüğü göz önüne alındığında bu dönemden günümüze kalan yazılı ifadelerin olması bile hayranlık uyandırıcıdır. Fred Beck'in Maymun Kanyonu Kuşatması, Roosevelt'in "Goblin" öyküsü ve "bir ayıya ait olmayan" "büyük bir hayvanın izlerini" bulan Britanyalı kâşif David Thompson'ın yazıları kayda değer istisnalardır ancak ne kadar avcının, tüccarın veya altın madeni arayıcısının Sasquatch anılarını beraberlerinde mezara götürdüğünü bilmemiz mümkün değil. Günümüzde bir Rus'un, atasının çarın Amerika'daki kolonisinden getirdiği gizemli, leş kokulu bir kürkü kışlık evinin duvarına asmış olması işten bile değil.

Peki değişen ne oldu? Neden Sasquatch ile karşılaşmalar önceleri çiselerken aniden sağanağa dönüştü? Verilecek yanıt basit: İkinci Dünya Savaşı. Bu korkunç olay öncesinde Kuzey Kaliforniya ve Kanada arasında yaşayan her kökenden insanın sayısı, New York'ta yaşayanlardan daha azdı. Pearl Harbor'la beraber sanayi geldi, askeri yapılar kuruldu, altyapı ağı genişledi ve Amerikan nüfusuna mil-

* History Channel'ın *In Search of History* röportajından.

yonlarca insan eklendi. Savaşın kazanılmasından sadece on üç yıl sonra, Bluff Creek, Kaliforniya'da* bir yol inşaatında çalışan işçilerin dev bir insansıya ait sıradışı ayak izlerini keşfetmeleri şaşırtıcı değil. Bu keşfi araştıran bir yerel gazete bölgede benzer pek çok hikâyenin yaşandığını ortaya çıkardı.

Aynı yılın sonunda bulunan ayak izleri ülke çapında pek çok gazeteye manşet olmuştu, bununla beraber izin sahibinin de artık bir ismi vardı: Kocaayak.

* Bluff Creek ayrıca 1967 yapımı Patterson Film yapımı "Bigfoot"un bölgesi.

10. BÖLÜM

Kocaayak vakasında görgü tanıklarının ifadeleri ise... ahhh... işe yarar olduklarını düşünmüyorum çünkü doğruluğunu kontrol edemiyorsunuz. Bu... bu kişinin güvenilirliğine bağlı... ve bu insanlar... sıradışı bir şey görmek istiyorlar... onu hayal edebilirler.

—Dr. Thomas Dale Stewart, eski Smithsonian Enstitüsü, Antropoloji Bölümü baş küratörü

Kıdemli Kolcu Josephine Schell ile yaptığım röportajdan.
Neden daha önce bulunamadılar? Bu milyon dolarlık soru. Benim beş kuruşluk yanıtım ise zamanlama. Demek istediğim, varlıklarını kanıtlayabilecek konumda olan insanlar, yani fiziksel kanıtları bulup analiz edebilecek yetiye sahip olanlar, itibarlarına zarar geleceğinden korkarak bu konunun yanına bile yaklaşmadı. Bahsettiğim korku Sasquatch'ın ilk kez gündeme geldiği günlere kadar uzanıyor.

Yaratığı görenlerin sayısı zamanında, diyelim ki hâlâ uyumlu bir toplum olduğumuz kırklarda veya ellilerde bu kadar çok olsaydı bilim insanlarının harekete geçmeleri için yeterli baskı oluşabilirdi. Durum böyle gelişse bu yaratıkların goriller veya şempanzeler kadar gerçek olduğunu kanıtlarlardı, hatta Dian Fossey ya da Jane Goodall gibi ikonlar kariyerlerini Kuzey Amerika'nın büyük insansılarını inceleyerek inşa ederdi.

Asıl sorun kaydedilen vakaların altmışların sonu ve yetmişlerin başında tavan yapması, bu yıllar aynı zamanda toplumsal güvensiz-

liğin doğuşuna denk geliyor. Vietnam ve Watergate'ten bahsediyoruz, "içinden geleni yap" karşı kültürünün başladığı dönem... Tabii ki bütün olan bitenin kötü olduğunu kastetmiyorum, özellikle bir demokrasi için yararlı olduğunu söyleyebiliriz. Makul ölçüde eleştirel düşünceye ihtiyacımız var. Otoritenin sorgulanması gerekir. Ancak Kocaayak herkesin her şeyi sorgulamaya başladığı bir dönemde ortaya çıktı, akademi de bu şüpheden payını alıyordu. Üniversite hocaları kendilerini her iki taraftan ateş altında buldular: sağcılar yaratılış teorisini korumak için sürekli üzerlerine gelirken solcular ise aniden bilim ve savaşın arasındaki ilişkiyi fark etmişlerdi. Sonuçta zaten dikkatli olmak durumunda olan profesörler bağış ve kadro alabilmek için iyiden iyiye ürkek davranmaya başladılar.

Böylece otoriteler Kocaayak'ı olarak "deli zırvalarının" arasına attı. Günümüze kadar da aynı yerde kaldı... evet... olanlara rağmen... ki birazdan oraya da geleceğiz.

Sam Amca'nın Greenloop ile ilgili resmi raporu tamamen yayınlamamasının önemli bir sebebi var. Fakat...

Ellerini bir trafik polisi gibi kaldırdı.

Bayan Mostar'ın dediği gibi, "Her şeyin bir sırası var."

Özetle, toplumsal şüphe nitelikli uzmanların fiziksel kanıtları aramasına engel oluyor ve fiziksel kanıtların eksikliği de toplumsal şüpheyi daha da körüklüyor.

Böylece kanıtları toplama işinin çoğu amatör maceracılara kalıyor, ki onlar da ya hiçbir şey bulamıyorlar ya da bir seferinde FBI ile olduğu gibi durumu kendileri adına daha da kötü hâle getiriyorlar. Neyi kastettiğimi biliyorsun değil mi? Birkaç sene önce ortaya çıkmıştı hani? Yetmişlerde kafayı sıyırmış bir grup topladıkları saç örneğini analiz etmeleri için Büro'ya baskı yapmış, sonuçta örneğin bir geyiğe ait olduğu çıkmıştı. Buna benzer fiyaskoların kamuoyunda daha çok duyulması yüzünden güvenilir görgü tanıkları asla bildiklerini açıklamıyor, ki emin ol ben yeterince görgü tanığıyla konuştum. Bu işi yaparken, bir şeyle *karşılaştığını* düşünen bir sürü

insan tanıyorsun. Düzenbazları kastetmiyorum. Onlar bize gelmez. Medyaya giderler. Aradıkları para ve şöhreti ancak orada bulabilirler. Durup durup ortaya çıkan o amatör görüntüler nereden geliyor sanıyorsun? Hatta aralarından en ünlüsü, "Patterson-Gimlin filmi" çoğu insanın kafasında yer alan Kocaayak imajını yarattı... Roger Patterson ormanda bir Kocaayak filmi çekmeye çalışırken "tesadüfen" gerçeğine denk geldiğini iddia etmişti. Hadi ya?

Hayır, ben konuştuğum insanlara inanırım, daha doğrusu kendilerine inandıklarına inanırım. Ancak Bayan Holland'ın da dediği gibi, "Bir şey gördüğünü bilmek ne gördüğünü bilmekle bir değil." Bu yüzden, şimdi bile, çocukluğumda izlediğim saçma sapan belgeselleri düşündüğümde, söylediklerini kanıtlamak için yalan detektörüne giren adama inanıyorum. Rol yapmıyordu. Gerçekten onu gördüğünü düşünüyordu. Hepsi öyle düşünüyor.

Unutma, ben Güneybatı'danım, ülkenin UFO merkezinden yani. Gökyüzünde ışıklar gördüğünü söyleyen birileriyle her karşılaştığımda kenara bir dolar atsam... ve gerçekten görüyorlar da. Gökyüzünde ışıklar olduğuna eminim ve o ışıklar kesinlikle aşağı inip birilerine anal sondaj yapmak için sabırsızlıkla bekliyorlar. Hepsini yalan detektörüne sokabilsem, yemin altında onlara ne gördüklerini ve işittiklerini sorabilsem...

Onlardan da bolca var. Bir şeyler duymak. Karanlıktan gelen sesler işitmek. Ayak sesleri, kırılan dallar veya homurtular. Birkaç kez bir şeyler duyduğunu veya bir şeylerin kokusunu aldığına yemin eden insanlarla konuştum. Yürüyüş ve kampçıların bazıları aynı çöp ve çürümüş yumurta kokusunu aldıklarını defalarca bildirdiler. Hatta o ölü geyiği bulduğumuzda ben bile benzer bir kokuyu almış olabilirim.

Omzunun üzerinden haritayı gösterdi.

Belki Bayan Holland'ın bahsettiği kokuydu, belki de üç gün boyunca duş almadan aralıksız yollarda olmanın getirdiği kokuyu alıyordum. Kokunun kaynağını bilmesem de bir koku aldığımı biliyorum. Burnuma, gözlerime, kulaklarıma güvenirim. Fakat beynim...

İnsan beyninin gizemlerle arasının iyi olmadığına inanıyorum. Açıklayamadığımız şeylere her zaman yanıt arıyoruz. Eğer yanıtı olgulara dayandıramazsak, eski hikâyelerden bir şeyler yaratmaya çalışıyoruz. Gökyüzünde gördüğümüz ışıklar UFO'ya, sudaki dalgalar İskoç bir göl canavarına, çalıların arasında hareket eden karartılar ise devasa, insansı bir yaratığa dönüşüyor.

Bize bir şeyler bildiren herkesi bu yüzden hiçbir zaman ciddiye almadım. En güvenilir olanlarını bile. Güvenilirden kastım söylediklerinden utananlar. Orada olmak istemiyorlardı. Çılgın gibi görünmek istemiyorlardı. Her zaman benimle yalnızken konuşmak isterler, isimsiz kalmayı tercih eder ve kayıt altında olmayı kesinlikle reddederler. Akıllarının onlara bir oyun oynadığı konusunda neredeyse emindirler. İnanmak istemezler.

İç çeker.

Onlara inanmam gerekiyordu. Neredeyse inanıyordum da, hem de her defasında, çünkü bir kere konuşmaya başladıklarında şüpheniz kalmıyor. Gözlerimin içine bakıp, güvenli bir şekilde anlatmaya başlayan herkesin söylediklerini araştırmam gerekiyordu...

GÜNCE GİRDİSİ #10
9 EKİM

Onu gördüm!

Gece beni neyin uyandırdığını bilmiyorum. Bir ses veya dışarıdaki teras lambasının açılması olabilir. Işık bizden gelmiyordu, en azından ilk başta. Perkins-Forster evinin ışığı yatak odasının tavanına vuruyordu. Ayağa kalktım ve gözlerimi ovuşturarak arka cama doğru sessizce ilerledim. Dan'i uyandırmak istemiyordum. Yarın yapacak çok işi var. Köy hizmetlisi. Arka balkona çıkmamam da bu yüzdendi, kapıları açarak ses çıkarmak istemiyordum.

Fakat sadece balkondan baktığımda bile bir şeylerin yolunda

olmadığını hissedebiliyordum. Atık kutuları devrilmişti, bu normal değil çünkü hayvanlara karşı dayanıklı olmaları gerekiyor. Yanlarında toprağın derinlerine kadar giden uzun kazıklar var, bu şekilde sabitleniyorlar. Ayrıca kapakları da çift kollu kaldıraçlarla kilitleniyor. Oysa kapak açılmıştı, hatta sökülmüşe benziyordu. Sağa sola dağılmış çöp havuzunun ortasında ters dönmüş kutuyla beraber yattığını görebiliyordum.

Ardından hareket eden bir şey dikkatimi çekti. Evin diğer yanında bir gölge gördüğümü sandım. Korunun kıyısındaki çalılar hareket ediyordu. Tekrar baktığımda ise gitmişti. Büyük ihtimalle bir rakundu bu. En azından öyle olmasını istiyordum. Rakunlar zeki hayvanlardır, değil mi? Venice Sahili'nin göbeğinde çöp kutularını paramparça ettiklerini biliyorum. Yine de balkon kapısının kilitli olduğundan emin oldum, daha sonra diğer kapıları kontrol etmek için sessizce aşağı indim.

İlk ön kapıya baktım, alarmı kurmayı düşündüm ancak nasıl yapacağım hakkında hiçbir fikrim yoktu. Tam bu sırada arka bahçedeki ışıklar yandı. İçerideki ışıkları yakmaya başladım. Daha doğrusu alt katın ışıklarını kontrol eden ana düğmeye bastım ve aniden yüzüme çarpan parıltı karşısında gözlerimi kıstım.

Bütün alt katın ışıklarının bir anda yanması onu korkutmuş olmalı. Mutfağa girdiğimde kaçmak için arkasını dönmüştü. Arka basamakta duruyor olmalıydı.

O kadar uzundu ki kafası kapının üzerinde kayboluyordu. Bir o kadar da genişti. Devasa omuzları ve kalın, uzun kolları hâlâ gözümün önünden gitmiyor. Beli dardı, göğsü ters dönmüş bir üçgen gibiydi. Ayrıca boynu yoktu, belki kaçarken boynunu öne eğdiği için görmedim. Kafası da aynıydı. Konik bir kafası vardı ve bir karpuz kadar büyüktü. Tüylerinin siyah mı yoksa koyu kahverengi olduğunu da anlayamadım. Sırtından uzun, geniş bir gümüş çizgi geçiyordu. Bu, ışığın yansıması da olabilir.

Korkmadım. Daha çok irkildim diyebilirim. İki araba birbirine

çok yakınlaşınca, âna odaklanıp sanki vücudunun dışına çıkarsın ya. O an böyleydim, dışarıdaki her neyse bahçemizi çevreleyen çalıların arasına kaçışını izliyordum. Kapıya yaklaştım ve cama yüzümü yapıştırdım. Çalıların arasında beliren iki küçük parıltıyı tam o an gördüm.

Işığın yansıması değildi. Ellerimi gözlerimin etrafında kavuşturmuştum. Yaprakların parıltısı gibi sıradan bir şey de değildi. Nasıl göründüklerini biliyorum. Bu ikisi farklıydı, çalıların biraz arkasında yerden iki, iki buçuk metre yukarıda duruyorlardı. Yükseklikleri-ni abartmıyorum. Oradaki bütün bitkileri ve boyutlarını biliyorum.

Bir iki saniye boyunca parıltılara kilitlenmiştim. Bana bakıyorlardı. Göz kırptılar. İki kere! Sonra ortadan kayboldular, karanlığa karışıp giderken bir dalın kırıldığını duydum. Kapıya yaslanmış bir şekilde birkaç dakika durmuş olmalıyım, giderek derinleşen nefeslerim camı buhara boğmuştu.

Ardından bir el omzumu tuttu.

Pekâlâ, son yazdığım biraz melodramatik kalıyor biliyorum, şimdi baktığımda daha sonra yaşananların komik göründüğünü itiraf etmeliyim. Ama o eli hissettiğimde fıttıracak gibi oldum.

Dan'in bu kadar hızlı refleksleri olduğunu kim bilebilirdi? Eğer bileğimi havada yakalamış olmasa, ona tam burnundan çakabilirdim.

"Hop, hop, hop!" Dan geriledi, kolumu bırakarak ellerini kaldırdı. "Ne yap—"

Hiçbir şey söylemesine fırsat vermeden araya girdim ve gördüğüm her şeyi düzgün bir şekilde anlatmaya çalıştım, başarılı olduğumu söyleyemeyeceğim.

Arkama doğru bakıyor, tekrar tekrar "Ne gördün?" diyordu, tek verebildiğim yanıt ise "Bilmiyorum," oldu. Gözlerimizi çalılardan yere çevirdiğimizde ise, ormandan kapımıza doğru uzanan büyük ayak izlerini gördük.

Kapıyı kaydırarak açtı ve ağır ağır kokan soğuk hava yüzümüze

çarptı. "O" koku yine etrafa yayılmıştı, öyle güçlüydü ki kusmamak için kendimi zor tuttum. Dan mutfak tezgâhından hindistancevizi açacağını aldı ve verandaya çıktı. Ben de rafa uzanıp bir bıçak aldım, aptallığıma bakın ki önümde duvara dayalı duran Mostar'ın ciridini ancak o zaman fark ettim. Belki de onu yanıma almamalıydım. Ciridin sapı kapı eşiğine çarpınca neredeyse gözümü çıkarıyordum. Ancak özellikle gördüğümüz şeyden sonra, kendimi koruyacak bir şeye ihtiyacım vardı.

Her yerde ayak izleri vardı. Apaçık, net bir şekilde seçilebiliyorlardı. Her bir parmak bile belli oluyordu, izin Perkins-Forsterların atık deposundan bizimkine ilerleyişi (ki bizimki hâlâ sağlamdı) ardından ormana doğru yönelişi ve bizim peşlerinden *gitmeyeceğimiz* de gün gibi ortadaydı!

Koku verandaya bizi hapsetti, burnumuza saldırıyor, bizi içeri dönmeye zorluyordu. Dan kapıyı kilitlerken alarmı açmayı önerdim. Dan de nasıl çalıştığından emin değildi. Başlangıçta bir sürü hata mesajı vermeye başladı. En sonunda yanardağ patlaması sırasında çatlayan camlarla ilgili bir şey olduğunu keşfetti. Şu anda da koltukta iPad'i ile oturup durumu düzeltmenin bir yolunu arıyor, ben de kahvenin kaynamasını bekliyorum. Yeni bir "geri dönüşümlü harman" deniyoruz, geçen hafta telveye takılan hepsini presleyerek içiyoruz. Mostar'ın fikri. "Yettirmemiz lazım." Artık onu sorgulamıyorum. "Bugün sulu kahve içmek yarın hiç kahve içememekten iyidir."

Gece yaptığımız kahveyi bile keşke ayırsaydık. Zaten yeterince tedirginiz. Bir saat boyunca başka hiçbir şey görüp duymadık. Dan içerideki alarmları da kurmak istiyor. Hepsi evin aydınlatmasını ve ısıtmasını da ayarlayan hareket sensörlerine bağlı. Ben kurmasını istemiyorum. Ya koridordaki tuvaleti kullanmaya giderken yanlışlıkla tetiklenmelerine sebep olursam? Dan ebeveyn banyosunu kullanmadığım için çılgın olduğumu düşünüyor. "Beni uyandırsan ne olur ki?" Bunu iki kere söyledi. Sanırım artık daha önemli sorunlarımız var.

Peki emin miyiz?

Birkaç kez Mostar'ın evine gitmeyi düşündük fakat onu uyandırmak istemediğimiz gibi, tekrar dışarı çıkmayı da istemiyorduk.

Fazla mı paranoya yapıyoruz? "Siri, endişelenmeli miyiz?"

En azından bu konudan rahat rahat bahsedebiliyoruz. Oldukça iyi hissettiriyor. Dan gördüklerimden şüphe etmiyor. Sadece daha fazla yardımcı olamadığı için kötü hissediyor. Evet, gece boyunca bana söylediği gibi, o bir nerd ama uzmanlığı bilimkurgu, korku ve fantazi türleri değil. Bir sürü alt tür var. Bana göre hiçbirinin Zindan ve Ejderhalar'dan farkı yok. Onca yıldır Dan ile hiç bunları konuşmadığımıza inanamıyorum. Gereken bu muydu? Karşılıklı, içten bir şekilde iletişim kurduk. Sadece dışarıda ne olduğuyla ilgili varsayımlarda bulunuyorduk, ama olsun.

Yaratık nereden gelmişti? Buraya nasıl gelmişti? Ondan daha fazla var mıydı? Demek istediğim, olması gerekli değil mi? Sonuçta büyüden bahsetmiyoruz. O yaratık her neyse ölümsüz değil. Çoğalması için tek başına olmaması gerekiyor. Acaba kaç tane var? Bir diğer soru ise bugüne kadar nasıl gizlendikleri – hayır, bu doğru değil – kanıtlanamayacak kadar gizlenmeyi nasıl başardıkları? Bu kadar büyük bir hayvan yıllar boyunca nasıl kayıt dışı kalır?

Dan az önce çatlamış pencereleri nasıl devre dışı bırakacağını buldu. Yatma zamanı. Kahveyi buzdolabına koyacağım. Yettirmemiz lazım.

Steve Morgan'ın *Sasquatch'ın Yoldaşı* kitabından

Sasquatch'ın kökenleriyle ilgili teorilerden bazıları yaratığın soyunu *Gigantopithecus* denilen tarih öncesi bir ataya götürmektedir. Asya'da keşfedilen kemik ve fosilleşmiş çene kemiklerinden yola çıkılarak (ilk defa antropolojist G.H.R. von Koenigswal tarafından 1935 yılında keşfedilmiştir), bu süper insansının üç metre kadar bir uzunluğa sahip olduğu, beş yüz kiloya kadar ağırlığa ulaşabileceği ve yüz bin yıl öncesine kadar varlığını sürdürdüğü düşünülebilir.

Elimizde yaratığın kemik yapısına ait hiçbir örnek bulunmaması vücut şeklini tam olarak bilmemize engel oluyor. *Gigantopithecus* genelde kambur, uzun kollu ve yumrukları üzerinde yürür olarak resmedilse dahi, Dr. Grover Kantz gibi muhalif görüştekiler dik, iki ayaklı hareket kabiliyetine sahip olduğunu öne sürmektedirler. Kitabı *Kocaayak Sasquatch Kanıtları*'nda, Krantz elde edilen çene fosillerine dayanarak *Gigantopithecus blacki*'nin kafatasını nasıl yeniden oluşturduğunu anlatıyor. Bu işleme dayanarak, boynun pozisyonunun "tamamen dik bir duruşa" işaret ettiğini belirtiyor.

Krantz'ın hipotezi sadece görgü tanıklarının ifadelerinde aktarılan Sasquatch'ın insansı yapısına da uymakla kalmayıp, *Gigantopithecus'un* ağaçsıl değil karasal bir hayvan olması tezi Kocaayak'ın ayaklarının fiziksel yapısını da açıklıyor. Sasquatch'ın ayak izlerine dair hiçbir anlatı veya fotoğraf alışılmış Simiyen kavrama sistemini işaret etmiyor. Atası *Gigantopithecus'un* büyüklüğünün ve ağırlığının ağaçlarda yaşamasına engel olduğunu düşünürsek, evrimsel gerekliliğin ortadan kalkması sebebiyle el ve ayak yapısındaki farklılığın gizemini de çözmüş oluyoruz.

Eğer söz konusu tarih öncesi mega-Simiyenin dik durduğu ve toprakta yuva yaptığı hipotezleri doğru ise, soyunun tükenmesine sebep olduğu var sayılan iklim felaketinden kurtulmasını sağlayabilecek uygun koşullara sahip demektir. Fosil üzerinde yapılan incelemeye göre, son *Gigantopithecus blacki* (türünün en büyük örneği), Güney Asya'nın ormanlarının açık çayırlara dönmesinden sonra, yaklaşık yüz bin sene önce öldü. Fakat ya Darwin'in kendisinin de yakındığı gibi fosil incelemeleri "mükemmel" sonuçlar vermiyorsa? Ya orta Çin bölgesinde başka hiçbir *Gigantopithecus* kalıntısına rastlanmamasının sebebi, *Gigantopithecus'un* basit bir şekilde başka bir yere gitmesi ise?

Bazıları Hubei dağlarına ulaşmış olabilir, torunları günümüzde Yeren olarak biliniyor. İkinci bir grup daha batıya göçerek Himalayalar'a varmış olabilir, artık onları Yeti olarak isimlendiriyo-

ruz. Belki daha gözü pek üçüncü bir grup ise kuzeyin çoraklığına göğüs gererek yepyeni bir dünya arayışına girmiş olabilir.

On yıllar boyunca *Gigantopithecus'un* ilk insanlar gibi son büyük buz çağında Bering kara köprüsünü kullanarak Asya'dan Amerika'ya Siberya üzerinden göç ettiği teorisi üzerinde durulmuştur. Bu teori, daha erken dönem bir kıyı yolunun takip edildiğine yönelik son yıllarda ortaya çıkan kanıtların geleneksel "karasal buz koridoru" argümanıyla çelişmesinden ötürü, tartışmalı hâle gelmiştir. Gelgelelim ister koridor ister kıyı yolu olsun, her iki insansı türün yeni dünyaya yan yana vardığını düşünmek en mantıklı sonuç olacaktır.

Bu ortak-göç, Sasquatch'ı diğer modern büyük insansılardan ayıran pek çok davranışsal adaptasyonu da açıklayabilir. Örneğin, gece avlanma alışkanlığı gündüz avlanan *Homo sapiens*'in keskin gözleri ve mızraklarından kaçınmak için harika bir yöntemdir. Benzer şekilde gündüz veya gece zamanında gizlenme konusundaki uzmanlıkları, Bering'in ağaçsız tundralarını aşma konusunda hayati bir önem taşımaktadır. Bu özelliklerini çevik, enerjiyi verimli kullanan bacak yapıları ve tehlikeyi daha iyi kestirmesini sağlayan dik duruşları ile birleştirince, sadece Bering'in steplerini değil aynı zamanda Pleistosen Çağı'nda pek çok memelinin yok oluşuna sebep olan insan "blitzkrieg"inden de sağ kurtulmuş olmaları muhtemel görünüyor.

"Blitzkrieg" veya "yıldırım savaşı" kavramı, Adolf Hitler'in mekanize güçlerinin hızları ve yaşattıkları şok ile bütün Avrupa'yı tamamen hazırlıksız yakaladığı İkinci Dünya Savaşı'nın başlangıcından geliyor. Bu yüzden, ilk insanlar tarafından katledilen büyük hayvanların soylarının toplu bir şekilde sona ermeleri "blitzkrieg teorisi" ile açıklanmaktadır. Tıpkı Polonya süvarileri ve Fransız Majino Hattı gibi, Avrupa, Avrasya ve en nihayetinde Amerika'daki vahşi hayat tamamen hazırlıksız yakalanmıştır. Mevsim değişiminin etkisi ne olursa olsun, insan avcılığının dinozorların soylarının tükenmesinden bu yana yaşanmış en büyük kitlesel yok oluşta payı olduğu

açıktır. Sadece Kuzey Amerika'da, insanların gelişinden sonraki bin yıl boyunca bazı türlerin tüm örnekleri ortadan kalkmıştır.

İnsanlardan uzak durabilmek sadece Kuzey Amerika'nın büyük insansılarına özgü bir yetenek değil. İnsan paleobiyografi hipotezine göre, günümüz Afrika'sının bu kadar geniş bir büyük hayvan bolluğuna sahip olmasının sebebi atalarının bizimkilerle beraber evrimleşmesi. Bizimle aynı evrimsel adımları takip etmek, insanlara insan olmalarından önce adapte olan Afrika'nın Blitzkrieg'in getirdiği yıkımdan korunmasını sağladı. Aynı durum Güney Asya'da yer alan bazı megafaunalar, özellikle belirli bir dev insansı için de geçerli olabilir.

Homo erectus gibi proto-insanların Afrika'dan göç etmeye yaklaşık 1.8 - 2.1 milyon yıl önce başladıklarını biliyoruz. Göç edenler kuzenlerimiz de olsa, bu sayede *Gigantopithecus* yaklaşan dalgayı önceden kestirmiş olabilir. Evrimini tamamlamış *Homo Sapiens* Asya'ya vardığında ise narin devler bizden tamamen uzak durmaları gerektiklerini çoktan öğrenmişlerdir.

11. BÖLÜM

Olay yaşandığında Bauman hâlâ genç bir adamdı ve Salmon'dan Wisdom Nehri'nin başına kadar uzanan dağların arasında, ortağıyla beraber dere kenarlarına tuzak kurarak avlanıyordu. Şansları yaver gitmeyince, o ve ortağı özellikle yabani ve el değmemiş bir geçide giderek orada bulunan küçük akıntıya tuzak kurmaya karar verdiler. Söylenilene göre burada pek çok kunduz bulunuyordu. Gelgelelim geçidin kötü bir şöhreti vardı zira bir önceki sene buraya gelen yalnız bir avcı vahşi bir yaratık tarafından burada katledilmiş, yenmiş kalıntıları kampının yanından geçen madenciler tarafından bulunmuştu.

—Başkan Theodore Roosevelt, *Yaban Avcısı*

GÜNCE GİRDİSİ #11
9 EKİM

Başımıza bir ayının dadandığını düşünüyoruz. Bu sabahki Ev Sahipleri Birliği toplantısında vardığımız sonuç bu oldu. Kahvaltıdan önce herkesin kapısını çaldım. Durantleri de tekrar denedim. Sonuç geçen seferki gibi oldu. İçeriden belirli belirsiz bir televizyon ışığı dışarı vuruyor ve eliptiğin *zuup-zuuplarının* sesini duyuyordum. Tek farklılık içeriden konuşma sesinin hiç gelmemesiydi ve bu sefer kapı zilini de çaldığım için kendimle gurur duyuyorum. Evin etrafında

dolanıp arka bahçelerini kontrol ettim. Mutfak pencerelerinin ve kapısının üzerindeki perdeler çekiliydi. Cama tıklattım. Onlara seslendim. Hiçbir yanıt yoktu. Mostar umutlanmama konusunda beni uyarmıştı. "Elba'yı terk etmeyecekler." Neden olduğunu açıklamadı ve fazla ortalıkta dolanmamam konusunda beni uyardı.

Ancak nasıl umutlanmam? Tahttan indirildikleri için bu kadar mı utanıyorlar? Maskeleri düşünce kendi kendilerini sürgün ettiler ve saklanıyorlar. Sanırım kulağa mantıklı geliyor. Manken ve satıcı. Duman ve ayna. İlginç.

Geri kalan herkes bir araya gelmeye hevesliydi. Hepimiz dün gece olanları konuşmak için Ortak Ev'de toplandık. Perkins-Forsterlar da yatak odalarının camlarından bir şey görmüşlerdi. Ne olduğundan tam emin değillerdi, sadece bahçe ışıklarının bittiği yerde karanlık bir gölge olduğunu söylüyorlardı. Bobbi de ağaçların arasından ilerleyen bir şeyi fark etmişti. Reinhardt ise hiçbir şey görmemiş. Hemen uyuyakalmış. Mostar da öyle. En azından onu uyandırmamak konusunda haklıymışız.

Toplantıda ayıyla ilgili söyledikleri beni şoka uğrattı. Sabah, kapısını çalıp ona bir araya gelmemiz gerektiğini söylediğimde ne gördüğümden de bahsettim. O doğaüstü kelimeyi kullandım. Çok net bir şekilde anlatmıştım. Söylediğimi kabullenmiş gibi görünüyordu, en azından beden dili öyleydi. Kafasını sallayışı, sesinin tonu, bana inandığını düşünmüştüm. Oysa toplantıda gruba dönüp, "Pekâlâ, etrafta dolanan bir ayı var gibi görünüyor," dediğinde şaşkınlığımı tahmin edersin.

Kimse yanıt veremeden tek ihtimalin bu olduğunu ekleyerek sözlerine devam etti. Elma ağaçlarının tepesine uzanabilecek kadar büyük tek hayvan ayılardı. Kalan elmaların (geyiğin yiyemedikleri) ortadan kaybolduğunu başka kimse fark etmemiş miydi? Ben farkındaydım ve birkaç kişinin daha dikkat ettiğini söyleyebilirim. Meyve ağaçlarının çoğu "tahrip edilmiş" gibi görünüyordu. Daha iyi ifade edebilecek kelimeler olduğunu biliyorum ancak tepedeki

dalların hepsi parçalanmış, üzerlerindeki meyveler tamamen yenmişti. Sincaplar bu tür bir hasar veremez, geyikler ise arka ayaklarının üzerinde dursalar bile o kadar yükseğe uzanamazlar. Mostar böyle düşünüyordu.

Rakun olma ihtimaline karşı ise, rakunların atık kutularını açabilecek kadar zeki olmalarına rağmen onları temellerinden sökecek kadar güçlü olmadıklarına dikkat çekti. Herkes söyledikleriyle rahatlamış gibi görünüyordu. Ben bile, evet, bir saniye bile olsa kendimi her şeyi tekrar ele alırken buldum. Demek istediğim, ayılar büyük ve tüylü. Boyunları da yok. Arka ayakları üzerinde durduklarında oldukça uzun oluyorlar değil mi? Hepsi mantıklı gibi görünüyordu ve eğer bunları Mostar söylüyorsa, belki de ben ve Dan yok yere panik yapıyorduk. Hatta yaratığı sadece ben görmüştüm. Dan'in de Mostar'a katılacağına emindim.

Gelgelelim konuşmaya başladığında ayak izlerini sordu. Ayıların pençeleri filan olması gerekmiyor mu? Vincent'ın ifadesi gözüme çarptı, yüzü asılmıştı. O da aynı şeyleri mi düşünüyordu?

Reinhardt bu fikri ciddiye almadı. "Herhangi birimiz ayıların doğada nasıl izler bıraktığını gerçekten biliyor muyuz? Hayvanların ayak izlerinin zamanla şekil değiştirmesi, izler eriyip ilerleyen günlerde tekrar donmaya başlayınca büyümeleri ve şekil değiştirmeleri yaygın bir durumdur. Connecticut'ta benzer bir şey yaşadığımı hatırlıyorum, bahçemdeki bir haftalık geyik izleri öyle duruyordu ki sanki bir fil sürüsü ortalığı dağıtmış gibiydi."

Söyledikleri odayı ikna etmiş gibiydi, Boothelar ve Perkins-Forsterlar onaylarcasına başlarını sallıyordu. Palomino'nun Mostar'a baktığını gördüm, yaşlı kadın ise Reinhardt'ı "parlak yorumundan" dolayı övmekle meşguldü. Palomino şaşırmış görünüyordu, ben de öyle. Dan'e kafası karışmış bir bakış attım, yanıt olarak tekrar odadakilere hitap etmeye başladı.

"Tamam ama burada kardan bahsetmiyoruz. Kül eriyip tekrar donmaz. Zaman, rüzgâr veya her neyse onların şeklini değiştirecek olsa bile bu izler o kadar taze ki her detayı..."

Aniden sözleri kesilmişti. Başta neden olduğunu anlayamadım. Ardından Mostar'a doğru baktığını gördüm. Yaşlı kadının gözleri sanki normalden tek bir milimetre daha genişti ve başını bir şeyler ima etmek istercesine sallıyordu, başka kimsenin fark ettiğini sanmıyorum. Herkes hâlâ Dan'e odaklanmıştı. Sözlerine devam etmeden sadece iç çekti, omuz silkerek, "Ama... evet... şimdi söyleyince, haklısın, ayı izleri neye benziyor bilmiyorum. Özür dilerim, sadece çok yorgunum."

Reinhardt üstten bakan bir şekilde, "Tabii ki, tabii ki," dedi ve başını alaycı bir yücegönüllülükle eğdi.

Mostar kıkırdayarak hemen devam etti, "Demek tüylü bir misafirimiz var," dedi ve ağaçları işaret ederek, "ayrıca yaralı dağ aslanını kimin öldürdüğü gizemini de çözmüş gibi görünüyoruz." Vincent "evreka" dercesine ellerini sessizce yukarı kaldırdı. Carmen'den onay veren bir *ımhım* geldi ve Reinhardt homurdandı. Mostar, çok hafif bir gülümsemeyle, "Bu da biraz daha dikkatli olmamız gerektiğini gösteriyor, öyle değil mi?" diyerek devam etti.

Onaylayan sesler, destekleyici beden dilleri. Tam bir delilik yaşanıyordu, Dan'in daha sonra "Bizarro World'den" bir kare olarak isimlendirdiği noktadaydık. Mostar herkesi avcuna almıştı.

Sonra gidip, "Kimsede ayı spreyi var mı?" diye sordu.

Büyü bozuldu.

Gergin bir an boyunca kimse konuşmadı, Bobbi "Hayır!" diye patlayana dek. Sanırım sesinin ne kadar güçlü çıktığı kendini bile şaşırtmış gibi görünüyordu. Hepimiz ona döndüğümüzde ise duraksamadı, "Bu çok zalimce! Sadece karınlarını doyurmaya çalışıyorlar ve sen gidip onları spreylemek mi istiyorsun?"

Mostar'ın yüzü değişmedi. Dingin, diplomatik. O an yuttuğu kelimeleri hayal edebiliyorum. "Sadece pumayı düşünüyorum," diye sakince cevap verdi, büyük ihtimalle sıktığı dişleri şu an gıcırdıyordu, "bir daha benzer bir şey yaşamasak sanki iyi olurdu."

Bobbi karşı çıktı, "Şaşırmıştık. Biraz daha dikkatli davranırsak

ve nereye gittiğimize dikkat edip, atık kutularına biraz mesafe verirsek..."

Effie, Bobbi ile tartışacak gibi görünüyordu, tam konuşmak için ileri çıkarken Carmen araya girdi. "Ya da... kutuları temizleyip yenilebilir atıkları ormana, evlerden uzağa götürürsek, onların da..."

"Bize yaklaşmaları için bir sebepleri olmaz." Reinhardt kadının sözlerini son derece züppe bir ifadeyle tamamladı. Eminim ki garip bir şekilde bu planı bulduğu için kendi kendini kutluyordu.

Bobbi rahatlamış gibiydi, yüzünde mutlu bir ifade vardı. Vincent'in elini tuttu ve Dan'e döndü. "Kimse senden bunu yapmanı beklemiyor Danny, hepimiz beraber yapacağız. Adil olan bu."

Bir kez daha Mostar söylenilenlerden hiç etkilenmemiş gibi duruyordu. Sadece sesinde minnacık, küçük bir gerginlik mi vardı? Sanırım artık onu öfkesini bastırdığını anlayacak kadar tanıyorum. "Ayıları beslemek..." dedi yavaşça, her bir kelimeyi tartarak konuştuğu belli oluyordu, "tehlikeli olmaz mı?"

Herkes durakladı. Bobbi destek için Vincent'a baktı. "Sanırım o kural sadece turistlerin yoğunlukta olduğu yerlerde geçerli," dedi. "Bizimki gibi tek seferlik durumlar değil, daha uzun süreli, mevsimsel bir sorun."

Bobbi, "Eğer ayılarla ilgili ortada bir 'tehlike' varsa bu sadece insanlara bağımlı olup avcılık içgüdülerini kaybetmeleri olur," diye ekledi.

Vincent konuyu toparlarcasına, "Bu da, bir kez daha, bizim için geçerli bir durum değil, atıklarımızdan en fazla tek öğünlük yemek çıkar."

Mostar dikkatli bir şekilde "Ama," diye araya girdi, "önlerine yemek atmak onları... cesaretlendirmez mi?"

"Ne için?" Bu Carmen'di. "Ayılar saldırgan değildir. Yavrularına yaklaşmadığımız sürece güvendeyiz." Sözünün altını çizmek istermiş gibi Effie'nin yanına uzanıp Palomino'nun yanağını okşadı.

Bu duyduklarımın herhangi biri doğru muydu? Carmen'in ayı-

ların saldırganlıklarıyla ilgili söyledikleri, Bootheların bir kerelik beslemeyle ilgili kendilerini haklı çıkarmaları, doğruluk payı var mıydı?

Mostar patlamak üzereydi. Değişimini görebiliyordum, âdeta kulağından buharlar çıkıyordu. Daha fazla uzlaşmak yoktu, sevecen davranmanın sınırına yaklaşmıştık. *İşte başlıyoruz*, diye düşündüğümü net bir şekilde hatırlıyorum.

Ardından olabilecek en saçma şey yaşandı.

Yüzü. Yüzündeki bu ifadeyi hiç görmemiştim. Gözleri aşağı düştü, yere ve yana bakmaya başladılar, sanki aklında bir telefon görüşmesi sürüyordu. Bütün bunlar yeniydi, hiçbir şekilde çözemiyordum. Dikkati tekrar odaya döndüğünde ise, sesi hiç olmadığı kadar uzaktan geliyordu.

"Pekâlâ, öyleyse, işe koyulalım."

Sözlerinin ardından yürüyüşü bile farklıydı. Yavaş, uyuşuk. Onunla ilgili bildiğim her şey bir anda değişmişti. Sanki biri güç düğmesini kapatmıştı.

Bizim yanımızdan yürüyüp gitti, Dan'in "Mostar?" deyişine bile aldırmadı.

Yaşlı kadındaki bu değişimi bizden başka kimse fark etmemiş gibi görünüyordu. Neden fark etsinlerdi ki? Ellerinde yeni, heyecan verici küçük bir proje vardı. Her zaman kendilerini düşünüyorlar. Topluluğumuz.

Pal hariç. Anneleri onu kolundan tutup götürürken bakışları endişeyle bana ve Mostar'a kayıyordu.

"Mostar?" Onu evine kadar takip ettik. Bu sefer ardından ben seslendim, ön kapıya vardığımızda tekrar denemem gerekti. "Mostar, sorun nedir?" Kapının tokmağına uzandığında elimi onunkinin üzerine koydum. Bu hareketim onu kendine getirmiş gibiydi. Gözleri tekrar odaklarını kazandı, bana döndü ve elini yanağıma koydu.

"Özür dilerim, Katie. Senden de, Danny." Dağılan kalabalığa hızlı bir bakış atıp bizi hemen eve soktu ve arka bahçeye sürükledi.

"Sizi 'ayı' taktiğiyle ilgili daha önce uyarmalıydım, özür dilerim." Artık arka bahçenin kapısının basamaklarındaydık, bahçe boyunca uzanan ayak izlerine bakıyorduk. "Diğerlerine ulaşmak için en iyi yolun bu olduğunu düşünmüştüm. Tartışmayı daha tanıdık bir konuyla sınırlamış olurduk." Basamaklardan kül kaplı bahçeye indi ve en yakındaki ayak izinin yanına ilerledi. Gün boyunca gökyüzünde tek bir bulut bile olmamıştı ve izler ilk andaki kadar net bir şekilde görülebiliyordu.

"Ben size tabii ki inanıyorum ama onlar inanmayacaklardı. Aşmaları gereken çok fazla mental engel var. İnanılmaza inanmak hiçbir zaman kolay değildir." Başını salladı. "Birinin gelip size büyüdüğünüz ülkenin çökmekte olduğunu ve hayatınız boyunca tanıdığınız arkadaşlarınızın, komşularınızın sizi öldürmeye çalışacağını söylemesi gibi..." Derin bir nefes aldı ve ellerini gökyüzüne doğru kaldırdı. Anlık bir öfke patlaması yaşıyordu. "İnkâr. Güvenli bölge. Bunları aşmak çok güçtür. Hangi birimizin onları yargılamaya hakkı var ki?"

Benim kesinlikle yoktu. Güvenli bölgemde kalmak için neler vermezdim ki. Mostar'ın gizemli geçmişinden bahsettiği an bile geri dönmek istiyordum. Bu konuyu açtığı diğer bütün seferlerde olduğu gibi ona neler yaşadığıyla ilgili daha fazlasını sorabilirdim ama sormadım. Sadece orada dikilip konuyu değiştirmesini umdum, birkaç saniye sonra ise keşke değiştirmeseydi diyecektim.

"İnsanlar bugünlerini geçmişlerinin merceğinden görürler." Dudağını buruşturdu. "Belki bu benim de sorunumdur."

Merdivenlere oturdu ve bakışlarını küllere çevirdi. "Şiddet. Tehlike. Benim güvenli bölgem bunlar."

Tekrar bize baktı. "Patlamanın olduğu ilk gece büyük ihtimalle çıldırdığımı düşündünüz." Başıyla evimizi ve sanırım ekin bahçesini işaret etti. "Ama ne yaptığımı biliyordum. Toplumun ne kadar çökebileceğini biliyorum. Daha önce gördüm. Daha önce çökerken içinde yaşadım. Ama bu..."

Gözleri tekrar ayak izlerine kaydı. "Onlar gerçek olabilir." Başını ağaçlara doğrulttu. "Orada olabilirler."

Onlar mı? *O* değil mi?

"Peki tehlikeli olduklarını nereden biliyorum?" Başını iki yana salladı. "Bilmiyorum. Dost canlısı olabilirler. Sadece buradan geçiyor olabilirler. Büyük kediyle olan kavgalarına gelince. Kendilerini savunmadıklarını nereden biliyorum, belki de Vincent'ın dediği gibi sadece leşçillerdir? Bilmiyorum."

Tam o anda aklına neyin girdiğini anladım. Fark ettiğim şey tüylerimi diken diken etti.

Şüphe.

"Ayı spreyi," dedi huysuzca. "Sadece başlangıçtı. Diğerleri beni durdurmasa bugün size neler yaptıracağımı tahmin bile edemezsiniz. Belki de beni durdurmakta haklılardı." Gözleri bizimkilerle buluştu. Pişman mıydı? "Bize bir tehdit oluşturduklarını ispat eden tek şey, elimdeki tek kanıt" –gözlerini sert bir şekilde kırptı– "kendi geçmişimin merceği değil mi?"

Daha fazlasını kaldıramadım. Hâlâ da kaldıramıyorum. Mostar eve gitmemizi söyleyeli birkaç saat oldu. Onu o zamandan beri görmedik. Dan çalışmaya gitti, Perkins-Forster'ların çatısını temizliyor. Biraz bahçeyle ilgilendikten sonra yanına gideceğim. Tohumların hepsi ekildi, pirinci bile ayırdığım bir dönümlük alana güzelce dağıttım ve toprakla üzerini kapattım. Damlama hattı gayet iyi çalışıyor, dolayısıyla hiçbir şeyi elimle sulamama gerek yok. Henüz filiz veren bir şey de yok ya. Özetle, benim "bahçıvanlığım" çamurla kaplanmış bir odayı izlemekten ibaret.

Büyük ihtimalle ilk önce Mostar'ı kontrol etmeliyim. Onun için çok üzülüyorum ve evet, geri kalanlarımız için korkuyorum. Dan, ben ve haberleri olsa da olmasa da, bütün kasaba ona bağlıyız. Kendisinden şüphe etmesine ve geri kalan herkes gibi darma dağın ortalıkta gezinmesine izin veremeyiz. Onun güçlü olmasına ihtiyacımız var. Haklı olmasına ihtiyacımız var.

Şu anki durumumuzda ise, etrafımızda dolaşan o şeyleri düşününce eğer Mostar gerçekten haklıysa biz ne yapacağız?

Frank McCray, Jr. ile yaptığım röportajdan.

Evet, *Sasquatch'ın Yoldaşı*'nı okudum ve kökenlerine dair anlatılan hikâyenin çoğuna katıldığımı söyleyebilirim. Bence kitap *Gigantopithecus*'tan türemeleri ve Asya'dan Amerika'ya olan göçleriyle ilgili gayet doğru noktalara parmak basıyor. Ancak ortak göç? İşte o konudan emin değilim.

Bunu destekleyecek en ufak bir kanıtım bile yok, yani daha sonra beni bu konuda gömmek istersen sen bilirsin. Greenloop'ta yaşananları düşününce düşünmeden edemiyorum, ya... bizimle beraber olmalarının tek sebebi... ortak göç etmemiz değilse? Ya bizi avlıyorlarsa? Bizim buraya gelmemizin sebebi de aynısı değil mi? Bering kara köprüsünde ilerleyen otçul hayvanların peşindeydik. Ya biz ren geyiklerini avlarken, onlar da bizi avlıyorduysa? Bu şekilde geçirdikleri evrimlerin sebebini de yadsımış olmayız, sadece adaptasyonlarının farklı bir amaca yönelik olduğu söylenebilir. Gece avlanmalarının sebebi bizi en zayıf ânımızda kıstırmak. Kamufle olma yetenekleri tuzak kurmak için harika. Uzun ve koşmalarını sağlayan bacakları ise bizi yakalamak için gereken hızı sağlıyor.

Bizi yakaladıkları âna gelirsek... istatistikler doğruysa, goriller bizden altı kat güçlü, *Gigantopithecus* ise üç gorilin kuvvetine sahip. Gorillerde de gördüğümüz büyük, konik kafa yapısı ise çene kemiklerinin kitlenmesini sağlayan sorguca sahip olduklarını gösterir. Bu kas yapısı, gorillerin dünyadaki en güçlü ısırıklardan birine sahip olmalarını sağlıyor, santimetre kare başına neredeyse altı yüz kilo basınç uygulayabiliyorlar. Şimdi bunun üç katını uygulayabilecek bir Sasquatch'ı gözünün önüne getir, kemiklerimize neler yapardı bir düşünsene.

Isırıklarını, güçlerini ve hızlarını, belki başka hayvanları avlarken bizimle rekabet etmek, belki de bizi avlamak için kullanmış olabilir-

ler. O konuyu Josephine Schell ile konuşman gerek. Etçil insansılar konusunda benden daha çok şey biliyor.

Sebebi ne olursa olsun, bu devasa yeni kıtaya kaçmak için acelesi olanlar bizdik, onlar değil. Yeterli zaman geçip de zayıf küçük tür olan bizlerin bir araya gelip, cesaretimizi toplayıp en sonunda Kuzey Amerika'ya egemen olmak için bu devasa primatlarla çatışmaya başlamadığımız ne malum? Bu kadar çekingen olmalarının sebebi de bu olabilir, sonuçta ortaya çıkarlarsa başlarına ne geleceklerini biliyorlardı. Kılıç dişli kedilere, dev kurda ve küçük suratlı dev ayılara neler yaptığımızı görmüşlerdi. Evrimin kaybeden tarafında olduklarını anlamaları için daha fazlasına gerek yoktu.

En azından Rainier'e kadar.

Josephine Schell abarttığımı düşünüyor. Ona göre konu tamamen ekosistemler ve kalori gereksinimleriyle ilgili, haklı da olabilir. Yine de benim fikrim, bu yaratıklar Greenloop'a rastladıklarında aynı zamanda köşeye sıkışmış, yalnız kalmış bir avuç *Homo sapiens* buldular ve bu içlerinde uyuyan bir geni tetikledi. Belki bir içgüdüleri artık evrimi tersine çevirmelerini, bir zamanlar onların olanı geri almanın zamanının geldiğini söyledi.

12. BÖLÜM

Ne kadar nahoş görünürse görünsün, şiddet şempanzelerin sosyal yapısında önemli bir işleve sahiptir.

—Andrew R. Halloran, *İnsansının Şarkısı: Şempanzelerin Dilini Anlamak*

GÜNCE GİRDİSİ #12
10 EKİM

O kadar çok şey oldu ki. Nereden başlasam?

Bütün gün aptal gibi atıkları dağıtmakla uğraştık. Gidip bütün tepeye yaymamız gerçekten gerekli miydi? Onları bütün gün izledim. Vincent ve Bobbi, atık yemek kovalarının başında kıkırdayarak sohbet ediyordu. Perkins-Forsterlar'da ise ağır işin çoğunu Effie yapıyor gibi görünüyordu. Carmen lastik eldivenlerini giymiş, beyaz bir cerrah maskesi takmıştı. En azından atıkların sadece üstte kalan ve yemek artığına benzeyen kısımlarını aldılar. Altta kalan çürümüş pisliklere ekinler için ihtiyacımız vardı. Ya bunu akıl ettiler ya da belki de sadece alttakileri kaldırmaya üşenecek kadar tembeldiler. Reinhardt için ikincisinin geçerli olduğuna eminim.

Onu yükünü Ortak Ev çöpüne atarken yakaladım. "Yakalamak" kelimesini özellikle kullanıyorum zira yüzünde suçlu bir ifade vardı. Ofisinin çöp kutusunu (bir kovası yok mu?) Ortak Ev'e uzanan yol

boyunca zorlukla taşıyışını izledim. Biraz kötü bir şey yaptığımın farkındayım ancak etrafa bakışı o kadar şüpheliydi ki...

Evine gidip cama tıklatmaktan kendimi alamadım. Beni gördüğünde yüzüne yerleşen ifade paha biçilmezdi. Sadece ardından yaptığı yalandan gülümseme ve tuhaf pandomim bile doğru kararı verdiğimi gösteriyordu. Sanırım tepedeki sert yokuşun belindeki sorun veya her neyse ona engel olduğunu anlatmaya çalışıyordu. Evet, yürürken zorlandığını daha önce görmüştüm ama şimdi, evine döndükten sonra, düzensiz adımları tamamen topallamaya dönmüştü.

Ana kuzusu.

Mostar bunu duysa kahkahaya boğulacağını düşündüm. Biraz neşelenmeye ihtiyacı vardı. Fakat evine vardığımda atölyesindeki ışıkların açık olduğunu fark ettim. İçeri girip ne yaptığını sormamda bir sakınca olmadığına eminim ancak sabah olanlardan sonra yalnız kalmak istiyor gibiydi.

Akşam yemeğinde bu düşüncemin doğru olduğu ortaya çıktı. Onun veya bizim evimizde olmamıza bakmaksızın yemeğimizi her zaman o pişirirdi. O gece ise ortalıkta yoktu. Tekrar evine uğramayı düşündüm, hatta fikrimden Dan'e bile bahsettim. Düz bir mantıkla yanıtladı, "Eğer bizi görmek isteseydi, görürdü."

Biz de Dan ile beraber yemedik. Bütün dikkatini pencerelerin alarmlarını yeniden çalıştırmaya vermişti. Günün yarısını camları onararak geçirdi, kırıkları koli bandıyla kapatmayı deniyordu. Görünüşe göre, asıl sorun sistemi denetleyen panellerdeydi. Sarsıntı sırasında bağlantılar kopmuştu. Dan bir lehimi olmamasına küfretti, aslında onarım yapabilecek elinde hiçbir alet yoktu.

Buna inanabiliyor musun? Hiçbir alet yok, sıfır! Perkins-Forsterlara, Boothelara, herkese sordum. Hiçbirinde yok. Elinin altında yedi yirmi dört çağırabileceğin bir tamirci olunca neden kimsenin aklına gelmediğini anlayabiliyorum. Daha önce Mostar'a üç boyutlu yazıcıyı kullanmayı önermiştim, Dan harika bir fikir olduğunu düşünmüştü. Maalesef Mostar elinde bulunan tek hammaddenin

polimer-silikon alaşımı olduğunu söyledi. Cam aletler? İşe yaramaz. Bu yüzden Dan bant, ataçlar ve şansa bak ki, üzerinde King Kong'a benzeyen bir maymun olan bir yapıştırıcıyla idare ediyordu.

Elinde duran maymuna bakıp Dan'in çalışmasını izlerken, evlerimizin, hatta bütün evlerin ne kadar savunmasız olduğu aklıma geldi. Fiziki güvenlik sağlamaları için inşa edilmediler. Bunun yerine polisleri kullanıyoruz. Dan'in üniversitede son senesinde Matt diye bir oda arkadaşı vardı. Uzmanlığını tarih üzerinde yapıyordu. Sadece zengin Romalıların konforlu evlerde yaşayabildiğini çünkü hemen diplerinde ordu istihkâmları bulunduğunu anlatmıştı. İmparatorluk yıkıldığında ise, istihkâmların kalıntıları bir araya getirilerek tekrar kalelere dönüştürülmüşler. Artık pencere yerine ince yarıklar kullanılmaya başlanmış. Sadece birkaç kapı varmış. En önemli şey güvenlikmiş. Matt her zaman bir Fransız filminden bahsederdi, bir ortaçağ şövalyesi zamanda ileri yolculuk edip kalesinin hâlini görünce dehşete düşmüş. "Bu pencereleri kim yaptı? Tamamen açıktayız!" Dan, camların alarmını aktifleştirmeye çalışırken aklımdan bunlar geçiyordu.

Ona söylemedim ama alarmı açınca neyin değişeceğini merak ediyordum. Alarmın amacı şu an bizi duysa bile yanımıza gelemeyecek birilerinden yardımı istemekti. Belki siren sesi işe yarayabilir. Onları korkutup kaçırabilir, en azından öyle umuyorum.

Bütün gün nasıl uğraştığına bakılırsa Dan de benim gibi düşünüyor olmalı. Onu Bobbi'nin füme kinoasından bir tabak yemeye zorladım. O kadar sinirlenmişti ki, neredeyse üst kattaki misafir banyosunun penceresine saldırmak üzereydi. Bahsettiğim küçücük bir pencere ve dümdüz bir duvarın üzerinde kalıyor. Oraya tırmanıp içeri girmeleri mümkün değil. O kadar bunalmıştı ki o noktada artık hiçbir şeyi duymuyordu, kafasında sadece "işi bitirmek" vardı. Yukarıdan gelen küfürleri duyunca tabağımı bir kenara koydum ve onu ara vermeye zorladım. "Akşam yemeğinden" ve sıcak bir duştan sonra haklı olduğumu itiraf etti. Haklılığım kanıtlandığına göre

yatması gerektiğini söyledim. Bir şey görürsem onu kaldıracağıma da söz verdim.

Birkaç saat boyunca sözümü tutmama gerek kalmadı. Hava kararadı, evlerin ışıkları yandı ve sonra komşularımız uykuya çekildiler. Ben ofisimdeydim, masaya oturmuş mahallemizin ortak yemek listesinin üzerinden geçiyordum. Boothelar ve Perkins-Forsterlar da onlar için istihkak kılavuzu hazırlamamı istediler. Yaşları ve gündelik fiziksel faaliyetleri konusunda hepsi oldukça dürüst davrandı. Tek istisna Reinhardt'dı. Belki şahsi bilgilerini veremeyecek kadar utangaçtı, belki de hepimizi gömecek kadar yağlı olduğunu biliyor. Bu söylediğim acımasızca değil, sadece basit bir gerçeği ifade ediyorum. Teknik olarak hepimizden fazla yaşayabilir zira mahalledeki herkesin kileri bizimki kadar zayıf. Ocak ayına geldiğimizde ne hâlde olacağımızı düşünmemeye çalışıyorum, elimizde sadece kırıntılar ve zeytinyağının damlaları olacak. Artık ekinlerimize her zamandan fazla bel bağlamış durumdayım, Bobbi'nin yeni pirinçlerinin filizleneceğini dört gözle bekliyorum. Pirincin büyümek için suya ihtiyacı var mı? Fotoğraflarda pirinç tarlaları hep su basmış gibi görünüyor. Toprağa gömerek her şeyi mahvetmiş olabilir miyim? Ne yaptığım konusunda gerçekten hiçbir fikrim yok.

Ne olursa olsun artık hepimizin ortak hareket etmesi güzel, kendime bunu söyleyip duruyorum. Dan'in yaptığı işler için yemek takas ediyoruz ve bütün erzaklarını kontrol etmeme izin veriyorlar. İnsanlar yardım etmek, beraber çalışmak istiyor. Bunun gelişim olduğunu inkâr edemezsin ve bu düşünce masamda oturup bunları düşünürken beni mutlu etmeye yetiyordu, ardından hareket algılayıcılardan birinin ışığının yandığını fark ettim.

Durantlerin ışığı yanmıştı. Kafamı kaldırdıktan bir saniye sonra bir gölgenin onların ve Bootheların evinin arasına daldığını gördüm. Ardından bayırdan yukarı yavaşça tırmandı ve belirli bir şekil aldı.

Önceki gece gördüğüm şeye benziyordu ve kesinlikle bir ayı değildi!

Geniş, güçlü omuzlar ve uzun, kaslı eklemler. Parmaklarını gördüm. Dört normal parmak ve başparmağı vardı! Yanlış anlama. Gördüğüm insan değildi! Boyutu, kürkü ve kafası! Arkadan bakınca o devasa kafa neredeyse bir miğfere benziyordu. Başını bana doğru çevirdiğinde, yüzüne net ve iyice göz atabildim. Yüzü tüysüzdü, parlak koyu bir derisi vardı. Geniş burun deliklerinin altında, ipince dudaklı çıkık bir çene yatıyordu. Göz alıcı gürlükte kaşları gömülü gözlerine gölge düşürüyordu.

Beni göremiyor olmalıydı. Durantlerin ışığının yandığını gördüğüm anda masa lambamı kapatmıştım. Direkt bizim eve doğru bile bakmıyordu, daha ziyade bütün mahalleyi yavaşça soldan sağa doğru tarıyor gibi görünüyordu. Hareketleri rahat ve akıcıydı. Geçen gecenin aksine, hareket algılayıcı bu sefer onu ürkütmemişti.

Sessizce fısıldadım, "Dan." Ardından, biraz daha yüksek sesle tekrar ettim. "Dan!" Aldığım tek yanıt rahatsız olmuş, kaba bir horlama oldu. Yaratığın beni sezebileceğinden korkarak, yavaşça yerimden kalktım, ardından seri ve dikkatli adımlarla yatak odasına döndüm. Dan onu bulduğumda baygın gibi yatıyordu.

"Dan, Dan, uyan. O burada!"

Hafif bir inilti çıkardı, "Ner..." diyerek bir şeyler söylemeye niyetlendi, ardından gözleri kocaman açıldı ve yataktan fırlarcasına kalktı.

Fısıldayarak konuşuyorduk: "Nerede?" "Durantler." "Nerede!" "Bak!"

Onu bulana kadar ortadan kaybolmuştu. Bayırda artık boşalan yeri işaret ettim. "Tam şurası, oradaydı..."

"Orada!" Dan'in parmağı bayırda daha yukarıda, ağaçların arasında kalan bir noktayı işaret ediyordu. Bootheların atıklarını boşalttıkları yeri... Oraya doğru ilerleyen bir şey vardı. Zayıf bahçe ışığının altında karanlık figürleri seçebiliyorduk. Birden fazlalardı. Çalıların oynadığını görebiliyor ve kürke çarptığında çıkardıkları sesleri duyuyorduk. Birinin bedenini görebildim, diğerlerinden daha açık bir rengi vardı, sanırım kestaneydi. Ardından kayboldu.

Aniden aklıma bir fikir geldi ve "iPad!" dedim. Dan başucu sehpasından tabletini aldı. Ekrandan çıkan ışığı ve her ikimizin de yüzünü aydınlatacağını akıl etmemiştim.

Gözler. En azından üç çift boncuk göz. Etrafa dolanıp duruyor ve her bir verandanın ışığı yandığında oraya dönüyorlardı. Ekran yüzlerimizi aydınlattığında her üçü de bize döndüler. Eğilmek istedim ancak onun yerine Dan'e görüntüyü yakınlaştırmasını söyledim. Görüntü hiç net değildi, özellikle video çekerken iyice bozuluyordu. Gerçek bir kameramız olmamasına inanamıyorum! Bir saniye kadar gözlerini bize diktiler, biz de karşılık verdik. Aniden Mostar'ın evi ve bizimkinin arasına bir ışık huzmesi vurdu. Arkamızda başka bir tane vardı!

Arka pencereye yapıştık. Aslında sundurmaya çıkmamız daha iyi olurdu. Frank'in diyeceği gibi, fazla "beyaz götlüydük." Bu sırada bir tanesini Mostar'ın arka bahçesinden bizimkine geçerken yakaladık. Bu seferkinin tüylerinde yer yer grilikler vardı. Ağzında. Sallanan kollarında. Derisi de ilk gördüğümden daha açık renkte, lekeliydi. Daha mı yaşlıydı? Hâlâ bilmiyorum. Dişi olduğuna oldukça eminim. Bundan daha önce bahsetmedim çünkü ne gördüğümün farkında değildim ama ilk gördüğümün mahallenin öte yanından bile fark edilebilecek kadar büyük, sallanan testisleri vardı. Arka bahçemize geçenin ise bacaklarının arasında hiçbir şey yoktu ve tüysüz göğsünde sarkan küçük, krep büyüklüğündeki memelerini görebiliyordum.

Bu seferkini sadece bir saniye gözetledik, iPad'i kaldırmaya vaktimiz olmadı. Balkonumuzun altına girdi. Bir parçalanma ve yırtılma sesi duyuldu, ardından atık kutumuzun arka bahçe boyunca bir Frizbi gibi uçtuğunu gördük. Artık homurtularını duyabiliyorduk. Çok sessiz ve hızlılardı.

Hım-mhımh-hım.

Burada uzun bir süredir yaşamıyorduk dolayısıyla çöplerimizi karıştırırken öfkelenmiş olmalı. Birkaç saniye daha dinlemeye de-

vam ettik. Daha sonra Dan sorarcasına bana baktı, iki parmağını kullanarak yürüme işareti yapıyordu. Aşağı mı inmeliydik? Video çekecek kadar yakınına girebilir miydik? Veranda ışığı altında görüntü harika olurdu ve hırsız alarmı hâlâ çalışıyordu. Aklımdan bunlar geçerken keskin, güçlü bir gürleme bizi tekrar ön pencereye sürükledi.

Ortak Ev. İki tanesi yanındaydı. Erkekler. İlk gördüğümden daha küçüklerdi, diğerinden kısa boylulardı ve omuzları daha dardı. Bu seferkiler erişkin değil miydi? Aynı zamanda birbirlerine tıpatıp benziyorlardı. İkiz Bir ve İkiz İki. Kardeş miydiler? Kardeşler böyle kavga eder mi?

Çünkü yaptıkları buydu! Bir atık kutusunun kapağını tutmuştu. İki onu dürterek kenara çekmeye çalıştı. Bir hırladı ve parlak, pürüzsüz dişlerini göstererek vücuduyla İki'yi ittirdi. İki hırlayarak karşılık verdi ve ileri atıldı, kapağı diğer tarafından tuttu. Bir guruldayarak havlamaya benzer bir ses çıkardı ve İki'nin yüzüne tokat veya yandan bir yumruk atarak geriye sendelemesine sebep oldu, ardından güçlü bir şekilde gürleyerek üzerine çullandı. Köpek dişleri sert bir şekilde İki'nin omzuna kenetlendi. Kulağına gelen üç tane hızlı yumruğa rağmen bırakmayı reddettiler.

Ortak Ev'in ışığında parlayan kanın parlak kırmızısı seçilebiliyordu. Aynı ışık ironik bir şekilde görüşümüzü de engelliyordu, kardeşlerin boğuşması etrafı küle ve dumana boğmuştu, üzerlerine koyu gri bir perde çökmüş gibiydi. Görüntü bu kadar korkunç olmasa, dumanın içinde beliren kol ve bacaklar bir çizgi film izliyormuşuz havası yaratıyordu. Animal Planet'ta daha önce böyle kavgalar izlemiştim, bir kere de mahallemizde köpeklerin birbirine saldırışına şahit oldum ama hiç bu kadar kuvvetlisine kendi gözlerimle şahit olmamıştım. Şiddetliydi, öfke doluydu. Kafamda mı kurdum bilmiyorum ama galiba yer titriyordu!

Bir, İki'yi yere fırlattı, ardından suratına bir tekme attı ve yere çömeldi. İki, duruşunu taklit etti. Birkaç saniye boyunca birbirleri-

nin etrafında döndüler. Dişler çıkmış, kollar kalkmıştı. Çığlıkları tiz cıyaklamalara benziyordu. Birbirlerine doğru atıldılar, bir yandan saldırıyor bir yandan da darbelerden kaçmaya çalışıyorlardı. Bir sonunda İki'yi yakaladı ve onu karnından ısırdı. İki uluyarak Bir'in sırtına iki elini birleştirip darbeler savurmaya başladı. Her darbesi beraberinde bir gümleme getiriyordu, sanki bir davula vuruyor gibiydi.

Aniden korkunç bir kükreme duyuldu! Karanlığı yırtıp gelmiş ve mahallenin üzerinden bir dalga gibi geçmişti. Bu sefer pencereler *gerçekten* titredi. Eminim. Gecenin içinden devasa bir kütle geliyordu. İlk gördüğüm kadar uzundu. Hatta kesinlikle daha uzun. Bir dişi! Geniş kalçalar. Memeler. Meme! Bir tanesi koparılmıştı. Abartmıyorum, daha sonra iPad kayıtlarına da baktım. Koparılmış veya ısırılmış, üzerinde belirgin bir yara izi vardı. Yaratığın bütün vücudu yara içindeydi. Bir bacağının yanında dört çentikli çizik uzanıyordu, pençe izleri. Her iki kolunun önü sıyrıklarla doluydu. Sol omzunda bir ısırık izi vardı, belki bir ayı belki de içlerinden bir diğeri yapmıştır, Bir'in İki'de bıraktığı ize benziyordu.

Bu yeni dişi anneleri mi? Alfa mı? Doğru terim bu, değil mi? Bir yaptığına o an pişman olsa gerek çünkü devasa dişi elinin tersiyle yüzüne bir tane geçirdi. Ya darbenin şiddeti ya da sadece korku yere yapışmasına sebep oldu, dişinin ayaklarının dibinde oturur gibi çömelmeye başladı. İki darbeye gerek kalmadan aynı pozisyona geçti. Alfa tekrar kükredi, kollarını bir diğer saldırı için kaldırdı. Her ikisi de siper aldı, başlarını eğiyor ve köpek ağlamasına benzeyen zayıf sesler çıkarıyorlardı.

O sırada bir şey yapmış olmalıyım. Bedenimle veya sadece başımla, belki de iPad'in yaydığı ışıkta bir dalgalanma oldu çünkü o dev, yaralı kâbus başını aniden benim olduğum yöne çevirdi. Gözleri benimkilere kitlenmişti. Beni gördü. Gördüğünü biliyorum, tepki verdi. Yeni bir gürleme için dudaklarını büzmeye başlamıştı.

Tam o anda bir hırsız alarmı çalmaya başladı.

Ses Bootheların evinden geliyordu, Dan ve ben oraya doğru döndüğümüzde bir diğerinin evin arkasındaki bayırdan aşağı doğru koştuğunu gördük. Bacakları diğerlerinden çok daha uzun görünüyordu, şimdi dönüp bakınca o gün beni takip edene benzediğini fark ediyorum. Artık takip edildiğime eminim. İçlerinden biri olduğunu da biliyorum. Bu erkek neyin nesiydi peki? Erkek olduğunu görebiliyordum. İlk gelen o muydu? Bir öncü mü? Bütün bunlar şu an aklıma gelenler. Her şey olup biterken düşünemiyordum.

O an sadece diğerlerinin ne kadar çabuk kaçabildiklerine şaşırmakla meşguldüm. O kadar hızlılardı ki, Dan ve ben dönüp Ortak Ev'e baktığımızda diğer üçü de ortadan kaybolmuştu. Hepsi. Mahallenin etrafındaki onca hareket durmuştu, ardımız bile sessizleşmiş gibiydi. Arka penceremizi de kontrol ettik. Atık kutumuzu talan eden yaşlı olanları bile gitmişti.

Bekledik. İzledik. Dinledik. Beş dakika boyunca hiç hareket etmedik ki kâğıtta durduğundan *çok* daha uzun hissediliyor. Sessizlik. Hareketsizlik. Dışarıdaki ışık sensörleri teker teker söndüler. Tam arka bahçemize inip atık kutusuna bakıp bakmamayı düşünürken Dan kolumu tuttu ve, "Mostar?" dedi.

İşte oradaydı, bir buçuk metrelik vücudunun her bir santimetresi kararlı bir şekilde, Ortak Ev'e uzanan yolu paldur küldür kat ediyordu. İkizlerin kavga ettiği yerde geride kalan siyah ve gri dökün tülerin yanında bir an durdu, sanki bir şeyi inceliyordu. Atık kutusuna bir bakış atıp, tepeye doğru döndü. Elleri belindeydi. Sakin görünüyordu.

Dan, "Bu da neyin nesi..." diyerek söylendi.

Ben ne olduğunu biliyordum. Bütün evlerin ışıklarının açık olduğunu görebiliyordum ve birkaç kişi –Reinhardt ve Bootheler– üst kat pencerelerinden yaşlı kadına bakıyordu. Dan'e durumu açıkladım, "Hepimize dışarı çıkabileceğimizi söylüyor. Bizi toplantıya çağırıyor."

Yanına ilk varanlar bizdik ancak diğerleri de çok gecikmedi. Bo-

othelar bornozları ve terlikleri içinde koşar adım bize yaklaşıyordu. Reinhardt da (bir kimono giyiyordu!) öyle. Carmen kendi hanesinin tek temsilcisiydi, Effie ve Pal oturma odası penceresinden bizi izliyordu.

"Onları gördünüz mü?" İlk Bobbi mi, yoksa Carmen mi bu soruyu sordu hatırlamıyorum, ancak Dan hemen yanıtladı, "Aynen öyle, onları gördük!" ve kimse yanıt veremeden ekledi, "Gördüklerimiz kesinlikle ayı değildi!"

Vincent her ne söyleyecektiyse Dan'in sözleri onu susturmuştu. Carmen de sıfırlama tuşuna basmış gibi görünüyordu. Mostar sessizliğini korudu, belki gerçeğin ortaya çıkmasının yaratacağı etkiyi bekliyordu. Reinhardt sorgular bir şekilde parmağını kaldırarak ânın büyüsünü bozdu, "Eminim ki," diye sözlerine çok profesyonel bir tonda başladı, "hepimiz ayı familyasına ait olmayan bir şey gördüğümüzü *düşünüyoruz,* ama... herkese bu zayıf ışık altında, yaşadığımız yoğun stresi de göz önüne alınca insan aklının bir şeyler üretebilme kabiliyeti–"

"Ya hadi be!" Dan öfkeyle sözünü kesti. "Dostum net bir şekilde gördün onu! Onları!" Hepimize baktı, Mostar hâlâ sessiz durunca ben mırıldanarak lafa girdim, "Ben onları oldukça net gördüm. Sanırım biliyorum..."

Biraz daha baskın olabilirdim. Ben ve çatışma. Reinhardt üzerinde bir etkisi olmasa bile, en azından Dan'e destek olmaya çalışmıştım.

"*Düşüncene* göre" –gözleri ışıl ışıldı ve elini kaldırmıştı, Reinhardt o kadar kendini beğenmiş görünüyordu ki– "gördüğünü *düşünüyorsun* ve bu, gerçekten de esrarlı bir olayla karşılaşıldığında elimizdeki asıl sorundur..."

"Öf Tanrım." Dan eve doğru koşmaya başladı. "Bekle!" dedi omzunun üzerinden. "Sadece bekle!"

Reinhardt beklemedi. "Tamamen açık olmak adına antropolojinin uzmanlık alanıma girmediğini itiraf etmem gerek" –başını ha-

fifçe Carmen'e doğru eğdi– "fakat kayda geçmiş toplu halüsinasyon vakaları yok mu?"

Carmen yemi yutmuştu, İkinci Dünya Savaşı sırasında Ortabatı'da bulunan bir kasabanın etrafta bulunan kötü kokuyu "eter yayan bir casus uçağına" bağladığını anlatmaya başladı. 1979 yılında, İrlanda'da bulunan bir okulun öğrencilerinin hepsi aynı anda hastalanmaya başladıklarını düşünmüşler ve ambulanslar çağrılmış, sonuçta olayın toplu bir hipokondri vakası olduğu ortaya çıkmış.

"Kesinlikle," dedi Reinhardt, bir yandan da Carmen'e hayali şapkasını çıkarıyordu, aklına gelen yeni bir aydınlatıcı fikir gözlerinin büyümesine sebep oldu. "Kısa süre önce Hindistan'da böyle bir haber çıkmamış mıydı? Delhi'deki bir gecekondu mahallesinin sakinleri gizemli bir dev 'maymun-adam' tarafından saldırıya uğradıklarını bildirmişler. Yetkililer olayı toplu psikoz olarak değerlendirdikten sonra ise yeni hiçbir saldırı olmamış."

Bakışlarım... Mostar'a kaydı. Haydi, sana ihtiyacımız var! Yüzümdeki ifade buydu. Bana boş bir şekilde bakarak yanıt verdi ve ellerinin tersini hafifçe bana doğru iteledi. Hayır, sen devam et. Hareketinden bunu anlamıştım. Anlam veremiyordum. Hâlâ şüpheleri mi vardı? Bir şeyler gevelemeye başladım, "Yani... aaaa... söylediklerin... hep kokusu alınan ve hissedilen şeyler, değil mi? Biz ise hepimiz gözlerimizle... gördük..."

Çok eziğim. Neyse ki Dan imdadıma yetişti.

"Bakın!" Elinde iPad'iyle koşarak geri geliyordu. "Şuna bakın!"

Hepimiz tablete döndük. İkizlerin kavgası net bir şekilde izlenebiliyordu. Görüntüde titreme bile yoktu, Dan iPad'i pencere pervazına dayamıştı. Kimseden bir itiraz gelmedi. Reinhardt bile karşı koymadı. Sessiz, yenilgiyi kabullenmiş bir şekilde sinmiş görünüyordu. Bu sırada en beklemediğim isim Carmen taraf değiştirdi. "Gerçekler." Sesi şaşırmış gibiydi fakat Vincent "Kocaayak gerçek!" derken düpedüz heyecan doluydu. Bobbi gülümsedi ve Vincent'ın elini tuttu. Carmen Effie ve Pal'e el sallayarak bize katılmaları için

haber veriyordu, hepimiz aklımızı yitirmediğimiz için rahatlamış gibi görünüyorduk.

Mostar da benzer şekilde düşünmüş olmalı, başını sallayarak ilk defa söze girdi. "Bu yaratıkların varlığını inkâr edemeyiz." Böylece hepimiz konuşmaya başladık, herkes bir şeyler söylüyor ve duydukları hikâyeleri birbirlerine anlatıyorlardı. Kuşkularımızın doğru çıkması, bütün olanların grup tarafından ortak bir şekilde kabullenilmesi üzerimden yük kalkmış gibi hissettiriyordu. Videoyu Effie ve Pal ile tekrar izlerken bir an kendimi âna kaptırdığımı itiraf etmeliyim. "Şunlara bak," dedi Carmen, "ne kadar büyükler!"

"Evlenmeden önce Rimrock Gölü'nde kamp yapıyorduk hatırlıyor musun?" Effie eşine döndü. "Aldığımız koku–"

Mostar, "Şimdi gerçek olduklarına göre," diyerek araya girdi, "icaplarına nasıl bakacağız?"

Konuşmalar kesildi. Herkes, ben ve Dan de dahil olmak üzere, sorgular şekilde yaşlı kadına döndü.

Carmen, "Ne demek istiyorsun?" diye sordu.

Bunun üzerine Mostar biraz abartılı bir hareketle montunun derinliklerine uzanıp ucu keskin bir çubuğa benzer bir şey çıkardı. Çubuk, otuz santim uzunluğunda ve bambudan yapılmıştı, ayrıca her iki ucu da iyice sivriltilmiş gibi görünüyordu. "Bunlardan daha fazla yapmamız gerekecek." Sopayı, daha doğrusu kazığı, arkasında duran bambuya vurdu. "Belki yüzlerce ama beraber çalışırsak ve köyün etrafına derin bir halka hâlinde yerleştirebilirsek..."

"Neden?" Bence cevabını bilse de Vincent yine de yüksek sesle sormak istemişti.

"Bir savunma hattı kurmak için," diye yanıt verdi Mostar, kazığı bir baston gibi sallıyordu. "Geçmeye çalışır ve bunlardan birine basarlarsa..."

"Onları incitmek mi istiyorsun?" Bobbi suratına tokat atılmış gibi görünüyordu.

Mostar sakince cevapladı. "Sadece caydırmak istiyorum."

"Hırsız alarmı zaten aynı şeyi yapmadı mı?" dedi Bobbi.

"Bu seferlik evet," diyerek Mostar bastırmaya devam etti. "Artık sadece zararsız bir ses olduğunu öğrendiler. Sence alarmının çalışmasının sebebi neydi peki?" Gruba doğru döndü. "İçeri girmeye çalışıyorlardı!"

Vincent, bir adım atarak Bobbi'nin yanında durdu. "Sadece meraklı olabilirler."

Bobbi eşini tuttu, sözlerini mantıklı bulmuş gibi görünüyordu. "Ve sen onlara zarar vermek istiyorsun!"

"Onların bize zarar vermemesi için." Mostar yanıt verirken son derece kendine güvenli duruyordu, bütün şüphesi eriyip gitmişti. "Aslana ne yaptıklarını hepiniz duydunuz." Dan ve bana doğru bir bakış attı. "Birbirlerine ne yaptıklarını hepiniz gördünüz." Sözlerini vurgulamak istercesine lekelenmiş küle doğru eğilerek bir parçasını aldı. Bize doğru tutup başparmağı ve işaretparmağı arasında sıkıca ezdi, hepimiz parmaklarındaki kırmızı yapışkanı görebiliyorduk. "Ne kadar saldırgan olabileceklerini bize az önce gösterdiler."

Bobbi, "Bize karşı değil," diyerek karşılık verdi. Bu sefer Carmen de ona katılmıştı. "Neden kötü olduklarını varsayman gerekiyor?"

Mostar konuşmaya başlamadan önce derin bir nefes aldı. "Carmen, onlar iyi veya kötü değiller. Sadece açlar." Karanlığa doğru döndü. "Dutlar, ağaçlarımızdaki meyveler, atıklarımız, her şey bitti. Büyük ihtimalle başta onları burada tutan da buydu, diğer hayvanların peşinden bu yüzden gitmediler... tabii diğer hayvanların hepsini çoktan yemedilerse."

Vincent inatçı bir şekilde omuzlarını kaldırdı. "Ne olmuş geriye bir şey kalmadıysa?"

Mostar hepimizi süzdü. "Kalmadı mı?"

Kimse konuşmadı. Dan'in elinin sıkılaştığını hissetim.

Mostar bariz bir şekilde grubun bu sonuca kendiliğinden varacağını umuyordu. Reinhardt her şeyi mahvetmese umduğu gerçekleşecek gibiydi de. Oluşturduğumuz dairenin ortasına bir adım atarak, "Meselenin aslını ele alırsak, ziyaretçilerimizin gerçekten

ayıgiller ailesinden olmaları bizi daha dezavantajlı bir durumda bırakabilirdi." Bir açık arıyor olmalıydı, geri kalanımız tartışırken kafasında konuşmasını planlamış gibi görünüyordu. "En nihayetinde ayılar etçildir... ve primatlar konusundaki bilgi havuzumun psikanaliz kadar derin olmadığını itiraf etmem gerekse dahi..."

Sözlerine sahte bir alçakgönüllülükle kıkırdamak için ara verdi. Suratına yumruk yemeyi bu kadar hak eden başka biri var mıdır merak ediyorum.

"Hatırladığım kadarıyla çoğu hominid doğaları gereği otçuldur." Mostar bir ses çıkardı ve Reinhardt ahkâm kesmeye devam ederek onu havada bıraktı. "Büyük insansılar! Goriller ve orangutanların diyetleri sadece sebze ve meyvelerden oluşur. Hatta" –başının üzerinde çizgi filmlerdeki gibi bir ampul belirdiğini neredeyse görebiliyordum – "eğer yanılmıyorsam, bir insansı maymun türü olan, güney merkez Afrika'nın bonoboları, içgüdüsel olarak anaerkil pasifistlerdir."

Ağzından çıkan sonraki kelimelere inanamadım. İnanılmaz bir şekilde Perkins-Forsterlara döndü ve dedi ki, "Ayrıca, eğer yanılıyorsam beni düzeltin, söz konusu bonobolar kadınlar arası cinsel diplomasinin bir türünü icra etmiyorlar mı?"

Effie ve Carmen'in sessiz kalmasının sebebi geçirdikleri şok muydu? Yoksa onlar da, tıpkı Boothelar ve Reinhardt gibi, korkularına yenik düşmemek için tutunabilecekleri herhangi bir şey mi arıyorlardı? Ego-savunma mekanizması. Reinhardt bize attığı nutka devam etti, "Aslına bakarsak, bu insansı maymunların sosyal yapısına veya etkileşim yöntemlerine dair hiçbir bilgimiz olmadığına göre, kazara birini yaralamak tam da kaçınmak istediğimiz esef verici olayları tetikleyebilir."

Frank McCray, Jr. ile yaptığım röportajdan.

Ciddi misin? Neden herhangi birinin yanında silah bulunacaktı ki? Sadece sorunu bir düşün. Birinin neden silahı olur? Bu özel durumu es geçip...

Başıyla çevremizdeki silahları işaret ediyor.

... sadece iki geçerli sebebi var diyebiliriz. Silahı oyuncak gibi görenleri ve ülkesine ihanet edenleri, yani çok fazla Call of Duty oynamış klavye delikanlılarını veya sürekli gökte "siyah helikopterler" görmeyi bekleyen yerel teröristleri elersek, geriye sadece avlanma ve hane güvenliği kalıyor.

Mantıklı, pratik ve Greenloop'taki yaşamla tamamen uyumsuz.

Avlanmaya gelince... şey... bütün bunları yaşamadan önce ben de eski komşularım gibiydim, yani onları yargılayamam. Ben de et yerine balık yemeyi seçiyor ve ödemeyi mermilerle değil, Apple Pay ile yaptığım için bir şekilde kendimi geyik avcılarından üstün görüyordum.

Hanemi korumak ise... evlerimizi olası bir hırsızlıktan korumak... kim bunu yapabilirdi ki? Nasıl yapabilirdi? Greenloop sık kullanılan bütün yollardan uzak, kendine ait bir kapısı bulunan özel bir yolu var ve hem özel güvenliğe hem de yerel polislere bildirim veren alarmlarla korunuyor, herhangi bir hırsız için nihai çıkmaz sokak.

Demek istediğim, *Görevimiz Tehlike* tarzı bir hava operasyonu yapmayı planlamıyorsan veya hayatının en talihsiz gününü geçirecek bir uyuşturucu bağımlısı değilsen, Greenloop büyük ihtimalle Amerika'daki en güvenli yerdi. Bu detay, Tony'nin burayı pazarlarken kullandığı kozlardan biriydi. Bu yüzden hiçbir evde güvenlik kamerası yok. Veya köpekler. Dikkatini çekti mi? Hiç köpek yok. Mülk Sahipleri Birliği kuralları köpek sahibi olmayı yasaklıyor. Buraya ilk taşındığımda bunun ne kadar tuhaf olduğu aklıma takılmıştı. Yani orada yaşayan insanların mükemmel köpeksever olmaları gerekmez mi? Sorun şu ki, köpekler bölgedeki yaban hayatı korkutabilir, bu da bizim zaten buraya taşınma sebebimiz.

Her şey Greenloop'un temel felsefesine dayanıyor: sorun insanlarda. Doğa dostumuzdur.

13. BÖLÜM

Gece yarısı geldiğinde, Bauman duyduğu bir ses üzerine uyandı ve battaniyelerine sarılı bir şekilde doğruldu. Ayağa kalkarken burnuna sert bir vahşi hayvan kokusu çarptı ve çadırının girişinde devasa bir bedenin gölgesi dikkatini çekti. Hemen tüfeğine sarılıp bilinmeze doğru ateş etti, gölgeye karşı bir tehdit oluşturduğunu göstermek istiyordu ancak ıskalamış olmalı zira hemen ardından kırılan dalların sesini işitti, gördüğü şey her ne ise gecenin ve ormanın aşılmaz karanlığı arasında kaybolmuştu.

—Başkan Theodore Roosevelt, *Yaban Avcısı*

Kıdemli Kolcu Josephine Schell ile yaptığım röportajdan.

Doktor Reinhardt haklıydı. Primatlarla ilgili bir şey bildiği yok. Bütün insansılar faunivordur, bu da diğer hayvanları yediklerini söylemenin süslü bir yolu diyebiliriz. İnsansıların hepsi avcı olabilmek için gereken biyolojik donanıma sahiptir. Eti ısırmak ve parçalamak için kullanabilecekleri köpek dişleri vardır. Gözleri hareketli hedefleri takip edebilmek için öne doğru bakar. Beyinleri ise kaçan yemeğin hareketlerini tahmin edebilecek şekilde gelişmiştir. Daha önce böyle bir teori duymuştum, eğer uzaylılar bir gün gerçekten ortaya çıkarsa saldırgan olmaları gayet olası zira uzay yolculuğunda ustalaşan bir beyin, düşünmeyi ancak avlanarak öğrenmiştir.

Tabii ki farklı primatların farklı alışkanlıkları vardır, örneğin go-

riller ve orangutanlar keskin bir şekilde meyve ve sebze tüketme eğilimine sahiptirler. Bu yüzden büyük göbekleri vardır. Karınları sindirilmesi daha uzun süren bitki parçalarıyla dolu. Görgü tanıkları Sasquatch'ı bu şekilde tarif etmiyor. Anlatılanlar, tutarlı bir şekilde, bize hem et hem de ot ile beslenebildiklerini gösteriyor.

Görünüşe göre ana protein kaynakları balık. Bir öyküde ormandaki bir kulübeden kurutulan balıkları çaldıklarını görebiliyoruz, bir diğerinde ise midye bulmak için toprağı kazıyorlar. Filmde yalan detektörüne giren adamı hatırlıyor musun? O da balık ağını elinden almaya çalıştığını söylüyor. Çevremizde hepsi somon ve alabalık dolu onlarca nehir var, dolayısıyla o devasa bedenlerini hareket ettirebilmek için yeterli yakıtı bulabiliyorlardı. Tabii ki bu durum Rainier patlaması onları bütün geleneksel balık avlama noktalarından uzaklaştırdıktan sonra değişti. Dut kuraklığını da hesaba katınca uyum sağlamaları için gereken bütün biyolojik gerekliliğe sahip olduklarını söyleyebiliriz.

Tekrar haritaya dönüyor ve ölü geyiğin bulunduğu yeri özellikle işaret ediyor.

Eski deyişi bilirsin, "Sevdiğinle birlikte olamıyorsan, birlikte olduğunu sev?" Hayvan dünyasında buna "av değiştirme" denir, bir avcının geleneksel avından vazgeçerek daha yaygın olan bir yiyeceğe yönelmesi.

Sanırım bulduğumuz geyiğin başına gelen de buydu, hedef değişimi yeni yaşanmış olmalı yoksa benzer kemik kalıntılarını yüzyıllardır buluyor olurduk. Rainier onların ekolojilerinin dayanma sınırını aştı, insan bizimkinin ne olduğunu merak ediyor.

Biz de böyle başladık biliyorsun değil mi? Kemikleri kırmayı ilk öğrenen insansılar bizdik. Bu Afrika'ya, küçük, ürkek leşçiller olarak ilk kez ağaçlarından indiğimiz zamana kadar gidiyor. Taşları kullanarak iliğe ulaştılar ve gerçek bir kalori deposu keşfettiler. Bir hayvan, hayvansal gıdayı sindirmek için bitkileri sindirirken harcadığından çok daha az enerji harcar. Bu yeni keşfedilen bolluk bey-

nimize müthiş bir patlama yaşattı. Aletler, dil, işbirliği. Bizi insan olmaya iten bütün gelişmelerin kaynağı. Daha çok et. Daha büyük beyinler. Daha büyük beyinler. Daha çok et. Taze kanı ilk kez tattığımızda neler yaşandığını merak ediyorum. Ne düşündük? Ne hissettik? O an bütün her şey değişti. Leşçilden avcıya dönüştük. Avlananken, avlayan olduk.

GÜNCE GİRDİSİ #12 (Devam ediyor.)

Vurma sesi Reinhardt'ın sözünü kesti.

O kadar net ve düzenli geliyordu ki bazılarımız mekanik olduğunu düşünmüş olabilir. Gevşemiş bir boruya, hatta, sadece bir anlık da olsa, yaklaşan bir arabaya benziyordu. Herkes susarak daha net duyabilmek için kulak kabartınca, alt tonlarda hayvan homurtularını kesinlikle duyabiliyordum.

Carmen malumu ilan etti. "Duyuyor musunuz? Ses onlardan geliyor."

Tak-tak-tak

Hiçbir şey göremiyordum. Kimse göremiyordu. İyice uzağa gitmiş olmalılar. Ağaçların arasında veya bayırın diğer tarafındalar.

Effie, "Sizce bu ne demek?" diye sordu.

Başta kimse yanıt vermedi. Reinhardt bile.

Daha dikkatli dinledikçe, sesin tek bir kaynaktan geldiğini anlayabildik. Kütüğe vurulan bir dal? Homurtuların bize yöneltildiğinden emin değilim. Onlarla ilgili bir şey vardı; yumuşak, sessiz, kaotik, sanki kendi seslerinin vuruşları bastırmasını istemiyorlardı. En azından, artık böyle düşünüyorum. Sesleri ilk duyduğumuzda ne ifade ettikleri konusunda hiçbir fikrim yoktu.

Dan'e döndüğümde en az benim kadar şaşkın olduğunu gördüm, Mostar ise bir şeyi bekliyor gibi görünüyordu. Vuruşların sona ermesini, değişmesini mi? Sormadım.

"Bu iletişim!" Vincent beni şaşırttı. Böyle bir yorumu Reinhardt'tan beklerdim. Boş muhabbet profesörüne bir bakış attım, inanılmaz bir şekilde sahneyi başkasına bırakıyordu.

Vincent daireden ayrılıp uzaklara bakarak ağaçlara doğru kararlı bir şekilde ilerlemeye başladı. "Bizimle konuşmaya çalışıyorlar!"

"Dost canlısı bunlar," dedi Reinhardt, varabileceği ilk sonuca atlıyordu. "Öyle olmalılar! İletişim zekâyı işaret eder, zekâ ise barışa daire içsel bir isteği."

Bu doğru mu?

Boothelara göre öyleydi, en azından öyle olduğuna inanmak istiyor gibiydiler, tıpkı Carmen ve Effie gibi. Palomino hariç, onun gözleri Mostar'ın şüpheci yüzüne kitlenmişti.

"Belki biz..." diyerek söze başladı ancak Vincent bağırarak ona engel oldu. "Merhaba! Merhaba! Dostlar! Biz dostunuzuz!"

Bobbi elini bırakarak omzuna hafif bir tokat attı. "İngilizce konuşmuyorlar!" diye dalga geçerek onu azarladı, bunun üzerine Reinhardt bağırmaya başladı. "Bonsoir, mes amis!" Boothelar ve Perkins-Forsterlar kahkaha attılar. Vincent, kulaktan kulağa sırıtarak, Mostar'ın bambu kazığını kaptı.

"Herkes sessiz olsun," diye fısıldadı ve kazığı Ortak Ev'in duvarına vurmaya başladı. Üç kere vurdu ve durakladı.

Vuruş kesildi. Hepimiz donakaldık. Homurtular güçlendi. Vincent ritmi tekrarladı. Vuruşlar tekrar başladı, bu sefer daha hızlı ve daha güçlülerdi.

TAKTAKTAKTAKTAK

"İşte, evet, evet!" Vincent bize fısıldadıktan sonra kendi sopasıyla daha hızlı bir ritim tutturdu. Ortak Ev duvarına vururken kendi kendine, "Dostlar, dostlar, dostlar" diye fısıldadığını duydum. Bir sürü hızlı darbeden sonra durdu. Onlar da aynısını yaptı.

Vincent müthiş gergin bir şekilde üçe kadar sayıp, tekrar ritme başladı. Karşılık gelmedi. Alnında tomurcuklanan terleri görebiliyordum, gözlüklerinin camı buğulanmıştı. Bobbi de görmüş olacak

ki onları gözünden çekti ve kolunun ucuyla nazikçe terini sildi, ardından kollarını kocasına doladı.

Bekledik, dinledik. Sessizlik.

En sonunda biri konuşmaya başlamadan önce ne kadar süre geçmişti? Böyle durumlarda zaman geçmek bilmiyor. Yine de Vincent'ın içten bir şekilde şaşırmış hâlde bize dönmesi çok uzun sürmüş olamaz. "Başardık."

Gruba bu sonucu kabul etmeleri için izin mi vermişti yoksa buna izin veren grup muydu? Bunu söyler söylemez, derin nefesler duyuldu, Bobbi aniden hıçkırmaya başladı. "Başardık!" Fısıltısı tıslar gibi çıkmıştı, eşinin bileğini sıkıyor ve kenarlarında parlayan damlalar olan gözlerini sımsıkı kapatıyordu. "Sen, sen başardın!"

Carmen bir koluyla kızına sarılırken diğerini uzatıp karısını tutuyordu. Reinhardt ise, başını onaylar gibi sallarken, sıkılmış yumruğunu kaldırarak Vincent'ı selamladı.

Kıdemli Kolcu Josephine Schell ile yaptığım röportajdan.

Tahtaya vurmak görgü tanıklarının ifadelerine göre oldukça yaygın görünüyor ve kimse ne anlama geldiğini bilmiyor. Aynı şekilde, tahtaya vurarak verdiğiniz yanıtı nasıl algıladıkları da bir bilinmez. Dil karmaşıktır, kendi türümüz arasında bile.

Başparmağını ve işaretparmağını uçlarından halka şeklinde birleştiriyor.

Ülkemizde bu işaret "her şey yolunda" demek, Brezilya'da ise "sen bir götsün." Üstüne farklı türlerin etkileşime geçtiğini de düşününce...

Hafifçe başını kaldırıp, çenesinin altında rengi atmış bir yarayı gösteriyor.

Altı yaşında kuzenimin evinde kaldığım bir gün, yaşlı tazılarıyla göz kırpmama yarışması yapmaya çalıştım, köpek ise bunu bir meydan okuma olarak aldı. Bu noktada tüm bildiğimiz, tahtaya vurmanın bir nevi meydan okumayı simgelediği, Vincent Boothe ise bilmeden bunu kabul etti.

GÜNCE GİRDİSİ #12 (Devam ediyor.)

Tüm hava değişti; her şey aniden bir kokteyl partisine döndü. Herkes kucaklaşmaya ve sohbet etmeye başlamıştı, birkaç kişi ise, Bobbi ve Effie, gözlerinde biriken yaşları siliyordu. Reinhardt ilk ayrılan oldu. Nedendir bilinmez vakur bir tavırla dimdik duruyordu, elini Vincent'ın omzuna koydu ve dedi ki, "Şahsi fikrim yarın bu tarihsel antropolojik keşfi kâğıda dökeceğimiz bir işbirliğine girişmeliyiz."

Kendi başarısından ötürü biraz şaşkına dönmüş görünen Vincent yalnızca başını sallayabildi. "Evet, evet, muhakkak, yarın... teşekkürler!" Reinhardt abartılı bir selam verdikten sonra topallayarak uzaklaştı.

"Yarın akşam hepimiz bir yemek yemeliyiz!" Bunu söyleyen Bobbi'ydi, daha sonra saatin gece yarısını geçtiğini hatırlayarak sözlerini, "Bu akşam!" diyerek düzeltti. "Burada, Ortak Ev'de, hep beraber. Kendimizi iyileştirmeye ihtiyacımız var."

Carmen sözlerine katıldı. "Gerçekten öyle, harika fikir! Onlara verdiğimiz hoş geldin partisi gibi!" Bana bakıp gülümsedi ve dönüp Bobbi'ye sıkıca sarıldı.

"Bu gece" –Bobbi bize el sallıyordu– "bu gece görüşürüz."

Carmen, "Teşekkürler, Vincent," diyerek, kolunu Bobbi'ye dolayıp eve giden yaşlı adama seslendi.

Kısa bir süre uzaklaşmalarını izledim, başını kocasının omzuna dayamış, eliyle sırtını okşuyordu, derken Carmen'in sesi dikkatimi dağıttı. Sahip oldukları iki biyo-öğütücü depodan birini "boşaltması" için yarın sabah Dan'i çağırıyordu. Dan'i tanıyordum, "yeni Dan'i", ilgisini çekeceğinden emindim. Sadece köy hizmetlisinin yapabileceği iğrenç, çaba isteyen bir iş. Çoktan ellerini beline dayayıp Süpermen pozunu takınmıştı bile, "Merak etme, hallederim." Onlara doğru dönerken Carmen ödemeyi almam için mutlaka benim de

gelmemi eklemeyi unutmadı. O sırada, bir şeyler söylemek istediği her hâlinden belli olan Effie, Carmen'in koluna dokunuverdi. "Ah, konuşuyorduk da," dedi Carmen, "eğer senin için de uygunsa, Palomino bahçede çalışmak için gönüllü olmak istiyor."

"Tabii," diyerek onayladım, ardından henüz filizlenen bir ekin olmadığı için yapılacak fazla bir şey olmadığını da ekledim. Bu sefer Effie kendi adına konuştu. "Belki solucanlar için toprağı kazabilirsiniz. Duyduğuma göre toprağın havalanmasını sağlıyorlarmış ve dışkıları harika gübreler oluyormuş."

Olumlu bir anlamda omuzlarımı silktim, Carmen, "Palomino buna bayılır. Hatta fikir ondan çıktı," diye ekledi.

Belki koşullar daha farklı olsa, küçük kız da anneleri kadar hevesli olabilirdi. O anda ise sadece gergin bir sincap gibi sürekli olarak etrafı kollamakla meşguldü. Bakışları ağaçlara, evlerimizin arasındaki açıklıklara, oradan da Mostar'ın yüzüne kayıyordu. Mostar ona bakınca hemen bakışlarını kaçırdı. Mostar'la gözlerimiz kesiştiğinde yüz ifadesi tanıdıktı. İlk acil durum toplantımızın sonunda da aynı ifadeyi takınmıştı. "Demek, bunlarla uğraşıyorum."

Bunu yüksek sesle dillendirmedi. Eve dönerken yaptığı tek yorum, "Umarım Vincent haklıdır. Umarım hepsi haklıdır," oldu. Ağaçları tarama sırası şimdi ondaydı. "Siz ikiniz gidip biraz uyumalısınız. İhtiyacınız olacak. Yarın bahçeyle işin bittiğinde sana ihtiyacım olacak." Dan'e döndü. "Sana da bok temizlemeyi bitirdikten sonra." Bize bambu kazıkla işaret ettiğini belirtmem gerek. "Eğer bana ihtiyacınız olursa..."

Daha fazlasını sormamıza gerek yoktu. Atölyesinde daha fazla bambu kesiyor olacaktı. En sonunda ona katılmamız gerekecekti, eğer kimse bize uymazsa kazık hattı sadece bizim evlerimizi çevreleyecekti. Onunla bizim aramızda fazladan bir şey söylemeye gerek yoktu.

Dan ile biraz önce yaşananlar hakkında veya Vincent'ın yaptığına gerçekten inanıp inanmadığımızı konuşmadık. Eve dönerken tek

gündemimiz Dan'in yeni ve tehlikeli göreviydi. Tehlikeli olduğuna da gerçekten inanıyorum. Yani, sonuçta başka insanların pislikleri içinde dolaşmayacak mı? Üzerinde nasıl mikroplar olacağını kim bilebilir? Lağım suyu tehlikeli değil mi? Bir şey kaparsa tedavi edilmesi gerekmez mi? Ciddi bir tedavi? Ya açıkta bir yarası enfeksiyon kaparsa? Soluduğu bir şeyden virüs kaparsa?

Böyle bir şey yaptığıma inanamıyorum, Dan'i endişe bombardımanına tuttum. Yine de, güneş panellerinde olduğu gibi, dırdırcı görünmek, hislerini incitmek veya başka hiçbir şey umurumda değildi, sadece partnerimi güvende tutmak istiyordum. Eve kadar bütün söylediklerimi sakinlikle karşıladı. Tartışmadı, görünürde egosunu yaralamamıştım. Sadece onayladı ve buna gerçekten inanıyorum, endişelerimi içten bir şekilde kabullendi.

Kapıya iki adım kalınca ise aniden bana döndü ve sessiz olmam için elini ağzıma koydu. Bir an kalbimin sıkıştığını hissettim. Fazla ileri gittiğimi düşünmüştüm. Şaşkınlık, korku ve evet, susturulmanın getirdiği ani öfke arasında gidip geliyordum. Daha sonra gözlerinin benim üzerimde olmadığını fark ettim. Gecenin karanlığına bakıyor, dinliyordu.

Ağzımı kapattım ve kulak kabarttım.

Pat

Dikkatini çeken bu olmalıydı. Sakin ve tanıdık bir sesti, az önceki sert ve keskin vuruşlar gibi değil.

Pat

İşte yine. Biraz daha güçlenmişti. Yaklaşıyor muydu?

Artık ben de dikkat kesilmiştim. Ağaçlara, çatıların üzerlerine bakıyordum.

Gözümün ucuyla kestirebildim. Küçük ve hızlıydı. Reinhardt'ın evinin yanına gri bir toz bulutu çıkartarak indi. Dan'in elinden tuttum ve onu çarpışmayı gördüğüm yere doğru götürdüm. Gerçi çarpma olduğunu bir diğeri hemen önümüze düşene kadar anlamamıştım. Mostar'ın evi ve Ortak Ev'in arasına düşmüştü, bir "kraterin" içinde yatıyor gibi görünüyordu.

Ayın fotoğraflarını biliyorsun değil mi, üzerinde halkalar bulunur? Baktığımız görüntü bunu andırıyordu, sadece bu halkanın ortasında yarısına kadar yere gömülmüş greyfurt büyüklüğünde bir yumru vardı. İncelemek için eğildiğimizde yolun karşısından başka bir *pat* sesi geldi. Dan nesneyi topraktan çıkardı, çentikli, bowling topuna benzer bir taşı elinde tutuyordu.

İki tane daha *pat* sesi, bir tanesi uzaktaydı, diğeri ise o kadar yakınımıza düştü ki yerimizden zıpladık, ardından üçüncü bir taş Ortak Ev'in çatısına çarpıp yuvarlanarak aşağı düşerken daha kuru bir *çat* sesi geldi.

Birinin penceresi gürültülü bir şekilde kırıldı.

Başta taşlar çiselerken aniden sağanağa döndüler.

Her tarafımızdan taşların çıkardığı *patpatpatpatpatpatpat* sesleri yükseliyordu, karanlıktan yükselen ulumaların arasında etrafı paramparça ediyorlardı.

"İÇERİ!" Dan'in omzunun üzerinden bağırdım, onu çevirip iteleyerek peşimden tutup koşturarak sürükledim.

Eve isabet almadan varmayı nasıl başardık bilmiyorum. Hedefledikleri biz miydik? Bizi görebiliyorlar mıydı? Öyle olmalı. Taşlardan en azından bir iki tanesi özellikle bize doğru atılmıştı.

Islık sesini anımsayabiliyorum. Hayal etmiş olamam. Hep duyduğumuz bir klişe vardır ya, kulağın yanından geçen kurşunlar ıslık sesi çıkartır. Benim durumumda o kadar tiz bir ses değildi, daha ziyade derin bir *vufff*. İçeri kendimizi attığımız anda hemen yanımdan geçip kapı çerçevesinden sekti.

14. BÖLÜM

Pek çok tanık ifadesinde devasa kayaların kulübeye fırlatıldığını aktarır, hatta bazıları çatıdan aşağı düştüklerini bile söyler...

—FRED BECK, *St. Helens Dağı İnsansılarıyla Savaştım*

GÜNCE GİRDİSİ #12 (Devam ediyor)

Tam çarparak kapattığım anda kapı isabet aldı. Hâlâ elimin titrediğini hissedebiliyorum. Dan beni üst kata sürükledi. "Işıklar! Işıkları kapat!" diye bağırdım. Merdivenlerin sonundaki ana kofradan kapatmasını kastetmiştim, iPad'indeki merkezi kontrol uygulamasını değil. Bunu yapmaya çalışıyordu, elinde tabletiyle basamaklardan çıkıyordu. Merdivenlerin ortasında iPad'ini kurcalamak için durdu. "Hayır... dur..." demeye kalmadan tableti yere düşmüştü. Aletin camdan ön yüzü sert ahşaba çarpınca çatladı.

"İlerle!" Bütün ev altımızda titrerken, iPad'inin ekranını silmeye çalıştığını görünce kıçına dizimle vurdum. "İlerle! İLERLE!"

Yatak odasına daldığımız anda balkon kapılarının tam ortasına bir taş isabet etti. Güçlü bir PUF sesi, ciyaklayarak yüzümü camdan korumak için diğer tarafa dönmeme sebep oldu, neyse ki kapılar dayandı. iPad'in ekranı gibi, cam tabaka bir örümcek ağı gibi yayılan çatlaklarla doluydular, sanırım arabamızın ön camı da aynı

hâldedir. Bir anlık yaşadığım şok ve minnettarlıktan sonra bağırdım: "Perdeler!"

İkiye ayrıldık ve beraber her iki yandan kumaş güneşlikleri çektik, daha sonra dönüp aynısını ön pencereler için de yaptık.

O yaptığıma inanamıyorum. Fakat köyün görünüşü, her taraftan gelen taşlar, çatılardan sekenler, külün içinde patlayanlar; sadece birkaç saniye bakakaldım.

Eğer durup bakmasaydım.

Eğer Dan fark etmeseydi.

"Dikkat e—" Sesi, ağırlığı. Omzunun gücü göğsümdeydi. Üstümüzdeki pencere paramparça olurken her ikimiz de yere çarptık. Küçük kar tanelerinin boynuma ve kulaklarıma battığını hissettim, bu sırada beyzbol topu büyüklüğünde bir taş yatağımızın üzerinden uçtu.

Düştüğüm yerde nefes nefese kalmıştım, Dan saçlarımdaki cam tanelerini ayıklıyordu. "Hareket etme." Nefesi sıcaktı, parmaklarının güçlü dokunuşunu hissedebiliyordum. "İşte... üf... işte... işte bir tanesi." Hareket etmeye cesaret edebilmemiz bir, belki de birkaç dakika kadar sürdü. Emekleyerek camlardan etkilenmeyen tek yer olan banyoya gittik. Dan iPad'inde ana anahtarın kontrolünü bulmuştu, ekrandaki parmak izlerinden bazıları kırmızıydı. "Ben iyiyim." İşaretparmağının ucundaki küçük bir baloncuğu gösterdi. "Ekrandan olmadı." Parçalar için üzerimi kontrol ederken çıkardığı *üf* demek bu yüzdendi. Şimdi sıra bendeydi, duşakabine oturduk ve perdeleri çekip iPhone'umun fenerini kullanarak üzerinde cam parıltısı var mı aramaya başladım.

Tpaptepatptpa

En azından arka plan müziğimiz vardı, bize darbe seslerinden oluşan bir senfoni eşlik ediyordu, öyle ki birkaç dakika sonra bir orkestrayı dinliyor gibi farklı enstrümanların seslerini ayırt edebilmeye başladık.

Tımp. Kül.

Tok. Bir çatı.

Tonk. Bizim çatımız.

Kışşş. Bir pencere.

Büyük, korkunç bir *kışşş... veüüüeeeeveeüüüeeee.* Alarmı yaralı bir hayvan gibi haykıran bir araba.

Ardından ayak sesleri. Evin içinde! Dan'e baktım, oyucuya eli gitti ancak yanında değildi. Hindistancevizi açacağını aşağıda mutfak masasında bırakmıştı, tıpkı benim ciridi yatak odasında bırakmam gibi.

Gidip alsa mıydım? Birkaç saniye kafamda bu fikri tartarken hızlı adımların gürültüyle basamakları çıktığını duydum.

Yatak odasının kapısına biri çılgınlar gibi vurmaya başladı.

"Çocuklar?" Boğuk bir bağırış. Mostar!

"Çocuklar! İçeride misiniz?"

Resmen uçarak yatak odası kapısına vardı; o kadar karanlıktı ki onu göremeden önce kollarını hissettik. Hepimiz titriyorduk, dizlerimizin üzerinde eğilmiş, birbirimize sarılmıştık.

Bir saniye, tek bir gözyaşı sonra Mostar kollarımızdan kurtuldu ve her ikimizi de yüzünden yakaladı.

Başını oturma odasına doğru çevirdi ve "Dan, aşağı in!" dedi. "Koltuktan bir... hayır... iki tane minder al! Git!" İtiraz yok. Dan yerinden fırladı.

"Katie!" Hâlâ çenemi kavramış duruyordu. "Benim gel! Gel, gel, gel!"

Üst kat koridoru boyunca koştum, Dan'in ofisinin yanından geçerken camlarının kırıldığını ve odanın ortasında basketbol büyüklüğünde bir kayanın yattığını gördüm. Mostar'ın peşi sıra kendi ofisime girdim, çılgınca bir şekilde camları açmaya başladı! Yaptığına anlam veremedim. Çalışma masamın arkasına siper almıştım. Açık camdan içeri uzun, mangoya benzer bir kaya döne döne geldiğinde ise "ne bok yediğini zannediyorsun" dememek için kendimi zor tuttum. "Mango" zararsız bir şekilde duvara çarpıp ayaklarımın dibine düştüğünde ise sözlerimi yutmak zorunda kalmıştım.

Pencere yoksa, cam da yok!

"Katie!" Mostar benim tarafımı işaret etti. Yerimden zıplayıp

camı açtım, ardından boşluktan içeri uçan kayadan kaçınmak için kendimi duvara bastırdım. İronik bir şekilde, bu seferki elinde minderlerle nefes nefese içeri dalan Dan'e isabet edecekti neredeyse.

Mostar, "İşte!" diye bağırdı. Minderlerden birini kaptığı gibi kendi tarafındaki açık pencereye sıkıştırdı, Dan de benim yanımda aynısını yapıyordu.

Tup

Diğer tarafına çarpan taş zararsızca yere düşerken, tuttuğu minder hafifçe geriye tepti.

Basit. Dâhice. Mostar.

Ben Dan'in yanına doğru kayarken o çoktan bilgisayarımın monitörünü minderinin arkasına dayamıştı bile.

"Arkamdalar!" Yumuşak bariyeri ondan alıp, başımla uzaktaki duvara dayalı daha küçük iki çelik rafı işaret ettim. Dan demek istediğimi anladı, hızlıca gidip üzerlerindekileri yere boşalttı.

İlkini yerine oturturken başka bir kayanın minderime vurduğunu hissettim. Darbe neredeyse beni deviriyordu. "İyi misin?" Dan'in eli sırtımdaydı.

"İyiyim!" Elini ittirdim. Ağırlığımı öne kaydırıp, bacaklarımı iyice açtım, sonraki iki darbeyi neredeyse hissetmemiştim bile.

Dan odanın diğer tarafından, "Dikkat et," diye homurdandı ve ikinci rafı masanın üzerine dayadı. Ardından bariyeri güçlendirdik; dosyalar, yazıcı kâğıtları, yazıcı – IKEA masa onca ağırlığın altında gıcırdadı, ancak dayanıyordu! Minderin diğer tarafından güçlü bir *tup* geldi, bir an pencere pervazıyla açılan aralık arasından bir ışık sızdı. Fakat dayanmaya devam etti! Ben de ellerimi bıraktım ve geriye doğru bir adım attım. Çarpmadan sonra bir *tup* sesi geldi.

Minderlere çarpan taşların sesi dışarıdaki *bombardımanın* gürültüsü altında zorlukla duyulabiliyordu. Mostar yaşadığımız olayı böyle isimlendirmişti, sırtını duvara dayamış yerde dinleniyordu. "Asla seni uyarmazlar," dedi nefesinin arasından, "her zaman sirenlerden önce gelirler." Sertçe burnunu çekti ve öksürdü. "Asla açıkta yakalanma, kapılardan her zaman uzak dur. Eski sokaklar en iyi-

sidir, dardırlar. Seni şarapnellerden korurlar." Mostar her zamanki gibi anlaşılmazdı.

Esnedi, yabancı dilde bir şeyler söylendi ve ardından yatıp uyudu. Ciddiyim! Horluyordu! Dan'den bile gürültülü! Bu arada o da boş geçmedi. Her ikisi de horultular içinde uyuyor, Disney filmlerindeki karakterlere benziyorlar.

En azından Dan "bombaların" durmasını bekledi. Bir saat önce kesildiler. Bütün olay belki on dakika kadar mı sürdü? Tanrım, ne on dakika ama! Mostar hâlâ sırtı duvara dayalı bir şekilde uyuyor. Dan kapalı ofis kapısının ucuna kıvrıldı. Nefessiz kalacağımızdan korkuyordum ancak Dan kapalı kalması için ısrar etti. "Alarm çalışmıyor." Uyumadan önce son sözleri bunlardı. "Yarın tamir ederim... tamir... tamir edeceğim."

Sanırım endişelenmemeliyim. Bariyer hava geçirmez değil. Hafif bir soğuk hava esintisinin boynuma vurduğunu hissedebiliyorum. Şu an buradayım, bariyerin yanında köşeye sığıştım, bütün bunları yazıyorum.

Parmaklarım kasılıyor. Tuvalete gitmeliyim. Uyumak istiyorum ama istemiyorum da. Yarın olacaklardan korkuyorum.

Taşlar neden durdu? Neden başladılar? Bütün bunlar ne anlama geliyor?

Dışarıdan gelen hiçbir ses yok.

Gerçekten işemem gerek.

Kıdemli Kolcu Josephine Schell ile yaptığım röportajdan.

Tahtaya vurmak gibi taş fırlatmanın da kültürde oldukça önemli bir yeri vardır. Dediğim gibi, çoğu varsayımlara dayanıyor. Barışçıl bir şey olabilir... daha doğrusu... ölümcül olmayan bir korkutma yöntemi. Bu teori ulumaları da açıklayabilir. Bir diğer düşünce ise taşları sürünün bir üyesini veya istenmeyen birini uzaklaştırmak için kullandıkları. Bu da kulağa mantıklı geliyor, şempanzelerin de bazen birbirlerine veya insanlara taş attığı biliniyor. İsveç'te bir hayvanat

bahçesinde de aynısı olmuştu, Santino* büyük ihtimalle kimseyi öldürmeye çalışmıyordu, sadece yalnız kalmak istiyordu.

GÜNCE GİRDİSİ #12 (Devam ediyor)

Bu sabah, bugün yapılacak o kadar çok şey var ki. Aklımdakiler dağılmadan hemen yazmam gerek. Boynumdaki ağrı beni uyandırdı. Yerde uyuyakaldım, yana doğru eğilip koluma yaslanmışım. Daha önce de boyun ağrılarım olmuştu ama bu *aman Tanrım* yani. Omuzlarım, kaburgam, yüzüm! Hava da öyle soğuk ki! Dün gece bu kadar kötü değildi. Oda oldukça sıcak ve havasızdı. Şimdi ise dışarısı buz gibi, hava yirmi derece soğumuş olmalı. Nefesimden çıkan buharı görebiliyorum. Frank *bundan* bahsediyordu, kış gelmeden hemen önce sıcaklık çakılıyor.

Vücudumun geri kalanı donarken, mesanem ateşler içindeydi. Sadece rahatsızlık verdiği yetmiyormuş gibi gözlerimi açtığımda korkudan neredeyse altıma işiyordum. Dan ve Mostar gitmişlerdi ve kapı ağzına kadar açıktı!

Her ikisini de seslendim ancak kimse yanıt vermedi. Ayağa kalktım, soğuktan ürperdim ve defalarca esnedim ve başımı ofisten dışarı uzattım. Ev boş gibi görünüyordu, ön kapı açıktı. Oturma odası pencerelerini örten perdeler kaldırılmıştı. Telefonuma baktım, saat sekizi biraz geçiyordu ama karanlıktan anlaşılmıyordu... hava kurşun griydi, hiçbir şey görünmüyordu. Evlerin ışıkları, hatta evlerin kendileri de, tamamen kaybolmuşlardı. Sanki başka bir dünyaya ışınlanmış gibilerdi.

Hızlıca misafir tuvaletine girdim ve çıktığımda tekrar Dan'e seslendim. Yanıt yoktu. Uzaktan sesleri geliyordu, net bir şekilde duyabiliyordum. Seke seke aşağı indim, sağ bacağıma saplanmış camdan geriye kalan kanı sildim ve topallayarak ön kapıya çıktım.

---

* 2009'da Santino adlı yetişkin bir erkek şempaze İsveç'in Furuvik Hayvanat Bahçesinde zulaladığı taşları ziyaretçilere fırlatarak onları şok etti.

Sis!

Koyu ve kalın. Bir o kadar da soğuk! Derimi aşıp kemiklerime kadar işlediğini hissedebiliyordum. Köyü zar zor görebiliyordum ancak Ortak Ev'in yanındaki küçük grubu seçebildim.

Dan oradaydı, Boothelarla konuşuyordu, yanlarında Carmen ve Reinhardt da vardı. Vincent bütün yürüyüş setini kuşanmıştı, botlar, bastonlar, CamelBak. Çanta şişkin duruyordu, normalde taşımaması gereken şeylerle doldurulmuştu. Belinde duran laptop çantası da aynı şekilde aşırı doldurulmuş ve şişmişti. Kalçasının diğer yanına Bobbi'nin pembe yoga matı duruyordu, ayakkabı bağcıklarından uydurulma bir ip ile omzuna bağlanmıştı. Matın etrafına ise bir battaniye dolamışlardı, havaalanlarında kullanılan ultra-yumuşak modellerden. Onun da etrafı bağcıklarla sarılmıştı, kıyafetiyle uyumluydu.

"Kaybolmaktan korkmama gerek yok." Vincent yola işaret edip duruyordu. "Köprüye kadar yolu takip etsem yeter..."

Dan, "Peki sonra? Ya köprü orada değilse..." diye karşılık verdi.

"O zaman laharı takip ederim." Vincent yutkundu. "Artık soğumuş olmalı. Veya sertleşmiş, doğru terim neyse..."

Dan ısrar ediyordu. "Öyleyse karşıya geçmek güvenli olacak mı peki?"

Bobbi araya girdi. "Karşıya geçmesine gerek yok. Söylediği gibi sadece önceden akıntının olduğu yolu takip edecek."

"Nereye kadar?" Dan gruba dahil olduğumu gördü, bir kolunu belime sardı ve boştaki elini gökyüzüne doğru kaldırdı. "Hiçbir şey göremiyorsun ki!"

"Dağılacaktır." Vincent göz teması kurmuyor, sadece yere bakarak hızlıca başını sallıyordu. "Hep dağılır." Karısına döndü, "Geçen sonbaharı hatırlıyor musun, öğlen olduğunda..." Bobbi olumlu anlamda başını salladı, kolunu sıktı ve gülümsemeye çalıştı.

"Sıkıntı çıkmayacak." Bunu Dan'e mi söylüyordu yoksa kendine mi emin değilim. "Yavaş yavaş ilerleyeceğim, tedbirli bir şekilde..." Başını kaldırdı. "Derenin en ucuna gitmeme gerek yok, sadece te-

lefonun çektiği bir yere ulaşabilsem yeter." Ceketine hafifçe vurdu, kumaşa güneş panelleri dikilmiş son teknoloji bir seyahat modeli giyiyordu. "Dikkatli olacağım," diye tekrarladı.

"Ama yapayalnız olacaksın."

Bunu duyunca duraksadı. Altında yatan uyarıyı fark etmişti.

Dan daha sonra bana kaçırdığım tartışmayı anlattı. Mostar ve o erkenden kalkmışlar, beni uyandırmamaya karar vermişler ve geri kalan herkesi kontrol etmeye gitmişler. Vincent'ın gitmeye hazırlandığını ve kararını çoktan vermiş olduğunu o zaman öğrenmişler.

Olayları kendilerine göre yorumlamış ve gerekçelerini belirlemişler. Bir şekilde Vincent ve Bobbi taşların bizi korkutup kaçırmak için olduğuna ikna olmuş. Topraklarımızı ele geçirmek istiyorlardı, evlerimizde barınmak ve büyük ihtimalle elimizdeki yiyecekleri tüketmek... Hâlâ o mental eşiği aşmaya hazır değillerdi, yaratıkların gerçekten ne istediğini itiraf edemiyorlardı. Tam o sırada Reinhardt çıkagelmiş...

Reinhardt.

Dan'e göre kırılmış pencerelerinden birinden konuşmayı dinliyormuş ve ne olup bittiğine bakmaya gelmiş. Hevesli bir şekilde Vincent'ı desteklemeye başlayınca, Dan, Mostar'ın çabalamayı bıraktığını söyledi. Kimse, aynı anda ortaya çıkan Carmen bile, gerçeği kabul etmek istemiyordu. Dan bu yüzden taktik değiştirmişti ve yolculuğun zorluklarının üzerinde duruyordu. Şahsen tanıklık ettiğim kadarıyla, bu mantık da bir işe yaramıyordu.

Biri *mutlaka* yardım çağırmaya gitmeliydi. Bunun başka bir yolu yoktu.

Neden? Neden kendimizi kurtarmaya çalışmaktansa her zaman başka birinin bizi kurtarmasını bekliyoruz?

"İşte geldi!" Dönüp baktığımızda Mostar'ın tekrar aramıza katıldığını gördük. Dan arazinin zorluklarını öne sürmeye başladığında Mostar'ın "bir şey" almak için eve koşturduğunu söyledi. Almaya gittiği şeyin bambudan bir mızrak olduğu ortaya çıktı. Bu seferki daha düzgün görünüyordu. Bir önceki gibi ciritten bozma değildi.

Kalın, sağlam sapının ucuna yirmi santimlik bir aşçı bıçağı tutturulmuştu, başta kahverengi bir iple bağladığını sandım ancak daha sonra plastik kaplama elektrik kabloları kullandığını öğrendim. Gerçekten güçlü, ölümcül ve Vincent'ın minik gövdesinin yanında biraz da komik duruyordu. (Yine daha sonra öğrendiğime göre mızrağı Dan için yapıyormuş.)

"Al," –silahı Vincent'a uzattı– "bundan bahsediyordum."

"Teşekkürler." Vincent ellerini iki yanında tutmaya devam etti. "Ama... bence... bu biraz..." Gözleri mızrağın iki metreye yakın uzunluktaki sapına odaklanmıştı.

"Kesip kısaltabilirim." Mostar dönmeye niyetlendi. "Bana otuz saniye ver."

"Ben iyiyim," diye öteledi Vincent ve her iki yanından sarkan ikiz bastonları havaya kaldırdı. "Bunları kullanmaya alışkınım, hem denge için de daha iyiler, ayrıca..." Elini parıldayan üst dudağının üzerinde gezdirdi. "İşleri..."

Şaşırtıcı bir şekilde sessizce yerinde duran Reinhardt'a bir bakış attı. "İşleri... olduğundan kötü hâle getirmek istemiyorum."

"Gitme o vakit!" Mostar mızrağın kıçını toprağa sapladı.

Omuzlarını silkti. "Gitmem gerek." Ardından, daha yumuşak bir sesle karısına döndü, "Gitmem gerek."

Böylece her şey bitmişti. Bütün konuşma kararlaştırılan teamüllere uygun geçmişti. İmalar, uyarılar hatta ne için olduğu yüksek sesle dillendirilmeyen bir silah bile ortaya çıktı. Mostar sadece iç çekti, mızrağı topraktan çıkardı ve adama sıkıca sarıldı. Hepimiz aynısını yaptık. Kıyafetlerinin üzerinden gerginliğinin sıcaklığını alabiliyordum, boynun teri yanaklarıma yapışmıştı. Reinhardt, eski siyah beyaz savaş filmlerinde kahramanı zaferini kazanmaya gönderen tipler gibi, güvenle koluna vurdu. O filmlerden her zaman nefret ettim. Ne zaman biri, "İyi şanslar" veya "Yolun açık olsun," dese sadece "Senin yerinde olmak istemezdim," dediklerini duyarım. Bobbi kocasını uzun uzun öptü ve sadece bir saniyeliğine bile olsa, ağlayacağını düşündüm.

Ona Ortak Ev'e kadar eşlik ettik, ardından Bobbi'nin araç yolunun sonuna kadar geçirebilmesi için durduk. Biraz olsun mahremiyet sağlayabilmek için sırtımızı onlara dönmüş, orada dikip bekliyorduk. Mostar ayakkabılarına baktı, "Asla dinlemiyorlar. Ne söylersen söyle, er ya da geç biri her zaman kuşatmadan kaçmaya çalışıyor," dedi. Ardından kendi anadilinde bir şeyler mırıldanmaya başladı, dediğini anlayamadım. Bir yanım haç çıkarmasını bekliyordu. Yaşlı ve kararlı yabancı kadınlar eski savaş filmlerinde hep böyle yapmazlar mı?

Bu kadın yapmadı. Sadece ellerini iki kere çırptı, ardından "Pekâlâ, iş başına, temizlememiz gereken bir sürü cam var." Reinhardt, Dan'i kenara çekip dizlerinin sakatlığıyla ilgili bir şeyler söylerken, başımı çevirdiğimde Bobbi'nin yalnız olduğunu gördüm.

Başını hafifçe öne eğmişti, kollarını kendine dolamış, omuzları dikti.

"Haydi, Katie." Mostar kolumdan yakalayıp beni ona doğru sürükledi. "Onu evine götürelim."

Vincent sisin içinde kaybolmuş, çoktan gitmişti.

Kıdemli Kolcu Josephine Schell ile yaptığım röportajdan.
Bütün şempanzeler üstünlük kurmak için taş atmaz. Batı Afrika'da ağaçları da taşladıkları primat uzmanları tarafından kısa bir süre önce gözlemlendi. Sebebini kimse bilmiyor. Bir teori bunun henüz keşfedilememiş bir amaçla yapılan bir tür "kutsal tören" olduğunu söylüyor. Şahsen niye yaptıklarıyla zerre ilgilenmiyorum, yapıyor olmaları yeterli. Bu bana taşların birden fazla işlevi olduğunu ve bu işlevlerin ne olduğundan tamamen emin olamayacağımızı gösteriyor. Eğer bazı şempanzeler maymun-avlama taktiklerinde taşları kullanıyorsa ve aynı taktikler onların daha büyük, Kuzey Amerika'daki kuzenleri tarafından da benimsendiyse, St. Helens Dağı saldırısı ve Greenloop bombardımanı insanları kaçırmak için değil, onları açığa çekmek için yapılmış demektir.

15. BÖLÜM

Et mevcut olduğunda değerli bir kaynak olarak görülür; bonoboların pay alabilmek için etin sahibine yalvardıkları gözlemlenmiştir.

—Büyük İnsansıların Dünya Atlası ve İletişimleri'nden, Julian Caldecott ve Lera Miles tarafından düzenlenmiştir

GÜNCE GİRDİSİ #13
12 EKİM

Daha fazla yalan yok. Ne kendimizi ne de birbirimizi kandırıyoruz. Ne olduklarını ve ne istediklerini artık inkâr edemeyiz.

İki gündür yazmadım ve o kadar çok şey oldu ki. Her şeyi kafamda belirli bir düzende tutmaya çalışıyorum. Sanki bir yıl yaşlanmış gibiyim.

Vincent gittikten sonra günün geri kalanını evlerimizi onarmaya çalışarak geçirdik. Mostar'a bizim, üçümüzün, sadece daha çok kazık yapmakla uğraşmamız gerekip gerekmediğini sordum. Eğer saldırganlarsa, ki taşlar bunu açıkça göstermişti, güvenlik en büyük önceliğimiz olmamalı mı?

"Haklısın," dedi ama devamında, "kırık camlar da bir güvenlik sorunu. Eğer temizlemezsek, birini keserler ve dikişe ihtiyacımız olursa..." Kırık camlardan doğan delikleri kapatmamız gerektiğini de belirtti. "Kimsenin üşütmesini göze alamayız. Geldiklerinde herke-

sin güçlü ve sağlıklı olmasına ihtiyacımız var." Ben daha soramadan önce yanıt verdi, "Gelecekler Katie, güven bana. Sırada bekliyorlar... hayır... kapıda. Amerikan terimi bu. Şu an hepsi kapımızda bekliyor ve Vincent'ın cesur hareketi sebebiyle şimdilik neler olduğunu gözlüyorlar. Çok yakında bize ihtiyaçları olacak, bizim de onlara."

İşte tekrar karşıma çıkmıştı.

İhtiyaç.

Onları neyin harekete geçireceğini sormadım. Yakında öğreneceğimi düşünmüştüm.

Bizim evimize gelirsek, ebeveyn yatak odasını terk etmemiz gerekti. Balkon kapımıza isabet eden taş güvenlik camını çerçevesinden çıkarmıştı. Açıklığa şilteyi dayasak ve kutularla desteklesek bile esintileri engellemenin makul bir yolu yoktu. Ofisime taşınmak daha mantıklıydı. Bütün tuvalet malzemelerimizi koridordaki misafir banyosuna taşıdık, yatak odasının kapısını sürekli kapalı tutuyoruz.

Dan'in ofisi için de aynısı geçerli, gerçi o bu durumu elimizdeki bir artı olarak görüyor. "Enerjiyi daha verimli kullanıyoruz." Mantığı bu. "İki odayı ısıtmamıza gerek yok." Sistemi programlayarak havalandırmayı kapattı. Böyle bir şey yapılabilmesi inanılmaz. Akıllı ev. Kaç amper tasarruf ettiğimizi bana gösterdi. "Böylece hepsini bahçeye yönlendirebiliriz."

İyimserliğini ve hevesini paylaşıyor gibi yaptım. Geri çekiliyormuşuz gibi hissettiğimi ona söylemedim. Geriye doğru bir adım daha atıyorduk. Elimizden önce ormanı aldılar. Ardından geceyi. Ardından evimizdeki birkaç odayı. Geri çekilmeye ne kadar süre devam edebilirdik.

Evimiz bize güneş panellerinden birinin çalışmadığını söyledi. Kırılmamıştı, esnek materyalleri çatlamalarını engelliyor. Sadece bir bağlantı problemiydi, balkondan onarılabiliyordu. Yine de Dan'i sırtını ağaçlığa vermiş bir şekilde dışarıda bırakma düşüncesini kaldıramadım. İyi hedef alınmış tek bir kaya yeterli olurdu. Bütün süre

boyunca onunla kaldım, yüzüm ağaçlara dönüktü, en ufak bir hareketi bile yakalamaya çalışıyordum. Hiçbir şey olmadı. Ne bir taş ne de en ufak bir ses. En azından sis bize siper olabilirdi. Dağılmaya başlamıştı ancak yine de bunu umuyordum. Vincent haklıydı. Şu anda nerede olduğunu, ne kadar ilerlediğini merak ediyordum. Yaptığım işe odaklanamıyordum. Yorgundum. Her tarafım ağrıyordu. Yine de yapılacak çok iş vardı!

Köy pek çok darbe almıştı. Arka pencereler kırılmış. Birkaç balkon kapısı çatlamış. Mutfak kapıları da öyle. Neyse ki güvenlik camı var. Hasarlı ama sağlam. Reinhardt'ın balkon kapısı da darbe almış ama bizimkinin aksine, cam çerçeveden çıkmamış. Kapının kendisi bile çalışıyordu fakat Dan yine de kullanmanın çok tehlikeli olacağını söyledi. Perdeleri kapatıp, mutfak masasını dayayarak kapıyı kapatmayı akıl etti. Reinhardt'ın şansı yaver gitmişti. Mutfağı tamamen mühürleyebilmemizin imkânı yok. Oda sıcaklığını ne kadar düşüreceğini düşünmek bile oturma odasındaki cam duvarlarda güvenlik penceresi olduğu için şükretmemi sağlıyor. Bizimkiler asimetrik bir dama tahtasına döndü, bir pencere sağlam, diğeri çatlaklarla "buğulanmış" gibi görünüyor.

Diğer evlerin içeri doğru bakan camlarının hiçbirinde hasar yoktu. Bunun sebebi nerede olduklarını bilmemeleri miydi? Perkins-Forsterlar ön kapının arkasında saklanmışlar. Bobbi alt kat banyosuna sığınmış. Kimbilir Durantler ne yaptı. Mostar onları kontrol ederek zamanımızı harcamamızı söyledi. Yaşlı kadın koşarak yanımıza gelmeden önce atölyesine sığınmış. Üst katta ön pencerelerin önünde duran sadece biz, ben vardık. Beni görüp, hedef almış olmalılar.

Atık kavgasının izlerken, o büyük dişi, Alfa, gözlerini bana kitlemişti...

Bırak şunu. Olanları kaydetmeye devam et.

Dan, Reinhardt'a yardım ederken, Mostar ve ben de Perkins-Forsterlar için ne yapabileceğimize bakmaya gittik. Dün gece duy-

duğumuz araba alarmı var ya? Onların Nissan Leaf'ine aitmiş. Jimnastik topu büyüklüğünde bir kaya evin üzerinden geçip aracın tavanının tam üzerinde patlamış. Böyle bir kayayı fırlatabilmek nasıl bir güç ister?

En azından ebeveyn yatak odasının balkon kapıları sağlamdı, bu yüzden yatağı üzerine dayamışlardı. Bir süre bütün aile o odada uyuyacak. Palomino'nun odası bir felaketti. Birden fazla kaya isabet etmiş. Cam kırıkları ayna parçalarıyla karışmış. Yastığının tam ortasında yatan kaya yığınını aklıma getirmemeye çalışıyorum.

O oda temizlenmez, terk etmekten başka çare yok. Bir başka geri çekilme daha.

Effie oraya gittiğimizde Pal'in bana nasıl baktığını, elimi nasıl sıktığını görmüş olmalı. "Pal eşyalarını bizim odamıza taşırken biraz burada ona yardım etmek ister misin?" Bunu duyunca küçük kızın gözleri parlamıştı, kabul etmeyi düşünüyordum. Ancak Mostar teklifi benim adıma geri çevirdi. "Daha Bobbi'ye gitmemiz gerek."

"Bobbi'ye." Söylediğini şu anda idrak ediyorum. "Boothelar'a" değil.

Effie pes etti. "Ah, tabii ki." Gitmek için ardımı döndüm ancak Pal elimi bırakmıyordu. "Bizimle gelmek ister misin?" Daha sonra Effie'ye döndüm, "Sorun olur mu?"

Carmen, "Ne demek," diyerek araya girdi, "biz burayı hallederiz." Yüzünde bir şey vardı, evine gittiğimizde Bobbi'de de gördüm, hepsinin yüzünde bir şey vardı.

Oraya vardığımızda Bobbi mutfaktaydı, sağ başparmağı ve işaretparmağı yara bantlarıyla kaplıydı. Lavabosunun üzerindeki pencereden içeri bir taş girmiş. Giderden cam parçalarını almaya çalışırken parmakları kesilmişti. "Çöp öğütücüsünün tıkanmasına izin veremem."

Odada bir şarap kokusu olduğunu fark ettim, yerdeki cam parçalarının bir kısmı da zeytin yeşiliydi. Kayalardan biri şişeyi mi vurmuştu yoksa bunun sebebi bir öfke patlaması mıydı? Bitkin ve

uykulu görünüyordu. Eğer içiyorduysa bile odanın kokusu bunu bastırmıştı. Neredeyse Palomino'yu getirdiğime pişman olacaktım ancak küçük kızı görmek Bobbi'yi hareketlendirmiş gibiydi. "Oh, merhaba, Pal!" Zıplayarak yerinden kalktı ve dondurucuyu açtı.

"Bunları saklıyordum." Elinde selofona batırılmış kürdanların olduğu bir buz tepsisiyle çıka geldi. "Böğürtlenli limonata küplerimizin sonuncuları." Palomino gülümseyerek bir tane aldı. "Lütfen," dedi, tepsiyi gururla bize doğru uzattı. "Hepsi bahçemizin ürünü." Tadı yaz gibiydi. Her bir damlasının tadını çıkardım. Mostar ise kendisininkini tek bir ısırıkta bitirdi ve "fazladan şeker takviyesi" için hızlıca teşekkür etti, ardından bir süpürge ve faraş istedi.

Mostar mutfak zeminin temizlerken ben de üst katta yapılacak bir şey olup olmadığını sordum. Bobbi önemi olmadığını söyledi. "Vincent geri gelene kadar koltukta yatacağım."

"Emin misin?" Mostar mutfaktan sesleniyordu. "Benimle kalmak istemez misin?"

"Çok naziksin." Bobbi gülümsedi ve oturma odasının camından dışarı baktı. "Ama döndüğünde evi boş bulmasını kesinlikle istemiyorum."

Bobbi'nin yalnız başına kalması ancak Mostar ile aynı sebepten değil. O tamamen güvenlik ile ilgiliydi. Ben ise duyguları düşünüyordum. Bobbi'nin yüzündeki ifade, Pal ve ailesiyle aynıydı. Artık anlıyorum. Özlem.

İhtiyaç.

"Bobbi, bu gece Ortak Ev'de beraber yemek yemeyi hâlâ düşünüyor musun?"

Üçü de bana aklımı kaçırmışım gibi baktı. Israr etmekten başka bir çare yoktu.

"Sadece... mmm... kendimize, birbirimize hatırlatmak için... yani... birbirimize sahibiz." Gerçekten o cümleyi söylediğime inanamıyordum. Birbirimize sahibiz.

Küçükken babam bize *Muppet Show*'un eski bölümlerinin

DVD'lerini alırdı. Bölümlerden birinde, şu adam, Dom DeLuise sanırım, Bayan Piggy'yi bir nedenden ötürü teselli etmeye çalışırken şöyle diyordu, "Sen buradasın, ben buradayım. Biz, burada. Piggy, "Biz, burada?" diye yanıt verdiğinde ise bir şarkıyla sözlerini pekiştiriyordu: "Birbirimize sahibiz." Bu bizim şarkımızdı, aile marşımız, sanırım boşanmalarından beri aklımdan çıkarmaya çalışıyordum ancak şu anda tam ses kafamda çalıyordu.

"Biz..." diye gerginlikle geveledim, "... kaynaklarımızı bir araya getiriyoruz, değil mi? Yiyecek, kabiliyetler... ama başka bir kaynak daha var..." bunu Mostar'a söylüyordum, "... ve başta çok üstüne düşmedik çünkü pratik şeyleri halletmemiz gerekiyordu... hâlâ da öyle... ama unutmamalıyız... bizim ihtiyacımız..."

"Konfor." Mostar yüzünde nedamet olduğunu düşündüğüm bir ifadeyle öne çıktı. "Haklısın Katie, konfora bilenmiş kazıklar kadar ihtiyacımız var." Uzanarak kollarını bana ve Bobbi'ye doladı. Pal bir yandan benim elimi tutarken diğeriyle de titreyen, burnunu çeken Bayan Boothe'a asılarak halkamızı tamamladı. "Birliktelik, aidiyet..." Mostar diye tekrarlandı, tuhaf bir hayranlığa kapılmıştı. "Birbirimize sahibiz."

İroninin böylesi. Yvette, eski Yvette, böyle bir ânı yaşamak için ölmez miydi? Denemedik de değil! Halkamızı bozduktan sonra ilk yaptığımız şey, dördümüz beraber hemen yandaki evlerine gitmek oldu, onları davet etmek istiyorduk. Alışıldık şekilde yine yanıt yoktu. Kapı zili kimse cevap vermeden çaldı durdu. Eliptiğin metodik, ebedi *zzzııpp*ları asla kesilmedi. Hatta Bobbi'yi (aramızda onlarla en az sorun yaşayan oydu) kapıdan topluluk, iyileşme ve ilk acil durum toplantısında öğütledikleri her şeyi onlara haykırması için ikna bile ettim.

Aman neyse.

En azından mahallenin geri kalanı bizimleydi ve daha rahatlatıcı bir şey olamazdı. Yiyecek, şarap ve arkadaşlar... ve daha çok şarap. Herkes beraberinde bir şişe getirdi, hepimiz "her kalorinin değerli"

olduğundan bahsediyorduk. Pal bile küçük bardağında birkaç yudum içmişti, Reinhardt "Ne kadar Fransızvari" diyerek bu durumu onayladı.

Porsiyon olarak yemekler ilk gecekinin yanına bile yaklaşmıyordu. Normal koşullarda herkes acınası tabaklarımıza yalnızca aperatif olarak bakardı. Herkesin besin karnesine basitçe uymakla kalmayıp bunu hevesle yaptıklarını görmek gerçekten mutluluk vericiydi. Carmen'den alıntı yapmam gerekirse: "El habre es la mejor salsa." Açlık en iyi sostur!

Açlık bir yana kızarmış yumurtası müthişti. Vegan pastırmasıyla karıştırmak harika bir fikirmiş. Bizimkinden çok daha lezzetliydi ki bizimkisi sadece tuz ve karabiberle çırpılmış yumurtaydı.

Mostar'ın yemeğinden keyif almamızın ise açlıkla hiçbir alakası yoktu. Gerçekten nefisti. Sıkıştırılmış hamuru bol yağda kızartmış, adını "kuşatma patatesi" koymuş. Bobbi payına düşenden çok az yemişti, ya onları beğenmedi ya da Mostar'ın "patatesin en iyi yedeği" yorumundan etkilenmişti. Hâlâ kötü mü hissediyor? Vincent gideli yüzyıllar geçmiş gibi. Her neyse, kızartmalarının çoğunu Pal'e verdi. "Büyük ihtimalle bunları benim getirdiklerimden daha çok seversin."

Hiçbir şey getirmesine gerek yoktu. Onunla evinde bu konuda anlaşmıştık. Yine de ilk geceki gibi bir erişte çorbası getirmişti. Bu seferki daha kalın, koyu ve daha sertti. Erişteyi yaparken çok fazla ararot nişastası koyduğu için bizden özür diledi. Kimsenin umursadığını sanmıyorum. Ben umursamadım. Patlamadan beri ilk defa midemin dolu olduğuna şükrediyordum!

Ayrıca eğlenceli bir çorba olmuştu çünkü Pal'e bakıp hayretle, "Of bakar mısın, solucan çorbası!" dediğimde bütün sohbet böcek yemeye döndü. Effie bahçedeki solucanlarını ayıklamaya vakit bulup bulamadığımızı sordu, Carmen'in aklına ise "taş devri diyetlerinde" böceklerin yeri ile ilgili *Washington Post*'ta okuduğu bir makale gelmişti.

Effie cırcır böceği unundan bahsetti, Bobbi ise şakayla karışık, veya değil, bir tabak tırtıl için veganlığı tek bir öğünlüğüne bırakabileceğini söylüyordu. "Biraz köri veya soya sosu..."

"Veya vegata," diye ekledim, Mostar onaylayarak başını salladı.

Bu fikir kesinlikle Dan'i heveslendirmişti. "Kesinlikle denemeliyiz! Onları güzelce yıkayıp pişiririz, bütün o proteini düşünsenize! Dışarıdaki onca çürümüş kütüğün altında tonlarcası olmalı." Pencereden gecenin karanlığına bir bakış attı, başını geri çevirdiğinde herkesin yüzü düşmüştü. Ormandan bahsederek biraz fazla ileri gitmişti. Dan için kötü hissetmiştim. Batırmıştı ve farkındaydı. Destek olmak için masanın altında dizimi onunkine bastırdım.

Yine de durumu toparlamaya çalıştı, "Tabii ki şimdi değil, yarın, aydınlıkta yani..." diye ekledi.

O kadar kişi arasından, grubun ruh hâlini düzelten Reinhardt oldu.

"Hepimiz katı böcek yiyiciler olmaya hevesli olsak da" –Dan'in sırtını sıvazladı– "onun yerine başka bir öneride bulunsam..."

Bir sihirbaz gibi dramatik hareketlerle Ortak Ev dondurucusuna yaklaşıyordu, ellerini havada salladı, ardından dondurucunun kapısını açıp altı külah, şaka yapmıyorum, dondurmayı bize sundu!

Hepimiz bakakaldık. Hatta sanırım Dan, "Oha..." bile dedi.

Ben ise sadece kekeleyebiliyordum. "Nanana... nasıl?" Mutfağının her bir karışını aramıştım!

"Özürlerimi kabul edin." Reinhardt teslim olurcasına şakacı bir şekilde ellerini kaldırdı. "Umarım mabedimde bulundurduğum zulamı sizden gizlememi affedebilirsiniz."

"Yatak odanda bir dondurucu mu var?" Mostar başını sallayarak kıkırdadı.

"Ahlaksızlık, itiraf ediyorum," dedi Reinhardt, bir yandan da külahları koltuğunun altına almıştı, "artık boş, sizi temin ederim." Hepsini bir seremoni yaparcasına masanın ortasına dizdi. Halo Top dondurma!

Ah, nasıl da canım çekiyordu!

Bir an hepimiz hayranlıkla dondurmayı izledik, bir korsan sandığını açan hazine avcılarına benziyorduk. Kimsenin dondurulmuş tatlı sıkıntısı çektiğini sanmıyorum. Sonuçta yanardağ patlayalı sadece bir buçuk hafta olmuştu. Bu karneye bağlı olmanın psikolojisiydi, bunu artık görebiliyorum. Mostar'ın ülkemizle ilgili söylediklerini ve Reinhardt'ın jestinden ötürü neden bu kadar minnettar kaldığımızı kavrayabiliyorum. Zira o an, normale dönüp, istediğimiz kadarına sahip olabilir ve tekrar bir Amerikalı gibi hissedebilirdik.

Başka kimsenin bu kadar derin düşündüğünden emin değilim, ancak Carmen, "Nasıl yani, kurabiye hamuru yok mu!" dediğinde hepimiz kahkahalara boğulduk. Gülmek o kadar iyi geldi ki.

Hepimize kâseler ve kaşıklar dağıtan Reinhardt bizi başlamaya davet etti. Dan korkutucu büyüklükte bir deniz tuzlu-karamelliyi kaşığına doldurdu, ardından kâseyi es geçip, bütün hepsini ağzına tıkadı ve "şapırt" (favori televizyon dizisi *Archer*'a bir gönderme) gibi bir inilti çıkardı. Kimse umursamış görünmüyordu. Hatta Bobbi, "Proteini gerçekten seviyor olmalısın," diye bir şaka yaptı. Halo'nun ekstra proteinli içeriğini mi yoksa... başka bir şeyi mi kastediyordu bilmem ama yürü be Bobbi.

Göz bebekleri yüzünün yarısını kaplayacak kadar büyüyen Pal izin almak için ailesine baktı, ardından kelimenin tam anlamıyla pancake ve waffle aromalıya saldırdı. Favorim. Yine de açgözlülük yapmadım, kalanlardan birkaç kaşık almak bana yetti de arttı.

Aman Tanrım! İnsan unutuyor. Öğünleri kısıtladığımızdan beri hiç şeker görmüyor değilim, sabır otu özü, bal veya Mostar'ın esmer şekerinden bir kaşık da olsa yiyorum. Aynı şey değil. Harika bir sürpriz! Krema, buz ve tatlandırıcının harika kokteyli: içindeki aroma şeker, stevya ve cennet mi?

"Biraz almaz mısın?" Dan'in bir kâse naneliyi Reinhardt'a uzattığını gördüm. Koltuğunda geriye yaslanmış ve ellerini göbeğinde kavuşturmuş bir hâlde başını olumsuz anlamda salladı. "Yeterin-

ce yedim." Bir anlığına içten bir şekilde üzgün göründü. "Bunları uzunca bir süredir biriktiriyorum, hepsini kendim yutmayı düşünüyordum."

"Tek bir oturuşta değil mi?" diyerek Carmen hepimizi tekrar kahkahaya boğdu. Reinhardt da katıldı. Yanakları pespembe kesildi ama kendisine atılan taşı bir tiyatro selamlamasıyla karşıladı.

Gülmeye devam ederek şarap kadehini kavradı ve beni tamamen şaşkınlığa boğarak, bana doğru kaldırdı. "Ev sahibemize!"

"Birbirimize sahibiz!" diye ekledi Mostar, ardından herkes katıldı: "Birbirimize sahibiz!"

Herkes aynı anda alkışlamaya başlarken gözlerimin battığını ve boğazımın daraldığını hissettim.

Alkışlar dindikten sonraki o bir anlık sessizlikte içkilerimizi yudumlarken, dışarıdan gelen ağlamayı duyduk.

16. BÖLÜM

Şempanzeler eti neredeyse her zaman yavaşça yer, genelde her lokmalarında ağızlarına bir yaprak atarak tadını olabildiğince çıkarmaya çalışırlar... Onları avlarının dokunduğu ağaç dallarını yalarken veya kanların damladığı yerleri yalarken sıklıkla gördüm.

—JANE GOODALL, *İnsanın Gölgesinde*

GÜNCE GİRDİSİ #13 (Devam ediyor)

Hiçbirimiz konuşmadı, büyük ihtimalle hepimiz duyduğumuzun gerçek olup olmadığını anlamaya çalışıyorduk. Fakat bir an sonra ağlama sesini tekrar duyduk. Bir insan sesi.

Grupça her şeyi bırakıp dışarı çıktık. Ses netti geliyordu, köye yakın bir yerden, tepeye doğru biraz ilerleyince Bootheların evinin üzerinde kalan yoğun ağaç kümesinden geliyordu.

Yalnız bir sesti. Keskin. Acı içinde. Küçüklüğünüzde, yüksek bir yerden düşen arkadaşınızın çıkardığı sesler gibi. Şokla alınan ilk nefesten sonra gelen acılar içindeki ses gibi.

"Vincent?" Bobbi'nin sesi titrek, sorgular gibiydi.

Ardından hemen yanımda haykırmaya başladı. "Vincent!"

Effie, Palomino'nun kulaklarını kapadı ve Vincent'ın bir sonraki uzun feryadı hıçkırıklara dönerken küçük kızı içeri götürdü.

Bobbi bana baktı. Neden ben? "O yaralı," ardından Dan'e döndü, "Gidip onu almalıyız!"

Dan sese doğru bir adım attı. Sadece tek bir adım çünkü Mostar onu kolundan yakalamaya çalışmıştı. Kolunu tutamadı ancak tişörtünü sıkıca kaptı.

"Hayır."

İfadesi donuk, gerçekçiydi.

"Yapma."

Tekrar uzaktan hızlı ve yumuşak hıçkırıklar duyuldu, ardından aniden bir başka uzun çığlığa döndüler.

"O yaralı!" Bobbi hayretle Mostar'a bakıyordu, ardından tekrar Dan'e döndü. "Yardıma ihtiyacı var!"

Dan'in hafifçe kolunu salladığını gördüm, Mostar'ın kavrayışından kurtulmaya çalışıyordu. Onu deniyor muydu?

Yaşlı kadın yerinden kıpırdamadı. "Bunu yapmamızı istiyorlar."

Ne demek istediğini anlamam birkaç saniyemi aldı. Aniden içimde yediğim her şeyi kusma isteği oluştu.

Dan de anlamıştı. Omuzlarının düştüğünü gördüm.

Carmen ve Reinhardt'ın da, omuzları düşmemişti ama anladıklarını görebiliyordum. Bir anlık şaşkınlıktan sonra ardından ifadeleri değişti, Carmen tepeye sırtını döndü, Reinhardt ise başını yere indirdi.

"Onlar!" Bobbi ellerini yukarı kaldırdı. "Kim bu 'onlar'? Onları duyamıyoruz bile!"

"Kokularını almıyor musun?" diye sordu Mostar.

Rüzgâr arkamızdan esmesine rağmen, pis koku katlanılamayacak düzeydeydi.

"Özellikle sessiz duruyorlar." Mostar dikkatini tepeden ayırmıyordu. "Bizi kendilerine çekmek, ayırmak istiyorlar." Gözleri kıpır kıpırdı, bir sağa bir sola kayıyordu. "Keskin nişancı taktiğidir."

"Ne..." Bobbi bir şeyler söylemek istedi, ardından piyangoyu kazanmış gibi yüzüne kocaman bir gülümseme oturdu. "Sen delisin!" Gülerek kafasını salladı. "Delisin! Aşağılık travma sonrası..."

Ardından karanlığa doğru döndü. "Vincent! Geliyoruz bebeğim! Geliyoruz!" Dan'e dönerek *haydi* der gibi başını iteledi.

Dan hareket etmedi.

"Neyiniz var sizin!" Gözleri ilk ona, ardından bütün gruba kitlendi.

Dan olduğu yerde kalakaldı, Mostar'ın söylediklerine inanıyordu fakat Bobbi'ye gerçekten yardım etmek istediğini görebiliyordum. Kaşlarını sıkmıştı ve dudakları titriyordu. Bir şeyler söyleyebilirdim, söyleyebileceğimi biliyorum ama daha sonra yüzünü fark ettim. Yüzü o kadar solmuştu ki üzerine vuran ışıktan sadece biraz daha koyuydu. O sırada Dan'in ardında Carmen bağırdı: "Orada!"

Boothe ve Durantlerin evinin arasındaki boşluğu işaret ediyordu. O âna kadar kimse bir şey fark etmemişti. Boşluğun yarısını dolduran bir karaltı vardı. Fark edilince karaltı evlerin arkasındaki tepeden koşmaya başladı. Uzun bacaklı olan. Öncü. Bütün bu zaman boyunca bizi mi izliyordu? Yemi yutmadığımızı görünce sinirlenmiş miydi?

Dikenlerin arasında kayboluşunu izledim, ağaçların hemen altındaki bir boşluğa girmişti. Tepenin üzerinde, evlerin ışığıyla hafifçe aydınlanan o boşlukta ise...

Gerçekten Alfa'yı mı gördüm? Bu mesafeden anlamak mümkün değil. Sanki bize el sallıyordu. Bir dal olmalı. Ortadan ikiye kırılmıştır. Başka türlü neden öyle tuhaf bir şekilde sallansın? Beynimin parmaklar olarak algıladığı şeyi kesinlikle ama kesinlikle görmüş olamam.

"Yapamayız." Diğerlerine dönerken Reinhardt arkamda konuşmaya başladı, gruba doğru döndüm. "Mostar haklı. Oraya gidemeyiz." Ardından Bobbi'ye döndü. "Üzgünüm."

"Üzgün müsün?" Soluk hareket algılayıcının ışığı altında dudaklarının bembeyaz kesildiğini gördüm.

"Bobbi" –Reinhardt pes edercesine omuz silkti– "lütfen biraz duruma..."

Başka bir çığlık daha geldi ve Bobbi karanlığı işaret etti. "Dinleyin!" Gözleri yaşlıydı ve küçük bir çocuk gibi titriyordu. Bir sonraki

çığlıkta her iki eliyle saçlarını kavradı. "Tanrımtanrımtanrım... Tanrım!"

Dan'in boştaki eli gömleğinin altına sakladığı bıçağına gitti ve ileri atılarak bir kez daha Mostar'dan kendini kurtarmayı denedi.

Mostar bıçağın şişkinliğini görmüş olmalı, yoksa sadece şüphelenmiş miydi? "Dan!" Sesi uyarı maiyetinde yükseldi, diğer eliyle onun kolunu yakaladı.

Bobbi her ikisine de bakıp ellerini kaldırdı, dişlerinin arasından, "Lütfen," dedi.

Carmen ona doğru ilerledi. Ben de peşinden seğirttim. Ne yapacağımızı düşünüyorduk bilmiyorum. Teselli mi edecektik? Yoksa onu zaptetmeye mi gidiyorduk?

Carmen daha omzuna yeni dokunmuştu ki kolunu kontrolsüz, vahşice bir şekilde sallayarak onu uzaklaştırdı. "Lütfen! Lütfen!" Hepimize döndü. "*Lütfen!*"

"Bobbi," dedi Reinhardt, sesi yumuşak ve yatıştırıcıydı, "yapabileceğimiz hiçbir şey olmadığını anlaman gerek–"

"SEN!" Hırıldayarak ona döndü. "Bu senin suçun!"

Derken ulumalar başladı, Vincent'ın acısı koro hâlindeki çığlıkların altında boğulmuştu.

Şu an düşündüğümde ulumaların Bobbi'nin üzerinde başlangıç düdüğü gibi bir etkisi olmuştu, sesi duyar duymaz Reinhardt'ın üzerine çullandı.

Onu tam yüzünü çevirmeye çalışırken yakaladı. Tırnaklarının adamın kulağını çizdiğini görebiliyordum. Reinhardt elini kaldırıp yaralı kulağını tutarken biz de Bobbi'nin üzerine atılıp onu geri çekmeye çalıştık. "Ona sorun olmayacağını söyledin! Gitmesine izin verdin!" Oltaya takılmış bir balık gibi debeleniyordu. "Ölmesine göz yumuyorsun!"

Aklım Vincent'ın yola çıkış ânına gitti. Ayrılmadan önce Reinhardt'a mı danışmıştı? Fikrini öğrenmek mi istemişti? Reinhardt'ın dondurmasını bu kadar cömertçe paylaşmasının sebebi bu muydu? Suçluluk mu?

"Bobbi, sadece düşün..." Reinhardt, ellerini kaldırmış ve avuçlarını açmıştı, dudakları titriyor, boncuk boncuk terleyen alnından buharlar yükseliyordu. "Düşün..."

"Sen!" Bobbi tiz bir çığlık attı ve adamın yüzüne doğru bir tekme çıkardı, az daha tutturuyordu da. "SEN!"

"Ne istiyorsun!" Reinhardt'ın bas, gür sesi yerimden sıçramama sebep oldu. "Bizden ne yapmamızı istiyorsun?" Ellerini yüzüne yapıştırıp, çılgınca ovalamaya başladı, sanki gerçekliği silip atmak istiyordu.

"Bizi ÖLDÜRECEKLER, Bobbi!" Ellerini kaldırmış, Bobbi'nin önündeki boşluğu tırmalıyor, her bir kelimenin üzerine basa basa konuşuyordu. "ONLAR-HEPİMİZİ-ÖLDÜRECEEEEK!"

İçgüdüsel olarak Bobbi'yi geri çektim. Üzerine öyle bir yürümüştü ki kadına vuracağını düşünmüştüm. Aslında ona doğru gelmiyordu. Yüzünde şok vardı. Dizleri yere çarptı, elleri ve ağzı açıktı.

Carmen, "Tutun onu!" diye bağırdı. Reinhardt tam ileri doğru devrilirken Mostar ve Dan onu kollarının altından tuttular.

Bobbi'yi bıraktım ve Mostar'a yardıma koştum. Tanrım, o kadar ağırdı ki, alev alev yanıyordu ve ter içindeydi. "Yapamayız," –hırıltıyla nefes alabiliyordu– "yapamayız..."

Mostar adını söyleyip duruyordu. "Alex! Alex bana bak! Beni duyabiliyor musun?"

Gözleri donuktu, açık ağzından salyası akıyordu.

"Bir şey alıyor musun?" Mostar çenesini tuttu, yüzünü kendine doğru çevirdi. "İlaç? Evinde kullandığın bir hap var mı? Alex, beni dinle! Alex!"

Tup

İlk taş hemen yanımıza düşmüştü, çıkardığı toz bulutu yüzümüze çarptı.

Tup-tup-tup

Mostar, "İçeri girin!" dedi hırıltıyla. Reinhardt'ı kaldırmaya çalışıyordu. "Ortak Ev'e girin!"

Reinhardt'ı kapıdan içeri sürükledik, Effie ve Pal kapıyı arkamızdan çarparak kapadı.

Mostar karga gibi bir sesle, "Işıklar!" dedi.

Reinhardt'ı koltuğa götürürken oda kararadı. Oflayarak kendini minderlere attı, ellerini göğsünün üzerinde kovuşturmuş, nefes nefese kalmıştı.

Mostar bağırarak lavaboya koştu. "Herkes yere eğilsin! Pencerelerden uzak durun!"

Porselenlerin sarsıldığını duyabiliyordum. Taşlar çatıya vuruyordu. Bobbi sessizce hıçkırıyordu. Reinhardt inatla Mostar'ın uzattığı suyu ötelerken *mmmm!* diye bir ses çıkardı. Her şey loş ışığın altında olup bitiyordu. Arka planda uzaktan gelen iniltilerin korkunç müziği duyuluyordu.

Mostar bir kez daha su vermeyi denedi. Reinhardt bu seferkini o kadar şiddetli itti ki birazı üzerime döküldü. Ardından ağzı dolarak yana eğildi. Mostar çöp kutusunu almak için hareketlendi. Reinhardt öğürdü, kustu ve ardından yere tükürdü. Mostar çöpü tam zamanında altına getirmişti. Oda kusmuk kokusuyla dolarken başımı çevirdim.

Reinhardt inledi, tekrar tükürdü ve boğuk bir şekilde, "Yapamam... yapamam," gibi bir şeyler söylüyordu.

"Başını tut!" Mostar elimi alıp adamın nemli alnına dayadı, ardından nemlendirmek için bir bez alarak lavaboya gitti. Reinhardt öğürmeye devam ediyordu ama kusmuk yoktu.

Bu noktada sayıklamaya başlamıştı. Kelimeler ve inlemeler birbirine dolanmış gibiydi.

Onun için çok kötü hissediyordum, o kadar çaresizdi ki. Hemen önümde acı çekiyordu ama yapabileceğim hiçbir şey yoktu. Ben de bir o kadar çaresizdim. Vincent. Bobbi. Güçsüz hissediyordum, kurban edilmiş gibi. Anlayışımın ne zaman bu kadar değiştiğini bilmiyorum.

Belki Reinhardt tiz ve zayıf bir sesle yalvarmaya başladığında

olabilir. "Eve... eve gitmek istiyorum." Tekrar tekrar aynı cümleyi kuruyordu. "Eve gitmek istiyorum," bir yandan her kelimeyi küçük, çocuksu hıçkırıklarla vurguluyordu. Bir kez birinin adını bile söyledi. Sanırım "Hannah," dedi, hemen ardından ise, "Ev. İstiyorum. İstiyorum."

Öl.

Bunu düşünmemeye, hissetmemeye çalıştım.

Öl! Sadece öl!

Dudaklarımı ısırıp karanlığın içinde ona nefretle baktım.

Lütfen çeneni kapa ve geber git!

Bu altı saat önceydi, beş saat önce taşlar en sonunda durdu. Mostar bizi bir saat daha Ortak Ev'de tuttu. Dışarı çıkmak için güvenli olduğundan emin olana dek hepimiz sessizlik içinde oturduk. O sırada Reinhardt uykuya dalmıştı. Belki de bilinci kapanmıştı. Emin olamadık. Onu sağ salim eve taşımamız için dördümüzün de uğraşması gerekti. Artık oturma odasındaki koltukta uyuyor. Nefesi düzenli. Carmen ona göz kulak oluyor.

Hâlâ gerçekten bir kalp krizi mi geçirdi bilmiyoruz. Effie "stres kardiyompatisi" denilen bir şey yaşamış olabileceğini düşünüyor. Kalp durmasıyla aynı semptomları gösteren bir tür panik atak geçirmiş. Sadece bir fikir, Effie de emin değil. Bize Carmen ve kendisinin psikiyatrist değil, psikolog olduklarını hatırlattı. Tıp okuluna gitseler bile ne değişecekti ki? Doğru ilaçlar ve aletler olmadan ne yapabilirler?

Siri, bir kalp krizine evde nasıl müdahale edersin?

En azından başında sırayla nöbet tutmak konusunda anlaştık. Eğer bilinci yerine gelmezse ona nasıl bakacağımızı bulmamız gerek. Beslenmesi ve, evet, tuvalete gitmesi gerekecek. Hepimiz elimizden geleni yapacağız.

Herkes elinden geleni yapıyor da. Artık liderimiz Mostar. İmkânı olan herkes şu anda savunma hattını kurmaya yardım ediyor.

Effie ve Pal evlerindeler, bambu saplarını keserek kazıklara dö-

nüştürüyorlar. Mostar ve Dan dışarıda daha fazlasını topluyor. Onları net bir şekilde görebiliyorum, yolun hemen diğer tarafında, sokak lambalarının altında çömelmişler, düzenli hareketlerle ilerliyorlar. Mostar hava karanlıkken kimsenin dışarı yalnız çıkmasını istemiyor. "Sadece olur da denerlerse diye önlem alıyoruz."

Neyi denerlerse?

Gün ışığında güvende olacağımızı düşünüyor, özellikle köyün sınırlarını aşmadığımız sürece. Bu bize hattı tamamlamak için yeterli zamanı tanıyacaktır. Belki birkaç gün daha. En azından fazladan bir gece. Evlere saldıracak kadar "gözüpek" olacaklarını düşünmüyor. Reinhardt'ın evine vardığımızda bana söylediği buydu. "Ayrıca," neden bu kısmı eklemesi gerekiyordu ki, "artık mideleri dolu."

Vincent.

Bobbi. Başını kucağıma yaslayıp yanıma kıvrıldı ve ağlayarak uyuyakaldı. "Onu... bulacağız... şafakta... aramaya gideriz... onu... bulacağız..." Neden bunları söylediğini anlayabiliyorum. İnkâr. Umut. Xanax.

Kocasını neden aramaya gitmek istediği ortada ama ben niye yardım etmeyi teklif ettim ki?

Sanırım bunun da sebebi ortada.

Bir şeyler yapmam gerekiyor, Reinhardt hakkında düşündüklerimi telafi etmek için bir şeyler yapmalıyım. Ben öyle biri değilim. Olmayacağım. Şimdi kısa bir uyku çekeceğim, alarmı gün doğumuna ayarladım. En azından telefon hâlâ bir işe yarıyor. Ben de. Kim öyle şeyler düşünür ki?

Kimim ben?

Kıdemli Kolcu Josephine Schell ile yaptığım röportajdan.

Şempanzelerin maymunları avlayışını hiç gördün mü? Disiplinli bir ekip oluştururlar. Her üyenin belirli bir görevi vardır. "Yaygaracılar" ağaçlara tırmanırlar, dalları sallar ve manyaklar gibi bağırarak daha küçük primatların canlarını kurtarmak için kaçmalarını sağlarlar.

Dehşet güçlü bir silahtır. Sağlıklı düşünmeyi engeller. Yaygaracılar da buna güvenir. Zekâ yerini kendini koruma içgüdüsüne bırakır. Sadece bir tanesinin bile sürüden ayrılmalarını sağlamaları yeter. İşin anahtarıdır bu. Birlikten kuvvet doğar, avlar için de bu kaide değişmez.

En savunmasız ve yalnız bırakması en kolay olan yavrulardır. Fakat gelişimini tamamlamış bir yetişkin bile yeterince zorlanırsa dağılabilir. Korkuyu emen beyin kendini kapatır, koşmaya, tırmanmaya, zıplamaya başlarlar, ideal olarak yatıp kendilerini bekleyen şempanzenin kollarına düşerler... Maymunun şansı yerindeyse ölümü hızlı olur, seri bir darbeyle boynu kırılır veya kafası bir ağacın kütüğünde parçalanır. Eğer değilse... kızıl bir kolobusun çığlık çığlığa kendini kurtarmaya çalışırken üzerinde duran şempanzenin bir eliyle onu tuttuğunu, diğer eliyle de gırtlağını parçaladığını gördüm.

Bu durumu "kana susamışlık" harici bir terimle isimlendiremiyorum çünkü şempanzelerin bir maymunu parçalara ayırışını açıklamanın başka bir yolu yok. Gördüğün başka bir ölüme benzemiyor, bir leoparın ceylanı avlayışı hatta köpekbalıklarının fok balıklarına saldırması gibi değil. Bahsettiklerim kişisel değil, mekanik. İnsansılar çılgına dönüyor. Zıplıyor ve dans ediyorlar. Kimse bundan zevk almadıklarını söyleyemez.

Bana bu avın sadece besin temin etmek için olduğunu da söyleme. Eti rütbeye göre dağıtıyorlar. Lider cesedin üzerinde beklerken diğerleri ellerini açıp, gerçekten, bekliyor. Ete bir para birimi muamelesi yapıyorlar. Böylesine disiplinli ve koordine saldırılar yapmalarını sağlayan aynı toplumsal düzen saldırının kanlı ganimetleriyle sürdürülüyor.

17. BÖLÜM

Başta Bauman kimseyi göremedi; kimse çağrısına yanıt da vermemişti. İleri adım atarken, tekrar bağırdı ve bu sırada gözleri arkadaşının cansız bedeninin üzerine düştü, büyük bir alaçamın devrilmiş gövdesinin yanında uzanıyordu. Dehşete düşen avcı cesede doğru koştu, beden hâlâ sıcaktı lakin boyun kırılmış ve boğazında dört tane büyük diş izi vardı.

Bilinmeyen yaratık-mahlûkun yumuşak toprakta bıraktığı derin izler bütün hikâyeyi anlatıyordu.

Bu talihsiz adam, toparlanmayı bitirdikten sonra devrik ağacın gövdesine yaslanmış ve yüzünü ateşe, sırtını ise sık ağaçlığa dönerek arkadaşını bekliyordu. O beklerken, dehşetengiz saldırgan yakındaki ağaçlarda pusudaydı, maceraperestlerden birini hazırlıksız yakalayabileceği ânı kolluyordu. Görünüşe göre iki ayağı üzerinde uzun, sessiz adımlar atarak sessizce arkadan yaklaşmış. Duyulmamış olacak ki, adama uzanmış ve (kafasını pençeleriyle geriye doğru sıkıştırarak) boynunu kırıp dişlerini boğazına geçirmiş. Bedeni yememiş ama etrafında hoyrat ve vahşice bir keyifle hoplayıp zıplamış, zaman zaman onu yuvarlamış ve üzerinde yuvarlanmış; ardından ağaçların sessiz derinliğine doğru kaçmış.

—Başkan Theodore Roosevelt, *Yaban Avcısı*

GÜNCE GİRDİSİ #14
13 EKİM

Sorumsuzca davrandım. Bencilce. Aptalca.

Yanlış bir şey yaptığımı biliyordum, yoksa birilerine haber verirdim. Bobbi uyuyordu. Büyük ihtimalle Reinhardt da, başında Effie duruyordu. Nöbeti devraldığını gördüm, Carmen ise Pal ile daha çok kazık yapmaya gitti. Dan ve Mostar'ın da hâlâ aynı şeyi yaptıklarını düşünüyordum. Kimse Bootheların evinden çıkarken beni görmedi, patikanın bir kısmını kat etmeyi başarmıştım ki arkamdan seslenen birini duydum, "Bekle!"

Dan arkamdan geliyordu, bir elinde mızrak, diğerinde ise cirit vardı. Onları yürüyüş bastonu olarak kullanıyordu, kendini iteleyerek neredeyse benden iki kat hızlı ilerliyordu. Yüzü kıpkırmızıydı, çenesi kararlılıkla kaskatı kesilmişti. Yüzleşmek için ona döndüm, kavgaya hazırdım:

"Hayır, Dan! Hayır, beni durduramazsın! Gidip Vincent'ı bulacağım ve bu konuda yapabileceğin hiçbir şey yok! Hiçbir zaman yoktu. Artık ne sen bana engel olacaksın ne de ben sana bakıcılık yapmaya devam edeceğim. Hayır, hayır, çeneni kapalı tut! Şimdi şöyle yapacağız; ben gidip Vincent'ı bulacağım ve sen kıçını kaldıracak, gidip ben dönene kadar işe yarar bir şeyler yapacaksın."

Bu harika bir konuşma olmaz mıydı? Büyük ihtimalle bir benzerini yıllardır aklımda bir yerlerde tutuyordum. Gelgelelim hiçbirini söyleme fırsatı bulamadım çünkü tam onu durdurmak için elimi kaldırdığımda Dan elime ciridi tutuşturdu ve süratle yürüyerek yanımdan geçti. Bir an arkasından bakakaldım, yanına gitmediğimi görünce dönüp elini uzattı. Yolun geri kalanında böyle ilerledik. El ele, birbirimize destek olarak. Patikada İlk Gün'den beri hayalini kurduğum gibi yürüyüş yapıyorduk.

Başka türlü olsa şaşardım zaten.

Hiçbir şey duymadık, hiçbir hareket yoktu. Gece yaratıkları ol-

duklarını ummaktan kendimi alamadım. Belki şu anda huzurlu bir şekilde uyuyorlardı. Karınları doymuştu.

Ayak izlerine rastladığımızda yolun yarısına gelmiştik. Dün gece Öncü'nün bıraktığı izler evlerimizden tepenin doruğuna kadar ilerliyordu. Alfa'nın durduğunu düşündüğüm yerde başkaları da vardı. Her tarafı ayak izleriyle doldurmuştu. Kan da vardı. Küle işlemiş, çevredeki ağaçlara sıçramıştı. Kan lekeleri bizi bayırın arka yüzüne götürdü. Hızlı ilerleyemiyorduk. Burada bir patika yoktu, en azından doğal bir patika... Alfa çevredeki yeşillikleri parçalamış, ardında kanlı, kırık dallardan oluşan bir patika bırakmıştı.

Kırık dalların uçları her bir yanlış adımımızda kollarımıza batıyordu. Toprak yumuşaktı, sünger gibiydi. Görüşümüz çok kısıtlıydı. Çevreden hiçbir ses gelmiyordu, sadece kendi kalp atışımı duyabiliyordum. Yol büyük bir çamın etrafında dolanıyor, ağacın ardında gizlenen küçük bir açıklığa varıyordu.

Kemikler. Parçalar. Her yerdeydiler. Kül ve çamura bulanmışlardı. Sayıları tek bir hayvana ait olamayacak kadar fazlaydı. Aralarında kürk parçaları ve yarılmış toynaklar vardı. Hepsi gördüğümüz o geyiğe mi aitti? Görmediğimiz başkaları da olabilir miydi? Etleri parçalamak için kullandıkları kanlı taşları görebiliyordum. Fakat diğer yığınlar da neydi? Her biri otuz santim yükseklikte ve iki katı genişlikteydi. Bu taşlar el değmemiş gibi görünüyordu ve neredeyse bize attıkları diğer taşlar kadar büyüktüler. Sonraki bombardıman için mi depolanmışlardı? Eğer bu kadar sonrasını planlayabilecek kadar zekilerse yapabildikleri başka neler var?

Taşların ve kemiklerin arasından yavaşça yürürken birbirinden ayrı duran "adaları" fark ettim, yapraklar, yosunlar, köklerinden kopartılan eğrelti otları toprağa bastırılmış ve artık tüyler olduğunu anladığım uzun, kalın liflerle birbirlerine girmişlerdi. Uyku tulumları? Koku burada her zamankinden daha kötüydü. Farklıydı. Dan elime asılarak dikkatimi ağaçların ucunda duran küçük, kahverengi öbeklere çekti. Dışkılar? Buraya ne isim verilir? Yuva? İn?

Dan elini indirerek en yakındaki öbeğin hemen yanında duran ve tepeden vuran ışıkta parlayan uzun, ince bir nesneyi işaret etti. Daha yakına gitmemize gerek yoktu. Bu Vincent'ın yürüyüş bastonlarından biriydi.

Tam bu sırada önümüzdeki ağaçlar hareket etti.

Büyüktü, mutfak kapısındaki o gece gördüğüm belki buydu. Geniş ve kaslıydı ancak Alfa gibi yaralı değildi.

Gözleri ikimiz arasında gidip geldi. Sessiz, cansız bir şekilde hırladı.

İlk geriye çekilen Dan oldu, yavaşça ayağa kalktı ve beni kibarca geriye çekti.

Büyük erkek başını eğdi, tekrar hırladı ve bize doğru dikkatli bir adım attı, aynı anda çevresindeki bütün ağaçlar hareketlendi. Bütün bu süre boyunca oradaydılar! Hepsi!

Gözlerimi kapatıp her birini hayal etmeye çalışıyorum. Belki onlara isim koymak aptalca ama aklım böyle çalışıyor.

Daha küçük iki tanesinin, atık deposunda kavga eden genç kardeşler İkiz Bir ve İki'nin yanında yürüdükleri, babaları mıydı? En büyük erkek. Alfa'nın eşi? *The Crown*'da Philip'e ne diyorlardı? "Konsort Prens"? Sağında ince, uzun Öncü ve onunla beraber yaşlı dişi, "Dul Nine", aralarında ise daha yaşlı erkek "Gri" vardı.

Sol tarafta olan daha gençti, sanırım henüz erişkinliğe erişmemişti. Çalılıklara daldığını gördüğüm buydu. Daha açık, kırmızıya kaçan bir kürkü etrafında salınıyor gibiydi, yumuşak ve parlak görünüyordu. "Prenses." Onun da solunda, başka daha büyük ve yaşlı başka bir dişi vardı, üzerinde hâlâ yer yer kırmızı, yumuşak tüylerini seçebiliyordum, tek bir kolunu şişkin göbeğine dolamıştı. Hamile miydi? "Juno."

Onun da solunda kalan yavrunun ilk başta erkek olduğunu fark etmedim. Daha testisleri bile çıkmamıştı, bacaklarının arasındaki kürkten görünmüyorlardı. Her yaptığı ne kadar küçük olduğunu gösteriyordu; coşkunca hopluyor, tiz bir şekilde ciyaklıyor, sürekli

omzunun üzerinden arkaya kısa, hızlı bakışlar atıyordu. Beklenti? Görünüşe göre Konsort'un arkasında beliren üç şekle çağrı yapıyordu.

İki dişi ortaya çıktı, biri yaşlı, biri ise gençti, her ikisi de kollarında birer tüy yumağı tutuyorlardı. Bebekler. İki anne, kamburlarını çıkarmış, kararsız bir şekilde *onu* takip ediyorlardı.

Alfa.

Bütün sürü o yaklaşınca önünü açtı, Konsort bile o yanından geçerken bakışlarını yerden kaldıramıyordu. Onun hırlamasına gerek yoktu. Ciyaklamıyordu. Biz bayırdan yukarı doğru açıklıktan yavaşça geri çekilirken, bizim hızımıza uyarak ses çıkarmadan yaklaşıyordu.

Maymunlar. Kafamdan bu görüntüyü atamıyorum, hayvanat bahçesindeki küçük maymunlar kocaman gözleriyle sürekli sağa sola bakarlar ya. Biz de öyleydik, tek bir anda her yere bakmaya çalışıyorduk. Bir yandan ilerleyen sürüye, bir yandan ayaklarımızın dibindeki taş yığınlarına bakarken, gözümüz giderek daralan ve açıklığın çıkışını kapatmak üzere olan halkanın üzerindeydi.

Bizi çevreleyip kaçışımızı engellemeye çalışıyorlardı. Dan'in hızlanmasına yol açan bunu fark edişi olmalı. Kavradığı bileğimi giderek sıktığını hissediyordum, gözlerimi Alfa'ya dikmişken beni geriye çekiyordu. Alfa'nın dudakları geriye çekildi, ağzını açtı.

Gürlemesinde nefesinin sıcaklığını, kokusunu alabiliyordum. Bir işaret gibiydi, sürü tamamen çılgına döndü. Zıplıyor, dans ediyor, kulak tırmalayan feryatları arasında kollarını kaldırıyorlardı. Ne yaptığımı düşünüyordum bilmiyorum, sadece yüzümün büyüklüğünde elini bize yaklaştırırken kolumu kaldırdım. Cirit ona ciddi bir yara verebildi mi yoksa sadece kapanan parmaklarının ağırlığı altında büküldü mü bilmiyorum. Ciridi kavradı ve korkunç bir güçle asıldı. Onu elimden koparırcasına alırken elim sürtünmenin gücünden yandı, yarayı hâlâ hissedebiliyorum, daha sonra da başımızın üzerinden döndürerek fırlatıp attı.

Dan dönüp mızrağını savurmaya başladı. Havaya saplıyor, dürtmeleri kimseye zarar vermiyordu. Alfa umursamadı. Saldırıları boyunsuz başını hafifçe hareket ettirerek rahatlıkla savuşturdu. Hatta mızrağı tutmayı bile denedi, kollarını savurup Dan'i geri çekilmeye zorladı. Kısa havlamalara benzer yeni bir ses çıkarıyordu. Gülüyor muydu?

Arkama baktığımda halkanın kapandığını gördüm, tekrar döndüğümde ise Alfa en sonunda Dan'in mızrağını yakalamayı başarmıştı. Her şey yavaş çekimde gibiydi: bir el mızrakta, diğeri ise yumruk hâline getirilmiş ve yukarıdaydı. Devasa yüzü ileri uzanırken ağzı açıldı.

Gözleri parlıyordu.

Alevler içindeki iki boncuk.

Hayal görmüyordum. Gerçekten yanıyorlardı. Yansıtıyorlardı.

"ÇEKİL!"

Serbest bıraktığında mızrak sert bir şekilde tepti, tam bu sırada alevler benim ve Dan'in arasına girdi.

"GERİ ÇEKİL!"

Mostar aramızda daldı, ucunda alev-topu olan bir sopayı etrafa savuruyordu.

"Goniteseupiçkumaterinu*" O kendi dilinde konuşurken, onlar da bildikleri dilde karşılık verdiler. Yabancı kelimeler gırtlaktan gelen hayvan sesleriyle karışmışlardı. Yaşlı kadın hırladı, havladı, tiz, tıslamaya benzer bir şekilde kükrerken sürü sarsak, korkmuş viyaklamalar çıkararak geri çekilmeye başladı.

Korkmuşlardı.

Alfa bile kararsız kalmıştı. Kollarını indirmiş ve omuzlarını dikleştirmişti. Hafifçe dilini şaklatıp kafa hareketleriyle bir açıklık arıyordu.

Mostar da benzer sesler çıkartarak yanıt verdi, "Mırş! Mırş!**"

---

* Gonite se u pičku materinu!: Ananın amına kadar yolun var!

** Büyükbaş hayvanları gütmek için kullanılan, "Bürst! Bürst!" tarzı bir ifade.

Ardından, "Piçko jedna!*" diye bağırarak ileri atıldı ve Alfayı geri çekilmeye zorladı, elektrik kablosuyla bağladığı yanan bir havludan oluşan meşalesini savuruyordu. Ateşin sönmekte olduğunu görebiliyordum, duman tütmeye başlamıştı.

Meşaleyi geri çekilen Alfa'ya doğru fırlatırken, "J'ebemlitikrv!**" diye bağırdı. Ardından bize dönerek, "Koşun!" dedi.

Halka açılmıştı, bayır temizdi. Dan ve ben çamurlu toprakta sendeleyerek koşmaya başladık.

Dan, "Mostar!" diye seslendi. Hemen arkamızdaydı, ellerini sallıyordu. "KOŞUUUUN!"

İşte geliyorlardı, hafif bir tempoda yan yana koşuyorlardı. Hâlâ tedbirli miydiler? Daha fazla ateşimizin olup olmadığını mı merak ediyorlardı? Alfa yerinde kalmış, eğilerek yerden bir şey alıyordu. Başımı çevirerek nereye gittiğime dikkat etmeye başladım, bu sırada ilk kaya hemen yanımdaki ağaçta patladı.

Labirent. Rahat bir şekilde kaçmamıza engel oluyordu ancak aynı zamanda net bir atış yapmalarına da izin vermiyordu. Etrafımız dallara çarpan, yolumuzda duran ağaç kütüklerine vuran taşların sesleriyle doldu. Kavun büyüklüğünde bir taş hemen önümdeki çamura saplanırken *şıp* diye bir ses çıkardı.

"Zig!" Mostar arkamızdan ilk başta yabancı bir kelime olduğunu sandığım bir şeyler bağırdı.

"Zig-zag!" diye kükredi, ardından aldığı isabet sebebiyle *uff-*ladı. Sonradan öğreneceğime göre darbe dik değil, açılı gelmişti, Dan'inki gibi. Nasıl vurulduğunu gördüm, taş düşük bir açıyla gelmiş ve omzunu sıyırmıştı fakat o kadar güçlüydü ki sendelemesine yol açtı. Dan tek ayağı üzerine ağırlığını verdi ve yere düşer gibi oldu. Onu tuttum, ayaklarının üzerine diktim ve son birkaç metre boyunca arkamdan sürükledim.

Tepenin doruğunu görebiliyorduk. Birkaç adım sonra diğer ta-

* Pičko jedna!: Amcık!

** Jebem li ti krv!: Kanını sikeyim!

rafa geçecektik. Bayırın dibinde yatan köyün görüntüsü gözlerimin önünden gitmiyordu. Rahatlama. İçim heyecan doluydu. Ardından vuruldum. Darbe omuz küreklerimin arasına oturdu. Nefesim kesildi. Düşüyordum. Bu sefer yakalama sırası Dan'deydi, Mostar arkamızdan ikimizi de itiyordu. "Durmayın! Durmayın!"

Bayırdan aşağı uçarcasına indik; dengemizi korumaya çalışıyor, bir yandan da bana çarpan nesneye odaklanmamaya uğraşıyorduk. Hâlâ önümüzde yuvarlanıyordu. Siyah, kahverengi, siyah, kahverengi. Saç ve yüz. Vincent Boothe'un kafası.

En yakındaki eve, Perkins-Forsterlara yöneldik. Mutfak kapısı açıktı, elleriyle bizi çağırıyorlardı. Carmen ve Pal. "Gelin! Gelin!"

İçeri daldık, tezgâhın arkasında yere çömeldim. Başım dönüyor, ciğerlerim yanıyordu. Minik eller belimi tuttu, bir yüzün sıcaklığını karnımda hissettim. Gözlerimi açtığımda Pal'in başının tepesine bakıyordum, Dan'e baktım, mızrağı elinde bekliyordu.

Peşimizden gelmediler. Köye yaklaşmadılar. Evi bombalamadılar bile. Sadece uzaktan ulumakla yetindiler.

"Ateş." Mostar kapalı gözlerinin ardında, nefes nefese kalmıştı. "Hâlâ... ondan... korkuyorlar."

Carmen tezgâhın üzerinden bir bakış atarak, "Büyük ateşler yakamaz mıyız?" diye sordu. "Köyü çevrelesek?"

"Yakacak.. bir şey yok." Mostar tezgâhtan destek alarak ayağa kalktı. "Ağaçlar... çok ıslak..." Derin bir nefes daha, kontrolü ele almaya çalışıyordu. "Belki... biraz daha zamanımız olsa, onlar şoku atlatana kadar kazıkları tamamlayabiliriz. İhtiyacımız olursa daha fazla meşale de yapabiliriz. Daha fazla silah..."

Bu noktada adrenalin yavaşça tükeniyordu, kendime gelmeye başlamıştım.

Yavaşça hareket edip Pal'e geri çekilmesini işaret ettim. Elimi tuttu, beraber ayağa kalktık. Gözleri benimkine bakıyordu. "Ben iyiyim" –saçlarını okşadım– "sorun yok." Ardından gözlerini hâlâ kapıya dikmiş olan Mostar'a döndüm.

Uzanıp omzunu tuttum ve kibarca okşamaya başladım. "Teşekkür ederim."

Bir fırtına gibi döndü.

Sert, gürültülü bir tokat yana doğru sendelememe sebep oldu.

"Aklınızdan ne geçiyordu!"

Yanağımı tutup, bakışlarına karşılık verdim. "Ne yaptığınızın farkında mısınız?" Cevap vermeye fırsat bulamadan, "Herhangi biriniz?" Sert bir tokat daha, bu sefer Dan'in çenesine isabet etmişti. "Çocuklar!"

Dan bembeyaz kesilmişti, titredi. "B... biz..."

Parmağıyla onu susturdu. "Sen! Git kazıklara yardım et." Parmak Carmen ve Pal'e doğru savruldu. "Onlarla kal. Beraber kalın!"

Bana döndüğünde irkildim ve dönerek şişmekte olan yanağımı korumaya aldım. "Ve sen, sen benimle geliyorsun. Şimdi!"

Mostar'ı mutfak kapısına kadar takip ettim ve bir anlığına artık sessizleşen tepeyi kontrol ederken onunla beraber bekledim. Tepe boşalmıştı. Diğer yüzüne çekilmişlerdi. Mostar yavaşça başını Perkins-Forsterların bahçesinden Boothelarınkine doğru çevirdi. Neyi aradığını anlamam birkaç saniyemi aldı. Vincent'ın başı hâlâ bayırın dibinde, elma ağaçlarından birinin etrafındaki çöküntüde yatıyordu. Tam üzerimize bakıyordu. Gözleri ve ağzı kocaman açılmıştı. Zamanda donmak? Son ifadesi? Korku? Pişmanlık? Bobbi'yi mi yoksa çocukluğunu mu düşünüyordu? Yaptığı korkunç tercihten ötürü, benim kendime küfrettiğim gibi, kendine mi küfrediyordu? O yüz. Acaba hiç unutabilecek miyim? Yeterli zaman ve terapiyle geçecek mi? Belki hipnoz veya adını hiç duymadığım bir ilaç işe yarar? "Görmememi" sağlayabilecek bir şey var mı?

Mostar ise hiç umursamamış gibi görünüyordu. Yanlışlıkla topunu çitin üzerinden atmış bir çocuk gibi kaygısızca kafayı yerden aldı. Kaldırmak için dizlerinin üzerine çöktü, kolunun altına sıkıştırdı, ardından hâlâ peşinde olduğumu kontrol etmek için bana hızlı bir bakış attı.

Salınarak mutfağa gittik. Kayıtsız, neredeyse insanlıktan çıkmış gibiydik. Mostar lavabonun altına uzanıp beyaz bir plastik çöp torbası çıkardı, kafayı içine bıraktı, ardından ellerini yıkadıktan sonra –ellerini yıkadı!– dondurucuyu açtı ve içeri yuvarladı. "Bobbi'ye söyleme," dedi kafayı buzla kaplarken. "Öldüğünü zaten biliyor. Bunu bilmesine gerek yok."

"Al." Dondurucudan bir buz torbası alıp yanağıma bastırdı ve torbayı elinden alana kadar bekledi. Ardından gözlerini benimkinin birkaç santim yakınına kadar getirdi. "Burada mısın?" Sesi yumuşamıştı, yüzü de öyle.

Ağlamak niyetinde değildim ama yine de bir hıçkırık öksürüğümün arasında ağzımdan kaçtı.

Gözleri sertleşti. "Burada olmana ihtiyacım var. Burada mısın?" Dikleştim, başımı salladım.

"Sana öğreteceğim şeye odaklanman gerekli" – eli hâlâ yüzümde duruyordu– "çünkü bugün bencil ve sorumsuzca davrandın. Ayrıca aptallık ettin çünkü oraya giderken yanında düzgün bir silah yoktu."

18. BÖLÜM

A'oodhu bi kalimaat Allaah al-taammaati min sharri maa khalaq.

O'nun yaratığının kötülüğünden Rabbin kelamına sığınırım.

—Sahih Muslim, Hadis 2708

GÜNCE GİRDİSİ #14 (Devam ediyor)

Mostar yanağımı bıraktı, elimden tutup beni atölyesine götürdü. Burada artık bir cephaneliğe dönüşmüştü. Duvara bambu sopalar dayanmış, mutfak bıçakları çalışma tezgâhının üzerine seriliydi. Başarısız modeller, prototipler, ıssız bir köşeye atılmıştı. Yanlış kesilmiş veya ikiye ayrılmış sopaları, bükülmüş veya körelmiş bıçakları görebiliyordum. Yanlarında kesilmiş ayakkabı bağcıkları, farklı boyutlarda bantlar ve makarasından çıkarılmış parlak kırmızı bir yılbaşı kurdelesi vardı.

"Burada dur." Mostar beni odanın ortasında durdurdu. "Sırtını dikleştir." Bir anlığına beni tepeden tırnağa süzdü, ardından bambu sopalardan birine uzandı. "Hareket etme." Sapı sırtıma yasladı. "Neredeyse mükemmel." Ardından sapı tezgâha yatırdı. "İzle, dinle. Her adımı aynen hatırlaman gerek."

Bu yüzden sonraki bölümü bir nevi kılavuz gibi yazdım. Bu gece uyuduktan sonra aklımda hiçbir şeyin kalacağını sanmıyorum, ayrı-

ca aklım çalışırken Mostar'ın söylediği bir şeye takıldı. "Köyün geri kalanına öğretmek" ile ilgili bir şey. Ne kastettiğini sormadım. Şansım olmadı. Hemen derse girişti, ben de olduğu gibi anlatıyorum.

Sıfırdan bir mızrak nasıl yapılır:

Doğru bambu sopayı seçmek büyük önem taşıyor. Üzerinde oynama yapılmaması gerekli. Bu dengeyi mahvediyor. Boyunuza uygun bir ölçüde olması gerekli. Çok uzun olursa hantal kalır. Kısa olursa bıçakla kendinizi kesebilirsiniz. Ölçünün birebir tutması lazım değil, en önemli şey bıçağın sapının üst kısma mükemmel bir şekilde oturması. Sopanın doğru bir eni olması lazım, sağlam olacak kadar kalın olmalı ancak sıkı bir kavrayışa engel olacak kadar geniş olmamalı. (Biraz müstehcen oldu sanki. Kusura bakma, şu an kendimde değilim.)

Sapları toplarken, alt bağlantı noktasının veya o halkaların adı neyse, tam altından kesiyoruz. Zayıf bir ekmek bıçağı kullandığımız için kesmesi biraz zaman alıyor. Burada akılda bulundurulması gereken ince bir detay var. Normal odunla çalışır gibi tek bir taraftan girişirseniz ve sadece tek bir ufacık fiber tanesini bile kaçırırsanız, fiber bambunun tamamı boyunca soyuluyor. Mostar'ın da uyardığı gibi, "Bu dayanıklılığını düşürüyor ve kıymıkları artırıyor." İşin sırrı ilk olarak sapın etrafını tam bir halka hâlinde keserek sert dış dokuyu inceltmek, ardından derinden kesmeye başlamak.

Daha sonra bütün dalları kesiyoruz (dallar da kazık olarak kullanılabiliyor) ve arkalarında kalan sert çıkıntıları tırnak törpüsüyle zımparalıyoruz. Tanrım, küçücük bir zımpara kâğıdı için neler vermezdim!

İlk iki kısmı ben de yapmadım. Ölçümü almasının sebebi buydu. Önceden kesilmiş bir sap zamandan tasarruf etmemizi sağladı. Dersin anlattığı tek bölümü bunlardı. Geri kalan benim için birebir uygulamalı olarak geçti.

Tıpkı sap gibi, doğru bıçağı da dikkatli seçmek gerekiyor. Gidip en uzun bıçağı kullanamıyorsunuz. Uzun bıçaklar fazla ince. En iyi-

leri daha kısa olan yirmi santimlik "şef" bıçakları ama onların da doğru şekle sahip olması lazım.

Çelik tek bir sağlam parça hâlinde, bıçağın sapından olduğu gibi sokulmuş olmalı. Öteki türlü sopaya tutturulamıyor ve bu işin en zorlu kısmı. Eğer bıçağın sap bağlantısı vidalarla yapılmışsa, harikayız demektir. Vidalanması çelikte delikler açılması demek. Bu delikler de onları sopaya bağlamanın en iyi yolu fakat bu kısmı birazdan anlatacağım.

İdeal senaryo bıçağın sapının reçineden yapılması olur. Bu şekilde kayayla parçalayabiliriz. (Evet... bütün köyde tek bir çekiç bile yok!) Parçalarken dikkatli olmak gerekli, parçaları göze kaçabiliyor. Mostar'ın kaynak gözlüklerini takarken yüzüme kıymıkların battığını hissedebiliyordum.

Kabza ve vidalar çıkartıldıktan sonra, bir sonraki adım yerine oturtmak. Çeliğin kabza kısmını sopanın üst kısmına sok. Eğer oturmazsa (iyi ve sağlam bambuların içinde yeterli alan olmayabilir), ekmek bıçağıyla küçük bir boşluk oyman gerekiyor. Bıçak yalın hâliyle rahat bir şekilde oturduğunda, tekrar dışarı çıkartıp ölçü almaya başla.

Kabza delikleri burada devreye giriyor. Delikleri sapın dışına yerleştir ve bir kalemle işaretle (eğer mümkünse keçeli kalem kullan), daha sonra diğer yüzü için de aynı işlemi tekrarla. Ağırdan al. Acele etme. Mostar birkaç meyve bıçağının ucunun nasıl köreldiğini gösterdi, tamamen mahvolmuşlardı. Deliklerin doğru hizada olduklarını ışık geçip geçmediğine bakarak kontrol ediyoruz. İlk deneyişimde düzgün delikler açabildim, Mostar etkilenmişe benziyordu. Anlattığına göre bu noktada işi batırmak çok kolay çünkü delikleri tutturamazsak deldikçe bambuyu zayıflatmış oluyoruz.

Daha sonra bıçağı yerine dikiyorsun, kabloları bu amaçla kullanıyoruz. Mostar bir yer lambasının kablolarını kullanıyordu. Kabloyu kestikten ve serbest bıraktıktan sonra (normal bir makas iş görür), yanlardan tutup ikiye ayır (eğer o türdeyse). Fazlalığı başka bir

mızrak için ayır ve eldeki kabloyu tepedeki delikten geçir. Kulağa kolay geliyor ancak ilk birkaç denemem gerçekten zorlu oldu. Sabırsızlandığımdan önemli bir adımı atladım, bu yüzden kablonun ucu deliğe sıkışıp durdu. Kablonun ucunu bir iğne hâline gelene kadar tıraşlamak müthiş bir fark yaratıyor!

Kablo tepedeki ikinci deliğe vardığında hepsini çek, sadece çok küçük bir kısmı açıkta kalsın ve bu ucu bir düğüm hâline getir. Daha sonra açıkta kalan ucu alttaki deliklere varana dek mızrağın etrafında dola. İçlerinden geçir, bağla ve işte bu kadar!

Gerçek bir mızrak!

Mostar silahı benden aldı ve ellerinde tutup dengeyi kontrol etti, tek bir gözünü kapatıp dikkatle bağladığım kabloyu inceledi, ardından geri verdi. "İyi iş, Katie." Bütün gün boyunca ilk kez gülümsüyordu.

Çok gururlandım. Bir anlığına sadece yaratımıma odaklanabildim – bir dik tutup, bir yana yatırıyordum. Hatta her iki elimle kısa bir saplama hareketi bile yaptım ve yanlışlıkla mızrağın arkasını garaj kapısına çarptım.

"Pardon." Mızrağın bıraktığı iz yanaklarımın kızarmasına sebep olmuştu.

Mostar umursamazca elini sallayarak, "Unut gitsin," dedi. Ardından, "Bu işte çok iyi olacağını biliyordum. Senin mantıklı, metodik bir aklın var. Benden çok daha fazla." Yarıda bırakılmış prototipleri işaret etti. "Bu iş böyle oluyor. Dene, başarısız ol, öğren ve daha iyi olması için başardıklarını başkalarına aktar."

Sözleri aklıma silahı geliştirmek adına bir fikir getirmişti. "Plastiği eritmeye ne dersin? Bıçağın yerine daha da sağlam oturmasını sağlamaz mı?"

"Sağlayabilir" –Mostar, iyi niyetli fakat tamamen hatalı olan öğrencisini yüreklendirmek isteyen öğretmenler gibi başını salladı– "fakat böyle yaparsak kablo mahvolur ve daha fazla mızrak yapmamız için gerekli olabilirler."

Daha kısa ve ince bir dizi sapı gösterdi. "Bu yüzden ciritler beni endişelendiriyor. Fırlattığımızda sağlam bir bıçağı kaybedebiliriz, gerçi kanca yapmayı öğrenemezsem sanırım her şekilde uçlarından kayıp gidecekler."

Aklımda daha ham başka bir fikir belirdi. Üç boyutlu yazıcı makinesine baktım ancak elle tutulur bir düşünce şekillendiremiyordum. Onun yerine tek yapabildiğim esnemekti, Mostar'ın da esnemesine sebep olmuştum.

"Reinhardt'ın nöbetini devraldığında" –duvar saatine bir bakış attı– "uyuman gerek. Henüz kendine geldiğini sanmıyorum. O zaman dinlenirsin. Bir şeyler yersin."

Yemek.

Birden midemin bulandığını hissettim. Kendimi mızrak yapmaya adamıştım, adımları birebir takip etmekle meşguldüm. Fakat ilgim bir anlığına dağılınca...

Gözlerim mutfak kapısına, Vincent'ın buzluktaki kafasına kaymış olmalı.

"Onu daha sonra gömeriz." Mostar, aklımı okuyordu. "Güvende olduğumuzda, zamanımız olunca."

Başımın boşluğa düştüğünü hissettim, masaya tutunmak zorunda kalmıştım.

"Nefes al." Mostar mızrağı elimden aldı ve beni çalışma tezgâhının küçük taburesine oturttu. "Gevşemeye çalış."

Denedim, gözlerimi sımsıkı kapadım. Beynimde bir baraj yıkılıyor gibiydi.

Başka birinin yemeği olmak ne demek?

Sen bir insansın. Düşündüklerin, hissettiklerin var. Bir anda hepsi gidiyor ve bir zamanlar senden geriye kalanlar başka bir şeyin midesinde sindirilmekle meşgul.

Kıyım, kan, gülümseyen sarı dişler. Çiğnenen et. Yalanan kemikler.

"Bana bak." Alnıma konan el beni gözlerimi açmaya zorluyordu.

"Biliyorum." Mostar yüzünde hüzünlü bir tebessümle iç çekti. "İnsan aklı, en büyük nimetimiz ve lanetimiz. Dünya'da kendi ölümümüzü hayal edebilen tek yaratıklarız. Fakat" –mızrağımı kaldırdı– "bunu geciktirebilecek yöntemleri de hayal edebiliriz."

O sırada kapı zili çaldı.

Eşikte Palomino duruyordu, ellerinde dürülmüş bir yoga matı vardı. "Burada ne yapıyorsun, Küçük Bebek?" Mostar onu tuttu ve içeri çekti. "Yalnız başına dışarıda olmaman gerektiğini biliyorsun. Ailen nerede olduğunu biliyor mu?"

Küçük kız başını olumlu anlamda salladı, ardından matıyla dışarıdaki bir şeyi işaret etti.

Anladım. Matı dizlerini topraktan korumak için kullanacaktı.

"Ah, Pal, şu an seninle bahçeye bakabilecek zamanım yok, özür dilerim. Bay Reinhardt'ın yanına gidip..."

Yanlış. Pal bana başını salladı, ardından Mostar'a dönüp bir işaret yaparak... ne yapmasını istiyordu?

Gösterdiği yönde hiçbir şey bulunmuyordu. Evler sakindi, volkanda bir hareketlilik yoktu ve (Tanrı'ya *şükür*) ağaçlardan aşağı bakan karanlık figürler görünmüyordu.

Yüzünü güneydoğuya dönmüştü ve bildiğim kadarıyla o yönde hiçbir şey yoktu. Mostar'ın yüzünde bir kez daha şaşkın bir ifade vardı. "Özür dilerim, ne demek istediğini..."

Ardından, "Ah," dedi ve hızlıca dönüp duvar saatine bir bakış attı. "Aaaaah!" Yüzüne büyük, geniş bir gülümseme oturmuştu, gözlerinin parladığına yemin edebilirim.

"Ah, Lutko Moja, çok *uzun* zaman oldu." Mostar burnunun köprüsünü çimdikledi, başını salladı ve ardından omuzlarını silkerek ona baktı. "Pekâlâ, bakalım hatırlıyor muyum."

Kafa karışıklığımı görmezden gelen Mostar bir kolunu kıza attı ve bana dönerek, "Bir koşu üst kata çıkıp koridor tuvaletinden temiz bir havlu getirir misin?"

Evinin üst katında ilk defa bulunuyordum. Etrafı karıştırmaya niyetim yoktu.

Sorun kadının evinin aynı bizimki gibi inşa edilmiş olmasıydı. Büyük yatak odası koridor tuvaletinin hemen yanındaydı ve kapısı açıktı. İçeri girmememe rağmen, yatağın karşısında o kadar büyük bir fotoğraf vardı ki bulunduğum yerden bile net bir şekilde görülebiliyordu.

Mostar fotoğrafta çok daha gençti, belki yirmileri ve otuzlarındaydı. İnce değildi ancak kum saati biçimindeki vücudu kuşaklı pardösüsünden belli oluyordu. El örgüsü yün beresinin altında kuzgun siyahı saçları ışıl ışıldı. Beline kolunu atmış olan adam onunla aynı yaşlarda görünüyordu. Top sakal, gözlük. Filmlerde gördüğümüz tipik Avrupalı entelektüel, lisede hep böyle bir adamla evleneceğimi düşünmüştüm. Her ikisi de kollarını önlerinde bulunan çocuklara dolamışlardı.

Bir erkek ve bir kız. Erkek on iki yaşında gibiydi, kız ise belki on. Her ikisi de kocaman sırıtışlar takınmışlardı, oğlanınki içten görünüyordu ama kızda muzur bir hava vardı.

Hepsi donmuş bir nehrin kayalarla dolu yatağında duruyorlardı. Arkalarında bir köprü yükseliyordu. Dar bir köprüydü, üzerinde hiç araba yoktu. Yıllanmış taştan bir kemer, bir o kadar eski görünen taş kasabayı birbirine bağlıyordu. Köprüyü ilk başta tanımamıştım fakat daha sonra fark ettim ki cam heykelin esin kaynağına bakıyordum!

Neresi olduğunu çıkaramadım. Belki Rusya. Sadece Kızıl Meydan'ın fotoğraflarını gördüm. Kuzeybatı Avrupa olmadığına da oldukça eminim. Binalar ve kıyafetler, doğru kelime bu mu bilmiyorum ama çok donuk görünüyordu. Doğu Avrupa? Polonya? Çek Cumhuriyeti – veya lisedeki tarih derslerini doğru hatırlıyorsam, o zamanki adıyla Çekoslovakya? Güneydoğu bölgesine ne deniyordu? Türkiye'ye varmadan önceki bölgeye? Baltıklara benzer bir adı vardı. Balkanlar.

Okulda öğrendiğim bir diğer ülke de Yugoslavya'ydı. Doksanlarda bir savaş mı olmuştu? O yıllarda fotoğraftaki çocuklarla hemen

hemen aynı yaştaydım. Güncel olayları takip ettiğim pek söylenemez. Benim için doksanlar O.J. Simpson ve Britney'den ibaretti.

Penn'de aldığım siyaset bilimine giriş derslerinden bile hatırladığım tek bir terim var, "etnik temizlik." Bir de Sudanlı hocamız Profesör Tongun'un söyledikleri, "Amerikalılar ormandaki bir ağaç gibidir, başkalarının çektiği acıları duymazlar."

Bombalama. Keskin nişancılar. Kuşatma kızartmaları. Mostar.

Aşağıdan "Katie!" sesi yükseldi. "Bekliyoruz."

Bulabildiğim en büyük banyo havlusunu kaptım ve koşarak aşağı indim, mutfaktaydılar. Mostar bilmiş bilmiş sırıtarak bana baktı. Fotoğrafı gördüğümü tahmin ediyor olmalıydı fakat tek söylediği, "Mükemmel zamanlama," oldu.

Ellerini ve sanırım ayaklarını yıkamayı yeni bitirmiş olmalılar. Ayak parmaklarının aralarında parıldayan ıslaklığı görebiliyordum. Mostar'ın havluyu kurulanmak için istediğini sanmıştım ancak onu benden aldığında her ikisi de dönüp oturma odasına geçti.

"İzleyebilirsin," dedi omzunun üzerinden. "Büyük Adamın umursayacağını sanmıyorum. Veya Kadının. Ben ne biliyorum ki?" Belirli belirsiz omuzlarını silktikten sonra kıkırdadı, ardından havluyu yere, Pal'in yoga matının yanına serdi. Oturma odası penceresine karşı belirli bir açıda duruyorlardı, yüzlerini Pal'in daha önce işaret ettiği yöne doğru dönmüşlerdi.

Her ikisi de dimdik duruyorlardı, elleri omuzlarının biraz üzerinde, avuçları yukarı bakıyordu. O sırada Mostar'ın nameli sesi duyuldu, "Allahuekber."

Şahitlik ettiğim ânı detaylı bir şekilde betimlemeyi denemeyeceğim. Beceremeyeceğimi biliyorum. Eminim ne Mostar ne de Pal yazdıklarımı yanlış anlayacaktır ama yine de saygılı olmak istiyorum. Dualarının güzelliği, akıcı, narin hareketleri. Kollarını kaldırıyor, başlarını döndürüyorlardı. Mostar'ın nağmeli bir şekilde söylediği cümlelere eşlik eden dizleri, bir kalkıyor bir bükülüyordu. Ardından, çatlayan bir sesin içinden o isim duyuldu:

"Vincent Earnest Boothe."

19. BÖLÜM

En cesur adamlar ve en sağlam askerler çiftçi sınıfından çıkmaktadır...

—Marcus Porcius Cato

GÜNCE GİRDİSİ #14 (Devam ediyor)

Mostar'ın evinden çıktığımda sağa değil, sola yöneldim. Birkaç dakika daha Reinhardt'ın evinde olmama gerek yoktu ve bu süreyi bahçede geçirmek istiyordum. Yapılacak çok fazla iş yoktu. Yine de damla hattını çalıştırıp, bu sürede belki bir duş alabileceğimi düşünmüştüm.

Eve geldim, garaj kapısını açtım ve nefesim kesildi.

FİLİZLER!

Tam ilk büyük beyaz fasulyeyi ektiğim yerde küçücük, minnacık bir kemer ayağımın hemen dibinde baş vermişti!

"Pal!" Seslendikten sonra ön kapıdan başımı dışarı çıkartıp bağırmaya başladım. "Palomino! Bahçe filizleniyor!"

Küçük, ters dönmüş bir *u* biçimindeki filizi incelemek için eğildim. Birkaç santim yüksekliğinde, beyaza çalan bir rengi vardı ve daha yakından baktığımda altında yatan fasulyenin ucunu görebiliyordum.

Bu kemerin yanındaki bölgede hafif bir kabarıklık vardı, bu yüzden Bobbi'nin çaydanlığını kullanarak üzerine birkaç damla döktüm. Gerçekten de toprak temizlenince altından ilkini andırır bir

kemer daha çıktı. Bir yandakine geçip aynı şeyi denedim ve bir yandakiyle de. Topraktan çıkmaya uğraşan o kadar *u* vardı ki.

Ve yalnız değillerdi!

Bütün bahçe! Her bir köşesi!

"Aman Tanrım!" Carmen, Pal ile beraber içeri girmişti. "Bunların hepsini sen mi ektin?"

İşaretli fasulyeleri kastederek, "Sadece bunları," diyerek yanıtladım. İronik bir şekilde Çin bezelyelerini ve tatlı patatesleri ektiğim yerden hiçbir şey çıkmıyordu. Belki de *henüz* çıkmıyorlardı! Aslında önemli değildi çünkü çevrelerindeki bütün tohum yatakları gizemli küçük fidelerle dolmuştu. Her yerdeydiler, fideler bütün bahçe boyunca rastgele bir şekilde dağılmışlardı.

Carmen, "Neler çıkıyor?" diye sordu, bu sırada Pal dizlerinin üzerinde elleriyle filizleri daha yakından inceliyordu.

"Hiçbir fikrim yok," dedim. "Nereden çıktıklarını bile bilmiyorum."

Bize daha yeni katılmış olan Mostar, "Belki getirdiğimiz topraktandır?" diye sordu.

"Belki," dedim, biraz hayal kırıklığına uğramıştım. Eğer hepsi sadece yabani otlarsa...

"Atık?" Bu Dan'di. Küçük bir araya gelişimiz gerçek bir partiye dönüyordu. "Karıştırdığımız atık kutularının altında gübreye dönüşenler vardı... içlerinde eski fideler olabilir..."

Pal'in yanına eğilmiş Mostar, "Kesilmiş salatalıklar mı?" diyerek şaka yaptı. İkisi beraber yeşil halka yaprakları olan küçük bir yaban fidesini inceliyorlardı. "Belki domatesler?" Ufacık yaprakları olan, on santimlik küçük bir çıkıntıyı gösteriyordu. "Buradaki olabilir. Çürümüş kısımları her zaman kesip atmıyor muyuz?"

"Ben her zaman yaparım!" dedi Carmen, onu hiç bu kadar enerjik ve heyecanlı görmemiştim. "Taco geceleri yaptığımız zaman mesela! Kullanmadığımız bütün o salsa sosları! Hepsi çöpe gitti!"

Kendi domateslerimiz! Ne kadar iyi olabileceklerini şu anda bile aklımdan çıkaramıyorum.

Mostar, titrek domates sapını parmak uçlarıyla nazikçe okşayan Pal'e baktı. "Elimizde gübre tipi atıklardan hâlâ var. İçinde tohum olması gerek."

"Ve pirinç." Bobbi'nin kahverengi pirincini serptiğim küçük alanı işaret ettim. Üzeri tamamen yeşillikle kaplanmıştı.

"Pirinç!" Mostar yüzü ışıldayarak bana döndü. Tohumları nereden bulduğumu ve Bobbi'de daha ne kadar olabileceğini açıkladım. Mostar'ın dudakları sıkı bir *O* harfine dönmüştü. "Pirinç ve fasulyelerle yaşayabiliriz." Carmen'e baktı. "Evinizde o fasulye bebeklerden başka var mı?"

"Olabilir." Carmen, Pal'e baktı. "Belki kullanmadığımız başka fasulyeler de vardır. Sanat ve zanaat sandığına bakabiliriz."

Pal hevesli bir şekilde başını salladı.

Mostar, "Öyleyse değebilir..." diyerek yanıt verdi. "Başka bahçeler inşa etmek harcayacağımız kaloriye değebilir."

"Daha çok bahçe!" Dan mutluluktan neredeyse yerinde sıçrayacaktı. "Kesinlikle! Başka bir garajı daha doldururuz! Belki iki tane daha damla hattı çekeriz, artık" –Palomino'ya bir bakış attı– "daha çok kurtçuk ve bok buluruz!"

"Ve bok mu?" Mostar kaşını sorgularcasına kaldırmıştı. Dan güldü, yanakları kızarmıştı.

"Evet, ciddiyim – biyo-öğütücü depoları!" Ardından bana dönerek avuçlarını açtı, "Hadi ya, bir yerimi kesmeyeceğim veya hastalanmayacağım. Söz veriyorum!"

Yanıt veremeden önce, Carmen bana, "Yapabilir miyiz?" diye sordu.

Benden izin mi istiyordu yoksa konuda uzman mı olduğumu düşünüyordu emin olamadım. Her iki durumda da önerebileceğim bir şey yoktu. Fakat Dan, Carmen, Palomino, hepsi bana öyle bir bakıyordu ki. Mostar ise kollarını kovuşturarak arkalarına geçmişti. Kararımı mı değerlendiriyordu?

Aklımda hesaplamalar uçuşmaya başlamıştı bile, vereceğimiz

kararın sonuçlarını değerlendiriyordum. Bir bardak esmer pirinç iki yüz kalori civarındaydı. Bir bardak fasulye ise, türüne göre aynı kaloriye veya daha fazlasına sahip olabilirdi. Ayrıca içlerinde yağ da vardı! Çoğu fasulyenin içinde yağ vardı, her bardakta yaklaşık bir gram... Fakat kaç bardak fasulye ve pirinç yetiştirebileceğimizi umabilirdik?

"Yapabiliriz," diyerek sözlerime başladım fakat hemen ellerimi kaldırdım, "fakat ancak... ancak savunma hattını kurduktan sonra. Her şeyin bir sırası var, değil mi? Güvenliğimiz, daha sonra yiyecek. Kazıkları yerleştirdikten ve çalıştıklarından emin olduktan sonra daha fazla ürün yetiştirmeye odaklanabiliriz."

"Evet!" Dan, kızına sarılan Carmen ile yumruklarını tokuşturdu.

Arkalarında duran Mostar gülümsedi ve başını salladı.

Kendimi on metre uzamış hissettim.

Ardından başıyla kapıyı gösterdi ve bileğine sanki orada bir saat varmış gibi parmaklarıyla vurdu.

Reinhardt! Nöbetim!

Reinhardt'ın evine koştum, camdan Effie'nin kanepenin yanında bir koltukta kitap okuduğunu görebiliyordum. O da beni gördü, gülümsedi ve antrede beni karşılamak için ayağa kalktı. Reinhardt uyuyordu, Effie'nin söylediğine göre sabahın çoğunu uykuda geçirmişti.

Geciktiğim için özür dilemeye çalıştım ve bahçede olanları anlattım. Yüzü ışıldadı ancak sandığın sebepten değil. "Teşekkürler," dedi, "Palomino'yla yaptığın her şey için teşekkürler. Hayatında bir amaca, rutine ihtiyacı var. Halkanın diğer tarafında kalan evine baktı, karısı ve kızı camdan el sallıyorlardı. "Artık" –gözleri tepenin üzerinde dolaştı– "olumlu bir şeye odaklanması gerek. Hepimizin öyle." Ailesi el sallamaya devam ediyordu, son kez "teşekkürler" deyip evine doğru yola çıktı.

Aklımda onlarca düşünce dolanıyordu. Kaç tane bahçe inşa edebilirdik? Elimizdekiyle ne yapacaktık? Artık filizlendiklerine göre?

O küçük bitkiler ne kadar sıcaklığa ihtiyaç duyarlar? Dan çatıyı temizlemek konusunda haklıydı. Garajı yaz sıcaklıklarında tutmak için elimizdeki her bir kilovata ihtiyacımız olacaktı. Yaz ışığını nasıl taklit edecektik peki? Akıllı ampuller işe yarar mı? Herkeste en azından bir tane var. Yeterli olur mu? En azından duvarlar beyaz, ışığı yansıtırlar. Alüminyum folyo kullansak? Aklıma Venedik'te sera malzemeleri satan dükkân geldi. Bitkileri yansıtıcı bir kutuya koyabilir miyiz? Gübre ne olacak peki? Gerçekten kendi dışkımızı kullanabilir miyiz? Dan için güvenli olur mu? Buna değer mi? Evler kokabilir mi?

Bütün bunları yazarken ne kadar sorum olduğunu fark ediyorum. Beynim biraz bulanmaya başladı. Kestirsem fena olmayacak. Reinhardt hâlâ baygın. Ama kütüphanesi... o kadar fazla kitap var ki. İşe yarar bir şeyler olmalı.

GÜNCE GİRDİSİ #14 (Devam ediyor)

Hayır. Hiçbir şey yoktu. İşe yarar tek bir metin bile bulamadım ve inan bana her yere baktım! Onun yerine bir sürü filozof var. Descartes, Voltaire, Sartre ve Gibbon, Keegan ve Tacitus gibi raflar dolusu tarihçi... ve bir o kadar da güzel roman, deri kaplama basımların üzerinde altın yaldızla Proust, Zola ve Moliere gibi isimler yazılmış.

Tabii ki *kendi* kitapları da her yerde. *Marx'a Yaklaşmak, Xu Xing ile Yürümek* ve ünlü *Rousseau'nun Çocukları.* Sonuncunun en azından bir düzine çevirisi vardı: Fransızca, İtalyanca, Yunanca, Çince. (Japonca da olabilir, emin değilim. Korece olmadığına eminim çünkü o küçük halkalar yoktu.) Rousseau'nun pek çok eserinin kendi kitabının farklı ciltleriyle karışık durduklarını fark ettim, sanki kitapları aynı anda basılan yakın arkadaşlarmış gibi.

Boşa kürek çektiğimi düşünmeye başlamışken kahve masasının üzerinde duran daha büyükçe kitaplar arasında *Güney Afrika'nın*

Kaybolan Kültürleri adında bir kitaba denk geldim. En azından fotoğraflarda işe yarar ipuçları bulabileceğimi düşünüyordum. Bulamadım. Kitap sadece bir "beyaz adam pornosu" çıktı: bir sürü şehvetli kadın, üstsüz veya tamamen çıplak hâlde çeşitli yerel ayinlerinlerde dans edip, hoplayıp zıplıyorlardı. Pekâlâ, belki bu fotoğraflar kültürel gerçeği yansıtan fotoğraflardır ve belki Penn'de aldığım "Sömürgecilik ve Eril Cinsellik" dersinden edindiklerimi fazla kafaya takıyorum ancak Reinhardt'ın *National Geographic* toplamaya başladığı yaş tam olarak önceki kuşakların "makaleleri" okumak için *Playboy* almaya başladıkları yıllara denk geliyor. Hem kitap kapağında, başlığın hemen üzerinde yer alan fotoğraf amacı belli etmiyor mu? Bir kadının bacaklarının arasındaki boncuklu bir G-string...

Yine de okumaya değer bir bölüm vardı, neredeyse gözümden kaçacaktı. Genç bir kadın yetişkinlik seremonisinde hibrid bir kılıç/mızrak taşıyordu. Özellikle "hibrid" dememin sebebi sap normal bir mızrağa göre kısayken (yaklaşık doksan santim), bıçak daha uzundu (kırk beş santim). Altındaki manşet silahın adının "Iklwa" olduğunu söylüyordu, böylece daha yakın bir bakış atabilmek için içindekiler kısmını karıştırmaya başladım.

Bu bir Zulu silahı, Shaka diye bir adam tarafından icat edilmiş ve söylenilene göre "Bantu savaş sanatında devrim yaratmış." Daha erken dönem fırlatılan mızrakların aksine, düşmanın kalkanıyla darbeyi karşılamasına engel olmak için Iklwa "yakın çatışmalara" yönelik tasarlanmış. Mızrağı kullanan düşmanının tam karşısına geçiyor ve kendi kalkanıyla düşmanının kalkanını elinden düşürüp, mızrağın uzun bıçağını rakibinin koltuk altına saplayabiliyor. İsmi de buradan geliyor. Mızrağı çıkartırken ölü adamın kalbinden ve ciğerlerinden çıkan ses. "Iklwa."

Evet, koca orduları bu şekilde savaşırken düşünmek bir yandan mide bulandırıcı, diğer yandan ise dehşete düşürücü. Yine de kitabın Roma lejyonlarının da benzer bir şekilde savaştığına yönelik yaptığı karşılaştırmayı okurken hayranlık duymaktan kendimi ala-

madım. Farklı yerler, farklı çağlar, tamamen farklı kültürler, gelgelelim bir şekilde aynı silahlar ve taktiklere sahipler. Bizi bağlayan, evrensel bir şekilde insan kılan bir şey mi var? Gözlerim kapanmadan önce aklımdaki son bulanık düşünceler bunlardı.

Rahat koltuk, Reinhardt'ın düzenli nefesi.

İrkilerek uyanana kadar ne olduğunu bilmiyorum, gözlerimi açtığımda hava karanlıktı ve Reinhardt hol banyosundan çıkıyordu. Beni uyandıran sifonun sesi olmalı. Birkaç saniyelik şaşkınlık sonrası Reinhardt'ın duvardan destek alarak yürüdüğünü fark ettim. Hemen ayağa kalkarak yardım etmek için yanına gittim ancak elini salladı, "İyiyim, iyiyim."

İyi olmadığı her hâlinden anlaşılıyordu. Onu zorlukla koltuğa götürürken bile dudaklarının ne kadar solgun olduğunu görebiliyordum. Aç olup olmadığını sorduğumda zayıf bir şekilde başını yukarı aşağı salladı. Bunu iyiye yorduğumu hatırlıyorum. Hasta insanlar iştahlarını yitirmezler mi?

Elimizde fazla seçenek yoktu, en azından donmuş diyet yemekleri sınırlı görünüyordu. En azından bol bol "gizli ikram" buldum, her tarafa küçük şekerleme paketleri sıkıştırılmıştı. Yemek listesi çıkarmak için evine geldiğimde bütün hepsini dondurmalar gibi saklamış olmalı. Artık her yerdeydiler, mutfak çekmeceleri ve dolaplar bunlarla doluydu. Açıkçası onca zulayı görmek bende biraz sempati uyandırdı. Zamanında ben de annemden az Twix saklamadım.

Utan.

Yine de onun için kötü hissetmiyordum, özellikle de onun durumunda ne yiyebileceğini sorduğumda verdiği yanıtı duyduktan sonra. Tek aldığım dermansız bir, "Her şey olur, sanırım," olmuştu.

Sanır mısın? Kalbinle ilgili bir sorun olup olmadığını bilmen gerekmez mi? Tanrı biliyor kitaplığı da hiçbir işe yaramadı.

Hey Flaubert, kalp krizi geçiren biri neleri yiyemez?

Son kalan hızlı-waffle paketlerinden biriyle yetindim. Bardaktan yediğiniz türdendi. Sadece su ekle, karıştır ve ateşle. Pencerelere

refleks olarak bakmamaya, mutfakta hiç bıçak olmamasıyla ilgilenmemeye çalışıyordum. Büyük ihtimalle bu adam hayatı boyunca hiç yemek yapmamıştı veya onun yerine yapan birileri vardı.

Bir mekânı algılayışınızın nasıl bu kadar hızlı değişebileceği hayranlık uyandırıcı. Reinhardt'ın mutfağına iki hafta önce davet edilmiş olsam gözüme sadece dekor takılırdı (veya dekor olmayışı). Birkaç gün önce Dan ile buraya geldiğimde tek düşünebildiğim yiyecek hiçbir şey olmamasıydı. Şu anda ise sadece burada kendimi savunabileceğim bir alet olmamasıydı. Aynı oda, farklı öncelikler.

Mikrodalga öttü, kaşığı kabarmış, muffine benzeyen şeye daldırdım. Reinhardt artık doğrulmuştu ve keyifle yemeğe gömüldü. "Şeker yok mu?" Yeterince şekerli gibi göründüğünü söylediğimde "aman be" gibi bir şeyler söylendi, bunun üzerine mutfağa döndüm. "Biraz da tuz..." Oturma odasından seslendiğini duydum (ağzı dolu gibiydi), ardından sesindeki tonu fark etmiş olacak ki ekledi, "Lütfen?"

Tuzluğu tezgâhtan aldım, kilerden de beyaz şeker kutusunu kapıp geri döndüğümde yemeğini tamamen bitirdiğini gördüm.

Dünyaca ünlü âlim, bana on yaşında bir çocuk gibi baktı. "Bekleyemedim."

Bir şey tıngırdadı. Yerimde zıplayıp arkama döndüm. Gözlerim sesin kaynağına kaydı. Duyduğum mutfak kapısıydı, çatlamış cam çerçevede sallanıyordu.

Reinhard, "Bunu yapıyor," dedi. "Rüzgâr."

Özür diledim ve Dan'in yardımcı olmaktan mutlu olacağını söyledim, vücudumun gevşediğini hissedebiliyordum. Tam o sırada ağzımdan büyük ve gürültülü bir esneme kaçtı, utançla ağzımı kapadım. Gözlerimi açtığımda Reinhardt'ın daha önce tanık olmadığım bir ifadeyle bana baktığını gördüm, yüzünde neredeyse baba şefkatine benzer bir gülümseme vardı.

"Özür dilemesi gereken benim. Bakıcılık etmen için seni burada tutmamam gerekirdi. Evine ve yatağına gitmelisin."

Sorun olmadığını söylediğimde ise, "Safsata," diye yanıt verdi ve geçtiğimiz iki günde kaç saat uyuduğumu sordu. Sadece birkaç küçük şekerleme yaptığımı itiraf ettim.

"Aha!" Gözlerinden küçük bir parıltı geçti, parmağını sallayıp ardından iki eliyle kapıya doğru dramatik bir süpürme hareketi yaptı.

"Alarmı kurmamı ister misin?" Bunu söyledikten sonra camın hasarlı olduğunu hatırlayarak ekledim, "En azından içerideki sensörleri? Belki sadece mutfağı?"

"Ya gece atıştırmak istersem?" Hafifçe göbeğine vurdu. "Lanet cihazı nasıl kullanacağımı bildiğimi mi sanıyorsun?"

"Ama mutfağa kadar gidemezsin," diyerek karşı çıktım, "başın dönüp düşersen başını çarpabilirsin, ciddi bir şey olabilir..."

"Git, git. Sanırım bu bir..." Sözüne devam etmeden önce bir an tereddüt etti. "Sinirler... küçükken... böyle nöbetler geçirirdim... Dün gece daha açık olabilirdim." Kaşlarını çatıp başını yere eğdi. "Beynin evrenin kurallarını öğrendiği, gelişim sürecinde olduğun yıllar acımasız bir şaka. Çocukluğun boyunca karnın doyuruluyor, koruma altında koşulsuz sevgiyle büyüyorsun. Yetişkinlik ise boş yere bunları doldurmaya çalışmakla geçiyor. Eş, devlet, Tanrı..."

Aniden bakışlarını bana çevirdi, utanmış, kızgındı. "Kusura bakma." Sözleri kötü bir kokuymuş gibi elini salladı. "Entelektüel bir korkağım."

Onun için gerçekten üzüldüm, bütün o abartılı gösteriş dağılmıştı. Geriye zayıflıklarını kabullenen, utanmış yaşlı bir adam kalmıştı.

Tek söyleyebildiğim, "Sorun değil, yani kim işler korkutucu bir hâl aldığında ilgilenilmek istemez ki?"

"İlgilenilmek" kelimesini tekrarladı ardından uzun, gürültülü bir şekilde burnunu çekerek sert bir şekilde gözlerini kırptı.

Kendimi sormaktan alamadım, "Bunun bir panik atak olmama ihtimaline karşı bizde kalmak ister misin? Gece bir şeylere ihtiyacın olabilir."

Sözlerim onu içten bir şekilde şaşırttı, bir anlık duraksamadan sonra gülümseyerek reddetti, "Artık gider misin?"

"Bari izin ver ortalığı toparlayayım," dedim ve bardağıyla kaşığını mutfağa götürdüm. Uzun sürmedi, kaşık bulaşık makinesine, karton bardak ise çöpe. Geri döndüğümde kitaplığına küçük bir ziyaret yapmayı başarmıştı bile. Kırmızı kapaklı üç küçük, kalın kitap kucağında duruyordu. Onları daha önce görmüştüm ancak Latince başlıklarını okuyamamıştım. "Çocukluk arkadaşları," dedi, "Cato, Varro ve Columella'nın tarımla ilgili yazıları."

Sorar gibi bakışlarıma, "Effie'ye filizlerle ilgili söylediklerini duydum. Aslında uyumuyordum," diyerek yanıt verdi. İlk kitabın kapağını açtı ve masadan gözlüklerini aldı, "Belki burada işe yarar bir şeyler bulabilirim." Daha sonra alaycı bir şekilde homurdandı, "Belki bir seferlik de olsa işe yarayabilirim."

Ardından gerçekten alaycı bir şekilde kıkırdayarak kendi kendine mırıldandı, "Çalışmak özgürleştirir."

Daha önce bunu nerede duymuştum?

Çok gece kalmamasını söyledim. "Kalmam, kalmam," diyerek yanıtladı, gülümseyerek kocaman bir esnemeyle eliyle beni öteledi.

Bütün bunlar bir saat önceydi. Şu anda evde, mutfağımda işe dönmeden önce bütün bunları yazıyorum. Dan yerde, bir bambu yığınının ortasında bağdaş kurmuş oturuyor. Aslında iki yığın var, biri daha küçük tamamlanmış kazıklardan oluşuyor, daha büyük, bilenmemiş sopalar ise kucağında duruyor. Bu arada, şu anda bambu battaniyesinin altında sırtını buzdolabına dayamış, horlayarak uyuyor.

Yukarıda yatması için onu uyandırmayı düşündüm ancak işe dönmek isteyeceğini biliyorum. Ben de sanırım koltukta birkaç saat uzanacağım, alarmımı gece yarısına kuracağım. Kalktığımda belki Dan'i de uyandırırım, ikimiz sabaha kadar kazıkları bilemeyi bitirebiliriz. Mostar yarın gece elimizde mahallenin etrafını tamamen çevirmeye yetecek kadar olacağını düşünüyor.

Peki daha sonra?

Sürekli kalkıp bahçeyi kontrol edip, küçük filizlerim ne yapıyor bakıyorum. O kadar güzeller ve o kadar kırılganlar ki... Onları en iyi şekilde nasıl yetiştirebileceğimin bir yolunu bulmalıyım.

Yetiştirmek?

Her neyse, çok yorgunum.

Yarın, daha doğrusu yarından sonraki gün, savunma hattı tamamlanıp iyi bir uyku çektikten sonra bu işle ilgilenebilirim. O zamana kadar Reinhardt kitaplarında bazı ipuçları bulmuş olabilir. Umarım iyidir. Sırtımı dönüp gitmeye hazırlanırken, elimi kapı tokmağına attığımda, "İyi geceler, Hannah," dedi.

20. BÖLÜM

Huzur içinde yatmamıza ve hayata dönmemize izin ver Ebedi Tanrı
Esenlik çadırına sığınmamıza izin ver ve öğütlerinle bizi yönlendir
Bizi savaştan, açlıktan ve yıkımdan koru
Kötülüğe boyun eğmemize engel ol
Esenliğin Tanrısı, her zaman korunmuş hissedelim zira Sen bizim Muhafızımız ve Yardımcımızsın
Kanatlarının gölgesine sığınmamıza izin ver
Gidişlerimizde ve gelişlerimizde bizi koru ve bizi yaşam ve barışla kutsa
Şükürler olsun Sana, esenlik barınağı üzerimize, tüm halkına, İsrail'e ve Kudüs'e yayılmış olan Ebedi Tanrı'ya.
—İbrani Hashkiveinu, bir koruma duası

(Emekli) Yarbay Hannah Reinhardt Roth'un *Golda'nın Kızı: ISF'deki Hayatım* isimli kitabından

Zekâ. Onlara ulaşabilmenin tek yolu buydu. Duygu? Tutku? Asla. Bu hayvanların diliydi, tenezzül edecekleri bir iletişim biçimi değildi. Sakinliğimi korumaya ve diyaloğu akademik bir tartışma çerçevesinde tutmaya gayret gösterdim.

Mısır'ın Sovyet danışmanlarını sınır dışı etmesinin, Moskova'nın silah yardımını ertelemesine verdiği ceza olduğunu ileri sürüyordum. Söz konusu silah yardımının MiG-23 savaş jetleri ve orta me-

safe balistik Frog füzeleri gibi detaylarını konunun dışında tuttum. Sheehan'ın *New York Times* makalesini elimi güçlendirmek için kullanarak, Abdülnasır'ın altmış yedi yılında İsrail'e karşı sürdüğü T-55 ana savaş tankı alaylarından farklı olmadığını gösteriyordum.

Babam, bir kez daha, Sedat'ın Abdülnasır olmadığı konusunda ısrar etti ki bu tam da fikrimi destekliyordu. Sedat, öncülünün bir klonu olmadığını halkına, yani Arap Birliğine ve dünyanın geri kalanına kanıtlamak için Abdülnasır'ın yapamadığını başarmak isteyecekti – Yahudileri denize dökmek. Geçmişteki pek çok savaşın çıkış noktası aynı strateji, yenilgiyi zaferin gölgesi altına saklamak değil miydi? Hatta Abdülnasır Yemen'de bozguna uğradığı için İsrail'i haritadan silmeye çalışmıyor muydu?

Argümanımla gurur duymaktan kendimi alamadım. Olgularla desteklenmişti. Barındırdığı mantık tartışılmayacak kadar sağlamdı. Clausewitz, Mahan ve Jomini'nin içlerinden alkışladıklarını duyar gibiydim. Sadece Schlieffen övgü konusunda aceleci olmadı, iki cepheli savaştan kaçınarak yaptığım kritik hataya gıdaklar gibi güldü.

"Çatışma çıkması imkânsız." Alex her zaman ne zaman saldıracağını bilirdi, bu sefer de babamın en çok ihtiyaç duyduğu anda yardıma gelmişti. "Birleşmiş Milletler duruma hâkim olacaktır."

Bir soruyla yanıt verdim. "Hangi 'Birleşmiş' Milletler'i kastediyorsun? Çöküşte olan İngilizler mi? Anti-Semitist Fransızlar mı? Emirlerini Kremlin'den alan Komünist blok mu yoksa Arap petrolüne bağlı güya Bağlantısız devletler mi?"

Başka bir fikrin hücuma geçmek üzere olduğunu görebiliyordum. Engellemek için karşı atağa geçtim. "Bahsettiğimiz, Suriye on dört yoklama saldırısı yaparken durup izlemekten başka hiçbir şey yapmayan, Sinai'de Barış Gücü'nü geri çekerek Mısırlıların önünü açan Birleşmiş Milletler mi?"

Alex'in dili dolaşmıştı, "Ama Amerika..."

Kazanıyordum. Biliyordum. Amerika? Onu karşı argümanlara boğdum. Vietnam. Watergate. Kültürel farklılıklara bağlı toplum-

sal çekişmeden doğan iç karışıklıklar. Alex'in yüzü düştü, amansız saldırım karşısında geri çekiliyordu. Keşke tamamlayıcı son noktayı koymaya çalışmayıp zaferimi vakur bir şekilde kabullenmeyi becerebilseydim. "Amerika bize yardım edemez."

Sadece üç harf. Tek kelime.

"Biz?" Babamın gözleri yeniden alevlendi. "Biz mi? Hannah, biz Amerikalı değil miyiz?"

"Amerikalı Yahudiler," diye düzelttim. Kendini beğenmiş, sakin yüzleri bana dönük hâlde durumu toparlamaya çalışıyordum. "Geçmişten hiçbir şey öğrenmedik mi?"

Babam, "Ihım," diyerek düşüncelere daldı, fikrimi kafasında tartıyormuş gibi yapıyordu. "Öğrenmek, kendimizi anlamayı öğrenmemiz gerçekten de anahtar." Elleri teatral bir şekilde arkamızdaki kitaplığın üzerinde dolaştı. "Biyoloji, psikoloji..."

Alex, "Ekonomi politik," diyerek ekleme yaptı ve aile reisimizden bir gülümseme kazandı.

"Çatışma için duyduğumuz ihtirasın köklerini ortaya çıkaramazsak..." Baba öğütlere başlamıştı, "mikropların varlığını kabullenen ancak varlıklarını hastalıkla ilişkilendiremeyen Pastör öncesi hekimlerden bir farkımız kalmaz."

Şairane, dramatik ve son kitabının sayfalarından birebir alıntı. Gözleri benimkilerden rafta yerini alan en son cildin kutsal kapağına kaydı. *Jung'un Hiroşiması: Savaşın Psikozu Üzerine bir İnceleme.*

"Barışçıl bir gelecek için çalışmaktan daha soylu bir hareket yoktur," dedim, kibrine hitap etmeye çalışıyordum, "fakat günümüzü güvence altına almazsak bir gelecek olmayacak." Camı açtım, sanki cini serbest bırakmışım gibi, bütün gürültüsü ve kokusuyla Yukarı Doğu Yakası içeri doldu. "Ve günümüzün gerçeği bütün bir bölgenin ordularının bizi haritadan silmek için harekete geçtiği."

Alex eğleniyormuş gibi hafifçe kıkırdadı. "Yani söylemek istediğin kitaplarımızı yakmamız ve ilkel insanlar gibi önümüze gelene vura vura mı ilerlememiz?"

"Söylemek istediğim," diyerek karşılık verdim, "Kristal Gece'den SONRAKİ sabah oturup Versay Antlaşması'nı incelemekle zaman harcamanın intihar olduğu."

Baba, hâlâ oturarak, o tahammül edilmez, muzaffer gülümsemesini takınmıştı. "Ah," dedi, parmağını çileden çıkaran bir şekilde gökyüzüne doğru sallayarak, "artık yıkılmakta olan kalenin son kapısına geldik. Savaşmalı mıydık?"

Bu eski bir argümandı, oturduğu deri tahtı kadar yıpranmış ve bir o kadar da rahat. Savaşmalı mıydık? Şöminenin üzerindeki siyah beyaz fotoğrafları ilk kez sorduğumda altı yaşındaydım. Kimdi onlar? Strasbourg neredeydi? Neden ölmüşlerdi? Neden onlarla beraber gitmemişlerdi? Son olarak, "Neden karşılık vermediler?" ve peşinden kaçınılmaz olarak gelen reddediş.

"Çünkü bir fark yaratmayacaktı."

Aynı fotoğraflar hâlâ durdukları yerden bize bakıyorlardı, ölümün gülümseyen, masum maskeleri.

Babam, "Göze göz," diyerek devam etti, "tüm dünyayı kör eder."

Gandhi alıntısını Raj döneminden başka bir söyleyişle karşıladım: "Tüm Hintliler aynı anda işese, İngilizler denize dökülürdü."

"Pasif direnişi ciddiye almıyor musun?" dedi Alex başını sallayarak, "Dr. King'in ülkede elde ettiği ilerlemeleri gerçekten reddediyor musun?"

"King'in sırtını Malcolm X korkusuna dayadığını gerçekten reddediyor musun?" Bir anlık açık verdiklerini sezmiştim, kuşatmayı kırmaya çalıştım. "Açık el ancak diğer el yumruksa işe yarar."

Alex, Einstein'dan alıntı yaparak, "Aynı anda hem savaşı önleyip hem savaşa hazırlanamazsın," dedi.

"Dedi Dachau fırınından kaçan adam."

Babam, "Ne kadar bağnaz," diyerek inledi, sözler ağzından hayal kırıklığıyla dökülüyordu. "Geleneksel yurdumuzu savunduğunu söylüyorsun ancak onu savunuş şeklin tam da başta o yurdu kaybetmemize sebep olan şey."

Yanaklarımın kızardığını hissediyor, sesimin yükseldiğini duyabiliyordum. "Savaşın iyi olduğunu söylemiyorum! Dünyayı dolanıp herkese saldırmanın olumlu bir tarafı olduğunu da iddia etmiyorum. Öyle değil! Her zaman en son çare olmalı! Eğer sorunları çözmek için başka bir yol varsa, kan akmasını engelleyecek *herhangi* bir yol varsa... fakat sizin için geldiklerinde, geldiklerini ve sizi dinlemeyeceklerini biliyorsanız, kaçmak için yeterli zaman yoksa, kendinizi savunmak zorundasınız. Savaşmak zorundasınız!"

Yapmayacağıma yemin ettiğim tek şeyi yaptım. Duygularımın kontrolü ele geçirmesine izin verdim. "Oh, Hannah." Alex muzaffer bir şekilde burnundan kıkırdadı, ellerini sempatik bir şekilde yana açmıştı. "Hannah, Hannah," Sadece kardeşim adımın tınısından beni nefret ettirebilirdi. *Hannah, tam bir çocuksun. Hannah, bu kadar isterik olma. Hannah, benim gibi olmana yardım etmeme izin versen belki Babamız seni de beni sevdiği kadar sever.*

"Sizi entelektüel korkaklar!" diyerek tısladım. "Her ikiniz de! Kitapların, alıntıların ve diğer insanların koruması arkasına saklanıyorsunuz. Gerçeklik kapıyı kırıp içeri girdiğinde ne yapacaksınız?"

Yumruğumu Baba'ma, ardından şöminenin üzerindeki hayaletlere salladım; geriye sadece ayakkabıların, gözlüklerin, altın dişlerin ve küllerin kaldığı o hayatlara.

"Onlar için ne yaptınız?" diye bağırdım donup kalmış izleyicilerime. "Mektuplar gelmeyi kestiğinde, bütün akranlarınız askere yazıldığında... Neredeydiniz?"

Babamın üzerine eğildim ve bakışlarımı pasif, soğuk, tamamen tepkisiz aklına diktim. Şu an buna dönüşmüştü; kalpsiz, ruhsuz, duygusuz gri madde. "Geride kaldın. Saklandın. *Sen* bir fark yaratmadın." Gömleğinin üzerindeki yaşları görene dek ağladığımı fark etmemiştim. "Denemedin bile." Buğulanmış gözlerle Alex'e döndüm, "Sen de farklı olmayacaksın, senin için geldiklerinde direnmeyeceksin." Omzumun üzerinden, "Sadece uzanacak ve öleceksin," dedim.

Mutfağı geçerken Annemin bulaşıkları kaldırdığını duydum. Yardımıma gelmediği için ona kızamadım. Hiçbir zaman gelmedi. Hiçbir zaman yardım edebileceğini bilmiyordu. Porselen şangırtıları ve dolap kapaklarının tok sesleri arasında, kendi kendine söylendiğini duyabiliyordum. Sesi yumuşak ve düzenli, bir duanın tekrarlayan melodisinin arasında karışmıştı. Kapıyı arkamdan kapatırken, Hashkiveinu'nun son satırlarını duyar gibi oldum.

GÜNCE GİRDİSİ #15
15 EKİM

Az önce bütün eski girdilerimi okudum. Onları yazan kişiyi tanıyamıyorum. O hayatı yaşayan bir yabancıydı sanki. Zar zor hatırlayabildiğim biri.

Keşke zaman yolculuğu bir sayfayı çevirmek kadar kolay olsa. Birkaç gün öncesini açar, önceden olduğum kişiyi uyarırdım.

O sabah, On Üç Ekim sabahı, alarm beni saat yedide, planladığımdan saatler sonra uyandırdı. Söylediğine göre Dan gece yarısı uyanmış ve alarmı kapatmıştı. Uyumamın ona kazıklarda yardım etmemden daha önemli olduğunu düşünmüş. Önünde hâlâ bitirmesi gereken biraz işi olduğunu gördüğümde ise sadece gülümsedi ve, "Bence önce bahçeye bir bak," dedi.

Ne olduğunu çoktan görmüştü ve beni ne kadar mutlu edeceğini biliyordu.

Yeni Yıl sabahı gibi hissettim. Topraktan başka soluk kemerler de yükselmeye başlamıştı. Dün çıkan en güçlü fideler ise oldukları gibi doğrulmayı başarmışlardı. Küçük yeşil yaprakların topraktan çıktıkları yerden yükseldiklerini görebiliyordum. Atıklardan daha fazla sayıda küçücük tomurcuklar çıkmıştı. Pirinçler en azından birkaç santim büyümüşlerdi. Bütün bunlar tek bir gecede olmuştu!

Dan, "Biraz daha büyüdüklerinde," diyerek mutfaktan seslendi,

"onları desteklemen gerekecek. Bitkilere hep öyle yapmazlar mı, domates kafesleri gibi? Veya sepetler? Onlara ne deniyordu?" Artık arkama geçmişti, tek eliyle kapının eşiğine dayanmış gülümseyerek bana bakıyordu. "Daha ince bambu dallarından elimizde hâlâ tonlarcası var. Zamanımız olduğunda, yani, her şey yoluna girdiğinde, onları kafeslere veya her neyeyse dönüştürmene yardım edebilirim."

Kollarını belime doladı ve gitmeden önce bana bir öpücük verdi. Belinde hindistancevizi açacağı, bir elinde mızrak diğerinde ise ekmek bıçağıyla işe gidiyordu. Ortak Ev'in çevresindeki bambuların neredeyse hepsi kesilmişti. Geride sadece bir düzine kadarı kalmıştı. İşi çok uzun sürmeyecekti ve yola çıktığında tepe tamamen hareketsiz kaldı. Yine de, "Dikkatli ol," demekten kendimi alamadım, karşılığında ise bir mağara adamı homurtusuyla karışık göğse vurulan bir mızrak geldi. Selamlamasını kendiminkiyle yanıtladım, ortaparmağımı kaldırdım ve dudaklarımla ses çıkarmadan, "Seni seviyorum," dedim.

Açık kapı aralığında, soğuktan titreyerek durdum, Effie ve Palomino'nun Reinhardt'a gidişini izledim. Nöbeti benden devralma sırası Effie'deydi ve dostane bir şekilde el sallamasına rağmen bir an Reinhardt'ı terk ettiğimi düşüneceğini sandım. Tabii ki öyle düşünmemişti ve tabii ki koşup beni evden onun attığını söylememe gerek yoktu. Fakat yine de yanına gittim ve yaptığımız sohbete minnettar kaldım. Verecek iyi haberleri vardı. Sonunda, Bootheların araba radyosundan olumlu birkaç haber almıştık.

Effie, I-90'daki manyak nişancının yakalandığını söyledi. Yollar açılmıştı, kazazedeler gidiyor ve ikmaller geliyordu. Katrina'da olduğu gibi Kanadalılar yardıma gelmek üzereydiler. Başkan sonunda gururu bir kenara bırakmış (Carmen böyle düşünüyordu) ve kuzeyden gelecek dış yardımlara izin vermişti. Seattle da artık "güvenli" olduğu için (sanırım kastedilen isyanların sona erdiğiydi) yetkililer Rainier tarafından hasar gören kasabalara odaklanabilirlerdi.

Effie, "Bu bizi yakında bulacaklar demek," dedi. Coşkuyla kızının

sırtını okşuyordu. "Bölgeye yayılıp, sağ kalanları aramaya başladıklarında eninde sonunda bize rastlamaları gerek!" Onu hiç bu kadar canlanmış görmemiştim. "Belki bir yerlere YARDIM yazmamız gerek. Ne dersin? Fırtınalardan sonra yaparlar ya? Çatılara mesela? Şu âna kadar bunu düşünmediğimize inanamıyorum! Belki bir çarşaf kullanabiliriz" –Ortak Ev'in önündeki çimen "helikopter pistini" işaret etti– "veya sadece şunları kullansak yeter"– başıyla ayaklarımızın yanında duran fırlatılmış taşları işaret etti.

"İyi fikir," diyerek yanıtladım ancak küçük bir düzeltme yaparak, "bitirdiğimizden emin olduktan sonra–"

"Ah, evet!" diyerek sözümü kesti. "Tabii ki, 'savunma hattı'! Kesinlikle."

Gerçekliğin inancını gölgelemeye başladığını görebiliyordum, karşımızda neyin olduğu yavaş yavaş aklına geliyordu. Yine de denemeye devam etti. "Belki yarın."

"Belki," diyerek yanıtladım ve Pal'e bakıp, "ama şimdilik, hâlâ bahçede çalışmak istiyor musun?" diye sordum.

Annesi, Reinhardt'ın evine yönelirken hevesli bir şekilde başını salladı.

Onu içeri götürürken, "Çok güzel oldu," dedim. "Yeterli zaman bulduğumuzda duvarları alüminyum folyoyla kaplayabiliriz." Durup her bir küçük çiçeği kontrol ederken mutlu mutlu başını sallıyordu. "Ayrıca onları nasıl destekleyebileceğimizi de düşünmeliyiz," diyerek devam ettim. "Dan'in iyi bir fikri vardı, fazlalık bambuları nasıl kullanabileceğimizi..."

Boğuk bir çığlık.

Uzak, Reinhardt'ın evinden.

Hızla dışarı çıktık, tam o sırada Effie tökezleyerek ön kapıda göründü. Pal'e eve gidip Carmen'i bulmasını söyledim ve yere yığılmasını engellemek için Effie'nin yanına koştum.

Gözleri kocaman olmuştu, sesi ve vücudu titriyordu. Ona ulaşmadan önce bile aklımdan geçen *bir diğer kalp kriziydi. İlki de ger-*

çekti ve dün gece bir kez daha olmuştu! Effie konuşmadı, konuşamıyordu. Aşırı hızlı bir şekilde nefes alıyor ve kelimeleri biçimlendirmeye çalışıyordu, sonunda sadece çılgınlar gibi içeriyi işaret edebildi. Yerimden fırlayıp oturma odasına gittim, onu soğuk ve mavi bir şekilde koltukta yatarken gözümde canlandırabiliyordum. "Lütfen gözleri açık olmasın."

İlk olarak kan izlerini gördüm. Biri ince, biri kalın iki tane iz vardı, arka kapıdaki delikten artık boş olan kırmızı koltuğa doğru paralel bir şekilde ilerliyorlardı. Dan'in kolunu omuzlarımda hissettim. Gözlerimi kaçıramıyordum. Karşımda duran hikâyeyi yorumlamaktan, ben evimde güven içinde uyurken burada yaşananları hayal etmekten kendimi alamıyordum.

Çok sessiz hareket etmişler, kırılmış mutfak penceresini ittirmiş, zorlamış, kaçmalarını gerektirecek bir ses çıkıp çıkmayacağını kontrol etmişler. Sabırlı, dikkatli. Çatlamış camı çerçevesinden sadece tek bir uzun kol geçecek kadar kaldırmış olmalılar. Kilitle oynayıp, küçük metal kilidi döndürmeyi akıl etmişler. Kapıyı kaydırıp perdeleri çektikten sonra masayı ittirmişler. Bütün bunları içerideki adamı uyandırmadan yapabilmek ciddi bir hüner ve odaklanma ister. Kanlı ayak izlerinden sadece bir tanesinin içeri girdiğini anlayabiliyorum. Belki küçüklerden biri? Prenses ya da daha genç olan, ergenliğe yeni girmiş erkek olabilir mi? Bütün bunlar bir erişkinliğe geçiş sınavı mıydı? Gizlilik, zekâ ve Reinhardt'ın kafasını koparabilecek kadar güçlü olduğuna dair bir sınav mı?

Çünkü yaptığı buydu. Kafayı burmuş ve çekmişti. En koyu derin leke yastığın üzerindeydi. Reinhardt mücadele etmemişti. Etrafta dağılan hiçbir şey yoktu. Kitapları bile kahve masasının üzerinde, gözlüğünün yanında düzenli bir şekilde duruyordu. Büyük ihtimalle bir süre okumaya devam etmiş ardından odaklanamayacak kadar uykulu olduğunu fark etmişti. Kitapları bir kenara koyup, lambayı kapatmış ve battaniyeyi boynuna kadar çekmişti. Büyük ihtimalle tepesinde dikilmeye başlayana kadar geldiğini duymamıştı. Acaba

uyanmış mıydı? Yüzüne sürten kürkü, sert derinin ağzının üzerine kapandığını hissetmiş miydi? Tanrım, umarım uyanmamıştır. Tanrım, lütfen uyanmamış olsun.

Yine de neden hikâyenin alternatif versiyonu aklımdan çıkmıyor? Gözlerini açar açmaz üzerinde dikilen karanlık kütleyi gördüğünü düşünüyorum. Boncuk gözler, yüzüne vuran sıcak nefes, boğazını sıkan parmaklar. Neden mücadele etmediğini varsayıyorum? Bir el soluk borusunu ezerken, bir diğer el de onu sabit tutuyor. Tekmeleme, tırmalama yok. Kendi hayatını kurtarmak için yaptığı hiçbir girişim yok. Neden uyandığı ve bilincinin yerine geldiği o son birkaç saniyede, korku içinde bir kabullenişle donup kaldığını hayal edip duruyorum?

Sebebi etraftaki kanlı ayak izleri olmalı. O iki devasa ayağın arasındaki mesafe... Birbirlerine çok yakınlar. Nasıl koştuklarını gördüm, attıkları uzun adımlarla mutfak ve koltuk arasında sadece birkaç iz olması gerekiyor. Bizim gördüklerimiz ise birbirlerine çok yakın, çok sayıda ve etrafta çok fazla kan var. Paralel izlerden kalın olanı vücut, ince olanı ise kafa yapmış olmalı. Reinhardt'ın başından akan kan, katil onu ağzından tutup ileri geri sallanmasına izin verirken duvarlara ve yerlere sıçramış. Sakin. Rahat.

Neden olmasın ki? Evlerimize girmek bu kadar kolayken, karşılık vermeye bile çalışmıyorken neden bizden korksunlar ki?

21. BÖLÜM

Pek çok kişi bir şempanzenin bir insan bebeğini yiyebileceğini duyduklarında dehşete düşer fakat şempanzeler için insan sadece bir başka tür primattır.
—Jane Goodall, *İnsanın Gölgesinde*

Kıdemli Kolcu Josephine Schell ile yaptığım röportajdan.
Boulder, Colorado, 1991. Kasaba cennetten bir köşe gibiydi. İnsan eli değmemiş, göz alıcı bir yeşillikteydi. Tek sorun bu güzelliği insanların yaratmış olmasıydı, normalde orada böyle bir yer olmaması gerekiyordu. Boulder'ın etrafındaki bölge aslında yarı-kuraktır. Yeşillenmenin sebebi kasabada yaşayanların bahçeleri ve meyve ağaçları için bölgeye sürekli su pompalamasıydı. Meyve ağaçlarıyla beraber geyikler de geldi. Bölgedekiler bayılmıştı. "Tatlım, arka bahçemizde bir geyik var!"

Otçulların gelişinin kaçınılmaz sonucu olarak etçiller de ortaya çıktı. O dönem dağ aslanlarına oldukça az rastlanıyordu. Kıtaya ilk göç eden Avrupalılar soylarını tükenme noktasına getirdiler. Kalanların hepsi, insanlarla herhangi bir temastan kaçınabilecekleri kadar uzağa, Rockie Dağlarının derinliklerine gitti. Gelgelelim geyikleri takip ettiklerinde, karşılarında ataları gibi "gördüğü yerde ateş etmeyen" yeni bir insan türü buldular. Bu insanlar ateş etmek için kameralarını kullanıyordu. "Vay, çocuklar bakın! Gerçek bir puma!"

Aralarından kafası daha çok çalışanlar konuşmaya çalıştılar. "Hayvanat bahçesinde değilsiniz. Bu hayvanlar avcı. Tehlikeliler.

Kimseye zarar gelmeden önce işaretlenmeleri ve taşınmaları gerekiyor."

Kimse dinlemedi. Büyük kedileri "vahşi doğada" görebildikleri için ne kadar şanslı olduklarına inanamıyorlardı. Evinizin hemen arkasında bir koru varsa kim hayvanat bahçesine ihtiyaç duyar? Zamanla köpekler kaybolmaya başladı. Önce küçük olanlar, kendini koruyamayacak minik süs köpekleri. Bu yüzden rozetliler gelip durumun tehlikesiyle ilgili tekrar uyarılarda bulunduğunda kimse kulak vermedi. "Hadi ama, birinin kanişi gidip tasmasından kurtulduysa ne olmasını bekliyordunuz?" Sanırım ilk kayıplardan biri gerçekten "Fifi" adında bir spanyeldi. Saldırının koruda değil, Fifi'nin evinin tam önünde olmasını bir kenara bırakalım. Şüpheciler hâlâ onun "kolay hedef" olduğunu, aslanların büyük ve kendini koruyabilecek bir köpeğe saldırmasının mümkün olmadığını söylüyorlardı.

Ta ki saldırana dek. Bir doberman canını zor kurtardı. Siyah bir labrador ve bir Alman kurdu ise onun kadar şanslı değildi. "Zincirlenmiş bir köpeğe ne denir? Kurbanlık." Etrafta dolaşan şakalardan biriydi bu. Yerel gazetede yayımlanan bir karikatürde bir köpek sahibi, bir kediden gelen mektubu köpeğine veriyordu. "Besin zincirine hoş geldin."

Başını sallıyor.

Besin zinciri. Kimse bizim zincirin neresinde durduğumuzu hatırlamıyor. Oysa sinyaller gözlerinin önündeydi. Olayların gelişimi insanların ön kapısına kadar takip edilebiliyordu.

Haklarını vereyim, bir noktada tepki vermeye başladılar. Bir inek çiftliğine saldıran aslanlardan biri öldürüldü, ne yapacaklarını kararlaştırmak için bir kasaba toplantısı düzenlediler ancak diğer sorunlarda olduğu gibi, iş işten geçmişti. Kediler oradaydılar, çoğalıyorlardı ve sınırlarımızı test ettikten sonra her gün giderek daha gözü pek oluyorlardı.

Köpekleri öldürmeleri normalleştikten sonra zincirde sıranın bize gelmesi kaçınılmazdı. Koşuya çıkmış biri takip edildi, ağaçlara

sürüklendi, kurtulabilmesinin tek sebebi ise almış olduğu savunma dersleri sayesinde karşılık vermeyi bilmesiydi. Bir hastane çalışanı otoparkta saldırıya uğradı. Pek çok kişi evlerinden çıkamaz hâle geldi. Liste uzayıp gidiyor.

Derken Scott Lancaster* koşuya çıktı ve asla geri dönmedi. Scott on sekiz yaşında, gücü yerinde, sağlıklı bir gençti. Boş zamanında gittiği lisenin arkasındaki patikada kardiyo antrenmanı yapıyordu.

Ondan geriye kalanları iki gün sonra buldular, göğsü parçalanıp açılmış, organları yenmiş, yüzü çiğnenmişti. Eksik parçaları bir pumanın midesinden çıktı. Soruşturma sonuçlarına göre kedi kuduz veya aç değildi. O saldırının ve o zamandan beri gördüğümüz bütün ölümcül saldırıların ortaya çıkardığı neydi biliyor musun?

Artık bizden korkmuyorlar.

GÜNCE GİRDİSİ #15 (Devam ediyor)

Mostar arkamızda dikilirken, "Senin suçun değildi," dedi. Bir kez daha aklımı okuyordu ve eninde sonunda faturayı kendime keseceğimi biliyordu. Eve gitmek zorunda değildim. Reinhardt'a karşı gelebilirdim. Işıklar açık, her ikimiz evde olsaydık yardım çağırabilirdim. Onu kurtarabilirdim. Keşke onu bırakmasaydım!

"Senin suçun değil," diye tekrarladı. "Benim suçum."

Tanıyamadığım bir şeyin parıltısını sezdim. Gergin bir yutkunuş, göz göze gelmekte bir isteksizlik.

Suçluluk?

"Gözlerini bu kadar çabuk karartacaklarını düşünmüyordum." Sadece benim duyabileceğim kadar kısık bir sesle konuşuyordu. "Ateşi gördüklerinde... bir kere avlanıp karınlarını doyurduklarında... en azından bir günümüz daha olacağını düşündüm..."

* Bu kitabın yazıldığı tarih itibariyle, Scott Lancaster'ın ölümünden beri Kuzey Amerika'da on kişi pumalar tarafından öldürülmüştür.

Başını salladı, yabancı dilde tükürürcesine bir kelime yuvarladı, "Majmoonehjedan*!"

Derken bütün o hava dağıldı. Sırtı dikleşti, bize savaş filmlerindeki generaller gibi gözlerinde kararlı bir ifadeyle bakıyordu.

"Artık tam bir hat oluşturmak için yeterli zamanımız yok. Ortak Ev'in etrafında daha küçük bir tane yapmamız gerekecek, hemen şimdi. Carmen..." Zavallı kadın neredeyse el dezenfektanını düşürüyordu. "Git Bobbi'yi yatağından kaldır. Ne yaparsan yap ama onu yerinden kaldır ve giyindiğinden emin ol. Git."

Carmen yerinden fırlarken Mostar, Effie ve Pal'e döndü. "Eve gidin ve birkaç tane battaniye bulun, elinizdeki en kalınları olsun. Her biriniz taşıyabileceği kadarını alsın, tek bir şansınız olacak, sonra onları Ortak Ev'e getirin."

Herhangi bir soru veya duraklama olmadan gittiler.

Bana döndü, "Reinhardt'ın mutfağını kontrol et. Dondurulmuş, konserve veya kurutulmuş ne varsa kap. Tek bir torbaya doldur."

Başımı sallarken Dan'in kolunu tuttu. "Haydi." Ve gitmişlerdi.

Sesinde duygudan eser yoktu. Duygunun zamanı değildi.

Süratle Reinhardt'ın mutfağına daldım, ayakkabım yerdeki kana bulandı. Rulodan plastik bir çöp torbası kopardım ve kalan bütün dondurulmuş etleri içine atarak Ortak Ev'e doğru koşmaya başladım.

Etrafa yaydıkları iğrenç kokuları güçlenmişti ve bunu hayal etmediğimi biliyordum. Yamaçta beliren figür de aklımın bir oyunu değildi. İki ağacın arasında duran uzun bir karaltı vardı. Sadece orada dikiliyor, beni izliyordu. Gözlerimi bir anlığına iki gece önceki bombardımandan kalan taşlardan birine takılmamak için yere diktim, bakışlarımı tekrar kaldırdığımda ise yamaçta kimse yoktu. Bir saniye sonra ulumalar duyuldu, ilk başta tek biri başladı sonra hepsi katıldı. Kendimi çıplak hissediyordum. Yeni mızrağım. Evimizde kaldı. Ona ihtiyacım olmayacağını düşünmüştüm. Artık almak için zaman yok.

---

* Majmune jedan: Seni maymun.

Başımı eğip koşar adımlarla kalan son birkaç metreyi geçtim ve Ortak Ev'e vardım. Kalan etleri dondurucuya atıp dışarı fırladım, Mostar ve Dan yaşlı kadının evinden çıkıyorlardı. Her ikisinin de kucakları kazıklarla doluydu. Mostar görüşümün dışında kalan bir şeyi işaret ettiğinde hepsini yere attılar. Dan mızrağını kaldırıp evin girişinde siper alırken, Mostar Effie ve Pal'e seslendi. "Durantler!" Sesi bir megafon gibiydi, onu takip etmemizi isteyen çılgın dalgalar gibi vuruyordu.

Hepimiz Durantlerin evinde buluştuk; ben, Effie ve Pal ve yanında oldukça şaşkın, pijamasının üzerine pardösüsünü geçirmiş bir Bobbi olan Carmen, sıraya dizilmiştik.

O noktada Mostar'ın aklından ne geçtiğinden emin değilim. Bizi neden kapının önüne toplamıştı. Hepimizi? Sosyal baskı yaratmak için mi? Belki de her ikisini de sürükleyerek dışarı çıkarmamızı sağlayacak fiziksel gücü toplamak istiyordu.

"Yvette! Tony!" Kapıyı veya zili çalmadı. Mostar süslü kapıya açık avcu ve yumruğunun yanıyla girişmeye başladı. "Kapıyı açın! Lanet kapıyı açın! Hemen!" Durumun aciliyeti saldırısının şiddetinden anlaşılabiliyordu.

Artık tamamen uyanmış olan Bobbi bir adım geriye çekildi. Carmen ve Effie kızlarına sarıldılar. Ben Dan'in kolunu tuttum. Yeni bir düşünce boğazımın düğümlenmesine sebep oluyordu: ya ilk saldırıya uğrayan Reinhardt değilse?

Beynim karşımıza neyin çıkabileceği düşüncesiyle doluydu, Dan'i benimle beraber arkayı kontrol etmek için götürmek üzereydim ki ön kapı yavaşça açıldı. Yaşadığım rahatlama kapıda beliren hortlağı görünce dağıldı.

Çöküк, kararmış deliklerinde parlayan bir çift kırmızı, sulanmış, dalgın göz bize bakıyordu. Çatlamış, kabuk bağlamış dudakların çevresindeki yanakları süzgün ve tıraşsızdı. Ayakkabı giymiyordu, üzerinde lekeli bir tişört vardı ve bol, yıpranmış eşofman altını titreyen elleriyle tutuyordu, tırnakları pislik dolmuştu. Bir an sonra

pis koku sonra burnuma çarptı, holden dışarı görünmez, nemli bir bulutla süzülüyordu. Vücut. Kötü nefes. Azıcık da olsa dışkı.

"Tony?" Mostar'ın çöktüğünü görebiliyordum, iç çektiğini duyduğumu sandım. Varsayımda mı bulunuyorum? Boşlukları mı dolduruyorum? Şaşırmadığını hissediyordum. Biz ise bambaşka bir hâldeydik, hepimiz sarsılmıştık.

"Tony." Bu sefer sesi biraz daha yüksekti, sözleri havada salladığı eliyle uyumluydu. "Yvette nerede?"

"Ah..." Ağzı çarpık bir şekilde açık kaldı, lekelenmiş dişlerini görebiliyordunuz. "Ayneeen." Kazara yanlış odaya girmiş biri gibi gözlerini hafifçe kıstı.

"Yvette." Mostar adamın gerisine, etrafına bakmaya çalışıyordu, ardından üçüncü kez, "Yvette!" dedi.

Tony dudaklarını yaladı, bir "Aynen..." daha patlattı ve arkasını döndü.

Mostar, "Hayır, Tony..." demeye çalıştı ve peşi sıra içeri girdi. Geri kalanımız tereddütte kalmıştık. Dan'in mızrağı içeri girerken kapıya çarptı. Silahı dışarıda bırakırken neredeyse şişlediği Effie'den hızlıca özür diledi.

Ben ise onun önündeydim ve evin kokusu midemi ağzıma getirmişti. Ter, ayak ve alt kat tuvaletinden gelen yoğunlaşmış, yıllanmış sidik kokusu her tarafı kaplamıştı. Gördüklerimiz ise...

Farklı bir durumda, kim olduklarını bilmesem evin sahiplerinin pasaklı insanlar olduklarını düşünebilirdim.

Yerlere havlular saçılmıştı, birkaç tane de kıyafet vardı. Kitap raflarının arasında şarap kadehleri ve boş şişeler seçilebiliyordu. Koltuktaki yastıkların üzerinde vücut yağları kahverengi bir iz bırakmıştı. Bir üniversite yurdu veya yirmilerinde gençlerin ilk kez çıktıkları bir ev ayarındaydı. Fakat bu ev, bu insanlar...

Beni etkileyen sadece etraftaki dağınıklık veya duvardaki iPhone büyüklüğündeki göçüğün altında yatan iPhone da değildi. Asıl dramatik darbe dergilerden geldi. Diplerinde kurumuş kalıntılar olan

kahve bardaklarının altında, cam kahve sehpasının altında, üzerinde, her yerdeydiler. *Wired, Forbes, Eko-Yapı.* Hepsi ıslanmış, sudan hasar görüp buruşmuş ve kırışmışlardı. Tony'nin yüzü hepsinin kapağını kaplıyordu. *EKO-KAPİTALİZMİN DOĞUŞU, YEŞİL DEVRİMCİ, HEPİMİZ İÇİN SAVAŞIYOR.*

"Tony!" Mostar kolunu tutup onu kendine döndürdü. "Yvette nerede?" Nazik ama katıydı. "Her ikinizle de konuşmamız gerekiyor.

"Tabii, aynen, Yvette..." Gözleri –boş bakmak diye buna mı denir?– boşluğa kaydı, kaşları çatıldı ve dilini dudaklarının etrafında dolandırdı. "Yvette."

Durakladığında hepimiz o sesi duyduk.

Zııııp-zııııp-zıııp

Mostar başını salladı, belki daha önce fark etmediği için kendine kızmıştı. (En azından ben böyle hissetmiştim, garaja bakmayı unutmamam gerekirdi.) Bana kalsa ilk kapıyı çalardım ancak Mostar beni bir kenara itip içeri daldı.

Bir anda parlak ışık beraberinde görünmez, ekşi bir sisle her tarafa doldu.

Yvette, dönüştüğü şey, neredeyse eliptikten düşüyordu.

"NeNE?" Ses tonu tiz, tırmalayıcıydı. Oturma odasında yankılanıyor ve her yere dağılıyordu. Gözlerini her zaman böyle hatırlayacağım. Vahşi. Gözleri herkese ve her şeye kayıyordu. Yüzü, yüzünün çehresi. Bir iskelete bakıyorduk. Terden sırılsıklam olmuş spor sutyeni ve yoga taytının altında kemiklerine yapışmış derisi seçilebiliyordu. Hiçbir şey yememiş miydi? Bu kadar kısa bir sürede bedenine, aklına bu kadar zarar nasıl verirsin?

Sadece iki hafta bile olmadı. Birinin dağılması bu kadar hızlı mı oluyor? Bu kadar kolay mı?

Sanırım başlangıçta kim olduğunuza, kendinizi ne kadar zorladığınıza bağlı.

Zorluklar bizi kendimize tanıtır.

Tanıştığımıza memnun oldum Bay ve Bayan Durant.

"Nenenenеneistiyorsunuz!" Hâlâ ses-engelleyici kulaklığından gelen anlamsız viyaklamaları duyabiliyordum. Müzik değildi, bir çeşit konuşmaydı bu. İlham verici bir şey miydi? Yönlendirmeli görselleme mi? Kendi sesini mi dinliyordu?

Mostar belirli belirsiz, "Yvette," diye mırıldandı ancak çılgın bir "Neistiyorsunuz!" sözünü kesti.

Tanımlama, uyum sağlama. Mostar, Tony ile konuşurken takındığı emir verici tutumdan daha uysal, sakinleştirici bir tona geçti. "Yvette, Tatlım, seni buradan çıkarmamız gerekiyor." Yumuşak, basit, sanki bir çocukla veya intihar etmeye çalışan biriyle konuşur gibi. "Dışarıdaki hayvanları biliyor musun?" Karşı tarafı korkutmayacak şekilde, yavaşça onarılmamış kırık camları işaret etti. "Etrafımızı çeviriyorlar bunu biliyorsun değil mi? Giderek daha saldırgan oluyorlar? Duydun—"

Yvette ciyaklar gibi sözünü kesti. "Nehayırhiçbirhayvanhakkındahiçbirşeybilmiyorum." Soğuk havada derisinden tüten buharı görebiliyordum, kurduğu her kelimede başı titriyordu.

"Nedenbahsediyorsunbilmiyorum." Birkaç metre öteden bile nefesindeki açlık kokusunu alabiliyordum.

Mostar önemsiyordu, endişeliydi. "Çığlıkları duymuş olmalısın. Vincent? Onu duydun, değil mi?"

Bu sözlerin üzerine Carmen kolunu rahatlatmak istermiş gibi Bobbi'ye doladı.

Mostar devam ediyordu, "Şimdi de, dün gece, Alex..."

"Hiçbirşeybilmiyorum!" dedi Yvette ciyak ciyağa. Soylu İngiliz aksanı gitmişti. Onun yerine yeni, daha doğrusu eski, ağır ve gırtlaktan gelen bir Avustralyalı aksanı gelmişti. "Gitmenizgerek!" Başıyla manyak gibi kapıyı gösteriyordu. "Gidin... gidingidingidin!"

Mostar yavaşça, "Hepimizin beraber gitmesi gerek," dedi. "Hayatta kalabileceğimiz kadarını yanımıza alıp Ortak Ev'e sığınmalıyız. Orada birbirimizi koruyabiliriz."

Onlara nasıl yardım edebileceğimizi çoktan kafamda kurma-

ya başlamıştım ve sonraki adımları düşünüyordum. İlk önce duşa girmeliydiler, sıcak su ve keseye ihtiyaçları vardı. Zorunda kalırsak Yvette'i tutabilirdik. En azından Tony zorluk çıkarmayabilirdi. Besleyecek iki ağız daha. Giysilerine gelince, elimde yıkayabilirdim. Sorun değil. Temiz ve güvenli. Yola gelecekler. Gelmek zorundalar. Hepimiz bir arada, sıkış tepiş, her şeyi paylaşacağız. Başka çaremiz yok.

Mostar, "Acele etmelisiniz," dedi, her kelimenin üzerine basa basa konuşuyordu. "Yanınıza bir şey almayın, sadece bizimle gelin—"

"Hayırhayırhayır!" Yvette geriye doğru bir adım attı ve çenesini dışarı çıkarttı. Tek düşünebildiğim köşeye sıkıştırılmış bir hayvana benzediğiydi, kafesteki bir maymun gibiydi. "Gitmenizgerek! Hepinizdışarıhadihemenhemen!"

Bu sırada Tony çoktan oturmuş, koltuğun içine göçmüştü. Etrafında olan biteni algılamıyor gibi görünüyordu. Çevresine bakmıyor veya hareket etmiyordu.

"Yvette, lütfen!" Mostar sabrını kaybediyordu, neredeyse yalvararak, karnımın kasılmasına yol açan bir çaresizlikle ellerini açmıştı. "Bunun için zamanımız yok! Artık bizden korkmu-"

Cümlesini bitiremedi.

O sırada yüzü arkamızda kalan devasa oturma odası camına bakıyordu.

Tam zamanında dönüp kapalı perdelerin arkasında dikilen karanlık sureti gördüm, bir saniye sonra pencere patladı.

22. BÖLÜM

Eğer bu saldırı blöf olsaydı bizi korkutmak için bağırıyor olurlardı. Bu seferkiler sessizdi. Ve dev gibiydiler. Bizi öldürmeye geliyorlardı.

—Primatolojist Shelly Williams, BBC Haber, Kongo'nun "Gizemli İnsansısı" üzerine

GÜNCE GİRDİSİ #15 (Devam Ediyor)

Her şey birbirine girdi.

Bağırışlar ve koşan bedenler. Göğsümde bir dirsek, yüzümde saç, benimkine takılan bir ayak. Daha arkama dönemeden koşmaya başladım. Tökezleyip yere düştüm, kalkmaya çalıştım ama *Eko-Yapı* dergisinin bir nüshasına basıp tekrar kaydım.

Yüzüm halıya vurduğu anda kafa büyüklüğünde bir yumruk hemen üzerimdeki duvara yapıştı. Çatlamayı duydum, sarsıntıyı hissettim ve yukarı baktığımda kumaş izolasyondan çıkan mavi bulutun içinde Dan'in yüzünü gördüm. Ellerini uzattı ve beni kollarının arasına aldı.

Pal! Tekrar düşünebilmeye başladığımda ilk aklıma gelen bu oldu. Palomino neredeydi? Odanın her tarafına baktım. Tek görebildiğim Tony oldu, koltuğun üzerinden atlayıp uçarcasına garajlarındaki spor salonunun kapısına koşuyordu. Bir adım gerisindeki Yvette ona seslendi, uluyarak üzerine gelen dev onu yakalamaya çalışırken o da kocasını yakalamaya çalışıyordu.

Dışarıda hareket eden bir siluet bir an gözüme çarptı (Mostar?), ardından görüşten kayboldu.

Üzerimde ayak sesleri duydum. İkinci kattan küçük ayakların sesleri geliyordu. İnsan ayağı?

"Pal!" Dan beni ayaklarımın üzerine dikerken tavana doğru bağırdım. Kulağımda güçlü bir sesle "Hadi!" dediğini duydum ve kolumdan sertçe çekerek beni sürüklemeye başladı.

Beraber koşarak mutfak kapısına ilerledik. Masaların ve sandalyelerin etrafından dolanmıştık, sadece birkaç adım kalmıştı. Kapıyı açmak için uzanmaya başlamıştım bile. Aniden mutfak camının diğer yanında bir suret belirdi, üzerimize bir yumruk geliyordu.

"Geri!" Dan, puslu güvenlik camı saldırganı tam anlamıyla kaplarken beni geriye çekti. Karşımızdaki bir anlığına körleşmişti, çatırdayan ağı üzerinden atmaya çalışıyordu.

"Buraya!" Omuzlarımızın üzerinden bir bağırış geldi, Mostar oturma odası camının olduğu deliğin öte yanında, dışarıdan bizi yanına çağırıyordu.

Bizi beklemişti. Kaçabilirdi ama o beklemişti.

Mostar.

Oturma odasını aşıp, ortalığı yıkarak egzersiz odasına girmeye çalışan yaratığın yanından koşarak geçtik. Çıkardığı hırıltıdan bizi tanıdığını anlayabiliyordum. Mostar korku dolu bir bakış attı. Bize dönmüş olmalıydı, camdaki araba büyüklüğündeki delikten atlarken peşimizden geliyordu.

Mostar "Kaçın!" diye bağırdı ve Dan'in mızrağını ileri doğru salladı. Ardından mızrağı bir şeye sapladı, sivri ucu yüzümün hemen yanından geçmişti. Döndüğümde devasa, kanlı bir elin hâlâ bıçağın üzerine kapanmakta olduğunu gördüm.

Çıkardığı inlemede bastırılmış, acı dolu bir haykırış vardı. Mostar beni ileri iterken kulaklarımda çınlıyordu, ardından beni tekmeleyerek, gerçekten tekmeleyerek evime doğru yöneltti. "Git! GİT!"

Ciğerlerimi yırtarcasına koşup bir yandan da taşların yerlerde

yarattığı kraterlerden sıyrılarak sokağı aştım, Mostar ve Dan'in hemen arkamda olduklarını sanıyordum. Girmeleri için kapıyı açık bile tuttum. Onlar ise sağ yerine sola dönmüşler, Ortak Ev'in diğer tarafından dolanmışlardı. Bu Mostar'ın fikri miydi? Böylece hedefleri çoğaltmış mı oluyorduk? Yoksa asıl hedefi kendi evine mi varmaktı? Silahlara? Onların kapıya varmalarını izlerken içimde ani bir panik duygusu yükseldi, bir an kendimi ailesi diğer metro vagonuna binmiş küçük bir çocuk gibi hissettim.

"Dan!" diye seslendim, bir anlığına gerçekten de durdu. Yüzünde anlar bir ifadeyle bir bakış attı, dudakları bir kelimeyi seslendirmek istercesine büzüştü. Ardından Mostar'ın omzunun sert darbesi onu girişten içeri soktu. Arkamızda bir gürleme duyuldu. İçeri kaçtım.

Yukarı çıkmam gerekirdi. En azından mızrağımı almalıydım. Hemen yanımdaydı! Ön kapının arkasında duruyordu! Aptal! Çok fazla hata yaptım. Kendime silah bulabilirdim, ofis kapısının arkasına bariyer kurabilir veya arka balkondan atlamak için yatak odasına sığınabilirdim. Tercihler, seçenekler.

Gerçekte yaptıklarımın yerine ne yapsam daha iyi olurdu. Aşağıda kalıp sürünerek pencereye gittim ve yoldaki garabeti gözetlemeye başladım.

Tam baktığım anda Durantlerin garaj kapısı açılmaya başlamıştı. Otuz santim, belki de daha az bir boşluk vardı ama Tony'nin geçmesi için yeterliydi. Sıçrayarak Tesla'sına vardı, sağ eli anahtarlığı olduğunu düşündüğüm bir şeyi kavramıştı. Direksiyona geçtiği gibi Yvette garaj kapısından yan yan yürüyerek çıktı. Onun yolcu kapısına doğru koşuşunu izledim, kulpsuz kapıyı açmaya çalıştı. Beceremeyince kemikli elleriyle camı tokatladı, ardından yumruk attı.

İlk başta Tony'yi göremiyordum; araba evlerine doğru bakıyordu. Geri vites lambası yanıp, tekerlekler dört tane kül bulutu kaldırarak dönmeye başladığında, Yvette ezilmemek için geriye doğru sıçramak zorunda kalmıştı.

Yüzünü o an gördüm. Tamamen sıradan bir gün geçiren birinin ifadesi fotoşopla yüzüne oturtulmuştu. Hayatını kurtarmak için kaçmıyor gibiydi. Sanki daha az önce karısını terk etmemişti. Her zamanki gibi işten eve dönerken, yolda alışveriş yapmak için mağazaya uğruyordu. Yüzünün ifadesi Yvette arabanın önüne, kaputa atladığında bile değişmedi.

"Puşt!" Feryadını çift katlı camdan bile net ve keskin bir şekilde duyabiliyordum. "Seniorospuçocuğupuştsenionunbununorospuçocuğupuşt!"

Tony korna çaldı. Gerçekten korna çaldı! Cam sileceklerinin ritmik hareketinin arkasında, rahatsız olmuş gibi miydi? Yol inşaatı veya yavaşça karşıya geçen bir yaya evine gitmesini mi geciktiriyordu? Çılgına dönmüş eşine hafifçe kaşlarını çatarak bakıyordu, Yvette'in sırtında dört tane uzun, kanlı pençe izi olduğunu görebiliyordum. "OrospuçocuğuorospuçocuğuorospuçocuğuOROSPUÇOCUĞUUUU!"

Peki ben nasıl görünüyordum? Büyük ihtimalle aynı? Eğer Tony trafikte sıkışmışsa, ben bir film izliyordum. Hareket etmedim, konuşmadım, kıllı dev camdaki delikten atlayıp arabanın tepesine bir gülle gibi inerken onları uyarmak için hiçbir şey yapmadım. Arabanın camları parçalandı.

Alfa. Kollarını kaldırmıştı. Kesik kesik uluyordu.

Yvette'i toplanmış, uzun saçlarından yakalayıp çığlıklar içinde etrafa sallamaya başladığında gözlerimi kaçıramadım. Kadın tekmeler attı, bağırdı, yaratığın bilek büyüklüğündeki parmaklarını tırnaklarıyla kesmeye çalıştı. Alfa tek bir hareketiyle her şeyi sona erdirdi. Elinin bir hamlesiyle başını, omurlarına ters bir açıda ittirmesi yetmişti. Bir düğmeye basar gibi. Yvette elinde cansız yığıldı.

Bir kez daha sert bir çekme hareketi yapıp, Yvette'e başının üzerinde tam bir daire attırdı. Sonra kadının cansız bedenini arabanın ön camına yapıştırıp camı göçertti. Gözümün ucuyla Tony'nin kıçının arka koltukta kaybolduğunu fark ettim. Dışarı çıkmaya mı ça-

lışıyordu? Arka kapıların açıldığını görmüyordum. Ayak boşluğuna sığınmış olmalıydı. Köşeye sıkışmış, çaresizdi.

Alfa, hâlâ elinde sallanan, artık neredeyse sıvıya dönmüş Yvette'i bırakmadan diğer kolunu göçük camdan içeri soktu ve Tony'yi sağ bacağından dışarı çekti. Sol bacağının koltuğa sıkıştığını ve anormal bir açıda büküldüğünü gördüm. Herhangi bir çığlık duymadığıma ise eminim. Kollarını sallayış şekli, kaportanın üzerinde geri geri çekilirken pürüzsüz metale tutunmaya çalışması bana bir böceği hatırlattı. Uçuşarak kaçmaya çalışan yakalanmış bir kelebek gibiydi.

Alfa onu yere fırlattığında Tony hâlâ hareket ediyordu, midesinin üzerinde sıçramaya, koca ayağını kürek kemiklerinin arasına bastırmaya başladı. Neden yüzü bana dönük olmak zorundaydı? Neden ağzındaki köpüklü kırmızı baloncuğu görmem gerekiyordu? Ayak bir daha üzerine indiğinde göğüs kafesi çatırdadı. Nefes almaya çalışarak kasılan ciğerlerden daha koyu renkte kan fışkırdı.

Şu an her iki ayağıyla da onun üzerinde duruyordu, sırtını ve boynunu paramparça ediyordu. Tony'nin başının patladığını gördüm. Parçalanmadı. Patladı. Sebebi beyindeki sıvı mıydı? Gözleri ve burnu kan basıncından mı patlamıştı?

Alfa pörsümüş, üzerinden kanlar damlayan deri ve ıslak kıyafet torbasını havaya kaldırdı. Diğer elinde asılı bir kuklaya benzeyen Yvette hâlâ tanınır hâldeydi, apaçık duran gözlerini ve çarpık ağzını görebiliyordum.

Alfa uzun, muzaffer bir uluma koydu, iniltisinin gücü önümdeki camları sarsmıştı.

Bu bir toplanma çağrısıydı. Geri kalanlar koşarak geldi. İkizler evin arkasından çıktı. Öncü, peşinde ona yetişmeye çalışan Gri ile beraber dörtnala meydanı aşıyordu. Bayırdan yukarı Juno ve iki yeni anne geldi. Küçük genç erkek Durantlerin ön kapısından sıkışarak geçti, Dul ise oturma odasında penceresindeki delikten tırmandı. Onun da arkasında kanayan eliyle, uzun ve yapılı Kon-

sort vardı. Mostar'ın Dan'in mızrağıyla şişlediği o olmalıydı. Yarayı yalayan dili kana bulanmıştı.

Hoplayıp, zıplayarak, göğüslerine vurarak liderlerinin etrafında toplandılar. Hepsi gözlerini kaçırıyordu. Ellerini açarak yanına yaklaşabilen kimse ona bakmıyordu. Yalvarıyorlardı. Boyun eğiyorlardı.

Alfa Tony'den geriye kalan şekilsiz posayı ayaklarının dibine attı. Kalabalık ileri hareketlendi. Alfa havladı. Geriye çekildiler. Şimdi de boştaki eliyle Yvette'in çıplak karnına uzandı. Keskin tırnaklar düz, kaslı göbeği keserek, kadının beyaz teninin üzerinden kırmızı bir dalganın akmasına sebep oldu. Hafifçe, neredeyse kibarca çektikten sonra bir avuç kanlı hortum dışarı sarktı.

Halka daralıyordu, ciyaklamalar yükseldi. Alfa yavaşça elini indirdi, küçük erkek, Altınçocuk, ilk tadımı yapıp hızlıca yerine dönerken hâlâ Yvette'in cesedine bağlı bağırsaklarından birini peşinden sürüklemişti.

Sürü çılgına döndü, kimi kendi etrafında küçük halkalar çizerek koşuyor, kimi külün içinde kasılırcasına yuvarlanıyordu. Köpekbalıkları bunu yaptığında ne diyorlardı? Beslenme çılgınlığı mı? Alfa başka bir parça almak için Yvette'in gövdesine eğildi. Tam o sırada beni gördü.

Casus. Röntgenci. Neden bekledim? Neden izlemek zorundaydım? Atık kutusunu izlediğimiz o ilk gece gibi gözlerini bana kilitlemişti. Bir meydan okuma mı? O devasa kafası ağzında avuç dolusu bağırsakla yarı yolda durdu. Siyah iki mermer parlayarak bana bakıyordu.

Gürleme! Yvette'in bedenini bir kenara atan dağ hücuma geçti.

Perdelerden sıçrayak uzaklaştım ve koşarak, tökezleyip dizlerimi sürte sürte merdivenleri çıkmaya başladım. Bir kez daha mızrağımı unutmuştum. Bir kez daha saklanmak için yanlış yeri seçmiştim. Misafir banyosu hemen merdivenlerin ucundaydı. Kapının açık olduğunu gördüm, arka pencere de açıktı. Neden arasından geçebileceğimi düşündüm ki? Kapıyı çarparak kapattım, kilitledim ve kapalı

tuvalet kapağının üzerine sıçrayarak omuzlarımı aralıktan sokmaya çalıştım.

Fazla dardı.

Bir kez daha denedim, vücudumu rahatlatmaya ve kaslarımı gevşetmeye çalışıyordum. Derimin kalktığını, yandığını hissedebiliyordum. Daha hızlı bir şekilde tekrar denedim. Sürtünme. Pencerenin metal pervazı derimi soyuyordu. Deliliğin tanımı, farklı bir sonuca ulaşacağını umarak aynı hareketleri tekrarlamakmış. Durmadan kendimi iteliyor, Kate şeklinde bir vidayı dikdörtgen bir deliğe sokmaya çalışıyordum. İleri ve geri gittim, kollarımı bükmeyi denedim, başımın arkasını defalarca pervaza geçirdim. Kaç kere denediğimi bilmiyorum bile, en sonunda boynum tutulmuştu. Tutulduğunda ise omurgamdaki boğum gözlerimin arkasında bir el bombası gibi patladı. Acı dalga dalga boynumdan yüzümün sağ tarafına yayıldı. Kulağım, çenem. Omurgam.

Felce uğramış gibiydim. Donup kalmıştım.

Tuvalete oturdum, kafamı, boynumu ve sağ kolumu hareket ettiremiyordum. Ayağa kalktım ve kapıya ulaşmaya çalıştım. Kapının kulpunu tuttum.

Bütün ev sallanırken kulp elimde titredi.

Oturma odası camlarının kırıldığını, perdelerin kornişlerinden söküldüğünü duydum. Hareket etmedim. Nefesimi tuttum. Adrenalin boynumdan yayılan şok dalgalarının etkisini kesmiş olmalı. Soğuk bir ter damlasının koltukaltımdan belime kadar süzüldüğünü hatırlıyorum.

Beni görmüş olamazdı. Bunu umut ediyordum. Perdeler kaçışımı gizlemiş olmalıydı. Ne yöne gittiğimi bilebilmesi mümkün değildi.

Bir başka gürleme önümde duran aynayı salladı. Kahve masasından sert bir çarpma sesi duydum. Koltuktan yumuşak bir *tup* geldi. Üç tane hızlı, sarsıcı *bum* bana alt kattaki banyonun kapısını döven yumruklar olduğunu söylüyordu, gelen çatırtılara bakılırsa kapı daha fazla dayanamayacaktı.

Bunalmış bir oflama sesi ardından sessizlik oldu. Etrafı dinlemek için durmuştu, bu da bana düşünmek için zaman verdi. Bu fikrin aklıma nereden geldiğini bilmiyorum. Merdivenlere attığı adımın çatırtısını duyduğum anda cebimdeki telefonu çıkardım. Hâlâ şarjı vardı ve bağlantı kurulabiliyordu. Müzik uygulamasına tıkladım, oda seçimini yaptım ve mutfaktan gelen son ses müziğe kulak verdim.

Bir hırıltı, bir koşuşturma ardından mutfaktan yere düşen tavalar ve parçalanan tabak sesleri geldi.

Teşekkürler, "Black Hole Sun."

Dikkatli bir şekilde, acı verici bir nefes aldım, düşüncelerimi toplamaya ve nasıl kaçabileceğimi planlamaya çalışıyordum. Kapıdan kaçabilir miydim? Belki başka bir pencereden? Mostar'ın evine varabilir miydim? Alfa'nın hızı, uzun kolları gözümün önüne geldi. Tam o anda yer sarsıldı, müzik susmuştu. Telefonumu kontrol ettiğimde bağlantının koptuğunu gördüm. Hassas bir şeye zarar vermişti. Aşağıda yıkımın devam ettiğini duyabiliyordum, etrafı yıka yıka oturma odasına geçerken mutfak masasını fırlatmıştı. Ardından parçalanan başka bir kapının sert, sarsıntılı bir şekilde patlamasını duydum.

Bahçe. Filizlerim!

Sessiz homurtular vardı. Uzun ve yavaş. Keskin çatırdama sesleri ve boğuk patırtılar.

Bir başka ses geldi. Tiz ve pencerenin dışından. Sonraki evden geliyordu. *Pop-papop-pop!*

Alfa da bunu duymuş olmalıydı. Durdu. Her ikimiz de sesleri dinledik, homurtuları hırlamalar ve ani bir inleme takip etti.

Mostar elini şişlediğinde Konsort'un çıkardığı seslerin aynıları.

Acı.

Konsort yaralanmıştı!

Bir çarpma sesi, devrilen mobilyalar. Çocuksu sızlanma öfkeli bir viyaklamaya döndü.

Evimden bir yanıt geldi, Alfa bahçemde böğürüyordu.

Mostar'ın evinin yakınlarından derin, kalın bir ses duyuldu. Mobilya, odun veya bir canlıya ait değildi. Bu bando davuluna benzer patırtıyı neyin çıkardığını tahmin bile edemiyordum.

Ardından çığlıklar geldi. İnsan çığlıkları – Mostar ve Dan.

Dan! Bir kez daha telefonumu kullanmayı denedim. Kaçışımı gölgelemek için biraz daha müzik açacaktım. Yanıt vermiyordu. Sinyal yoktu. Bir an öfkeye kapıldım, neredeyse telefonu aynaya atacaktım. O an aynaya baktığımda gözüme duman alarmı çarptı. Kafamda anılar çarpışıp bir fikir hâlini alırken alt kattan bir kükreme geldi.

Beni işitmiş olmalıydı. Ayağımın çıkardığı küçücük çıtırtıyı gerçekten duymuş muydu?

Gümbürdeyerek yaklaşan ayak sesleri.

Havluyu kaptığım gibi koluma doladım.

Ses giderek güçleniyor, yaklaşıyordu.

Boştaki elime kibritleri aldım, kutuyu havlulu elim ve lavabo arasında sıkıştırdım.

Merdiven çatırdadı.

İlk kibrit kırılırken küfrettim.

Dışarıdaki kamyon, tonlarca güçle kapıya vurmaya başladı.

İkinci denememde kibrit alevlendi, kumaşın altına tutarak tutuşturmaya çalıştım.

Sonraki darbede ahşap parçalanmaya başladı.

Ateş. Lütfen. Ateş!

Kapı patlayarak açıldı, kalın parmaklar gömleğimi kavradı.

ATEŞ! Dalgalanan duman arasında turuncu alevler belirdi. Havluya kaplanmış yumruğum yanıyordu!

Alfa beni kendine doğru çekti. Çarpık dişleri hemen önümdeydi, kokmuş, nemli nefesi yüzüme çarpıyodu.

Bir yumruk atım.

Ağzının içine!

Boğuk bir haykırış geldi! Elimi çektiğim anda Alfa havluyu ısırmaya başladı.

Uçuşan korlar, gözüme batıyordu. Burnuma tutuşmuş kıl ve yanmış et kokusu doldu.

Öksürük.

Hırıltı.

Geriye tökezlerken beni kendiyle beraber çekti.

Kafamı kapının çerçevesine çarptım.

Düşmeye başladım.

Her şey dönmeye başladı.

Taklalar atıyordum.

Merdivenler.

Gözlerim, ağzım kürklerle dolmuştu.

Sert kemiğin üzerinde pürüzsüz deri.

Burnumdan bir çatlama sesi geldi, görüntü kararırken gözlerimin önünde beyaz noktalar gördüm.

23. BÖLÜM

Gombe araştırmasının ilk günlerinden itibaren Goodall şempanzelerin periyodik olarak avlanma "çılgınlıkları" yaşadıklarını belirtti, bu çılgınlıklar sırasında pek çok kolobus ve babun yakalanıyordu.

—Craig B. Stanford, *Şempanze ve Kırmızı Kolobus: Av ve Avcının Ekolojisi*

Kıdemli Kolcu Josephine Schell ile yaptığım röportajdan.

Kuzey Amerika'daki bizon saldırılarının dünya çapında köpekbalığı saldırılarından daha fazla olduğunu biliyor muydun? Sence sebebi nedir? İnsanlar onlara binmeye çalışıyor. New York veya Tokyo'dan ya da herhangi bir şehirden fırlamış turistler gerçekten de bufaloların sırtına atlamaya çalışıyor. Onlara sarılıp, besliyorlar, beraber selfieler çekiyorlar. Bir evcil hayvan çiftliğinde veya bir Disney filminde olduklarını düşünüyorlar. Gerçek kuralları hiçbir zaman öğrenmediler, bu yüzden kendi kurallarını koyabileceklerini sanıyorlar. Buna antropomorfizleme, hayvanları insani özelliklerle algılama deniyor. Bu yüzden ebeveynler çocuklarının çakallarla oynamasına izin veriyor, Venice Sahili'ndeki "Ayı Adam" Alaska ayılarıyla yaşamaya çalışıyor veya Colorado'da koca bir kasaba aslanların insanlara karşı bir tehdit oluşturabileceğini asla kabullenmiyor. Bütün bu aşırı eğitilmiş, izole şehirliler doğal yaşamı idealize ederek görüyor.

Hayvanlarla da sınırlı kalmıyorlar. Halkıma da aynı şekilde yaklaşıyorlar. Bütün o "soylu vahşilik" saçmalığını bir düşünsene. Bu

işi Rousseau'dan o alkolik, eşini döven, ırkçı anti-Semitist'e kadar görebilirsin. Yucatanlarla ilgili yaptığı filmi izledin mi? Tatlı yerliler "doğayla uyum içinde" basit bir yaşam sürerken, birden ortaya kötü, piramitler diken, tarım yapan, yozlaşmış Mayalılar çıktı! Çok şükür Tanrı ilahi ceza olarak İspanyolları yolladı. Filmin adı *Kızılderililerin de Başına Gelecekler Varmış* olabilirmiş. Bu yaklaşımın farklı türlerini hayatım boyunca duydum.

Doğa saftır. Doğa gerçektir. Doğayla bir olmak içinizdeki en iyiyi çıkarır. Yepyeni dağcılık kıyafetlerini giyip her sene buraya gelen zavallı, aptal denyolardan hep bunları duyuyorum, ayaklarının altında bir kere olsun toprağı hissetmemişler, sadece kendilerini saklı cennette kaybetmek için yanıp tutuşuyorlar. Birkaç gün sonra onları pisliğin içinde, yarı aç, yarı susuz sürünüp, kangren olmuş bir yarayı iyileştirmeye çalışırken buluyoruz.

Hepsi "doğayla uyum içinde" yaşamak istiyor fakat doğanın uyumla hiçbir alakası olmadığını öğrendiklerinde bazıları için iş işten geçmiş oluyor.

GÜNCE GİRDİSİ #15 (Devam Ediyor)

Elime dokunan biri beni uyandırdı. Hemen geriye yaylandım ve bacaklarımı kaldırdım, tekme atmaya hazırdım. Gözlerimi açtım ve Palomino'yu gördüm, o da geriye sıçramıştı.

Sanırım, "Tanrım, özür dilerim!" dedim ve ayağa kalkıp onu kendime çektim. Kollarımda titriyordu, belki de kendi titreyişimi hissediyordum. Boynum ve sırtım ağrıyordu. Kafamı Pal'inkine yaslamak için eğdiğimde, derimin sağ kulağımın altından omzumun köküne kadar yandığını hissettim. Daha sonra derimin üst katmanını tamamen yüzdüğümü keşfedecektim.

Keşfettiğim bir diğer şey de Pal ve annelerinin nasıl kurtulduğuydu. Effie, Durantlerin penceresi çöküp, ilk yaratık içeri daldığı

anda Carmen'in bir eliyle Pal'i, diğeriyle de Bobbi'yi kaptığı gibi üst kattaki büyük yatak odasına kaçtığını söyledi. Effie de hemen arkalarındaydı. Carmen zorla Bobbi ve Pal'i yatağın altına sokarken kapıyı kapatıp kilitleyen ve kulpun altına bir sandalye sıkıştıran da o olmuştu.

Bununla yetinmeyen Carmen etrafta bulabildiği ve sayıları bir hayli fazla olan bütün kirli kıyafetleri toplamaya başlamış. Görünüşe göre üst kat, oturma odasından bile daha rezil bir durumdaymış. Lekeli, kirli ve dışkılı. Doğru duydun. Tony'nin bok izli iç çamaşırını hatırlamak bile Effie'nin öğürmesine sebep oldu fakat temizlik hastası karısı o anda tereddüt bile etmeden onu kapıp yatağın çevresinde sıkıştırmış. Carmen bu yaratıkların görüntü ve sese olduğu kadar kokuya duyarlı olduklarını da düşünüyor. Yatak ve zemin arasındaki boşluğu tiksindirici bir bariyerle kapatırsa kendi kokularını gizleyebileceklerini düşünmüş.

İşe yaramış olmalı. Peşlerindeki, sanırım Dul, kapıyı yumruklamaya başlayana kadar hepsi Durantlerin yatağının altında, bir pislik duvarının arkasında saklanmakla meşgullermiş. Carmen'in o karanlık, leş dolu yerde yatarken nasıl hissettiğini tahmin bile edemiyorum. Belki Bobbi'ye bu yüzden vurmuş olabilir, gerçi Effie bunun tamamen bir gereklilik olduğu konusunda ısrar ediyor.

Bahsettiğim olay kapı parçalanmaya başladığı sırada, Dul içeri dalmadan tam önce yaşanmış. Yatağın altına yeni girmişler, Carmen son boşluğu da küflü, nemli bir havluyla tıkamış. Tam bu sırada Bobbi kendini kaybetmiş. Derin derin, hızlı ve gürültülü nefesler almaya başlamış. Effie Carmen'in sessiz olması için öfkeli bir şekilde fısıldadığını söyledi. Bobbi buna sadece, "Yapamam, yapamam!" diye yanıt vermiş.

Effie'nin dediğine göre üçüncü "yapamam"da Carmen yaşlı kadına vurmuş, ağzına bir tokat atmak gibi de değil, gözünün ortasına bir yumruk oturtmuş. Hepsi yüz üstü uzanırken bunu nasıl becerdi bilmiyorum. Karanlıkta Bobbi'nin gözünü nasıl bulmayı başardığı

da ayrı bir muamma. Gelgelelim, yumruk hedefine ulaşmış ve Bobbi sessizliğe bürünmüş. Bu Carmen için yeterli gelmemiş olacak ki Bobbi'yi boynundan tutup dudaklarını kulağına yaslayarak, "Lanet çeneni kapalı tut yoksa seni öldürürüm!" diye fısıldamış.

"Öldürürüm" derken kapı kırılmış. Effie, Dul gürültüyle yanlarından banyoya giderken adımlarının titreşimini hissettiğini söyledi. Yaşlı dişi başını içeri sokarak, uzanıp duş perdelerini sökmüş ardından Yvette'in giyinme odasının kapılarını parçalamış. Birkaç saniye sadece yırtılan kıyafetleri ve çekmecelerin açıldığını duymuşlar. (Neden? Sadece meraklı mıydı yoksa başka bir odaya açılan daha küçük girişler olduklarını mı düşünmüştü?)

Hiçbir şey bulamayınca büyük ihtimalle hüsrana uğrayan Dul, öfkeyle hırlayıp yatağa yönelmiş. Effie'nin anlattığına bakılırsa çarşaflar, yataklar ve en sonunda şilteyi odanın dört bir yanına fırlatmasından bir öfke nöbeti geçirdiğini anlıyorum. Eğer Dul ray tabana ulaşsa, Alfa'nın dışarıdan gelen haykırışları onu kendine getirmese, olacakları düşünmek bile istemiyorum.

Durantlere borçlular. Effie duruma böyle bakıyor. Her ne kadar acı olsa da ölümlerinin yarattığı dikkat dağınıklığı saklanmalarını sağladı. Effie anlatırken, "Onlara hayatımızı borçluyuz," demekten kendini alamıyordu.

Konuyu dağıtıyorum. Özür dilerim. Palomino'nun beni uyandırdığı âna dönelim. Çok sersemlemiştim, duygular ve düşünceler arasında gidip geliyordum.

Alfa! Aklıma ilk gelen bu olmuştu, gergin bir şekilde köşeden siyah, kıllı bir kütlenin çıkmasını bekleyerek Pal'i iyice kendime çektim. Merdivenlerin dibinde kalan duvarda yanıklar olduğunu fark ettim, arkalarında korlardan bir iz bırakarak penceredeki deliğe kadar gidiyorlardı. Dalgalanan perdelerin arasından küllerde yatan siyah, yanmış bir havlu yığını olduğunu düşündüğüm bir şey gördüm.

"Pal, ne ol..." Sorumu yarıda kesip, kollarımdan kendini kurtardı, elimi kendininkinden ayırmadan beni kapıya doğru sürükledi.

"Ne... Nereye?" Israrcıydı, gözlerinde sessiz bir istek vardı. Birkaç adım attım, bileklerimin çatırdadığını hissettim, ardından çökmüş garaj kapısını gördüm.

Bahçe.

Hepsini yok etmişti.

Alfa sulama hortumunu lavabodan sökmüştü, hâlâ toprağa su fışkırıyordu. Toprak ve dikkatle düzenlendiğimiz sulama hatları gitmiş, hepsi mahvedilerek etrafa saçılmış ve üzerlerinde kum havuzlarındakine benzer delikler açılmıştı. Fidelerimizin de sonu farklı değildi. Bazılarını yıkıntının arasında gördüm, köklerinden koparılmışlar veya devasa avuçlarca ezilen toprak öbeklerinin arasında kalmışlardı.

Küçük, çamura dönmüş yumrulardan anladığım kadarıyla birkaç tanesini yemeye çalışmıştı. Domatesler, salatalıklar, Pal'in değerli küçük fasulyeleri; hepsi çiğnenmiş ve minyatür at dışkıları gibi tükürülmüşlerdi. Bunlar Alfa'nın dışkıları değildi, ama geride onlardan da bırakmıştı.

Büyük, kaygan bir yığın odanın tam ortasında duruyordu. İçgüdüsel olarak mı yapmıştı? Sadece işini gören bir hayvan mı? Yoksa bir mesaj mı vermek istiyordu?

"Siktir git, Küçük Av. Bak yuvana neler yapıyorum."

Kokusunu alamadığıma şükrediyorum. Kırık burnum fazlasıyla şişmişti. Pal alabiliyordu, burnunu süveterine bastırmıştı. Elimi çekip duruyor, beni başka bir yere götürmek istiyordu.

Başta direndim. "Bunu görmüyor musun? Bütün emeğimiz! Yapmaya çalıştığımız onca şey!"

Beni dinlemiyordu, etrafına bakmıyordu bile. Yüzü hole, açık kapıya kilitlenmişti, ardında yatan her ne ise mutlaka görmem gerekiyordu. Başını çevirip bana baktığında gözlerinde yaşlar vardı.

"Tamam, tamam." Mücadeleyi bıraktım ve beni dışarıya, yağan külün altına çıkarmasına izin verdim.

En azından ilk başta kül olduğunu düşünmüştüm. Fakat ilk tane

gözümün hemen altına düştüğünde, buz gibi bir sürpriz beni bekliyordu.

Kar.

Erken başlamış. Birkaç hafta daha kar göreceğimizi düşünmüyordum. Yoğun değildi. Yere düşmeden önce, henüz evimden uzaklaşan büyük ayak izlerini örtemeden buharlaşıyordu. Mostar'ın evine giden kan izleri de hâlâ açıkça seçilebiliyordu.

Kırmızı ayak izleri, etrafa sıçramış kan damlalarının arasında evin mutfağından çıkıp ön kapıya doğru gidiyordu. Pal elimi bırakıp eve doğru koşmaya başladı ve garaj duvarında –duvarda?– kayboldu. Bir an gözlerimde bir sorun olduğunu veya Mostar'ın garajını açtığını düşündüm. Bulunduğum açıdan, hatta ön kapının önünde durduğumda bile net göremiyordum.

Girişte daha da çok kan vardı, kırılmış camlardan oluşan parıltılı bir halının üzerinde mutfağa kadar gidiyordu. Etrafta o kadar çok cam ve o kadar çok renk vardı ki. Mostar'ın sanat eserleri. O çetrefilli parçalar her yere saçılmıştı. Bazılarını tanıyabiliyordum; pembe bir yaprak, bir kuşun mavi kafası ve daha önce beni derinden etkileyen alevin temiz bir şekilde kırılmış uzantılarından biri. Hepsi gitmişti. Saldırı sırasında duyduğum patlama sesleri bunlar olabilirdi. Teker teker zemine fırlatılmışlardı. Bahçemdekinin aksine, bunu yapan yaratıklardan biri değildi. O anki şüphelerim daha sonra doğrulanacaktı, Mostar ve Dan kendilerini çaresizce savunmaya çalışırken hepsini parçalamak zorunda kalmıştı.

Banyoda saklanırken duyduğum acı dolu ulumanın sebebi buydu. Birkaç adım daha attıktan sonra kan izi ve tok gürültünün kaynağını gördüm. Garajın sürgülü alüminyum kapısı içeri doğru parçalanmıştı. Bu yüzden Pal duvardan geçiyor gibi görünüyordu. Geri kalan herkesle beraber içeride beni bekliyordu. Effie onu tutuyordu, Carmen ise Effie'yi. Bobbi arkadaki duvara yaslanmış, ellerini çökmüş, tombik yanaklarına dayamıştı. Hepsinin gözlerini saran kırmızı halkalardan nereye bakmam gerektiğini anlamıştım.

Yaratığın bedeni yüzükoyun yatıyordu. Düz, pürüzsüz devasa ayağına o kadar çok cam saplanmıştı ki yakutlarla dolu bir hazine sandığını andırıyordu. Yaralardan damlayan kan, nefes almayan göğsünden yayılan büyük, kırmızı halkaya karışıyordu ve bambunun bıçaklı ucu filizlenircesine gümüş sırtından dışarı çıkmıştı. Konsort. Kanında yansımamı görebiliyordum, havuzdan çıkan başka bir iz odanın diğer ucuna uzanıyordu.

Dan duvara yaslanarak oturmuş, Mostar'ın bükülmüş vücudunu kucaklamıştı. Bir anlığına, sadece bir anlığına, uyuyor olabileceğini düşündüm. Dan'in inip kalkan göğsünün altında bedeni hareket ediyor gibiydi. Hiçbir insanın boynunu o kadar geriye çeviremeyeceğini ilk bakışta anlamam gerekirdi. Birbirine yapışmış dudakları, zarifçe kapanmış gözleriyle o kadar huzurlu görünüyordu ki. Hayatta gibiydi.

Dan daha sonra bana neler olduğunu anlattı. Mostar, onu eve sürüklemiş ve eserlerini parçalamasını emretmişti. Kadın atölyede saklanırken Dan raflardaki bütün heykelleri kapmış ve birbiri ardına hepsini zemine fırlatmaya başlamış. Belki bir yarım düzinesini parçalamışken mutfaktaki sürgü kapı yerle bir olmuş. Mostar da sesi duymuş olacak ki, garajdan bağırmış, "Parçalamaya devam et!" Dan de tam olarak böyle yapmış.

Bana yaratığın üzerine zıplarcasına bir adım attığını ve kırık parçalarla dolu zemine sert bir şekilde indiğini söyledi. Herhalde o gürlemeyi bütün köy duymuştur. Dan, devin geriye doğru sendelediğini, daha fazla cama bastıktan sonra dışarı kaçtığını görmüş. O an içinden tezahürat yapmak, hatta ağlamak istediğini söyledi ama Mostar bağırmaya devam etmiş. "Durma! Mayın tarlasını genişlet!"

"Mayın tarlası." Savaş metaforları kullanmaya bayılıyor.

Her şeyi yere atmış. Mostar, "Olabildiğince sert fırlat," demiş, "her yere!" Mutfağı, oturma odasını, girişi, garaja uzanan her yönü kaplamış.

Mostar o sırada hâlâ içeride, başka bir mızrak üzerinde çalışı-

yormuş. Bu seferki onun için olacaktı. Artık ölü olan maymunun sırtında yükselen sapından anlayabiliyorsunuz. Garaj kapısı hemen önünde patladığında teli geçirmekle uğraşıyormuş.

"Beni çağırmadı." Dan böyle söylüyordu. Yardım istememiş, sadece mızrağının kıçını duvara dayayıp beklemiş. Hayvana gerçek bir zarar veremeyecek kadar küçük ve zayıf olduğunu biliyor olmalıydı fakat yaratığın gücünü ve boyutunu ona karşı kullanabilirse, canavar düşünmeden saldıracak kadar kızgınsa...

Konsort üzerine gelirken yaratığın kendini mızrağa saplayacağına güveniyor olmalı. Tek sorun, bütün o ağırlık ve hızla beraber planın düşündüğünden de başarılı olması. Canavarın Mostar'ın mızrağına hamle yapmasının sebebi saldırı esnasındaki kayıtsızlığı mıydı yoksa bu, çekeceği acıya rağmen bilinçli bir tercih miydi, Dan bunu bilmiyor. Olanları görmemiş.

Dan, Mostar'a ulaşmadan yaşlı kadın ölmüştü. Tek yapabildiği bedenini kendi de ölmekte olan katilinden uzaklaştırmak olmuş. Yaratık hızlı bir şekilde de ölmemiş. Kan kusarak, aralıklarla spazmlar geçirerek ve sırtındaki mızrağı rüzgârdaki bir bayrak gibi sallayarak dakikalarca yüzükoyun orada yatmış.

Dan köşede Mostar'a sarılmış hâlde dururken Alfa'nın kendini dışarı atışını izlemiş. Yanmış, dumanlar çıkan ağzını kavrıyormuş. Acı içinde çığlıklar attığını duymuş, diğerlerinin işimizi bu yüzden bitirmediklerini düşünüyor. Liderleri yaralı ve emir veremeyecek durumdaydı. O an büyük ihtimalle aklında oradan kaçmak ve güvenli bir yer bulup yaralarını yalamaktan başka bir şey yoktur. Sorgulamadan peşinden gitmiş olmalılar. İtaat kana susamışlıktan ağır basar.

Beni aramaya gelmediği için Dan daha sonra defalarca özür diledi. Mostar'ın giderek soğuyan cesedine sarılmış, sessizce hıçkırarak orada büzüşmüş kalmış. Onu yargılamadım. Hâlâ da yargılamıyorum. Onu ilk gördüğümde konuşamıyordu bile. Kaybın acısıyla kedere boğulmuştu. Ona imreniyorum. O an ona doğru uzanıp, yaşlarla ıslanmış yanağına dokunduğumda ben hiçbir şey hissetmedim.

Yüzünün üzerine yanımıza gelenlerin gölgesi düşüyordu. Dönüp onlara baktım. Çıt çıkmıyordu. Kimse ne söyleyeceğini bilemiyordu.

Ardından:

"Hepsini öldürmeliyiz."

Bunu söyleyen bendim. Aynı zamanda ben değildim de.

Seçtiğim kelimelerin hiçbiri planlı değildi. Başka biri sözü devralmıştı, daha önce hiç tanışmadığım, varlığını hiç bilmediğim bir yanım konuşuyordu.

"Onları bizi avlayamayacak kadar korkutana veya hiçbiri geride kalmayana dek öldürmeliyiz."

Bütün gözler bana çevrilmişti. Kimse duraklamadı. Kimse tartışmadı. Teker teker hepsi sessizce başlarını salladılar.

Bakışlarımı Dan'e, ardından Mostar'ın yüzüne çevirdim. "Onları buradan kaçırmalı ya da köklerini kurutmalıyız."

Pal'in kollarını belime doladığını hissettim, karnıma bastırdığı başını sallıyordu.

"Hepsini öldürmeliyiz."

24. BÖLÜM

Darwin Türlerin Kökeni'nde şöyle açıklar; hayatta kalmayı başaran, türlerin en zekisi değildir; türlerin en güçlüsü de değildir; hayatta kalmayı başaran tür, adapte olan ve içinde bulunduğu ortama uyum sağlamayı becerendir.

—Leon C. Megginson, Louisiana Eyalet Üniversitesi, Pazarlama ve İşletme Profesörü, 1963

Radyoda yayınlanan Terry Gross ile Temiz Hava isimli programdan (2008)

GROSS: ... böylece toplumsal hafızayı canlı tutmak amacıyla şehrinizin adını aldınız.

MOSTAR: Böyle söyleyince kulağa biraz... Jerry Seinfeld "Sting" için ne demişti? "sahne adını fazla ciddiye alıyor" muydu? [*Gülüyor.*] Asıl ilhamım Elie Wiesel'dan geldi, "Ölüler ve yaşayanlar için tanıklık etmeliyiz." Benim yaşamım, bana sunulan yeni yaşam, tamamen bununla ilgili. Bu yüzden bir sanatçı oldum.

GROSS: Dünyaya Mostar'ın trajedisini hatırlatmak için mi?

MOSTAR: Evet ama trajik bir şekilde değil. "Trajedi" kelimesini kullanmana sevindim çünkü olumsuz hatırlanmanın ortaya çıkardığı önemli bir tehlikeyi örneklendiriyor. Çoğu insanın doğaları gereği mazoşist eğilimleri yoktur. İnsan kalbi acıyı bir noktaya kadar kaldırabilir.

GROSS: Yani trajik olayları en yalın hâlleriyle ele almanın insanları itebilme riskini barındırdığını düşünüyorsunuz?

MOSTAR: Her zaman olmasa da çoğunlukla, evet. Sadece ölümlerin yasını tutamayız, aynı zamanda yaşamları da kutlamalıyız. Anne Frank'in günlüğüne ihtiyacımız var ancak kapağında gülümsemesini görmemiz gerekiyor. Bu yüzden, o ilham verici ânı yaşadığımda, bir sanatçı olmaya karar verdim.

GROSS: Biraz o anla ilgili konuşabilir misiniz?

MOSTAR: Kuşatmadan çok sonra değildi.

GROSS: İkinci Kuşatma.

MOSTAR: Evet, Sırplar gitmiş ve Hırvatlar bize sırt çevirmişti. Mayıs ayındaydık, ateşkesin kalıcı olacağından emin değildik. Hastaneye giderken her gün yanından geçtiğim bir ev vardı. Sadece yanmış bir harabeydi, daha önce hiç dönüp bakmamıştım bile. Oradan yüzlerce kez geçmiş olmalıyım. Bir gün, tam o anda, bulutlar dağıldı ve güneş kendine has bir parlaklıkla ışıl ışıl kesildi... Durdum. Arkama döndüm. Gözlerime inanamadım. Karşımda parıltılar saçan buzdan bir şelale vardı.

GROSS: Ama o buz değildi...

MOSTAR: Hayır, camdı. Demir raflarında tutulan şarap şişeleri erimişlerdi.

GROSS: Ah...

MOSTAR: Bu katı derelerin siyah kafeslerinden kaçıp gitmeleri gerçekten nefes kesiciydi. Donmuş akıcılık, ışınları yakalayışları... Ateşten bu kadar güzel bir şeyin doğabileceğine inanamıyordum.

GÜNCE GİRDİSİ #16
17 Ekim

Büyük ihtimalle karınları dolu. Yoksa neden saldırmasınlar ki? Durantler ve Reinhardt yiyecekleri bolca et demek. Bizim hiçbir yere

gitmediğimizi de biliyorlar. Diledikleri zaman gelip aramızdan birini alabileceklerini düşünüyorlar. Belki de sorun Alfa'dır. Yaralarının iyileşmesini bekliyor olabilir. Acaba korktu mu? Mostar'ın caydırma taktiği işe yaradı mı? Ne güzel olurdu. Ben bunun Mostar'ın atölyesinde muşambanın altında çürüyen cesetle ilgili olduğunu düşünmek istiyorum. Dan, Konsort içeri girerken diğerleri tarafından görülmediğine inanıyor. Umarım sadece kaçıp gittiğini düşünüyorlardır. Belki onu arıyorlardır. Umarım durum budur. Yas tutmaya başlamalarını istemiyorum.

Henüz değil.

Ayrıca peşimizi bıraktıklarını hayal ederek de kendimi kandıramam. Hâlâ kokuları bizi boğuyor. Keskin, buz gibi soğuğa rağmen havada ağırlığı hissediliyor. Neden olursa olsun, bize kırk sekiz saatlik zaman verdiler ve biz her bir saniyesini hazırlanmak için kullandık.

"Evleri hacklemek". Dan böyle diyor. İç alarmları, biyoyakıt tanklarını, ocakları kendimize ihtiyaçlarımıza göre ayarlıyoruz. "Hackleme" kısmı Dan için zorlu geçiyor. Teknik olarak değil ancak duygusal olarak yıpranıyor. Geri kalanımız ellerimizle çalışırken iPad'ine çöreklenmek onu çılgına çevirdi. Fiziksel iş. Erkek gururu.

Üç kez bize yardım etmek için bir "çalışma molası" vermeyi denedi. Hatta bir kere Effie ve Pal'e büyük bir kutuyu taşımalarına yardım etmek için dışarı bile koştu. Ona bağırdım. İsteyerek yapmadım. Sadece onu Mostar'ın garaj kapısındaki delikte gördüm ve bağırarak işine dönmesini söyledim.

Daha sonra benden özür diledi. Anlıyor. Ne zedelenmiş egoları ne de zaman harcamayı kaldıramayız. "Uzmanlaşma. İş dağılımı."

Mostar'ın verdiği pek çok dersten biri.

Taşımaya gittiği kutu erzakla doluydu. Ortak Ev'de stok yapmak Effie ve Palomino'nun görevi; battaniyeler, ilaç, kalan yemeğimiz, hayatta kalmamız için ne gerekiyorsa. Effie kişisel eşyaları yanımıza almak için ısrar etmedi. Zaten herhangi bir şeyle ilgili ısrar edece-

ğini sanmıyorum. Yine de haklı olduğu bir nokta var. Bütün fotoğraflarımızı ne yapacağız? Hatıralarımız? Onları bırakıp gidemeyiz. Hayır ama onlar için zaman harcamayız da. Her şey yerine oturduğunda, hazinelerimiz için geri döneriz.

Effie argümanımın arkasındaki mantığı anlıyor gibiydi. Kazıkları yerleştirmeden sorumlu olan Carmen de öyle. O ve Bobbi yeni kazıkları kesmek ve bilemekle uğraşıyorlar, aynı zamanda da yapılmış olanları "modifiye etmekle." "Modifiye" derken kastettiğim ise hepsini kakamıza bulamak.

Bu bir kez daha Carmen'in fikriydi, onlara bir şekilde enfeksiyon bulaştırabileceğimizi umuyordu. Ben ise şüpheliyim. Dirençlerinin ne kadar güçlü olduğunu kim bilebilir? Yine de biraz bile işe yarasa, yaralayabildiklerimizden biri hastalanıp günler sonra ölse bile yeter. Bu yüzden Carmen'in fikrini açık açık "boklamadım" (kötü şaka, özür dilerim), şahsi olarak konuşmam gerekirse kendi fobisini bir hayatta kalma yetisine dönüştürmesine hayran kaldım.

Doğrusu, kokuya nasıl dayandığını anlamıyorum. Bir kere bile el dezenfektanını aradığını da görmedim. Hatta Bobbi yapabileceğini söylemesine rağmen bir avuç dolusu pisliği biyoyakıt-öğütücüden kendi elleriyle çıkarttı. Bobbi'nin yanağı kaynamış bir yumurta rengini aldı ancak Carmen'in ona yumruk atmasıyla ilgili hiçbir şey söylemedi. Her ikisinin de birbirleriyle fazla konuşmadığını fark ettim.

Durmaksızın çalışıyorlar. Evlerin arasına, ön bahçelere kazıklar döşeyip Ortak Ev'in etrafına bir yarım daire çizdiler. Dairenin "yarım" olmasının sebebi anayoldan gelen araç yoluna kazık dikilememesi. Aynı durum evin etrafındaki asıl halka içinde geçerli. Asfalt çok sert, kül ise çok sığ. Biz de bu yüzden cam kullanıyoruz.

Fikir aklıma Mostar'ın "mayın tarlasından" geldi. Bütün o parçaları süpürdük ve köydeki her bir cam nesneyle birleştirdik. Carmen ve Bobbi'nin saatlerce onları parçaladıklarını duyabiliyorum. Gözlükler, şişeler, resim çerçeveleri... Hepsini üzerimdeki ikinci kat

küvetinde parçalayıp, sonra kovalarla bütün her yere yayıyorlar. Belki bu bambu kadar etkili bir yöntem olmayacak fakat yavaşlatsa bile yeter. En azından böyle umuyorum. Planımı buna göre şekillendirdim.

Ben köyün "silahçısıyım." Dan beni böyle çağırıyor. İki gündür Mostar'ın atölyesindeyim, uykuya dalmamaya ve hemen yanımdaki Konsort'un cesediyle bir kat üzerimdeki Mostar'ın bedenine aldırış etmemeye çalışıyorum. Yaşlı kadını yatağına yatırdık. Onu daha sonra gömeceğiz. Hayatta olsa anlayacağını biliyorum. Onu bana işime dönmem için bağırırken hayal edebiliyorum. "Savsaklamayı bırak, Katie!" Bedenini yukarı taşımakla uğraştığımızı duysa bile bizi hadım edebilirdi. "Beni şu koltuğa atsanız veya buzluğa, Vincent'ın kafasının yanına sıkıştırsanız yeter!"

Mostar'ı tanıdığım için, büyük ihtimalle bedenini zehirle doldurup yaratıkların yemesi için görünür bir yere bırakmamızı isteyeceğini biliyorum. Kimseye söylemedim ama bunu ben de birkaç kez aklımdan geçirmedim değil. Hastalıklı bir fikir olması bir yana pratik olduğunu da sanmıyorum. Zehirli olabilecek bir şey arayacak vaktimiz yok (tabii ki kimsede fare zehri yok!) ve bulabilsek bile içini nasıl doldurabileceğimi bilmiyorum.

Öldüğünden beri tek bir damla gözyaşı dökmedim ve şimdi kalkıp böyle bir şey düşünüyorum... ama onu aklımdan hiç çıkarmadım, tek bir saniye bile. Onu omzumun üzerinden bana emirler yağdırırken, her bir hatamı düzeltirken hayal ediyorum. Bence üç boyutlu yazıcısını nasıl kullandığımı görse benimle gurur duyardı. Umarım yaratımımı beğenirdi.

Mızrak başları. Daha da detaylı olmam gerekirse, cirit uçları. Bunu Mostar'ın kendinin düşünmemesine şaşırdım çünkü dağ aslanına attığı ilk silahın bıçağını yerine oturtamadığından şikâyet etmişti. Yeni yaptığım cam bıçakların kancaları var, on beş santimetre uzunluğa ve yarım bir buçuk santimetre genişliğe sahipler ve jilet gibi keskinler. Söylememin bir mahsuru yoksa da çok güzeller,

kolayca da takılıyorlar. Önceden basılmış deliklere hediye paketlemekte kullanılan kurdelelerden geçirmek yetiyor. Effie'de koca bir makara vardı. Pembe ve parlaklar aynı zamanda tam deliklere uyacak genişlikteler. Biraz zorlayarak sağlamlıklarını da test ettim. Bir seferlik işe yarayacaklar ve bu tek kullanımlık silahlar için yeterli.

Gerçek mızraklar gibi değiller. Yapılmaları oldukça zaman alıyor. Her bir ciridi tamamlarken geriye printerın işini bitirmesini beklemekten başka bir şey kalmıyor, ben de bu zamanı kabilenin her bir üyesine mızrak yapmakla geçiriyorum.

Az önce "kabile" mi yazdım?

Çarpıcı.

Yapılması gereken kişisel mızrakların sayısı bir hayli fazla. Temelde Mostar'ın tasarımını takip etsek de küçük bir değişiklik yaptım. Bir sürgü, koruyucu veya adına ne demek istersen. On santim uzunluğunda ve on sentten biraz daha ince. Sondan ikinci bağlantı noktasının hemen üzerine bir delik açıp bir tanesini yatay bir şekilde soktum. Biraz yapıştırıcı yerinde tutmaya yetiyor gibi görünüyor, umarım bu mızrağın fazla derine gitmesine engel olacaktır. Mostar'ın başına gelenin tekrar yaşanması riskini kimse için göze alamam. İşe yarayacağını kim bilebilir. En azından mızraklar kendilerini kanıtladı ve neyse ki elimizde yeteri kadar hammadde var. Bambu ve elektrik kabloları kolaydı ancak yüksek kalite, mızraklarla uyumlu şef bıçaklarını temin etmek zor oldu. Dan ve bende bir tane, Mostar'da ise iki tane vardı.

Durantlerin bıçakları ise harikaydı. Birkaç tane sağlam, yirmi santimlik bıçakları vardı ki ben hepsini müthiş katillere dönüştürdüm. İronik bir şekilde Boothelar en işe yaramaz bıçak setine sahipti. Bütün o gurme hevesleri düşünüldüğünde gerçi o kadar da ironik olmayabilir. Yemek yapmak için düşünüldüğünde yüksek kalite Japon keskileri gerçekten müthiş. Bizim ihtiyaçlarımız açısından ise: vidasız, deliksiz, sadece ince ve yapıştırılmışa benzeyen çelik gövdelerden ibaretler.

İlk yalın bıçağı ezilmiş tahta sapından kaldırdığımı görünce, Bobbi kaşlarını çatarak, "Özür dilerim," dedi. "Belki bunlar yardımcı olur." Yanında iki tane daha eşya getirdiğini gördüm. İlki U şekline sahip bir satıra benziyordu: bıçak aşağı doğru uzuyor ve sapa paralel bir yerde bitiyordu. Millenmiş bir sap!

"Soba kiri." Resmi adı buydu. Bobbi bana artık başka birinin hayatıymış gibi gelen tanışma gecesinde yaptığı sobayı hatırlattı. Bu aracı ev yapımı erişteleri hazırlamak için kullanmıştı.

İlk aklıma gelen düşünce "el baltası" olmuştu, eğer *daha önce* haberim olsaydı bu bizim için inanılmaz bir bambu kesici, zaman-kurtarıcı bir araç *olabilirdi*. Yine de eğer bitkileri parçalayabiliyorsa eminim ki eti de parçalayabilir. Bu küçük el baltasını tam teçhizatlı bir baltaya nasıl dönüştürebileceğimi gözümde canlandırmak zor değildi. Onu kısa, sağlam bir bambu sapa sabitlediğimi görür gibiydim.

Bu proje halihazırda yaratıcı yönümü harekete geçirmişti ama Bobbi'nin sonraki hediyesi gerçekten nefesimi kesti. Sadece ağzı bile elimizdeki diğer bütün bıçaklardan daha kalın ve en az beş santim uzundu fakat çarpıcı olan o kaplamaydı! Çeliğin bir sanat eseri olabileceğini bilmiyordum. Bobbi, adının onu icat eden ortaçağ Arap kılıç ustalarına ithafen "Şam palası" olduğunu söyledi. Metali suya benziyor, romantikleşmiyorum. Yüzeyindeki dalgalı hatlar aynı okyanusun üzerinde parlayan ay ışığını andırıyor.

Kılıcı ışığa tutarak dramatik bir şekilde, "Bir dengini daha görmedim," dedim.

Yaptığım göndermeyi anlayarak, "*Prenses Gelin,*" dedi ve gülümsedi. "Aslında düşündüğünden de haklısın. Bu bir seri üretim ürünü değil, Bob Kramer, Vincent için özel olarak yapmıştı. Birbirlerini yıllardır tanıyorlar, Bob Vincent'ın kanser olduğunu ve bizim vegan beslenmeye başladığımızı duyduğunda..." Bir an durakladı, hafifçe burnunu çekti ve parmaklarını sapın üzerinde dolaştırdı. "Biliyor musun, işe yaradı. En azından veganlık, bizi zorlamıyordu. Vincent

daha önce iyi bir kontrfileye bayılırdı ama hastalık tamamen geri çekilince..."

Aniden gözleri buğulandı. Yanakları kızarmıştı. Ona sarılmak üzereydim ki arkasını dönüp, "Kusura bakma. İşe dönmem gerek," dedi ve hızlıca dışarı çıkıp Carmen'e yardım etmeye gitti.

Onun ve benim duygularımı bir kenara bırakıp yaptığım işe yoğunlaşmaya çalıştım. Standart bir mızrak sapı yapmak için kılıcı ölçmeye başlayacaktım ki aklıma soba kiri geldi. Başta bir, bir buçuk metrelik bir sap yapmayı planlamıştım ancak kapalı alanlarda kullanabileceğimiz hiçbir silah yapmadığımı fark ettim! Mızraklar fazla uzun, ciritler fazla zayıftı. Evet, her zamanki meyve bıçaklarımızı kullanabilirdik, Dan'in de göz alıcı hindistancevizi açacağı vardı fakat hepsi küçüktü ve çok yakına girmemizi gerektiriyordu.

Aralarında kalan bir şeye ihtiyacımız vardı. Balta değil (gerçi yine de bir tane yapmayı düşünüyorum) çünkü savurma hareketi çok fazla alan gerektiriyor. Kesilmiş mini-mızrak fikri üzerine koşarak Reinhardt'ın evine yollandım, kitap hâlâ düştüğü yerde duruyordu.

Güney Afrika'nın Kaybolan Kültürleri.

Aradığım fotoğraf karşımdaydı, kısa boylu Zulu Iklwa.

Kolay olmadı. Palanın kabzasını kastediyorum. Yüksek kalite bıçakların çoğunda olduğu gibi, taşlarla parçalayamadım. Malzemenin çoğunu meyve bıçaklarıyla yontmam, çentiklemem ve oymam gerekti. Hatta son derece güzel otuz santimlik bir bıçağı mahvettim, alüminyum pil kesmeye çalışırken üzerinden tam anlamıyla çelik parçaları koptu. O şef bıçağını yok ettiğim için kötü hissediyorum ama yeni bir balta ve gerçekten ölümcül görünen Iklwa'ya değerdi.

Acaba Shaka bunu kabul eder miydi? Dan'in edeceğini biliyorum. Yarın yeni kalkanıyla beraber ona vereceğim. İtiraf etmeliyim, kalkan biraz çatlakça bir fikir fakat kitapta resimlerini gördükten ve yaratıkların nasıl savaştığına biraz kafa yorduktan sonra bir tane yapmanın zamanımıza değeceğine karar verdim. Düşündüğüm kadar uzun sürmedi bile. Birbirine geçen çelik rafları destek direkle-

rinden sökmek, tutamacı elektrik kablolarla tutturmak ve ön yüzünü alüminyum folyo ile sarmak sadece yarım saat aldı. Kalkanı yapmamın asıl sebebi bahsettiğim son kısım. Yumruklarını durdurmasını beklemiyorum. Büyük ihtimalle darbeleri kolumu kırar fakat Dan, Iklwa ile yakına girmek zorunda, folyodan yansıyan ışık belki bir saldırı yapmasına yetecek kadar dikkatlerini dağıtabilir. Dan'in iPad'indeki görüntülerin üzerinden geçiyordum, gözlerinin her bir yeni ışık kaynağına nasıl kitlendiğini ve çoğu saldırıların başlarının üzerinden gelen darbeler olduklarını inceledim. İşe yarayabilir.

Çelik ızgaralar en azından attıkları taşlara karşı koruma sağlayabilir. Aslında yazana kadar bu hiç aklıma gelmemişti. Rafların çelik desteklerini de nasıl kullanabileceğimizi bulmaya çalışıyorum. En az bambu kadar sağlam ve içleri boş olmalı, fakat bıçaklar için nasıl delik açabilirim? Keşke deneme yapmak için daha fazla zamanım olsaydı.

Ama yok. Mostar'ın atölyesinden herkesin Ortak Ev'de uykuda olduğunu görebiliyorum. Herkes yorganların veya uyku tulumlarının altına çekilmiş uyuyor. Bobbi koltukta. Effie, Carmen ve Pal minderleri birleştirmişler. Dan, Durantlerin evinde bulduğumuz şişme yatakta. Büyük ihtimalle hayal gücüm bana bir oyun oynuyor ama sanki horladıklarını duyabiliyorum.

Duyabildiğim tek şey bu değil.

Kalkan, Iklwa veya elimdeki diğer işleri bu yüzden bıraktım. Son birkaç dakikadır koru canlandı. Dallar kırılıyor, tek tük homurtular duyuluyor. Umarım dikkatlerini çeken yaptığım iş olmamıştır, metali birbirine vurunca ortaya tiz bir ses çıkıyor. Belki de sadece zamanı geldi. Yediklerini tamamen sindirdiler ve iyice dinlendiler.

İşte, ilk uluma geldi.

Döndüler.

Henüz hareket algılayıcılar çalışmadı. Ses oldukça uzakta gibi. Belki kendilerini heyecanlandırıyorlardır. Dolu bir karınla avlanmak daha mı zor?

Artık kesik ulumalar geliyor. Alfa. İşimizi bitirmeleri için onlara coşku veriyor.

Keşke daha fazla zamanımız olsaydı. Ciritlerle biraz alıştırma yapabilsek yeterli olurdu. Artık yapamayız. Büyük ihtimalle bütün bu zamanı yazmakla geçirmemeliydim. Bana bir şey olması durumunda bir kaydı olsun istedim. Birilerinin, bunu kim okursa, neler olduğunu öğrenmesini istiyorum.

Haykırışlar güçleniyor.

Herkesi uyandırma ve yadigârlarını getirmediğim için özür dileme vakti. Özür dilemekte iyiyim. Uzmanlaşma.

Daha çok korkacağımı düşünüyordum. Belki de korkuyorum, sadece hissetmiyorum. Belki umursayamayacak kadar yorgunum.

Korku ve endişe. Hayatımın son bölümünü bunlarla geçirdim. Artık ikisini de hissetmiyorum. Tehlike burada. Garip bir şekilde sakin, tetikte, odaklanmış hissediyorum.

Hazırım.

Başka bir uluma. Daha yakın.

İşte başlıyoruz.

25. BÖLÜM

Kırmızı Kolobus en saldırgan ve yaşadıkları yerlerde karşı saldırıya geçmede en başarılı olanlardır, dağılmadan etkili bir savunma oluşturabilirler.

—Craig B. Stanford, Şempanze ve Kırmızı Kolobus

GÜNCE GİRDİSİ #17
17 Ekim

Erkeğim öldü.

Dan'i uyandırmak zor oldu. Çok gürültülü uyuyordu. Onu birkaç kez sarsmam gerekti. Başını kaldırıp baktı, bir şeyler sormaya niyetlendi fakat uzaktan gelen homurtular ona gereken yanıtı verdi.

Diğerlerini ayağa kaldırdık. Planı açıklamaya gerek yoktu. Herkes görevini biliyordu. Palomino koltuğun arkasında battaniyelerin altına saklandı, geri kalanımız ise "yemimiz" için atölyeye yollandık. Çok ağırdı, bizi yavaşlatıyordu. Muşambayı yere açarken çıkaracağımız sesi duymalarından veya hazır olmadan önce kokumuzu almalarından çekiniyordum. O an bize saldırsalar, silahsız, ellerimiz dolu hâlde, kazık ve cam döşemediğimiz dar yolda sonumuz gelirdi.

"Yem" yerleştirildikten sonra, çalmaya başladık. Kısa, geniş bambu çubukları kullanıyorduk, daha fazla ses çıkarmaları için içlerini oymuştuk.

Tok-tok-tok

Yavaş ve eş zamanlı bir şekilde, bando takımı gibi beraber vuruyorduk.

Tok-tok-tok-tok-tok-tok...

Ortak Ev'in kapısında sıraya dizilerek tam bir dakika boyunca davul çalmayı sürdürdük. İçerideki duvar saatine göz atıp sessiz olmaları için elimi kaldırdım.

Yanıt vermiyorlardı.

Bekledik. Nefesimi tutup, verecekleri herhangi bir cevabı duymak için kendimi zorluyordum. Gelmeyeceklerini düşünmeye, umut etmeye başlamıştım. Belki karınlarının dolu olmasıyla ilgili teorim doğruydu. Bizimle işleri bitmiş, tamamıyla çekip gitmeden önce belirli bir mesafeden bizi izliyorlardı.

Gerçekten bunun doğru olmasını umuyordum. Artık inkâr etmenin bir anlamı olmayacak, küçük bir parçam az da olsa hayal kırıklığına uğramıştı.

Carmen, "Sence..." diyerek söze girdi.

Tık

İlkini neredeyse duyamıyorduk. Elimi tekrar yukarı kaldırdım.

Tıktık

Gelen ses yumuşak ve boğuktu, bayırın diğer tarafındaydılar.

Tıktıktıktıktık

Gruba baktım ve tek ses olarak yanıt verdik.

Toktoktoktok!

Daha hızlı. Daha güçlü. Ellerimin terlediğini ve kulaklarımın ısındığını hissedebiliyordum, aniden çişim gelmişti.

Sayısız vuruşun ardından, uzun ve güçlü bir uluma duyuldu. Sesin sahibini artık tanıyordum.

Kendiminkiyle yanıt verdim.

Anlamsız bir ses çıkardığıma eminim. O ciğerlerle yarışmak flütle tubayı bastırmayı denemek gibiydi. Yine de denedim. Bagetlerimi bırakıp, ileri bir adım attım, başımı bayıra doğru kaldırdım ve diyaframımın çıkarabileceği en derin, en sert patlamayı saldım.

Bir an durakladılar, belki de şaşırmışlardı?

Derken Alfa yanıtladı, peşinden bütün sürüsü ona katıldı.

Vutvutlar artık çok daha yakındı, yankılanmadan yalın hâlde duyuluyorlardı.

Tepemizden gelmeye başlamışlardı. Bizi izliyor olmalıydılar.

Gruba baktım ve "Şimdi!" dedim.

Dan iPad'inde bir tuşa basarak evin dış ışıklarını manuel olarak açtı. Artık bizi görememelerinin imkânı yoktu, Konsort'un cesedinin üzerinden muşambayı çekince "yem" de ortaya çıktı.

Çıkardıkları seslerin hepsini duyduğumu düşünüyordum. Meydan okuma çağrısı, coşku ulumaları, saldırı gürlemesi, yiyecek ciyaklamaları. Duyduğum inilti kakofonisi yeniydi. Şok? Konsort'un öldüğünü bilmiyorlar mıydı? Keder? Onu aniden böyle görünce, ölümünü kaldıracak veya algılayacak zamanları olmadığı için mi? Yoksa duyduğum umut muydu? Hâlâ hayatta olduğuna ve onu tutsağımız olarak alıkoyduğumuza olan inançları sürüyor muydu? "Lütfen ona zarar vermeyin! Lütfen onu bırakın!"

Hangi duygu tetiklerse tetiklesin, tiz cırlamaları cesedi parçalamaya başladığımızda daha alçak bir tona düştü.

Konsort'un cansız göğsünün yanına yürüdüm, mızrağımı kaldırdım ve yine meydan okuyarak uluyup silahı ölü insansının boğazına sapladım.

Herkes takip etti, kürkle kaplı ete mızraklarının ucunu sokarken ulumalarımı taklit ediyorlardı. Her konuda olduğu gibi bu gösteriyi de titiz bir biçimde planladık. Sadece on saniye sürdü, daha fazla değil. Mızraklarımızı kaldırdık ve bekledik ama gelmediler. Hâlâ tedbirli miydiler? Akılları hâlâ plan yapabilecek kadar yerinde miydi? Konsort'un yüzünün üzerine çıkıp, mızrağımı ve pantolonumu yere indirirken bundan korkuyordum. Bağırsaklarımı isteğe bağlı olarak çalıştıramazdım fakat mesanem farklı bir hikâyeydi. Evin ışıklarının her şeyi ve hareketimin altında yatan mesajı görünür kıldığını umuyordum.

"Siktir git, Eski-Avcı. Bak ailene neler yapıyorum."

Feryatlar her tarafımızı sardı.

Geliyorlardı.

Kızgınlardı.

İlk sensörlü lamba arka bahçemizde bir yerde çalıştı ardından bizim ve Mostar'ın evinin arasındaki boşlukta büyük, kambur bir karaltı belirdi.

Şekil büyüyordu, gürlemesi yankılandı.

Bir adım attı, ardından tiz bir viyaklama duyuldu ve hayvan acı içinde haykırarak geriye sıçradı. İşe yaramıştı; meydan okuma, alay etme, sevdiklerinin bedenine saygısızlık ettiğimizi görmeleri... Üzerimize atlayacak kadar kontrollerini kaybetmişler ve ayaklarının altında yatan kazıkları fark etmemişlerdi.

Bir başka dev, Mostar ve Perkins-Forster evlerinin arasında ilerliyordu. Tiz bir çığlık daha ve karanlık kütle gözden kayboldu. Diğer sensörlü ışıklar da çalışmaya başladı, evlerimizin arasında hızlıca hareket eden başka siluetler görüldü.

Bekledik, izledik.

Körlemesine saldırılar durmuştu.

Öğrenmişlerdi.

Kırılan mutfak kapımızın zayıf çatırtısını duymadan önce birkaç saniye geçti. Farklı bir taktik deniyorlardı, etraflarından dolanmak yerine evlerimizin içinden geçiyorlardı. *Lütfen kokusunu almasınlar.* İçimden bunu tekrarlayıp duruyordum. *Lütfen en azından umursamayacak kadar kızgın olsunlar!*

Dan'in iPad'i öttü, ev güvenliği uygulaması parlıyordu. Biri, ki umarım yalnız değildir, mutfağımızın içinden geçiyordu. Dan'in tableti yüzüne şeytani bir ifade katmıştı. Gülümseyişi yükselmiş, kaşları daralmıştı. Şu anda bile nasıl becerdiğini bilmiyorum. Ocağı hackleyerek ev yapımı metan gazının tamamını evlerin içine pompalamasını sağladı. Uzaktan patlama yaratabilmek için ise önleyici bütün yazılımları devre dışı bıraktı. Dan parmağını ekranın üzerinde tutuyor, izin istercesine gözlerini kırpıyordu.

"Evet," diye yanıtladım.

Dan, "Nasıl istersen," dedi.

Pencerelerimizden dışarı mavi alevler yükselirken yüzüme bir sıcaklık vurdu, gözlerim kısıldı ve kulaklarım çatırdadı. Yaratık arkadan kaçmış olmalı (eğer kaçtıysa). Patlamada kendinden geçmiş de olabilir. Ne olduğunu görecek zaman yoktu.

Tablet ötmeye devam ediyordu. Başka evlere de girilmeye başlanmıştı. Mostar'ın, Reinhardt'ın, Perkins-Forsterların. İlk patlamadan sonra nasıl sarsılmamış olabilirlerdi? Bu kadar mı cesurdular yoksa sadece bize ulaşmak için hevesli miydiler? Dan bu sefer benden izin almadı. Ekrana üç kere hızlıca bastı. *Buum-buum-buum!* Sıcaklık ve basınç üzerimize vurdu, kayıtlara geçen ilk avımızı da bu sayede görmüş olduk.

Bu seferki Reinhardt'ın oturma odasına kadar varmıştı. Altınçocuk. Patlamanın gücü onu ön bahçeye kadar fırlattı. Elleri ve ayaklarının üzerine düştü, sarsılmış ve titriyordu. Tutuşmuş tüylerinden yer yer beyaz dumanlar yükseliyordu. Doğrulmaya çalıştı, kaydı ve bir bambu yığınının içine yüzükoyun kapaklandı.

Bir saplanma sesi ve kanlı bir hırıltı duyuldu, kendini yukarı ittiğinde vücudunun ön yüzünü gördük. Bazı kazıklar hâlâ saplandıkları yerdeydi, bazıları arkalarında boşluklar bırakmıştı. Mide, göğüs ve daha yukarıdakiler küçük kırmızı bulutlar püskürtüyordu. Dik durmaya çalıştı, arkaya doğru kaydı, Reinhardt'ın kapısına çarptı ve bir kan birikintisinin içine düşüp kaldı.

Ardından bütün ev havaya uçtu. Reinhardt'ın her bir penceresinden alev topları çıkan evi temellerinden yükseliyor gibiydi. Dan, "Batarya!" diye bağırdı ve kendimizi güvene almak için Ortak Ev'e koştuk.

Dan enerji bataryalarının yangın söndürme sistemlerini devre dışı bırakıp, hepsini patlamaya ayarladı, altlarını da benzine buladığı havlularla kapladı. Beni işe yarayamayabileceği veya beklediğinden daha büyük bir etki yaratabileceği konusunda uyarmıştı. "Patlamanın ne kadar büyük olabileceğini bilmiyoruz!"

"Ne kadar büyük o kadar iyi," diyerek yanıt verdim, öldürebileceğimiz canavarların sayısı içten içe ağzımın suyunun akmasına sebep olmuştu.

O an hepimiz masanın altına saklanıp, evlerimizin teker teker patlayışı dinlerken, hissederken, *lanet olsun, ne yaptım ben* demekten kendimi alamadım! Eminim Mostar üzerine bu kadar düşmezdi, büyük ihtimalle daha önce yaşadığı topçu bombardımanlarıyla karşılaştırırdı. "Hadi oradan," diyerek dalga geçerdi, "bu hiçbir şey." Daha sonra dışarıdaki patlamaları maytaplara benzetecek birkaç ordu topu ismi sıralamaya başlardı. Bu tür karşılaştırmalara şu an ihtiyacım vardı çünkü moloz yağmuru Üçüncü Dünya Savaşı başlamış gibi hissettiriyordu. Çarpma sesleri, patırtılar ve bir zamanlar içinde yaşadığımız bir şey çatının ana kirişine vurduğunda bir çatırtı duyuldu.

Dışarıda olan biten hiçbir şeyi göremiyorduk; havaya kalkan kül, camları puslandırmıştı. Aniden pencerelerden bir tanesi gelen küçük bir darbeyle kırıldı. Üstümüze gelebilecek cam parçalarına hazır bir şekilde kendimi Pal'in üzerine attım.

Tepemizde son bir *BUM* duyuldu, son katı nesneler yere çarpıyordu.

Gergin ve sessiz birkaç saniye geçti. Derken—

Dan, "Dinleyin!" dedi. Elimi tutmuş bir yandan da kulağını kapıya vermişti.

Etrafımızdaki yıkımdan gelen çatırdama ve gıcırtıların üzerinde yeni bir ses yükseliyordu.

Yeni bir çağrı. Tiz, yaslı haykırışlar acı dolu ciyaklamalarla karışmıştı.

Korku.

Alfa? Sesini almaya çalışırken sadece bunu düşünebiliyordum. *Onları geri mi çağırıyor?*

Anlaşılmaz çığlıklarını yakalayabilmek için kulak kabartmıştım fakat onun yerine tezahüratlar duydum.

"Evet!" Dan kapının yanına geçmiş yerinde duramıyor, ateşlere bakıyor ve yumruğunu havaya kaldırıyordu. "Evetevetevet!"

Bobbi tezahürata katılmış, kulağımın hemen yanındaki Effie ve Carmen ile beraber bağırmaya başlamıştı.

"Sessiz olun!" diye bağırdım ve hızlıca kapıya gittim. Dan elime uzanarak "Bekle," gibi bir şeyler geveledi.

Yapamazdım. Emin olmalıydım.

Daha küçük molozların etrafında hâlâ toz bulutları vardı. Duman öksürmeme yol açtı, batan gözlerimin arasından çevremi görmeye çalışıyordum. Greenloop yok olmuştu. Geriye sadece ateşten bir halka kalmıştı.

Orada!

Evimizin yanan enkazının arkasında iki tanesi koşuyordu. Sırtları alevlerden turuncuya dönmüştü. Biri diğerinden daha açık renkteydi, Prenses, el değmemiş kürkü mahvolmuştu. Ondan bir hayli ileride ise Öncü gidiyordu. Sadece ikisi miydi? Mızrağımı kavradım, başımı sağa ve sola çeviriyordum. Etrafta hiçbir hareket, hiçbir beden yoktu.

Aniden arkamda acılı bir çığlık duydum. Araç yolunda, karanlığın içinden geliyordu.

Bundan korkuyordum ve önlemlerimi almıştım, cebime uzanıp iki araba anahtarı çıkarttım. Prius'umuzu ve Bootheların BMW'sini burunları tepeden aşağı bakacak şekilde yolun karşısına park etmiştik. Her iki düğmeye bastığımda arabaların farları açıldı ve geceyi gündüze çevirdiler. Korkmuş Gri gözlerini koruyordu, yanında İkiz Bir ve İkiz İki vardı. Kül kaplı asfalta yayabildiğimiz tek engel olan cam parçaları onları şaşırtmış olmalıydı. Camlar ve ışıklarla beraber sürpriz bir saldırı yapmaları için bütün şanslarını ellerinden almıştık.

"Ciritler," diye bağırdım fakat Dan çoktan yanıma gelmişti, elime uzun ince misillerden birini tutuşturdu. Yüzümün yanına kaldırdım, kolumu katladım ve bacaklarımı denge için esnettim. Işığın altında ciridin camdan ucu parıldıyordu.

Ateşten doğan güzellik.

Fırlattım. Iskaladım. Atışım Gri'nin hemen önüne düştü. Yaşlı erkek tekmeleyerek ezilmiş, unutulmuş ciridi bir kenara attı.

İkinci atış öyle olmadı.

Carmen, Olimpik bir atlet gibi kendininkini koşarak fırlattı! Tek ayağıyla dengesini bulmaya çalışıyordu ki döndüm ve ışıktan yansıyan turuncu kıvılcımların hedefinin göğsünde kaybolduğunu gördüm. Kaburgaların tam ortasından vurmuş olmalıydı, cirit neredeyse kabzasına kadar girmişti.

İkiz Bir kükredi, savrularak bir kül fırtınasının içinde durdu. Kızgın bir şekilde sapı kavradı, kenara attı ardından yana ve geriye doğru sekmeye başladı, bir yandan da küçük yarayı pençeliyordu.

İşe yaramıştı!

Kanca bıçağı yerinde tutmuş, saptan kolayca ayrılmasını sağlamışlardı. İkiz Bir ciyaklayıp, etrafta zıplayarak kanlı deliği çimdikliyor ve yaraya parmağını sokmaya çalışıyordu. En sonunda bir öfke krizine kapılıp kızgınlıkla göğsüne vurmaya başladı. Bu ucu ciğerlerine kadar itmiş olmalı.

O ses. Ağzından ve burnundan kanlı, çatırdayan baloncuklar çıkıyordu. Sonsuza kadar izleyebilirdim, derken...

"Fırlat!"

Dan hemen omzumun üzerindeydi, eliyle sol tarafı işaret ediyordu. İkiz İki, üç metre kadar yakınımıza gelmişti. Kolları kalkmış, ağzı açık ve gözleri kısılmıştı.

İki cirit. Benim ve Dan'in. Onunkini uçarken bir kenara attı. Benimki ise belinin altına, üst baldırının derinlerine gömülmüştü. İki sarsılarak durdu, görünmez bir duvara çarpmış gibiydi. Eğilerek mızrağımın sallanan sapını koparmaya çalıştığı sırada Dan bir diğerini sağ omzunun ortasına gönderdi. İki geriye doğru sert bir şekilde sallandı, kükredi ve yeni ciridi kopartmak için uzandı.

Bu sefer Dan ve benim aramızdan geçen üçüncü ciridin çıkardığı ıslığı duydum. Carmen bir kez daha sahneye çıkmıştı. Cirit yaratı-

ğın pürüzsüz, kaslı göbeğinin deliğine saplandı. Kavrayıp çektiğinde kancalı uç olduğu gibi çıktı. Hayvan acı dolu bir çığlık attı, bir an bağırsaklarının pembesi göründü.

Bir eliyle önünde havaya tutunmaya çalıştı, diğeriyle de yaralı karnını tutuyordu.

Yetti mi? Kendini koruma içgüdünüz veya ihtimalleri hesaplayabilecek zekânız var mı?

"Buna değmez!" Araç yolundan viyaklayarak geri geri giden İki bunu kastediyor gibiydi, ardından arkasını döndü ve koştu. *Koştu!* Kardeşi yanında nefes nefese, kanlar içinde sürünerek uzaklaşmaya çalışıyordu, ona yardım etmek için durmadı. Arkasından feryat eden Bir'e dönüp bakmadı bile. Farenin kediden, antilobun aslandan kaçması gibi. Mesafe, güvenlik, yaşam.

"Effie!"

Gözlerim Carmen'e döndü, mızrağını kaldırmış depar atarak yere çömelmiş karısının yanına koşuyordu. Gri Effie'nin ciridini havada yakaladı, kurumuş spagetti gibi kolayca ısırıp ikiye ayırdı ve ona doğru ilerlemeye başladı.

Hız, ağırlık, devinim. Son sürat ilerleyen bir göktaşını nasıl kenara itersiniz? Carmen, Dan ve ben mızraklarımızı kaldırmış koşuyorduk. Hepimiz aynı anda canavara vurduk. Dan'in bıçağı sol önkol tendonuna saplandı, Carmen'inki ise şişkin baldırını kesti. Benimki daha ileri düştü, ancak sapını geri çekerek yavaşlayabildim. Onu kaburgasının altından şişlemiştim, beni durduran tek şey mızrağın bariyeri olmuştu. Gri ciyakladı, olduğu yerde dönüp kafama hamle yaptı. On – on beş santimetreyle kaçırdı. Saldırısı, rüzgârı yüzüme vuracak kadar yakından geçmişti. Bariyer beni, tam anlamıyla, kol mesafesinde tutmuştu!

Keşke mızrağı bırakıp eğilecek kadar zeki olsaydım. Gri bu sefer kalçalarını da döndürdü, kendi silahımı kullanarak beni bir mancınık gibi külün içine savurdu. Başım bir şeye çarptı. Sertçe. Gözlerimin önünde bir an bir parlaklık belirdi. Yana doğru iki defa yuvarlandım ve neye vurduğuma baktım.

İlk geceki bombardımandan kalan bir taş. Köşeli, oval ve ağır, onu iki elimle kavrayıp ayağa kalkmaya çalıştım. İlk Dan mi yoksa Carmen mi harekete geçti bilmiyorum ama onlara döndüğümde her ikisinin de Effie'nin mızrağını kavradıklarını ve devin göğsüne doğru ittirdiklerini gördüm. Açıları mükemmeldi, göğüs kafesinin hemen altından tam kalbini bulmuşlardı.

Ağır ve yapışkan kanı fışkırmaya başladı. Gri geriye doğru devrilirken yüzümüze sıçradı.

İşte o an hata yaptık.

Onu orada bırakmalıydık. Silahlarımızı toplamalıydık. Diğer saldırganları aramalıydık. Bu planladığımız ve doğru olan seçenekti. Gri o an ölüyor olmalıydı, ölmeseydi bile bize artık zarar veremezdi. Carmen'in ayağını canavarın genişleyen kaburgasına yasladığını ve mızrağını çekerken oluk oluk kan fışkırdığını hatırlıyorum. Tekrar mızrağını aynı yere sapladığını, sırıtan ağzında dişlerinin kanla lekelendiğini hatırlıyorum. Dan'in mızrağını bulup, Gri'yi göğsünden, midesinden, bağırsaklarından şişlediğini hatırlıyorum. Başında dikildiğimde yaşlı insansının güneş lekeleriyle dolu ters dönmüş yüzünü, temiz gözlerini ve açılmakta olan ağzını, ellerimdeki kayayı suratına vurduğumu hatırlıyorum.

Deriyle kaplanmış kemikten sektiğini hissettim. Bir kez daha. Dişleri kırılıyor, dudakları yırtılıyor. Bir kez daha. Çenesi çatırdıyor. Bir kez daha. Kafatası parçalanıyor. Bir kez daha. Kırılmış kemik nemli kürkü keserek kendini gösteriyor. Bir kez daha. Beyne dair ilk emareler. Bir kez daha. Bir kez daha. Bir kez daha. Gözleri patlıyor, kafatası çöküyor, beyni kül gibi dağılıyor, pantolonumun üzerinde bir tüy öbeği ve sıvılar ve buharı tüten, parlak etler var. Her şeyi hatırlıyorum.

Kahkaha attığımı hatırlıyorum.

Hiçbir söz söylemedik, sözler düşünen hayvanlar, insanlar içindir. Sadece kahkahalar, homurtular ve coşkudan kısa küçük inlemeler vardı.

Ardından çığlık geldi.

Ayakta ve tetikteydim. Kendime gelmiştim.

Hepimiz etrafa dağıldık. Nerede olduğumuzu, kim olduğumuzu hatırlamıştık.

Tek bir hata. Bu kadarı yeterliydi.

Dışarıda başkaları da vardı, sönmekte olan ateşlerden korkmayan, kazıkların gölgelerini ve kırık camların ışıltılarını arıyorlardı. Onlar saldırdığı anda biz de harekete geçtik. Karanlığın içinden geçip haberimiz olmadan sessizce Ortak Ev'e sokulmuşlardı.

Çığlık Bobbi'den geliyordu. Yaratık onu saçından yakalamıştı. Cılız bacaklar tekme atıyor, narin, soluk ellerini geriye atarak havayı kavramaya çalışıyordu. Bağırıyor, hıçkırıyor, yalvarıyordu.

Daha sonra olanlar Yaşlı Dul kendini korumaya çalışırken mi oldu bilmiyorum, yaratık Bobbi'yi Dan'in saldırısını engellemek için kullanıyordu. Hâlâ kıvranmakta olan Bayan Boothe'un havaya ve geriye doğru savrulduğunu gördüm. Yvette gibi tam bir halka çizmişti. Umarım boynunun kırılması uzun sürmemiştir. Vücudu büyük bir gümbürtüyle Ortak Ev'in çatısına çarpıp kırıldı. O noktaya kadar çoktan ölmüş olmalıydı, tekrar aşağı indiğinde Dan'in katilin göğsüne mızrağını gömdüğünü gördüm.

O sırada hepimiz ikinci çığlığı duyduk.

Pal!

Juno yanımızdan sıvışıp hiçbir ses çıkarmadan Ortak Ev'e girmiş ve doğruca battaniye yığınında saklanan küçük kıza gitmişti.

"Palomino!" Carmen geri çekilmekte olan titanın arkasından koştu. Bobbi'ye yaptıkları gibi, bu canavar da Pal'i saçlarından yakalamıştı. Dul'un aksine Juno kavga aramıyordu. Topallıyordu, sağ ayağında kanaması vardı. Bir kazığa mı basmıştı? Büyük ihtimalle bu yüzden Pal'in peşinden gitmişti. Kolay hedefler, sınırlı risk. Geri çekil, kaç, sessiz ve güvenli bir yerde beslen. Hamile dişinin aklından geçen bu olmalıydı.

Carmen ve ben onlara doğru koşuyorduk, aramızda hâlâ bir si-

laha sahip tek kişi olan Effie önümüzde gidiyordu. Ağır, hantal mızrağını yüksek bir eğimle fırlattı. Effie'nin omzunun üzerinden mızrağın Juno'nun kalçasına vurduğunu gördüm. Ciddi bir yara vermemişti, pelvisinden tepmiş bile olabilir. Yine de dikkatini çekmeye yetmişti, bize dönmek zorunda kaldı ve boştaki eliyle Carmen'e hamle yaptı.

Açık eli Carmen'i başının yanından yakaladı, kavrayıp havaya kaldırdı. Ayaklarının yerden yükseldiğini gördüm. Juno kadının kafatasını parçalarken bir çatırtı duyuldu.

Daha sonra kadının cansız bedenini üzerimize fırlatarak bizi durmaya ve eğilmeye zorladı. Hırıltılı bir şekilde uluyarak Palomino'yu kaldırdı, kışkırtmak ister veya uyarırcasına küçük kızı sallıyordu.

"Daha yakına gelmeyin. Bebeğinizin canını yakarım. Geri çekilin. Onu öldürürüm!"

Akıl, uzlaşma. Bunun ne anlama geldiğini *biliyorum* ve işe yarayabilirdi fakat-

"Anne!"

Bu Pal'in dile getirdiğini duyduğum tek kelimeydi ve daha tepki veremeden o kelimenin ne kadar güçlü olduğuna tanıklık ettim.

Effie ileri fırladı, kızının yanından uçarak geçip onu esir alan yaratığın kollarının arasına indi.

Ellerini kaldırmış, karpuz büyüklüğündeki kafanın yanlarını tırmalıyor, başparmaklarını Juno'nun minik gözlerine sokuyordu.

Hırıltı. Effie'nin hırıltısı. İnsanlardan öyle bir ses çıkabileceğini bilmezdim. Başı canavarın çenesinin altında kaybolurken hırıltı incecik bir çığlığa dönüştü.

Juno geriye sendeledi, Pal'i yere bıraktı ve kollarını havaya kaldırdı. O kollar birer çekiç gibi yere inerek, Effie'nin omuzlarını parçaladı.

Kadın, Juno'nun ayaklarına yığıldı. Gözleri açıktı. Kırılmış oyuncak bebek.

Effie.

Anne.

Ağzı kürk, deri ve kanla dolmuştu. Dişleriyle gerçekten Juno'nun gırtlağını sökmüştü. Dev geriye düştü, elleriyle bir zamanlar gözlerinin ve soluk borusunun olduğu delikleri kapatmaya çalışıyordu. Sürünerek bana doğru gelen Pal'in yanına koştum. Doğrulurken zorlanıyordu, yanında kendimi dizlerimin üstüne bırakırken kollarını uzattı. Sanırım, "Haydi..." gibi bir şeyler söyledim ve her ikimizi de Ortak Ev'e sürükledim. Kapı hemen karşımızda duruyordu, sadece birkaç adım uzağımızdaydı fakat ortada ters giden bir şeyler vardı. Şekli. Değişmişti. Dikdörtgen kapı artık üçgeni andırıyordu, sanki bir kemerle çevrelenmişti. Kemer bulanık görünüyordu, ışığı kırıyor ve etrafı karartıyordu.

Kürk. Bacaklar.

Bakışlarımı yukarı doğru kaldırdım; sıyrıklarla dolu bir karın, yaralı ve parçalanmış bir göğüs, ardından yanmış, derisiz, salyaları sızan bir ağzın üzerinde iki parlayan nokta bize doğru bakıyordu.

Effie'nin hareketleri onu şaşırtmış mıydı? Yoksa sadece kolay avın tadını mı çıkarıyordu?

Hâlâ dizlerimizin üzerinde Pal'i arkama geçirmeye çalıştım. "Kaçmaya hazırlan."

Alfa kükredi.

"Git!" Pal'i yana doğru ittirdim ve aksi yönde sürünmeye başladım. Darbenin geleceğini biliyordum. Sadece birkaç adım uzakta olmak istedim. Onu birkaç saniye daha oyalamak Pal'e yeterli zamanı ve mesafeyi tanıyacaktı. Etten bir mengenenin bileğimi kavramasını beklemiyordum.

Sert bir şekilde asılarak beni geriye çekti, yüzüm küle yapıştı, hepsini solumak zorunda kaldım.

Öksürmeye başladım, boğuluyordum. Aniden dünya tersine döndü. Sonumun Bobbi gibi hızlıca olmasını istiyordum. Tekrar görebildiğimde karşımda grotesk bir gülümseme vardı. Alev yumruğumun sonucu. Kızarmış, soyulmuş dudakları geriye çekilmiş, lekeli dişleri meydana çıkmıştı.

Gurultusu kendi dişlerimi bile titretti, nefesi burnuma doldu.

Gözlerimi kapatırken son gördüğüm şey ağzını açtığıydı.

Ardından bir cıyaklama geldi. Beklenmedik, keskin çığlık yere düşerken kulak zarlarımı uyuşturdu.

Ellerimin üzerine inip yana yuvarlandım, yukarı baktığımda Dan'in başka bir saldırı için pozisyon aldığını gördüm.

Soba-kiri baltası ellerindeydi, kırmızıya boyanmıştı. Alfa'nın kalçasının sağında baltanın ağzına uyan bir yara vardı. Dev canavar sendeleyerek, Dan'le yüzleşmek için beceriksizce olduğu yerde döndü.

"Gitburadan!"

Ayağa kalktım ve koştum, Ortak Ev'e kaçtım.

Sonrasında olanları görmedim. Hepsini Pal'den öğrendim.

O diğer yöne, karanlığa doğru koşmuş ve Durantlerin paramparça edilmiş arabasının altına sığınmıştı. Yüzükoyun yattığı yerden Dan'in yaşadığı her şeyi görebiliyordu.

Daha yüksekten başka bir saldırı yapabilmek için baltasını kaldırmış, gözünü hedef almış olsa gerek. Fakat baltanın ağzı göz yuvasının çıkık kemiğinden sekmiş. Yine de acımış olmalı. Duyduğum gürleme de sanırım buydu. Pal, Alfa'nın kanlı bir eli ikiye ayrılmış kaşının üzerine koyduğunu, diğeriyle de baltayı tutup fırlattığını söyledi. Dan geri çekilmeye, canavarın yaptığı hamlelerden sıyrılarak arkaya doğru adımlar atmaya başlamış.

Hızına güvenmiş olmalı, küçük boyutunun üzerine fırtına gibi inen pençeleri atlatmasına yeteceğini düşünmüş olmalı. Alfa da hızlıydı fakat yaralıydı ve öfkeliydi. Dan elinden kaçıp duruyordu, bir sürü yumruktan kurtulmayı başarmıştı. Deneseydi belki oradan uzaklaşabilirdi. Kazıkların üzerinden atlar, etraflarından dolanırdı ve Alfa peşinden gelirken belki birkaç tanesine daha basardı. Kanamadan ölmesini, usanmasını, pes etmesini bekleyebilirdi. Şansı vardı.

Lanet olsun, Dan.

Hâlâ belinde duran hindistancevizi açacağı birden elinde belirmiş. Yana doğru adım atarak diğer bir hamleden kurtulmuş ve ileri doğru fırlayıp hızlıca saplamaya çalışmış. Göğüs kafesinin hemen altından saldırıp, kalbe ulaşmaya çalışıyordu, tıpkı daha önce olduğu gibi.

Çok yaklaşmıştı.

Alfa aynı zamanda saldırıp kazığın açısını bozmuş, yukarı doğru ittirerek göğüs tahtasına, deri ve kemiğin arasına saplanmasına sağlamış. Alfa kükremiş, geri çekilmiş ve peşinden Dan'i de götürmüş. Dan tam kendini kurtarırken yumruğunu kaldırmış.

Darbe omzuna çarpmış, takla atarak yana doğru uçmuş ve karnının üzerine düşmüş. Dev dişi sırtına basmış. Pal çıkan çatırtıyı duymuş. Ben de öyle.

Koşarak dışarı çıktığımda başını ezmek için ayağını kaldırdığını gördüm, o an ne söylediğimi bilmiyorum. Çok derin ya da çok müstehcen bir şey miydi? Benim yönüme dönmesini sağlayacak bir ses çıkarmış olmalıyım, kalkanımdan yansıyan ışık gözlerini almıştı.

Işığın vurduğu yüzünde anlayamadığım bir ifade belirdi. Dikkatini dağıtmamdan rahatsız mı olmuştu, yoksa sadece işimi bitireceği için mutlu muydu? Yumruklarını başının üzerine kaldırdığını ve kalkanıma saldırdığını hatırlıyorum, savunmasız koltukaltını açığa çıkarmıştı.

Sapladığım Şam palası deri ve kasları delip akciğerler ve kalbe ulaştı.

Her şey tepetaklak oldu. Alfa kendini geriye atarken beni de kenara fırlamıştı, kalkanımı kaybettim ama Zulu mızrağını bırakmamıştım. Yaradan kayarak çıkarken bir ses çıkardı:

IKLWA

Sırtımın üzerine düştüm, kulaklarım çınlıyordu, gözlerim ve ağzım onun kanıyla dolmuştu. Geriye doğru sürünerek Ortak Ev'e ulaştım ve duvara sırtımı yasladım. Gözlerim kararırken Alfa'nın bana doğru attığı uzun, yeri göğü titreten adımı izliyordum.

Gürlemeye çalıştı fakat ağzından sadece pembe köpük çıktı. Hareket etmeye çalıştı ama bacakları el vermedi. Eğildi, bir kolunu kaldırarak uzanmaya başladı. Ellerinin ve dizlerinin üzerine düştü, gözlerini benimkilerden bir saniye bile ayırmıyordu. Son bir esneme hareketiyle, parmakları ayakkabılarımın ucuna dokundu. Hiçbir ses çıkarmadan yere yığıldı.

Emekleyerek yanından geçtim ve Dan'in başına gittim. Yüzünü okşadım, adını seslendim. Pal'in eli omzuma dokundu.

Erkeğim ölmüştü.

BİTİŞ

Buldum, onlarla yaşayabilmenin bir yolunu buldum. Bu beni önemli biri mi yapar? Bilmiyorum. Bilmiyorum. Hepimiz önemli insanlarız. Herkesin içinde onları muhteşem kılan bir şey yatıyor. Ben sadece farklıyım ve bu ayıları doğruyu yapacak kadar seviyorum. Yeteri kadar çılgın ve yeteri kadar güçlüyüm. Bu ayıları onlarla beraber yaşayacak ve doğruyu yapacak kadar çok seviyorum.

—Kendini "Ayı Adam" ilan eden Timothy Treadwell'in video güncesinden, bir ayı tarafından yenmesinden hemen önce kaydedilmiştir

Kıdemli Kolcu Josephine Schell ile yaptığım röportajdan.

Kapıyı çalan biri görüşmemizi yarıda kesiyor. İki kolcu içeri giriyor, saygılı bir şekilde bir an tereddüt ediyorlar, ardından kadının başıyla onaylaması üzerine odadan birkaç tane ağır kutuyu çıkarıyorlar. Saat öğleden önce on bir kırk beş. Devletin kira süresi resmi olarak bu akşamüstü sona eriyor. Schell masasından kalkıyor, hafifçe esniyor, ürperiyor ve belini kaşıyor.

Oraya sonraki hafta vardık. Sonraki gün varmamız gerekirdi. Fakat Ulusal Okyanus ve Atmosfer Dairesi'nin Kutup Tabanlı Çevre Uyduları tarafından algılanan ısı sinyalinin bürokrasiyi aşıp Lewis-McChord'dan bölgeye en yakın ekip olan bize ulaşması bu kadar uzun sürdü... Eğer o evler yanmış olmasaydı büyük ihtimalle onları

bahara kadar bulamazdık. Belki endişeli bir aile üyesi bir yerlere ulaşmayı başarabilirdi veya belki, gerçekçi olmamız gerekirse, vergi dairesinden biri yeteri kadar şikâyet girebilirdi.

Biz oraya vardığımızda Bayan Holland ve beraberinde küçük kız gitmişlerdi fakat bulduğumuz her şey güncesinde anlattıklarını destekliyor.

Bir zamanlar bahçe olan yeri bulduk, o noktada kabarmış, kavrulmuş bir toprak parçasına dönmüştü. Diğer garajlara da ekebilseler gerçekten işe yarar mıydı diye düşünmeden edemiyorum... Bahçe işlerinden biraz anlarım. Annemizin evimizin arkasında her zaman sebze ektiği bir yeri olurdu. Dürüst olmam gerekirse orada ebediyen dayanabileceklerini düşünmüyorum fakat doğru koşullar oluşsaydı ve biraz da şansla bahara kadar gidebilirlerdi. Varsayımları bir kenara koyarsak, kim o kadar emeğin boşa gitmesine üzülmez ki?

Savaş sanırım bunu yapıyor ve orası gerçekten bir savaş bölgesini andırıyordu. Bütün o kararmış kalıntılar, molozlar her tarafa yayılmıştı. Cam "mayın tarlasını" ve bambu kazıkları bulduk. Etraflarında çok dikkatli olmak gerek, adamlarımızdan biri neredeyse ayağını kaybediyordu. Bana amcamın Vietnam ile ilgili anlattığı hikâyeleri anımsattı. Punji çukuları, kazıklardaki insan dışkısı bile uyuyor. Farklı zamanlardaki farklı insanların aynı fikirleri ürettiğini görmek hayranlık verici.

Ortak Ev'in helikopter pistinde sekiz tane taş kaplı mezar bulduk – dördü büyük, dördü küçüktü. Onları çıkarmadık. O işi arkamızdan gelecek olay yeri inceleme ekibine bıraktık. Bana söylenene göre, uzun mezarlarda kocası, Roberta Boothe, Carmen Perkins ve Euphemia Forster yatıyor. Küçük olanlar ise...

Yüzünü buruşturuyor.

Onlar... kalıntılardı. Bay ve Bayan Durant'in parçalanmış kemikleri ve doku parçaları, Vincent Boothe'un kafası ve daha sonra DNA karşılaştırması tarafından doğrulanan Bayan Mostar'ın yanmış iskeleti.

Donmuş toprağı kazıyarak o minyatür mezarlığı bir araya getirmenin, bedenleri toplamanın ve onları taşlarla kaplamanın Bayan Holland ve Pal'in ne kadar zamanını aldı tahmin bile edemiyorum... üstüne "diğer" cesetler için bile zaman bulmuşlar.

Ortak Ev dondurucusunda çok sayıda et bulduk. Yeni kesilmiş bifteklerle –eklemem gerekirse gayet iyi doğranmış– beraber kaplarca yahni vardı. Dolaplarda ise hava geçirmez kaplarda sayısız kurutulmuş et bulduk. Kurutucuyu sabah akşam çalıştırıyor olmalılar. Ekibimden bazıları, onlar... evet, ben de... o etlerden birazını yürütmediğimiz için başımızı taşlara vurduk. Hadi ama ya kim Sasquatch'ın tadını öğrenmek istemez ki?

Artık hepsi gitti. Ortak Ev'in arkasında bulduğumuz kırık, sıyrılmış kemikler ve ağır, kokmuş derilerle beraber hepsine el kondu. Araştırmacılar, günlüğünde bahsettiği, bayırın diğer tarafında kalan "in"lerindeki kemik yığınının da her bir zerresine kadar topladı. Bahçedeki donmuş kakayı bile aldılar. Bayan Holland'ın güncesinin yanında düzenli bir şekilde istiflenmiş cep telefonları, laptoplar ve tabletler, hepsi artık kilit altında. Keşke teslim etmeden önce Dan Holland'ın iPad'ini şarj etmeyi akıl etseydim. Atık savaşı videosu içinde olmalı. Neye benzediklerini gerçekten görebilirdim. Her neyse, sanırım zamanla hepimiz zaten göreceğiz.

Schell geride kalan kutulardan birine uzanıyor. Ben de diğerini alıyorum. Beraber onları otoparka indiriyoruz, üzerinde Ulusal Park Hizmetleri yazan yıpranmış bir kamyonetin bagajına yüklüyoruz. Ayrılık zamanı geldiğinde son sorumu soruyorum.

Biliyorsam ne olayım. En azından inkar etmiyorlar. Bence örtbas etmeye niyetleri olsa her şey yangınlara bağlanırdı. Topluluk mahsur kalır, ısınmak için yeni keşfettikleri biyoyakıt sistemleriyle oynamaya başlarlar. Kazara patlama olur vs. vs... Ama bunu yapmadılar. Soruşturma hâlâ sürüyor. Konuyla direkt bağlantısı olan birine sorduğunda sana henüz sırasının gelmediğini, devam eden diğer soruşturmaları kazımayı bitirir bitirmez, ki gerçekten yaptıkları bu, ilgileneceklerini söyleyecektir.

Bu bir yalan da değil. Ellerinin dolu olduğu doğru. Hâlâ ormanlarda arabalarını terk edip felaketin etkileri sebebiyle ölen insanların bedenlerini buluyoruz. Arabalarında gömülü olanlardan bahsetmiyorum bile. Lahar kuruduğunda betona dönüyor! Yeraltı radarlarıyla bile ciddi zaman alacaktır.

Gömülmüş cesetler, bulduğumuz donmuş bulgular ve yıkılmış kasabalardan hâlâ çıkarmaya devam ettikleri kalıntıları düşününce... Katrina'dan gelen ceset torbalarını sevdiklerinin tanımlaması ne kadar sürmüştü? Eskiden Tacoma olarak bildiğimiz yerdeki mega morgu boşaltmamız sence ne kadar sürecek?

Yani resmi olarak, iş sadece bürokrasiye kalıyor. Gayriresmi olarak ise... bak, bu konudan bahsetmememiz konusunda "cesaretlendirildik" ve işimin tehlikede olduğunu düşünsem bu konuşmayı yapar mıydık emin değilim ama bana ulaşmak konusunda hiçbir zorluk yaşamadın, değil mi? Şu anda da gördüğün gibi kimse bizi engellemeye çalışmıyor. Bu işi hasıraltı etmeyecekler, *Kutsal Hazine Avcıları*'nın sonunda olduğu gibi kanıtları kutuya gömüp bir depoya kaldırmayacaklar. Bence gerçek ortaya çıkacak ve tek sebebi de çıkmasını istemeleri.

Bir düşünsene. Turistlerden gelecek paraları bir düşün! Hayvanat bahçesi ücretleri! Çinlilerin pandalardan ne kadar kazandığını biliyor musun? Loch Ness sadece birkaç sahte fotoğrafın ekmeğini ne kadar zamandır yiyor? Hadi ama. Bütün dünya yaşayan efsaneyi görebilmek için akın akın buraya gelmeye başladığında Rainier'in verdiği zararı kapatmakla kalmayıp üzerine bile koyarız.

Kamuoyuna açıklamak istiyorlar, tek soru ne zaman yapacakları. Rainier bize insanlar sisteme inançlarını yitirdiklerinde neler olabileceğini gösterdi. Yollar, köprüler ve bir uygarlığı var eden diğer yapılarla beraber o inancı da onarmamız gerekiyor. Tam da bu yüzden devlet gidip Kocaayak'ı keşfettiklerini söylerse toplumsal güveni olumlu etkilemeyecektir.

Bu yüzden elektrik gelene, sular akmaya başlayana ve bütün ölü-

ler defnedilene kadar biraz beklemeleri gerekiyor. Belki o günün pazarlamasını planlamışlardır bile. Belki kitap da bunun bir parçasıdır. Hayır, ciddiyim. Belki de seninle konuşmama bu yüzden izin veriyorlar.

Saçma bir fikir değil. Kitap çıkar, suya şöyle bir parmağını daldırır. Eğer kimse sallamazsa, ellerinde hikâyelerini yazabilecekleri daha çok zaman var demektir. Eğer su bulanırsa, seni kendi bulgularıyla destekler ve gecikme için de bürokrasiyi suçlar geçerler. Her neyse. Sanırım yakında öğreneceğiz.

Frank McCray, Jr. ile yaptığım röportajdan.

McCray BioLite ocağını temizlemeyi bitirdi. Onu çantasına yerleştiriyor, saatine bakıyor ve bana dışarı çıkarken eşlik ediyor. Yükselen güneşe rağmen konuşmamız başladığından beri hava soğumuş. McCray parkasına uzanarak turuncu renkte küçük, parlak bir el radyosu çıkarıyor ve düğmesini üç kez çeviriyor. Dağlara doğru dönüyor ve çalılardan birindeki kıpırtıyı izliyorum, bir insan silueti av patikasından bize doğru geliyor.

Sonra ne oldu? Hikâyenin sonraki bölümü ne?

Kime sorduğuna bağlı olarak elimizde farklı senaryolar var.

Birinci Senaryo sağ kalan yaratıkların karşı saldırı için tekrar toplandıkları. [Websitesi ismi gizlenmiştir]daki gerzekler öyle düşünüyor. Onlara göre Kate ve Palomino kışı geçirmek için Ortak Ev'e sığınmışlardı fakat bir gün veya gece tuzağa düşürüldüler ve kaçırıldılar. Kabul, böyle bir ihtimal de var. Yazdıklarına göre birkaç tanesi kaçmayı başardı. Öncü ve Prenses patlamalardan sonra bayırdan yukarı doğru koşuyordu. Aldığı onca cirit darbesinden sonra bile İkizlerden biri uzaklaşmayı başardı gerçi daha sonra kanamadan öldüğüne eminim. Bir de yeni doğum yapan diğer iki dişi var. Çatışmada onlar hakkında hiçbir şey yazmamış.

Evet, tekrar örgütlenip rövanş için kükreyerek ortaya çıkmış olmaları mümkün. Mümkün ama olası değil. Kate bunun olmasına

izin vermezdi. Hakkında okuduklarımdan sonra buna inanmıyorum. Ölüleri gömerken bile silahlı ve tetikte olmalı. Mezarlar Ortak Ev'in hemen yanındaydı, dolayısıyla o piçlerden onlara yaklaşmak isterse aşması gereken oldukça geniş bir açık alan vardı. Eminim ki Kate'in elinin altında bol bol cirit ve yeni mızrağı bulunuyordur.

Ben Iklwa kılıcıyla bunu yaptığını düşünüyorum. Kimse onu bulamadı. Schell benim için perde arkasında soruşturma yapacak kadar nazikti. Bütün o enkazın altında, Ortak Ev'deki onca depolanmış erzak ve ev yapımı silahların içinde, Şam palasını bulamadılar.

Bu Kate'in gittiğini gösteren en önemli delil. Kılıç ve soba-kiri balta. Onu da hiçbir zaman bulamadılar ve uzun bir yolculuk için vazgeçilmez olacaktır. Diğer eşyaları hakkında yorum yapamıyorum. Çantalar, uyku tulumları, pişirme araçları... yanlarında başka neler olduğunu bilmiyorum. Geride bir liste bırakmadı. Geride bir not da bırakmadı, bu yüzden bazıları kaçırıldığını düşünüyor. Benim aklıma yattığını söyleyemem; bence nereye gittiğinden kendi de emin değildi.

Bu İkinci Senaryo ve bölgenin bir haritasına sahip olmamaları bu senaryoyu destekliyor. Birden fazla kez oradan nasıl çıkacaklarını bilmediklerini yazmış. Araziyi tanımak için günlük keşif gezileri yapıyor olmaları mümkün ve not bırakmamasının sebebi, bir gün kapıdan çıkarken geriye dönemeyeceğini bilmemesi olabilir. Kaybolmuş veya yaralanmış olabilirler, belki de kışın çıkan ilk fırtınaya yakalanmışlardır.

Ne kadar şiddetli olduğunu hatırlıyor musun? Hadi ama, Tanrım, bırak bir soluklanalım! Meteorolojide çalışan bir tanıdığım, Pinatubo'da olduğu gibi bana böyle artçıların yaşanabildiğini söyledi. Eğer o kutup girdabına yakalanmışsa, tipi ve keskin soğukla beraber... bedenleri hâlâ yukarıda olabilir, kar ve buzun altında gömülü bir hâlde, çözüldükçe çürüyorlar ve açıkta kalan yerlerine leşçiller üşüşüyor. İkinci Senaryo böyle sonlanıyor ve Üçüncü Senaryodan çok daha kötü.

Bu senaryoda başarıyorlar! Dağlarda bir yerde bir mağara buluyor, bir ateş yakıp ermiş kar ve Sasquatch etiyle hayatta kalıyorlar. Hava hareket edebilecek kadar düzeldiğinde tekrar yola koyuluyorlar ve şu anda yabandan işlek bir yola çıkmak üzereler. Belki de bunu çoktan yaptılar. Her ikisi de bir hastanede, konuşamayacak kadar zayıf ve sarsılmış hâldeler. Bir gün gözlerini açacak ve en yakındaki hemşireye fısıldayarak adını söyleyecek. Üçüncü Senaryoya bayılıyorum...

... Ama içimden bir ses Dördüncü Senaryo olduğunu söylüyor.

"Hepsini öldürmeliyiz." Güncesine böyle yazmış. Şu anda yaptığı da bu.

İntikam almaktan bahsetmiyorum. Bu daha derin, daha ilkel bir şey. Ya o zavallı aptal yaratıklar Kate'te hepimizin DNA'sında yatan bir şeyi uyandırdılarsa?

Ya o yaratıkları kaçırmakla yetinmediyse? Ya peşlerine düştüyse?

İzlerini ve kokularını biliyordu. Kate'in kış kıyafetleri yanındaydı ve bahse girerim küçük Palomino'da da vardır. Yine bahse varım ki bulduğumuz kurutulmuş etler de bu amaçla üretilmişlerdi. O etler hafif, kolay taşınıyor ve bulduğumuz etlerin hayvanların toplam ağırlığından ne kadar eksik olduğuna bakarsak, eminim aradaki fark ilk avlarını bulmalarına yeter de artar bile.

Avlanmaları daha çok yemek demek. Soba-kiri balta et kesmek için harika ve güzel sulu bir bacağı bir şişte kızartabilirsin. Kate karanlıkta Palomino ile beraber oturuyor, her ikisi gürleyen ateşin yanına oturmuş ellerini ısıtıyorlar, dumanları tüten etlerin kokusu midelerini guruldatıyor. Keşke onu böyle düşünmek zorunda kalmasaydım.

Sürüden geri kalanlar için de üzülmemek elde değil. Yaralılar, korkmuşlar, çıkan her seste daha küçük aç primatlar kendilerine saldırabilir diye köşelerine siniyorlar. Görüyorsun ya, ailemizde canlı bir hayal gücüne sahip olan tek kişi Kate değil.

Kate'i onları gizlice izlerken hayal ediyorum, belki Palomino'yu kargaşa çıkarmak için kullanıyor. Küçük kız bağırıyor, çalıları sallı-

yor ve hepsinin korku içinde kaçışmasını sağlayacak kadar gürültü yapıyor. O sırada Katie sürüden ayrılan bir tanesinin mızrağına doğru koşmasını bekliyor. Hangisi olduğunu bile hayal edebiliyorum. Prenses, en genç ve en kırılganları, Kate Şam palasını kaburgalarının arasına saplarken acıyla viyaklıyor. Kız kardeşimin avıyla "oynadığını" da hayal edebiliyorum, ona işkence ediyor. Eğlence olsun diye değil, eldekini ziyan etmiyor. Vincent Boothe taktiği, onu kurtarmaya gelecek diğerlerini bekliyor. Belki işe yarıyor. Öncü, yardıma koşarken, Palomino'nun savurduğu balta aşil tendonuna iniyor...

Diğerleri, iki yeni anne, birbirlerine sarılmışlar, çığlıkların kesildiğini duyuyor ardından duman ve pişmiş et kokusunu alıyorlar. Umarım beyinleri kaderlerini hayal edebilecek kadar gelişmemiştir, bebeklerinin yetişkinliğe erişecek kadar yaşamayacaklarını öğrenemezler. Yine umarım ki pişmanlık hissedecek kadar zeki değillerdir. "Biz neyi uyandırdık!" Eğer kendi ölümünü hayal etmekten daha kötü bir şey varsa o da buna senin yol açtığını bilmektir.

Belki bütün bunları tamamen uyduruyorum. Belki sadece fırtınaya yakalandılar. Kalıntıları Tacoma'da bir kutunun içinde duruyor olabilir. Her hafta gidip bedenleri kontrol ediyorum ancak hiçbiri uymuyor.

Ya bir mucize olduysa ve o şeyleri takip etmeye devam ettiyse, her birini teker teker öldürmeyi başardıysa ve... öldürdükleriyle beslenip... diğerlerini bulacak kadar dayandıysa? Bu ihtimal hakkında hiç konuşmadık. Orada sadece tek bir sürü olamaz. Türlerinin devamını sağlayamazlardı. Ya Kate ve Pal onları başka bir sürüye götürene kadar genç anneleri sağ bıraktıysa? İnanması güç biliyorum fakat bu hikâyeyle ilgili her şey öyle.

Bu noktada av yolundaki siluet yanımıza gelerek selam veriyor. Gelen Gary Nelson, McCray'in ayrıldığı eski kocası. İki adam uzun uzun birbirlerine sarılıyor. Gary, McCray'e elindeki haritada kırmızı kalemle işaretlediği yerleri gösteriyor. McCray yorgun bir şekilde iç çekiyor ve tüfeğini eline alıyor.

Günceyi neden geride bıraktığını kabullenmek zor. Sebebinden hiç bahsetmemiş ama ben biliyorum. Bir yolculuk sona erer, diğeri başlar. Naif, kırılgan küçük kız kardeşime ait anılarımı dışarıda kol gezen avcıyla bağdaştırmak zor. O artık iki kişilik bir kabilenin annesi. Katil insansılar.

Uzaktan rüzgârın uluması duyuluyor. En azından ben rüzgâr olduğunu düşünüyorum.

Bunu duydun mu?

TEŞEKKÜR

En başta, daha önce ona sattığım film haklarını bana cömertçe geri verdiği için Thomas Tull'a dev, KOCA bir teşekkürler.

Aralıksız gayretleri ve objektiflikleri için Editör ekibim Julian Pavia ve Sarah Peed'e teşekkürler.

Rainier volkanik patlaması hakkındaki teknik destekleri için Amerika Birleşik Devletleri Yerbilim Araştırmaları Kurumu'ndan Carolyn Driedger ve Leslie C. Gordon ile Penn State'ten Profesör Barry Voight'a teşekkürler.

Greenloop'a ilham olan kasabayla beni tanıştırdıkları için arkadaşlarım Kevin ile Jo'ya, ve o ilhamı gerçekliğe dönüştürmedeki teknolojik rehberliği için Jo'nun kardeşi John'a teşekkürler.

Cam üfleme konusundaki tavsiyeleri için Rachel ve Adam Teller'a teşekkürler.

Aşçılık ve popüler kültür referansları için Diana Harlin ve Jonny Small'a teşekkürler.

Ev inşaatı konusundaki bilgisi için Nate Pugh'a, mutfak bıçakları için Kuzen Robert Wu'ya ve Yerli kültürlerindeki Kocaayak dünyasında yaptığı gezinti için Arigon Starr'a teşekkürler.

Darwin alıntısının gerçek yazarı konusunda beni aydınlattığı için Darwin Correspondence Project'ten Rosemary Clarkson'a teşekkürler.

Askeri deyimler için Binbaşı John Spencer'a teşekkürler.

Bosnalı uzmanlarla beni tanıştırdıkları için ABD Kara Harp Okulundan Profesör Lionel Beehner'a ve Binbaşı Michael Jackson'a teşekkürler.

Ve Mostar'ın hayat bulmasını ustalıkla sağlayan o uzmanlar Jasmin Mujanovic ve Leila Disdarevic'e teşekkürler.

Çok sıkı çalışan ajanım Jonny Geller'a teşekkürler.

İkinci sınıftayken söylediği unutulmaz, "Kocaayak yok edilemez!" sözü için çocukluk arkadaşım Richard Cade'e teşekkürler.

Ve, daima, muhteşem, destekleyici ve inanılmaz sabırlı eşim Michelle'e teşekkürler.